

ПРИВРЕМЕНИ ЗАКОН О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ КОСОВА*

* Поново издато из техничких разлога.

Списак исправки у Привременом закону о кривичном поступку Косова: април 2004. године

У Члану 200. став 2 уместо речи: “Чим полиција сазна да постоји сумња да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, било подношењем кривичне пријаве или на неки другин начин, без одлагања а најкасније двадесетчетири сата од добијања информације обавештава јавног тужиоца, а после тога подноси му нове извештаје и додатне информације чим је то могуће.”

стоји

“Чим полиција сазна, било подношењем кривичне пријаве или на неки другин начин, да постоји сумња да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, без одлагања а најкасније двадесетчетири сата од добијања информације обавештава јавног тужиоца, а после тога подноси му нове извештаје и додатне информације чим је то могуће.”

У Члану 208. став 1 после речи: “Јавни тужилац одбацује” убачено је “кривичну пријаву”, тако да став 1 гласи:

“Јавни тужилац одбацује кривичну пријаву (полицијску кривичну пријаву или кривичну пријаву од других лица) ако је из извештаја очигледно да”

У Члану 227. став 2 после речи “изрази искрено кајање за учињено” убачена је реч “кривично”

У Члану 254. став 2 уместо речи: “претпретресни судија или председник већа” стоји “судија”.

У Члану 305. став 1, подстав 1, број “245” замењен је бројем “233”.

У Члану 417, убачена је реч “кривичног”

У Члану 510. став 1, испред речи “дело” убачена је реч “кривично”.

У Члану 512. уместо речи “молбу првостепеном суду да служи казну као осуђено лице”

стоји

“молбу првостепеном суду да осуђено лице служи казну”

У Члану 525. став 2 убачено је “ставовима 1-6 и 8-13”

У Члану 547. став 3 после речи “надлежни орган може да распише”, убачено је “и”.

ПРИВРЕМЕНИ ЗАКОН О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ КОСОВА**ПРВИ ДЕО: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....473**

ПОГЛАВЉЕ I:	ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ.....	473
ПОГЛАВЉЕ II:	НАДЛЕЖНОСТ СУДОВА.....	478
ПОГЛАВЉЕ III:	ИЗУЗЕЋЕ.....	485
ПОГЛАВЉЕ IV:	ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ.....	488
ПОГЛАВЉЕ V:	ПОДНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗА КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ, ПРИВАТНЕ ТУЖБЕ И СУБСИДИЈАРНЕ ТУЖБЕ.....	490
ПОГЛАВЉЕ VI:	БРАНИЛАЦ.....	495
ПОГЛАВЉЕ VII:	ОШТЕЋЕНИ.....	498
ПОГЛАВЉЕ VIII:	ПОДНЕСЦИ.....	500
ПОГЛАВЉЕ IX:	ЗАПИСНИЦИ.....	501
ПОГЛАВЉЕ X:	ПРОПИСАНИ РОКОВИ.....	506
ПОГЛАВЉЕ XI:	ТРОШКОВИ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА.....	507
ПОГЛАВЉЕ XII:	ИМОВИНСКО-ПРАВНИ ЗАХТЕВИ.....	511
ПОГЛАВЉЕ XIII:	ДОНОШЕЊЕ И ИЗРИЦАЊЕ ОДЛУКА.....	514
ПОГЛАВЉЕ XIV:	УРУЧИВАЊЕ ДОКУМЕНАТА.....	516
ПОГЛАВЉЕ XV:	ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА.....	520
ПОГЛАВЉЕ XVI:	УВИД У СПИС.....	522
ПОГЛАВЉЕ XVII:	ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ.....	523
ПОГЛАВЉЕ XVIII:	ЗНАЧЕЊЕ ПРАВНИХ ИЗРАЗА КОРИШЋЕНИХ У ОВОМ ЗАКОНУ.....	524

ДРУГИ ДЕО: ДОКАЗИ.....527

ПОГЛАВЉЕ XIX:	ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О ДОКАЗИМА.....	527
ПОГЛАВЉЕ XX:	СВЕДОЦИ.....	529
ПОГЛАВЉЕ XXI:	ЗАШТИТА ОШТЕЋЕНОГ И СВЕДОКА.....	533
ПОГЛАВЉЕ XXII:	ВЕШТАЦИ.....	537

ТРЕЋИ ДЕО: ПРЕТПРЕТРЕСНИ ПОСТУПАК.....545

ПОГЛАВЉЕ XXIII:	КРИВИЧНА ПРИЈАВА.....	545
ПОГЛАВЉЕ XXIV:	ПРИВРЕМЕНО ХАПШЕЊЕ И ПОЛИЦИЈСКИ ПРИТВОР.....	550
ПОГЛАВЉЕ XXV:	ПОКРЕТАЊЕ И ТРАЈАЊЕ ИСТРАГЕ.....	555
ПОГЛАВЉЕ XXVI:	ПРИВРЕМЕНИ ПРЕКИД ИЛИ ОБУСТАВА КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА ЗА ЛАКША КРИВИЧНА ДЕЛА.....	558
ПОГЛАВЉЕ XXVII:	ПОСТУПАК ПОСРЕДОВАЊА.....	559
ПОГЛАВЉЕ XXVIII:	ИСТРАЖНЕ РАДЊЕ.....	560
ПОГЛАВЉЕ XXIX:	СКРИВЕНЕ И ТЕХНИЧКЕ МЕРЕ ПРАЋЕЊА И ИСТРАГЕ.....	571
ПОГЛАВЉЕ XXX:	МЕРЕ ЗА ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРИСУСТВА ОКРИВЉЕНОГ, СПРЕЧАВАЊЕ ПОНАВЉАЊА КРИВИЧНОГ ДЕЛА И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УСПЕШНОГ ВОЊЕЊА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА.....	584
ПОГЛАВЉЕ XXXI:	КООПЕРАТИВНИ СВЕДОЦИ.....	599

ПОГЛАВЉЕ XXXII:	ОПТУЖНИЦА И ПОТВРЂИВАЊЕ ОПТУЖНИЦЕ.....	602
ЧЕТВРТИ ДЕО: ГЛАВНИ ПРЕТРЕС И ПРЕСУДА		610
ПОГЛАВЉЕ XXXIII:	ПРИПРЕМЕ ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС.....	610
ПОГЛАВЉЕ XXXIV:	ГЛАВНИ ПРЕТРЕС.....	613
ПОГЛАВЉЕ XXXV:	ПРЕСУДА.....	632
ПЕТИ ДЕО: ПОСТУПАК ЗА ПРАВНЕ ЛЕКОВЕ		639
ПОГЛАВЉЕ XXXVI:	ЖАЛБА НА ПРЕСУДУ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА.....	639
ПОГЛАВЉЕ XXXVII:	ЖАЛБА НА ПРЕСУДУ ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА.....	651
ПОГЛАВЉЕ XXXVIII:	ЖАЛБА ПРОТИВ РЕШЕЊА.....	652
ПОГЛАВЉЕ XXXIX:	ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛЕКОВИ.....	654
ШЕСТИ ДЕО: СКРАЋЕНИ ПОСТУПАК, ИЗДАВАЊЕ КАЗНЕНОГ НАЛОГА И ДОНОШЕЊЕ СУДСКЕ ОПОМЕНЕ.....		664
ПОГЛАВЉЕ XL:	СКРАЋЕНИ ПОСТУПАК.....	664
ПОГЛАВЉЕ XLI:	ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА КАЗНЕНОГ НАЛОГА.....	669
ПОГЛАВЉЕ XLII:	ИЗРИЦАЊЕ СУДСКЕ ОПОМЕНЕ	670
СЕДМИ ДЕО: ПОСЕБНИ ПОСТУПЦИ.....		673
ПОГЛАВЉЕ XLIII:	ПОСТУПАК ПРОТИВ ЛИЦА КОЈА СУ ПОЧИНИЛА КРИВИЧНО ДЕЛО ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА И ЗАВИСНОСТИ ОД ДРОГА.....	673
ПОГЛАВЉЕ XLIV:	ПОСТУПАК ОДУЗИМАЊА.....	674
ПОГЛАВЉЕ XLV:	ПОСТУПАК ОПОЗИВА АЛТЕРНАТИВНИХ КАЗНИ.....	678
ПОГЛАВЉЕ XLVI:	ПОСТУПАК ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ О БРИСАЊУ ОСУДЕ ИЗ ЕВИДЕНЦИЈЕ.....	678
ПОГЛАВЉЕ XLVII:	ПОСТУПАК ПРУЖАЊА МЕЂУНАРОДНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ И ИЗВРШЕЊЕ МЕЂУНАРОДНИХ УГОВОРА У КРИВИЧНО-ПРАВНИМ СТВАРИМА.....	680
ПОГЛАВЉЕ XLVIII:	ПОСТУПАК ПРЕБАЦИВАЊА ОКРИВЉЕНИХ И ОСУЂЕНИХ ЛИЦА У НАДЛЕЖНОСТ СТРАНИХ ПРАВОСУЂА И ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ СТРАНИХ ПРАВОСУЂА	684
ПОГЛАВЉЕ XLIX:	ПОСТУПАК ЗА НАКНАДУ, РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ОСТВАРИВАЊЕ ДРУГИХ ПРАВА НЕОПРАВДАНО ОСУЂЕНИХ ИЛИ УХАПШЕНИХ ЛИЦА.....	691
ПОГЛАВЉЕ L:	ПОСТУПАК ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТЕРНИЦЕ И ЈАВНИХ ОБАВЕШТЕЊА.....	695
ОСМИ ДЕО: ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....		697
ПОГЛАВЉЕ LI:	ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	697

ПРВИ ДЕО: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

ПОГЛАВЉЕ I: ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Члан 1.

(1) Овај Закон утврђује правила кривичног поступка према којима су дужни да поступају редовни судови, тужилац и други учесници у кривичном поступку како је предвиђено овим Законом.

(2) Овај Закон утврђује правила која осигуравају да нико невин не буде осуђен, а да казна или било која казнена мера буду изречене искључиво лицу које је извршило кривично дело према условима које прописује Привремени кривични закон и други закони Косова који утврђују кривична дела и на темељу поступка спроведеног законито и праведно.

(3) Права и слободе окривљеног могу да буду ограничена пре доношења правноснажне пресуде само под условима које дефинише овај Закон.

Члан 2.

Казну или било коју кривичну санкцију учиниоцу кривичног дела може да изрекне само надлежни, независни и непристрасни суд у поступку који је покренут и спроведен сагласно овом Закону.

Члан 3.

(1) Било која особа осумњичена или оптужена да је извршила кривично дело сматра се невиним док његова/њена кривица не буде утврђена правноснажном пресудом суда.

(2) Сумње у погледу постојања чињеница релевантних за случај или сумње у односу на примену неке одредбе кривичног закона биће тумачене у корист окривљеног и његових/њених права према овом закону.

Члан 4.

(1) Нико не може да буде гоњен нити кажњен за кривично дело за које је ослобођен или је осуђен правноснажном судском одлуком ако је кривични поступак против њега/ње обустављен правноснажном судском одлуком или ако је оптужба против њега/ње одбачена правноснажном одлуком суда.

(2) Правноснажна судска одлука може да буде измењена ванредним правним лековима само у корист осуђеног, осим када овај закон прописује друкчије (Члан 442. став 2 овог Закона).

Члан 5.

- (1) Било које лице осумњичено или оптужено за кривично дело има право на поштен кривични поступак спроводен у разумном року.
- (2) Суд је дужан да се стара да поступак тече без одуговлачења и да онемогући било какву злоупотребу права која припадају лицима која учествују у кривичном поступку.
- (3) Свако лишавање слободе, посебно притвор у току кривичног поступка, треба да буде сведено на најкраће могуће време.

Члан 6.

- (1) Кривични поступак покреће се само на захтев овлашћеног тужиоца. За нека кривична дела прописана кривичним законом, јавни тужилац покреће кривични поступак само на предлог оштећене стране. После подношења таквог предлога сматра се да се гоњење врши по службеној дужности. У случају када оштећена страна повуче предлог пре него што је пресуда донета, поступак се обуставља.
- (2) За дела за која се гоне по службеној дужности овлашћени тужилац је јавни тужилац, а за дела која се гоне по приватној тужби овлашћени тужилац је приватни тужилац.
- (3) Осим уколико овај Закон не прописује друкчије, јавни тужилац је дужан да покрене кривични поступак када постоји оправдана сумња да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности.
- (4) Ако јавни тужилац сматра да нема основа за покретање или настављање кривичног поступка, његову/њену улогу може да преузме оштећена страна под условима које прописује овај Закон.

Члан 7.

- (1) Суд, јавни тужилац и полиција који учествују у кривичном поступку дужни су да истинито и потпуно утврде чињенице које су од важности за доношење законите одлуке.
- (2) Сагласно одредбама овог Закона, суд, јавни тужилац и полиција који учествују у кривичном поступку дужни су да пажљиво испитују и да са максималном професионалном преданошћу утврђују са једнаком пажњом чињенице које терете окривљеног као и оне које му иду у прилог, и да све чињенице и доказе који иду у прилог окривљеном ставе на располагање одбрани пре почетка и у току поступка.

Члан 8.

- (1) Суд је независан у свом раду и одлучује на основу закона.
- (2) Суд доноси одлуку на основу доказа који су разматрани и потврђени на главном претресу.

Члан 9.

- (1) У кривичном поступку судови суде као претресна већа или као судска већа у складу са овим Законом.
- (2) Лакша кривична дела суди судија појединац у општинским судовима.
- (3) У складу са одредбама овог Закона, одлуке у вези са спровођењем мера и радњи у претпретресном поступку којима се ограничавају основна људска права и слободе личности, доноси претпретресни судија.

Члан 10.

- (1) Окривљени и тужилац у кривичном поступку имају статус равноправних страна, осим ако је овим Законом друкчије прописано.
- (2) Окривљени има право и може да даје изјаве о свим чињеницама и доказима који га инкриминишу и да изнесе све чињенице и доказе који му иду у прилог. Он/она има право да испита сведоке оптужбе или да тражи да они буду испитани, као и право на присуство и испитивање сведока одбране, под истим условима који важе за сведоке оптужбе.
- (3) Тужилац мора да изнесе чињенице на којима заснива оптужницу и мора да пружи доказе за те чињенице.

Члан 11.

- (1) При првом испитивању, окривљени мора брзо и детаљно да буде информисан на језику који он/она разуме о природи и разлозима оптужбе против њега/ње.
- (2) Окривљени није обавезан да се изјашњава о свом случају нити да одговара на било каква питања, а ако се он/она изјасни о свом случају, он/она није обавезан да инкриминише себе или своју најближу родбину, нити да призна кривицу.
- (3) Изнуђивање признања или било које друге изјаве од окривљеног или од било ког другог учесника у поступку путем тортуре, силе, претње или под утицајем лекова, или на било који други сличан начин, забрањено је и кажњиво.

Члан 12.

- (1) Окривљени има право на адекватно време и средства за припремање своје одбране.
- (2) Окривљени има право да се брани сам или уз правну помоћ члана адвокатске коморе по свом избору.
- (3) Сагласно одредбама овог Закона, ако окривљени не узме браниоца у циљу обезбеђивања своје одбране у случају када је одбрана обавезна, окривљеном се додељује независан бранилац са одговарајућим искуством и компетентношћу сходно природи кривичног дела.
- (4) Под условима прописаним овим Законом, када интерес правде то захтева, ако окривљени нема довољно средстава да плати за правну помоћ, због чега не може да ангажује браниоца, на његов/њен захтев биће му додељен бранилац са одговарајућим искуством и компетентношћу сходно природи кривичног дела и биће плаћен из буџетских средстава.
- (5) Суд или други надлежни орган који спроводи кривични поступак дужан је да на првом испитивању информише окривљеног о његовом/њеном праву на браниоца како је прописано овим Законом.
- (6) У складу са одредбама овог Закона било које лице лишено слободе има право на услуге браниоца од тренутка хапшења надаље.

Члан 13.

- (1) Нико не може да буде лишен слободе осим у случајевима и у складу са поступцима које прописује овај Закон.
- (2) Било које лице које је лишено слободе хапшењем или притвором има право да у складу са поступцима које прописује овај Закон покрене поступак којим се од суда тражи да брзо одлучи о законитости његовог/њеног задржавања и да у случају незаконитог притварања нареди његово/њено пуштање на слободу.

Члан 14.

- (1) Било које лице лишено слободе биће одмах информисано, на језику који разуме, о:
 - 1) Разлозима за његово/њено хапшење;
 - 2) Праву на правну помоћ по свом избору; и
 - 3) Праву да о свом хапшењу обавести или да захтева да о томе буду обавештени чланови његове/њене породице или било која друга одговарајућа лица по његовом/њеном избору.

(2) Лице лишено слободе под сумњом да је извршило кривично дело биће изведено пред судију брзо, најкасније у року од 72 сата после хапшења и има право на главни претрес у разумном року или да буде пуштено на слободу до главног претреса.

(3) Лице лишено слободе ужива права прописана овим Чланом за време док је лишено слободе. Лице лишено слободе може да се одрекне права прописаних овим Чланом само ако је такво одрицање добровољно и саопштено у писаном облику. Коришћење ових права не зависи од могуће раније одлуке лица о одрицању од неких права, нити од времена када је он/она информисан о тим правима.

Члан 15.

(1) У кривичном поступку могу да се користе албански, српски и енглески језик и њихова писма. Додатни језици или писма могу такође да се користе ако је то прописано законом за употребу у оквиру индивидуалне месне надлежности судова.

(2) Било које лице које учествује у кривичном поступку, које не говори језик на којем се води поступак, има право да говори својим језиком и право на бесплатно превођење доказа, чињеница и поступака. Превођење обавља независан преводилац.

(3) Лице из става 2 овог Члана биће информисано о свом праву на превођење. Он/она може да се одрекне овог права ако говори језик на којем се води поступак. Обавештење о овом праву и изјава учесника биће унети у записник.

(4) Изјаве, жалбе и остали поднесци могу да буду поденти суду на енглеском, албанском, српском или неком другом језику узимајући у обзир одредбе Уставног оквира и било ког закона који прописује додатне језике за употребу у оквиру индивидуалне месне надлежности судова. После почетка главног претреса, лице које подноси поднесак не може без одобрења суда да опозове своју одлуку о језику који ће да буде коришћен у поступку.

(5) Ухапшена особа, оптужени који је у судском притвору и лице које је на одслужењу казне добиће превод судских позива, одлука и поднесака на језик који он/она користи у поступку.

(6) Страни држављанин који је у судском притвору може да подноси суду поднеске на свом језику пре главног претреса, у току главног претреса и после њега, само под условима реципроцитета.

Члан 16.

Било које лице које је незаконито осуђено, ухапшено, или држано у судском притвору пре главног претреса, има право на пуну рехабилитацију, праведну компензацију из буџетских средстава и на друга права прописана законом.

Члан 17.

Суд је обавезан да обавести окривљеног или било ког другог учесника у поступку о правима која припадају том лицу према овом Закону као и о последицама уколико он/она пропусти да реагује у току поступка због непознавања својих права или не користи своја права из истог разлога.

Члан 18.

Када је прописано да покретање кривичног поступка има за последицу ограничавање неких права, ове последице ступају на снагу, ако законом није друкчије прописано, ступањем на снагу оптужнице, а за кривична дела за која је као главна казна прописана новчана казна или казна затвора до три године, од дана кад је донета осуђујућа пресуда, без обзира да ли је постала правоснажна или не.

Члан 19.

(1) Ако примена кривичног закона зависи од претходног решења које се тиче питања закона који је у надлежности суда у другој врсти поступка или у надлежности неког другог јавног органа, суд који суди у кривичном предмету може сам да донесе решење о таквом питању у складу са одредбама које се примењују за доказе у кривичном поступку. Такво решење примењује се само на кривични предмет који је у поступку пред овим судом.

(2) Ако је суд у некој другој врсти поступка, или друго јавно тело већ донело одлуку о претходном питању ове природе, таква одлука није обавезујућа за суд који пресуђује у кривичном предмету при одлучивању да ли је извршено кривично дело.

ПОГЛАВЉЕ II: НАДЛЕЖНОСТ СУДОВА**1. СТВАРНА НАДЛЕЖНОСТ И САСТАВ СУДА****Члан 20.**

(1) Кривичне предмете пресуђују општински судови, окружни судови и Врховни суд Косова.

(2) Ти судови у границама своје стварне и месне надлежности разматрају сва кривична дела и суде свим лицима осим ако законом није друкчије прописано.

Члан 21.

(1) Општински судови су надлежни:

- 1) Да пресуђују у првом степену кривична дела за која је као главна казна законом прописана новчана казна или казна затвора до пет година, осим када је окружни суд надлежан за пресуђивање таквих кривичних дела;

2) Да у случају кривичних дела за чије су пресуђивање они надлежни у првом степену у складу са подставом 1. овог става одлучују о поступцима и мерама у претпретресном поступку којима се ограничавају људска права и основне слободе лица, као што је прописано овим Законом, да прикупљају доказе под ванредним истражним могућностима као што је прописано овим Законом и да спроводе поступак за потврђивање оптужнице; и

3) Да обављају друге послове предвиђене законом.

(2) Закон може да пропише да неке врсте предмета који су у надлежности два или више општинских судова под месном надлежношћу истог окружног суда, разматра један од тих општинских судова у зависности од услова рада и оптерећености тих судова.

Члан 22.

(1) Општински судови пресуђују у судским већима састављеним од једног судије и двојице судија поротника.

(2) За кривична дела кажњива новчаном казном или казном затвора до три године пресуђује судија појединац општинског суда.

(3) Општински судови заседају у судским већима састављеним од три судије када се доноси одлука ван главног претреса.

(4) Судија појединац општинског суда одлучује у претпретресном поступку као претпретресни судија или као судија који спроводи поступак потврђивања оптужнице.

(5) Председник општинског суда и председник судског већа одлучују у случајевима прописаним овим Законом.

Члан 23.

Окружни судови су надлежни:

1) Да пресуђују у првом степену:

- i) Кривична дела кажњива са најмање пет година затвора или дуготрајним затвором; и
- ii) Друга кривична дела за која је законом прописана надлежност окружног суда;

2) Да одлучују о жалбама на одлуке општинских судова које су донете у првом степену;

3) Да у случају кривичних дела за чије су пресуђивање они надлежни у првом степену у складу са подставом 1 овог Члана одлучују о поступцима и мерама у претпретресном поступку којима се ограничавају људска права и основне

слободе лица, кад је то прописано овим Законом, да прикупљају доказе под ванредним истражним могућностима када је то прописано овим Законом и да спроводе поступак за потврђивање оптужнице;

- 4) Да спроводе поступак у вези са трансфером окривљених или осуђених лица страном правосуђу, или трансфером из страног правосуђа ако закон не предвиђа надлежност Врховног суда Косова;
- 5) Да пружају међународну правну помоћ у кривичним стварима укључујући и признавање и извршење кривичне пресуде страног суда;
- 6) Да одлучују у споровима поводом месне надлежности општинских судова на подручју своје месне надлежности; и
- 7) Да обављају друге послове прописане законом.

Члан 24.

(1) Окружни судови пресуђују у првом степену у судским већима састављеним од једног судије и двоје судија поротника, а када разматрају тешка кривична дела кажњива са најмање петнаест година затвора, у судским већима састављеним од двоје судија и троје судија поротника.

(2) Окружни судови пресуђују у судском већу састављеном од троје судија када одлучују ван главног претреса.

(3) Окружни судови пресуђују у судском већу састављеном од двоје судија и троје судија поротника када одлучују на саслушању у другом степену (Члан 412. овог Закона).

(4) Судија појединац окружног суда одлучује у претпретресном поступку као претпретресни судија или као судија који води поступак потврђивања оптужнице.

(5) Председник окружног суда и председник судског већа одлучују у случајевима прописаним овим Законом.

Члан 25.

Врховни суд Косова надлежан је:

- 1) Да одлучује о жалбама на првостепене одлуке окружних судова;
- 2) Да одлучује о жалбама на другостепене пресуде како је прописано овим Законом (Члан 430. овог Закона);
- 3) Да одлучује о ванредним правним лековима како је прописано овим Законом; и

- 4) Да обавља друге послове прописане законом.

Члан 26.

- (1) Врховни суд Косова пресуђује у већу састављеном од троје судија, или када пресуђује за тешка кривична дела за која је прописана казна затвора у трајању од најмање петнаест година, у судском већу састављеном од петоро судија.
- (2) Врховни суд Косова пресуђује у већу састављеном од петоро судија кад одлучује у трећем степену о жалбама на другостепене одлуке.
- (3) Врховни суд Косова пресуђује у већу састављеном од троје судија када одлучује о ванредном правном леку у вези са кривичним делима која су кажњива са до петнаест година затвора, односно у већу састављеном од петоро судија када одлучује о ванредном правном леку у вези са кривичним делима која су кажњива са најмање петнаест година затвора. Врховни суд Косова пресуђује у већу од петоро судија када одлучује о ванредном правном леку на одлуку коју је донело једно од његових већа.

2. МЕСНА НАДЛЕЖНОСТ

Члан 27.

- (1) Месна надлежност се по правилу додељује суду на чијем је подручју извршено или покушано кривично дело, или где је наступила последица.
- (2) Приватна тужба може такође да се поднесе суду на чијем подручју окривљени има пребивалиште или боравиште.
- (3) Ако је кривично дело извршено или покушано или су последице тог дела настале на подручју које покрива више судова или на граници ових подручја, суд који први покрене поступак као одговор на захтев овлашћеног тужиоца биће надлежан. Али ако поступак није покренут, први суд којем је поднет захтев за покретање поступка биће надлежан за вођење случаја.

Члан 28.

Ако је кривично дело извршено у летици, надлежан је суд на чијој је територији летица регистрована.

Члан 29.

(1) Ако је кривично дело почињено путем штампе, надлежан је суд на чијем је подручју штампан лист. Ако је то место непознато или је лист штампан у инсотранству, надлежан је суд на чијем је подручју штампани лист дистрибуиран.

(2) Ако је према закону одговоран аутор објављеног материјала, надлежан је суд на чијем подручју аутор има пребивалиште, или суд на чијем се подручју одиграо догађај на који се односи објављени материјал.

(3) Ставови 1 и 2 овог Члана примењују се уз одговарајуће прилагођавање и у случајевима кад је материјал објављен путем радија, телевизије или било које друге врсте медија.

Члан 30.

(1) Ако је подручје описано у Члану 27. став 1 овог Закона непознато или ако је то место ван територије Косова, надлежан је суд на чијем подручју окривљени има пребивалиште или боравиште.

(2) Ако је суд на чијем подручју окривљени има пребивалиште или боравиште започео поступак, он остаје надлежан чак и после откривања места на коме је извршено кривично дело.

(3) Ако није познато ни место извршења кривичног дела ни пребивалиште или боравиште окривљеног, или ако су оба ван територије Косова, надлежан је суд на чијем је подручју окривљени ухапшен или се сам предао властима.

Члан 31.

Ако је неко лице извршило кривична дела и на Косову и ван Косова, надлежан је суд који је надлежан за кривично дело извршено на Косову.

Члан 32.

Ако према одредбама овог Закона не може да буде установљено који је суд месно надлежан, Врховни суд Косова одређује један од судова стварне надлежности који ће да води поступак.

3. СПАЈАЊЕ И РАЗДВАЈАЊЕ ПОСТУПАКА**Члан 33.**

(1) Ако је исто лице оптужено за извршење више кривичних дела при чему је за нека од тих дела надлежан нижи а за нека виши суд, надлежан је виши суд, а ако су надлежни судови истог нивоа, надлежан је суд код кога је прво потигнута оптужница, а

ако ниједна оптужница није подигнута, надлежан је суд коме је послата оверена копија решења о истрази (Члан 221. став 1 овог Закона).

(2) Став 1 овог Члана се примењују такође и при одлучивању који је суд надлежан у случају када је оштећени истовремено извршио кривично дело против окривљеног.

(3) По правилу, за саизвршиоце је надлежан суд који је надлежан за једног од њих и код ког је оптужница прво подигнута.

(4) Суд који је надлежан за извршиоца кривичног дела надлежан је по правилу и за саизвршиоце, помагаче након извршеног дела, као и за лица која нису пријавила припремање кривичног дела, извршење кривичног дела или извршиоца.

(5) У свим случајевима из ставова 1 до 4 овог Члана спроводи се по правилу јединствени кривични поступак и доноси јединствена пресуда.

(6) Суд може да одлучи да води јединствени поступак и донесе јединствену пресуду и у случају кад је више лица оптужено за више кривичних дела, при чему између извршених кривичних дела постоји међусобна веза и постоје исти докази. Ако је за нека од ових кривичних дела надлежан нижи а за нека виши суд, само виши суд може да буде надлежан за јединствени поступак.

(7) Суд може да одлучи да води јединствени поступак и да донесе јединствену пресуду ако се воде одвојени поступци пред истим судом против истог лица за више кривичних дела, или против више лица за исто кривично дело.

(8) О спајању поступака одлучује суд који је надлежан за вођење јединственог поступка на предлог јавног тужиоца или по службеној дужности. Против решења којим је наложено спајање поступака или којим је одбијен предлог за спајање није дозвољена жалба.

Члан 34.

(1) Суд који је надлежан према Члану 33. овог Закона може због битних разлога или због ефикасности до завршетка главног претреса да наложи раздвајање поступка који се води за више кривичних дела или против више окривљених, а затим да настави са одвојеним поступцима или упути одвојене случајеве другом надлежном суду.

(2) Решење о раздвајању поступка доноси надлежни суд након саслушања странака и браниоца.

(3) На решење којим је одређено раздвајање поступка или којим је одбијен предлог за раздвајање поступка није дозвољена жалба.

4. ПРЕНОШЕЊЕ МЕСНЕ НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 35.

- (1) Ако је надлежни суд после саслушања странака и одбране због правних или стварних разлога спречен да води поступак, мора о томе одмах да извести надређени суд који одређује други суд стварне надлежности на свом подручју за вођење поступка.
- (2) На решење из става 1 овог Члана није дозвољена жалба.

Члан 36.

- (1) Непосредно надређени суд може за вођење поступка да одреди други суд који има стварну надлежност на свом подручју ако је очигледно да ће тако много лакше да буде спроведен поступак или ако постоје други битни разлози.
- (2) Решење у смислу става 1 овог Члана суд доноси на предлог претпретресног судије, председника већа, или на предлог једне од странака, браниоца или оштећеног.
- (3) На решење из става 2 овог Члана није дозвољена жалба.

5. ПОСЛЕДИЦЕ НЕНАДЛЕЖНОСТИ И СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 37.

- (1) Суд је обавезан да испита своју стварну и месну надлежност и чим утврди да није надлежан, проглашава се ненадлежним и након правноснажности решења упућује предмет надлежном суду.
- (2) Ако у току главног претреса суд установи да је за вођење поступка надлежан нижи суд, он не доставља предмет том нижем суду, већ сам води поступак и доноси одлуку.
- (3) Пошто оптужница постане правоснажна, суд не може да се прогласи месно ненадлежним, нити странке могу да уложе приговор на месну надлежност.
- (4) Ненадлежан суд је дужан да предузме процедуралне радње чије би одлагање било опасно.

Члан 38.

- (1) Ако суд коме је као надлежном суду предмет уступљен сматра да је надлежан суд који му је уступио предмет или је надлежан неки други суд, он покреће поступак за решавање сукоба надлежности.
- (2) Када другостепени суд разматра жалбу на одлуку првостепеног суда којом се овај прогласио ненадлежним, суд коме је предмет упућен обавезан је одлуком по

питању надлежности, ако је другостепени суд надлежан за решавање сукоба надлежности између тих судова.

Члан 39.

(1) Сукоб надлежности између судова решава општи суд који је непосредно надређен судовима који се споре око надлежности.

(2) Пре него што донесе решење о сукобу надлежности, суд ће да тражи мишљење јавног тужиоца који је надлежан да поступа пред тим судом, као и мишљење окривљеног или браниоца. На ово решење није дозвољена жалба.

(3) Приликом одлучивања о сукобу надлежности, суд може истовремено по службеној дужности да донесе одлуку о преношењу месне надлежности, при чему морају да буду испуњени услови из Члана 36. овог Закона.

(4) Док се не реши сукоб надлежности између судова, сваки од судова је обавезан да предузме процедуралне радње чије би одлагање било опасно.

ПОГЛАВЉЕ III: ИЗУЗЕЋЕ

Члан 40.

(1) Судија или судија поротник не може да обавља дужност судије у одређеном случају:

- 1) Ако је оштећен кривичним делом;
- 2) Ако је он/она брачни или ванбрачни друг, рођак по вертикалној линији било ког степена сродства, по побочној линији до четвртог степена сродства, или рођак по брачној линији до другог степена сродства окривљеног, његовог/њеног браниоца, тужиоца, оштећеног, њиховог законског заступника или пуномоћника;
- 3) Ако је он/она правни старатељ, тотор, усвојено дете или усвојитељ, хранилац или храненик окривљеног, његовог/њеног браниоца, тужиоца или оштећеног;
- 4) Ако је у истом кривичном предмету учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног односно тужиоца, или је саслушаван као сведок или вештак; или
- 5) Ако је у истом предмету учествовао у доношењу одлуке нижег суда, у доношењу одлуке истог суда, или ако је учествовао у доношењу одлуке истог суда на коју је уложена жалба.

- (2) Судија не може да обавља дужност судије:
- 1) У судском већу ако је у истом кривичном предмету или против истог окривљеног учествовао у претпретресном поступку, укључујући и поступак потврђивања оптужнице; или
 - 2) У поступку потврђивања оптужнице ако је наложио продужење притвора.
 - 3) Судија или судија поротник такође не могу да обављају дужност судије у одређеном случају ако се, осим случајева из ставова 1 и 2 овог Члана, утврде и докажу околности које доводе у сумњу његову непристрасност.

Члан 41.

- (1) Чим судија или судија поротник утврди да постоји разлог за изузеће из Члана 40. став 1 или 2 овог Закона, дужан је да прекине свако поступање у вези са тим предметом и да о том разлогу обавести председника суда, који према поступцима који регулишу интерна правила суда именује другог судију. Ако је реч о изузећу председника суда, он ће да захтева од председника непосредно надређеног суда да одреди замену.
- (2) Ако судија или судија поротник сматра да постоје околности које оправдавају његово изузеће (Члан 40. став 3 овог Закона), обавештава о тим околностима председника суда. Док се не донесе одлука о изузећу, судија или судија поротник може да обавља само радње које су апсолутно неопходне да би се спречило одлагање или недопустиво одуговлачење предмета.

Члан 42.

- (1) Изузеће судије могу да захтевају и странке.
- (2) Странка је обавезна да поднесе захтев за изузеће судије или судије поротника чим сазна да постоји разлог за изузеће, најкасније пре краја главног претреса, а у случају изузећа из Члана 40. став 3 овог Закона, пре почетка главног претреса.
- (3) Захтев за изузеће судије надређеног суда странка може да уврсти у жалбу или у одговор на жалбу.
- (4) Странка може да тражи изузеће само судије или судије поротника који поступа у вези са предметом, односно судије вишег суда, ако је наведено његово/њено име
- (5) Странка је обавезна да у захтеву наведе околности због којих сматра да постоји неки од законских основа за изузеће. Разлози наведени у претходном захтеву за изузеће, који је одбијен, не могу да буду поново наведени у новом захтеву.

Члан 43.

- (1) Председник суда одлучује о захтеву за изузеће из Члана 42. овог Закона.
- (2) Председник непосредно надређеног суда одлучује о захтеву за изузеће само председника суда или захтеву за изузеће председника суда и судије или судије поротника. На генералном заседању Врховног суда Косова одлучује се о захтеву за изузеће председника Врховног суда Косова.
- (3) Пре доношења решења о изузећу, судија, судија поротник, односно председник суда даје изјаву, а према потреби биће спроведена и додатна испитивања.
- (4) На решење којим се усваја захтев за изузеће није дозвољена жалба. Решење којим се захтев за изузеће одбија може да буде оспорено посебном жалбом, али ако је ово решење донето после подизања оптужнице, онда само жалбом на пресуду.
- (5) Ако је захтев за изузеће у супротности са одредбама Члана 42. ставови 4 и 5 овог Закона, или ако је захтев за изузеће из Члана 40. став 3 овог Закона поднет после почетка главног претреса, захтев се одбацује у целини или делимично. Против решења којим се захтев одбацује није дозвољена жалба. Решење којим се захтев одбацује доноси председник суда или судско веће на главном претресу. Судија чије се изузеће тражи може да учествује у доношењу овог решења од стране судског већа.

Члан 44.

Кад судија или судија поротник сазна да је поднет захтев за његово/њено изузеће, дужан је да одмах обустави сваки рад на предмету, а ако је реч о изузећу из Члана 40. став 3 овог Закона, може до доношења решења о захтеву, да предузима само радње чије би одлагање било опасно.

Члан 45.

- (1) Одредбе о изузећу судија и судија поротника примењују се уз одоварајуће измене на јавне тужиоце и лица овлашћена да заступају у поступку јавног тужиоца према Закону о јавном тужилаштву, овлашћена лица из полиције, судске записничаре, преводиоце, специјалисте, вештаке, осим ако је друкчије одређено (Члан 178. овог Закона).
- (2) Јавни тужилац одлучује о изузећу лица која су овлашћена да га заступају у кривичним поступцима у складу са Законом о јавном тужилаштву. О изузећу јавног тужиоца одлучује надређени јавни тужилац, док о изузећу Јавног тужиоца Косова одлучује колегијум заменика јавног тужиоца Косова.
- (3) О изузећу судског записничара, преводиоца, стручног лица и вештака одлучује судско веће, председник већа или претпретресни судија.
- (4) Када овлашћено службено лице из полиције предузима истражне радње на основу овог Закона, о његовом/њеном изузећу одлучује надлежни јавни тужилац. Ако

извршењу ових радњи присуствује судски записничар, службеник који предузима радњу одлучује о његовом/њеном изузећу.

ПОГЛАВЉЕ IV: ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ

Члан 46.

(1) Јавно тужилаштво је независно тело, одговорно за истраживање кривичних дела, кривично гоњење оптужених за извршена кривичних дела која се гоне по службеној дужности или на захтев оштећене стране, надгледање рада судске полиције при вођењу истраге у вези са лицима осумњиченим за извршена кривична дела и прикупљање доказа и информација за иницијални кривични поступак. Јавно тужилаштво обавља и друге послове прописане законом.

(2) Јавни органи не смеју формално или неформално да утичу или да усмеравају поступке јавног тужиоца у појединачним кривичним случајевима или истрагама.

(3) Јавни тужилац је дужан да размотри доказе и чињенице који терете као и оне који иду у прилог окривљеном при истраживању кривичних дела, да обезбеди да истрага буде спроводена уз пуно поштовање права окривљеног и да до прикупљања доказа не дође кршењем Члана 153. овог Закона.

Члан 47.

(1) Основно овлашћење и главна дужност јавног тужиоца је истраживање кривичних дела и кривично гоњење њихових извршилаца.

(2) За кривична дела за која се гоне по службеној дужности или на захтев оштећене стране, јавни тужилац је овлашћен:

- 1) Да предузима потребне мере у вези са утврђивањем кривичних дела и откривањем извршилаца и да спроводи истражне радње, при чему и руководи или надгледа истрагу у претходном кривичном поступку;
- 2) Да подиже и заступа оптужницу, односно оптужни предлог пред надлежним судом; и
- 3) Да изјављује жалбе на одлуке суда које нису постале правоснажне и да подноси ванредне правне лекове против правноснажно обавезујућих одлука суда.

(3) Јавни тужилац обавља и друге послове и предузима друге радње прописане законом.

Члан 48.

Јавни тужилац је надлежан да поступа пред одговарајућим судом у складу са Законом о јавном тужилаштву.

Члан 49.

(1) Месна надлежност јавног тужиоца одређује се према одредбама које важе за надлежност суда за чије је подручје тужилац именован.

(2) Сукоб надлежности између јавних тужилаштава решава непосредно надређени јавни тужилац.

Члан 50.

Када постоји опасност од одлагања процедуралних радњи, те радње може да предузме и јавни тужилац који није надлежан, с тим што о томе мора одмах да обавести надлежног јавног тужиоца.

Члан 51.

(1) Јавни тужилац предузима све радње у кривичном поступку за које је законом овлашћен, лично или преко лица која су на основу Закона о јавном тужилаштву овлашћена да га заступају у кривичном поступку.

(2) Јавни тужилац спроводи истражне радње из става 1 овог Члана лично или преко судске полиције.

Члан 52.

Јавни тужилац може да одустане од кривичног гоњења до завршетка главног претреса пред првостепеним судом, а у поступку пред вишим судом може да одустане од кривичног гоњења само у случајевима прописаним овим Законом.

ПОГЛАВЉЕ V: ПОДНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗА КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ, ПРИВАТНЕ ТУЖБЕ И СУБСИДИЈАРНЕ ТУЖБЕ**Члан 53.**

Под условима прописаним овим Законом, оштећени може да поднесе предлог за кривично гоњење или да покрене приватну тужбу или субсидијарну тужбу.

Члан 54.

(1) За кривична дела која се гоне по основу предлога или приватне тужбе, предлог за гоњење или приватна тужба морају да буду поднети у року од три месеца од дана када овлашћено лице сазна за кривично дело и за извршиоца.

(2) Када је реч о приватној тужби за кривично дело увреде, окривљени може да поднесе приватну тужбу против тужиоца који је увреду узвратио (противтужба) до краја главног претреса и после истека прописаног рока из става 1 овог Члана. У оваквом случају суд доноси јединствену пресуду.

(3) Ако се у прописаном року из става 1 овог Члана оштећени обрати за посредовање посреднику овлашћеном за посредовање при помирењу, прописани рок за подношење предлога за гоњење или приватне тужбе почиње да тече од дана кад је поступак помирења уз помоћ посредника неуспешно завршен а ако поступак није завршен у року од три месеца, по истеку тог рока. Ако је у поступку уз помоћ посредника за помирење дошло до помирења, оштећени губи право на подношење предлога за гоњење или приватне тужбе.

Члан 55.

(1) Предлог за гоњење подноси се јавном тужилаштву, а приватна тужба подноси се надлежном суду.

(2) Ако је оштећени поднео кривичну пријаву, или је поднео имовинско правни захтев у кривичном поступку, сматра се да је тиме поднео и предлог за гоњење.

(3) Кад је оштећени поднео кривичну пријаву или предлог за гоњење, а у току поступка се утврди да је реч о кривичном делу које се гони по приватној тужби, кривична пријава или предлог за гоњење сматрају се еквивалентним благовремено поднетој приватној тужби ако су поднети у року прописаном за приватну тужбу. Ако се у току поступка утврди да је реч о кривичном делу које се гони на основу предлога за гоњење, приватна тужба коју је у захтеваном року поднео оштећени сматраће се таквим предлогом.

Члан 56.

- (1) Законски заступник подноси предлог за гоњење, приватну тужбу или покрене субсидијарну тужбу у корист детета или лица које је неспособно да обавља правне радње.
- (2) Малолетник који је навршио шеснаест година може сам да поднесе предлог за гоњење, приватну тужбу или да покрене субсидијарну тужбу.

Члан 57.

Ако оштећени, приватни тужилац или субсидијарни тужилац умре у времену прописаном за подношење предлога за гоњење, приватне тужбе или за покретање субсидијарног гоњења или у току поступка, његов/њен брачни или ванбрачни друг, деца, родитељи, усвојитељи, усвојеници, браћа и сестре могу да поднесу предлог за гоњење, приватну тужбу или да покрену субсидијарну тужбу, или да дају изјаву да се поступак наставља, у року од три месеца после његове/њене смрти.

Члан 58.

Ако је кривичним делом оштећено више лица, гоњење се предузима или се наставља предлогом за гоњење или приватном тужбом било ког од оштећених лица.

Члан 59.

Приватни тужилац или оштећени може да повуче предлог за гоњење или приватну тужбу пре краја главног претреса давањем изјаве суду пред којим се води поступак. У том случају он/она губи право да поново поднесе предлог за гоњење или приватну тужбу.

Члан 60.

- (1) Ако приватни тужилац не дође на главни претрес иако је уредно позван, или ако позив није могао да му буде уручен због непријављивања суду промене адресе или боравишта, сматраће се да је он/она одустао од оптужбе, осим ако је овим Законом друкчије прописано.
- (2) Председник већа дозволиће враћање у пређашње стање приватном тужиоцу који из оправданог разлога није могао да дође на главни претрес, или није могао да благовремено обавести суд о промени адресе или боравишта, ако у року од осам дана по престанку сметње поднесе молбу за враћање у пређашње стање.
- (3) После истека три месеца од дана непојављивања на суду не може да се захтева враћање у пређашње стање.

(4) На решење којим се дозвољава враћање у пређашње стање није дозвољена жалба.

Члан 61.

(1) Субсидијарни тужилац и приватни тужилац имају право да у току свих фаза кривичног поступка укажу на све чињенице и да предложе доказе који су од важности за утврђивање кривичног дела, проналажење учиниоца кривичног дела или утврђивање њихових имовинско правних захтева.

(2) На главном претресу субсидијарни тужилац и приватни тужилац имају право да предлажу доказе, постављају питања оптуженом, сведоцима и вештацима, да износе примедбе и објашњења у погледу њихових сведочења и да дају друге изјаве и подносе предлоге.

(3) Субсидијарни тужилац и приватни тужилац имају право да прегледају записник, списе и предмете који служе као доказ у складу са одредбама овог Закона.

(4) Председник већа и претпретресни судија информисаће субсидијарног тужиоца и приватног тужиоца о њиховим правима из ставова 1 до 3 овог Члана.

Члан 62.

(1) Осим у случајевима из Чланова 226. и 227. овог Закона, кад јавни тужилац установи да нема основа за покретање истраге и гоњење за кривично дело које се гони по службеној дужности или по предлогу за гоњење, или када установи да нема основа за гоњење било ког од пријављених саучесника, или када се према овом Закону сматра да је он/она одустао од гоњења, дужан је да у року од осам дана о томе обавести оштећеног и упутити га да он/она може сам да предузме гоњење као субсидијарни тужилац. Исти поступак примењује и суд ако је јавни тужилац одустао од гоњења пре почетка главног претреса.

(2) Оштећени има право да предузме, односно настави гоњење у року од осам дана од дана кад је примио обавештење из става 1 овог Члана.

(3) Ако је јавни тужилац повукао оптужницу, оштећени може, предузимајући гоњење, да остане при подигнутој оптужници или да подигне нову.

(4) Оштећени који није обавештен да јавни тужилац није предузео гоњење или да је одустао од гоњења, може своју изјаву да продужава поступак да да пред надлежним судом у року од три месеца од дана кад је јавни тужилац одбацио пријаву, односно од дана кад је донето решење о обустављању поступка.

(5) Кад јавни тужилац, односно суд обавештава оштећеног да он/она може да предузме гоњење, доставиће му и поуку које радње он/она може да предузме у циљу остваривања овог права.

(6) Ако оштећени умре пре него што јавни тужилац одлучи да не спроведе кривичну истрагу или гоњење или да одустане од већ започетог гоњења или у току прописаног рока за предузимање гоњења, или субсидијарни тужилац умре у току трајања поступка, његов/њен брачни или ванбрачни друг, деца, родитељи, усвојеници, усвојитељи, браћа и сестре могу у року од три месеца од дана његове/њене смрти да предузму гоњење, односно да дају изјаву да настављају поступак.

Члан 63.

(1) Кад јавни тужилац повуче оптужницу на главном претресу, оштећени мора одмах да се изјасни да ли жели да настави гоњење. Ако оштећени није присутан на главном претресу, а уредно је позван, или позив није могао да му буде уручен због непријављивања суду промене адресе или боравишта, сматраће се да он/она не жели да настави гоњење.

(2) Председник већа дозволиће враћање у пређашње стање оштећеном који није уредно позван или је уредно позван, али из оправданих разлога није могао да се појави на главном претресу на коме је донета пресуда којом се оптужба одбија због тога што је јавни тужилац повукао оптужницу, ако оштећени у року од осам дана од дана пријема пресуде поднесе молбу за враћање у пређашње стање и ако у тој молби изјави да намерава да настави са гоњењем. У том случају биће поново заказан главни претрес, а ранија пресуда биће укинута пресудом донетом на основу новог претреса. Ако се оштећени који је уредно позван не појави на новом главном претресу, ранија пресуда остаје на снази. Одредбе Члана 60. ставови 3 и 4 овог Закона примењују се и у овом случају.

Члан 64.

(1) Ако оштећени у року прописаном законом не покрене или не настави гоњење, или ако се субсидијарни тужилац не појави на главном претресу иако је уредно позван, или ако позив није могао да му буде уручен због непријављивања суду промене адресе или боравишта, сматраће се да је он/она одустао од гоњења осим ако је овим Законом другачије прописано.

(2) У случају да се субсидијарни тужилац не појави на главном претресу на који је био уредно позван, примењују се одредбе Члана 60. ставови 2 до 4 овог Закона.

Члан 65.

- (1) Субсидијарни тужилац има иста права као и јавни тужилац, осим оних која припадају јавном тужиоцу као носиоцу јавне функције.
- (2) У поступку који се води на захтев субсидијарног тужиоца, јавни тужилац има право да до завршетка главног претреса сам предузме гоњење и подржи оптужницу.

Члан 66.

- (1) Ако је субсидијарни тужилац или приватни тужилац дете или лице које је неспособно да обавља правне радње, његов законски заступник је овлашћен да даје све изјаве и да предузима све кораке за које је према овом Закону субсидијарни тужилац или приватни тужилац овлашћен.
- (2) Субсидијарни тужилац или приватни тужилац који је навршио шеснаест година овлашћен је да сам даје изјаве и предузима кораке у поступку.

Члан 67.

- (1) Приватни тужилац и субсидијарни тужилац, као и њихови законски заступници, могу своја права у поступку да остварују и преко пуномоћника
- (2) Када се поступак води на захтев субсидијарног тужиоца, за кривично дело кажњиво по закону затвором од најмање пет година затвора, именује се понумоћник субсидијарног тужиоца на његов/њен захтев, ако субсидијарни тужилац финансијски не може да покрије трошкове заступања. О захтеву одлучује претпретресни судија, односно председник већа, а пуномоћника именује председник суда, а бира га из чланства адвокатске коморе. Суд затим одлучује ко ће да сноси трошкове заступања у складу са овим Законом.

Члан 68.

Приватни тужилац и субсидијарни тужилац, као и њихови законски заступници и пуномоћници, дужни су да о свакој промени адресе илил боравишта обавесте суд у току трајања кривичног поступка.

ПОГЛАВЉЕ VI: БРАНИЛАЦ

Члан 69.

- (1) Осумњичени и окривљени имају право на браниоца у свим фазама кривичног поступка.
- (2) Пре сваког испитивања осумњиченог или окривљеног, полиција, јавни тужилац, претпретресни судија или председник већа упознаће осумњиченог или окривљеног на то да он/она има право да ангажује браниоца и да бранилац може да буде присутан при његовом испитивању.
- (3) Окривљени може да се одрекне права на ангажовање браниоца, осим у случајевима када је одбрана обавезна (Члан 73. овог Закона), ако је одрицање изричито изјављено на формалан и добровољан начин. Свако одрицање мора да буде у писаном облику и потписано од стране осумњиченог или окривљеног и посведочено од надлежног органа који води поступак, или дато усмено на видео или аудио траци, чију аутентичност утврђује суд.
- (4) Лица млађа од 18 година могу да се одрекну права на помоћ браниоца уз сагласност родитеља, старатеља или представника Центра за социјални рад, осим у случају насиља у породици у којем учествује родитељ или старатељ, када такав родитељ или старатељ не може да да сагласност на одрицање од тог права. Лица која показују знаке менталног обољења или неспособности не могу да се одрекну свог права на помоћ браниоца.
- (5) Ако осумњичени или окривљени који се одрекао помоћи после тога затражи право на помоћ браниоца, он/она може одмах да оствари то право.
- (6) Ако осумњичени или окривљени не ангажује сам браниоца, за њега/њу могу да ангажују браниоца његов/њен законски заступник, брачни или ванбрачни друг, рођак по вертикалној крвној линији, усвојитељ, усвојеник, брат, сестра, или хранилац, али не против његове/њене воље.

Члан 70.

- (1) Као бранилац може да буде ангажован само адвокат члан адвокатске коморе, али њега може да замени адвокатски приправник. Када се поступак води за кривично дело за које може да буде изречена казна затвора од најмање пет година, адвокатски приправник може да замени члана адвокатске коморе само ако је положио судски испит. Само члан адвокатске коморе може да заступа окривљеног пред Врховним судом Косова.
- (2) Бранилац је дужан да поднесе своје пуномоћје полицији, јавном тужиоцу или суду пред којим се води поступак. Осумњичени или окривљени може да да браниоцу и усмено пуномоћје које се уноси у записник код полиције, јавног тужиоца или суда пред којим се води поступак.

Члан 71.

- (1) У кривичном поступку један бранилац не може да брани двоје или више окривљених у истом предмету.
- (2) Окривљени може да има до три браниоца, а сматра се да је право на одбрану остварено када у поступку учествује један од њих.

Члан 72.

- (1) Бранилац не може да буде оштећени, брачни или ванбрачни друг оштећеног или тужиоца, нити лице које је њихов рођак по вертикалној крвној линији до било ког степена, или по побочној линији до четвртог степена, или њихов рођак по брачној линији до другог степена.
- (2) Било које лице које је позвано на главни претрес као сведок не може да буде бранилац, осим ако према овом Закону он/она буде ослобођен дужности да сведочи у својству сведока и изјави да неће да сведочи у својству сведока, или ако је бранилац испитиван као сведок у предмету из Члана 159. став 2 овог Закона.
- (3) Било које лице које је поступало као судија или јавни тужилац у истом предмету не може да буде бранилац.

Члан 73.

- (1) Окривљени мора да има браниоца у следећим случајевима обавезне одбране:
- 1) Од првог испитивања ако је окривљени нем, глув или показује знаке душевног обољења или менталне неспособности, због чега није у стању да се сам успешно брани;
 - 2) На саслушању у притвору све време док је он/она у притвору;
 - 3) Од подизања оптужнице кад је оптужница подигнута против њега/ње за кривично дело кажњиво са најмање осам година затвора; и
 - 4) За поступак по ванредним правним лековима ако је окривљени нем, глув или показује знаке душевног обољења или друге менталне неспособности или када му је изречена казна дуготрајног затвора.
- (2) Ако у случају обавезне одбране окривљени не ангажује сам браниоца, а нико други не ангажује браниоцаи у складу са Чланом 69. став 6 овог Закона, председник суда или надлежни орган који води претпретресни поступак именује по службеној дужности браниоца о јавном трошку. Ако је бранилац именован по службеној дужности после подизања оптужнице, окривљени ће о томе да буде обавештен у исто време када му буде уручена оптужница.

(3) Ако оптужени у случају обавезне одбране остане без браниоца у току поступка, а сам не ангажује другог браниоца, председник судског већа или надлежни орган који води претпретресни поступак именује по службеној дужности новог браниоца о јавном трошку.

Члан 74.

(1) Кад нису испуњени услови за обавезну одбрану (Члан 73. овог Закона), окривљеном се, на његов захтев или на захтев лица из Члана 69. став 6 овог Закона, али не против воље окривљеног, именује бранилац о јавном трошку ако:

- 1) Се поступак води за кривично дело кажњиво са најмање осам година затвора; или
- 2) Окривљени није финансијски способан да плати трошкове своје одбране и ако суд или надлежни орган који води претпретресни поступак одлучи да је именовање браниоца о јавном трошку у интересу правде.

(2) Окривљени мора да буде упознат са свом правом на браниоца о јавном трошку из претходног става пре првог испитивања.

(3) Захтев за именовање браниоца о јавном трошку према ставу 1 овог Члана може да буде поднет током целог тока кривичног поступка. Председник суда или надлежни орган који води претпретресни поступак одлучује о захтеву и именује браниоца. Ако полиција или јавни тужилац одбије захтев окривљеног да му буде именован бранилац о јавном трошку, окривљени може да се жали претпретресном судији.

Члан 75.

(1) Окривљени може сам да ангажује другог браниоца уместо именованог браниоца (Чланови 73. и 74. овог Закона). У том случају, именовани бранилац биће разрешен.

(2) Именовани бранилац може да захтева да буде разрешен само из оправданих разлога.

(3) Решење о разрешењу браниоца у случају из ставова 1 и 2 овог Члана доноси пре главног претреса претпретресни судија, у току главног претреса судско веће, а у жалбеном поступку председник првостепеног већа односно веће надлежно за одлучивање у жалбеном поступку. На ово решење није дозвољена жалба.

(4) Председник суда може, на захтев окривљеног или уз његову/њену сагласност, да разреши именованог браниоца који не обавља на одговарајући начин своју дужност. Уместо разрешеног браниоца председник суда именује независног браниоца чије је искуство и надлежност у складу са природом кривичног дела. Адвокатска комора Косова биће обавештена о разрешењу било ког браниоца.

Члан 76.

- (1) Бранилац који не прихвати задатак који му је поверен или одустаје од њега, одмах обавештава орган који води поступак и онога ко га је именовао о таквом неприхватању или одустајању.
- (2) Неприхватање ступа на снагу од тренутка када је то саопштено органу који води поступак.
- (3) Одустајање не ступа на снагу док окривљеном не буде обезбеђен нови бранилац по његовом/њеном избору, или не буде именован по службеној дужности, и до истека рока који може да буде дат новом браниоцу да би се упознао са списима и доказима.
- (4) Одредбе става 3 овог Члана примењују се и у случајевима из Члана 75. став 2 овог Закона.

Члан 77.

- (1) Бранилац има иста права која окривљени има по закону, осим оних која су изричито резервисана лично за окривљеног.
- (2) Бранилац има право да слободно комуницира са окривљеним, усмено и писаним путем под условима који гарантују тајност.
- (3) Бранилац има право да унапред буде обавештен о месту и времену предузимања било каквих истражних радњи и да у њима учествује, као и да прегледа записнике и доказе који се односе на случај у складу са одредбама овог Закона.

ПОГЛАВЉЕ VII: ОШТЕЋЕНИ**Члан 78.**

Орган надлежан за вођење кривичног поступка води рачуна у свим фазама кривичног поступка о оправданим потребама оштећених, посебно деце, старијих лица, лица са менталним обољењем или неспособношћу, физички болесних лица и жртава сексуалног или полног насиља.

Члан 79.

- (1) Ако је оштећени дете или лице неспособно да предузима правне радње, његов/њен законски заступник је овлашћен да даје све изјаве и предузима све кораке на које оштећени има право по овом Закону.
- (2) Оштећени који је напунио шеснаест година је овлашћен да сам даје изјаве и предузима кораке у поступку.

Члан 80.

- (1) Оштећени има право да поднесе имовинско-правни захтев у кривичном поступку у складу са Чланом 108. став 1 овог Закона.
- (2) Оштећени ужива право да у току свих фаза кривичног поступка скрене пажњу на све чињенице и предложи доказ који је од значаја за утврђивање кривичног дела, проналажење извршиоца кривичног дела или установљавање његовог/њеног имовинско-правног захтева.
- (3) На главном претресу оштећени има право да предложи доказ, поставља питања окривљеном, сведоцима и вештацима, даје примедбе и објашњења која се тичу њиховог сведочења и да даје друге изјаве и подноси предлоге.
- (4) У складу са одредбама овог Закона оштећени има право да прегледа списе, документа и предмете који служе као доказ.
- (5) Јавни тужилац, претпретресни судија и председник већа информисаће оштећеног о правима из ставова 1 до 4 овог Члана.

Члан 81.

- (1) Оштећени и његов/њен законски заступник могу да остварују своја права у поступку и преко пуномоћника.
- (2) Оштећени, његов/њен законски заступник и пуномоћник дужни су да обавесте суд о свакој промени адресе или боравишта.
- (3) Пуномоћник је обавезан да штити права оштећеног, посебно њеног/њен интегритет у току испитивања пред органом који води поступак, као и да подноси и утерује имовинске захтеве.
- (4) Адвокати из Службе за правно саветовање жртава помажу оштећенима у обезбеђивању њихових права, укључујући, тамо где је то могуће, и деловање у својству пуномоћника оштећених у складу са овим Чланом.

Члан 82.

- (1) Оштећени мора да има пуномоћника од почетка кривичног поступка:
 - 1) Ако је оштећени дете;
 - 2) Ако оштећени има породичне везе са окривљеним;
 - 3) Ако се поступак води за кривична дела из Члана 139. Привременог кривичног закона или за кривична дела против сексуалног интегритета из поглавља XIX Привременог кривичног закона, осим кривичних дела из Члана 203. Привременог кривичног закона;

- 4) Ако је оштећени ментално болестан или је ментално хендикепиран; или
- 5) Ако суд установи да је оштећени посебно рањив и да му је неопходна помоћ пуномоћника.

(2) У случајевима из става 1 овог Члана, ако оштећени или његов/њен законски заступник не ангажује пуномоћника, председник суда или надлежни орган који води поступак у претпретресној фази именује по службеној дужности пуномоћника о јавном трошку.

ПОГЛАВЉЕ VIII: ПОДНЕСЦИ

Члан 83.

- (1) Приватне тужбе, оптужнице, оптужни предлози, предлози за гоњење, правни лекови и друге изјаве и саопштења подnose се писаним путем или се усмено дају у записник.
- (2) Поднесци из става 1 овог Члана морају да буду разумљиви и морају да садрже све што је потребно да би по њима могло да се поступа.
- (3) Ако овим Законом није друкчије прописано, суд ће да позове подносиоца поднеска који је неразумљив или не садржи све што је потребно да би по њему могло да се поступа да поднесак исправи, односно допуни, а ако он то не учини у предвиђеном року, суд одбацује поднесак.
- (4) Позив којим се подносилац поднеска позива да исправи или допуни поднесак садржи упозорење подносиоцу поднеска о последицама непоступања према овом позиву.

Члан 84.

- (1) Поднесци који се према овом Закону уручују супротној страни у поступку, уручују се суду у довољном броју примерака за суд и за другу страну.
- (2) Ако поднесци нису уручени суду у довољном броју примерака, суд ће да наложи лицу које поднело поднесак да у одређеном року достави довољан број примерака. Ако лице које је поднело поднесак не поступи по налогу суда, суд ће да направи потребан број копија о трошку лица које је поднело поднесак.

Члан 85.

- (1) Суд ће да казни новчаном казном до 250 евра браниоца, оштећеног, приватног тужиоца, субсидијарног тужиоца или његовог/њеног пуномоћника или законског заступника који у поднеску или у усменој изјави вређа суд или лице које учествује у поступку. Решење о кажњавању доноси судија, односно веће пред којим је дата изјава, а ако је она учињена у поднеску, суд који о поднеску треба да одлучи. На ово решење

дозвољена је жалба. Ако јавни тужилац или лице које га заступа вређа друго лице, о томе ће да буде обавештен надлежни јавни тужилац. Адвокатска комора биће обавештена о казни која је изречена члану коморе или адвокатском приправнику.

(2) Казнена мера из става 1. овог Члана не утиче на гоњење и изрицање казне за кривично дело увреде.

ПОГЛАВЉЕ IX: ЗАПИСНИЦИ

Члан 86.

(1) О свакој радњи која је предузета у току кривичног поступка води се записник истовремено са обављањем радње, а ако то није могуће, онда непосредно после тога.

(2) Записник води судски записничар, или кад радњу предузима јавни тужилац, записничар јавног тужилаштва. Записник може да саставља лице које предузима радњу само кад се врши претрес стана или лица, или када се радња предузима ван просторија службеног лица или надлежног органа, а записничар не може да буде обезбеђен.

(3) Кад записник води записничар, лице које предузима радњу усмено говори записничару шта да унесе у записник.

(4) Изјаве лица које се испитује уносе се у записник онако како их је оно изрекло. У случају злоупотребе ово право може да му буде ускраћено.

Члан 87.

(1) У записник се уноси назив званичног тела или надлежног органа пред којим се предузима радња, место где се предузима радња, дан и час када је радња започета и завршена, имена и презимена присутних лица и у ком својству присуствују, као и идентификациони број кривичног предмета у којем се предузима радња.

(2) Приликом обављања процедуралне радње у складу са законом, странка треба да буде информисана о правима која јој припадају по закону. Чињеница да је странка информисана мора да буде унета у записник као и податак да ли је странка користила то право.

(3) Странка својим потписом потврђује да јој је било омогућено да користи право које јој припада по закону.

(4) Записник садржи битне податке о току и садржини предузете радње. Ако су приликом предузимања радње одузети предмети или списи, то је назначено у записнику, а одузете ствари се прикључују записнику, или је назначено место где се налазе на чувању.

(5) Приликом предузимања процедуралних радњи као што је увиђај, претрес просторија, возила или лица, или идентификација лица или предмета, подаци који су важни с обзиром на природу такве радње или за утврђивање идентитета појединих предмета (опис, мере и величина предмета или остављених трагова, стављање ознака на предметима и др.), такође се уносе у записник, а ако су направљене скице, цртежи, планови, фотографије, филмски снимци или други технички записи, то се уноси у записник и прилаже записнику.

Члан 88.

(1) Записник мора да буде вођен уредно, у њему ништа не сме да буде избрсано, додавано или мењано. Прецртана места морају да остану читка.

(2) Све промене, исправке и додаци уносе се на крају записника и морају да их овере лица која потписују записник.

Члан 89.

(1) Лице против кога се предузима истражна радња, лица која обавезно присуствују истражној радњи, као и странке, бранилац и оштећени, ако су присутни, имају право да прочитају записник или да захтевају да им он буде прочитан. Лице које предузима истражну радњу мора да их обавести о том праву, а у записнику се назначава да ли су они обавештени о томе и да ли им је записник прочитан. Записник мора увек да буде прочитан ако записничар није присутан и то се назначава у записнику.

(2) Записник са испитивања мора да потпише испитивано лице. Ако записник садржи више од једне стране, испитивано лице потписује сваку страну.

(3) На крају записника потписује се преводилац, ако га је било, сведоци чије је присуство било обавезно при предузимању истражне радње, а ако је реч о претресу, и лице које је претресано или лице чије су просторије претресане. Ако записник не потпише записничар (Члан 86. став 2 овог Закона), записник потписују лица која присуствују поступку. Ако таквих лица нема или нису у стању да схвате садржину записника, записник потписују два сведока, осим у случају да није било могуће да се обезбеди њихово присуство.

(4) Било које лице које не зна да пише уместо потписа ставља отисак кажипрста десне руке, а записничар испод отиска прста уписује његово име и презиме. Ако није могуће да се стави отисак кажипрста десне руке, тада се ставља отисак неког другог прста или отисак прста са леве руке, а у записнику се назначава са ког је прста и са које руке узет отисак.

(5) Ако испитивано лице нема ниједну руку, прочитаће записник, а ако не зна да чита, биће му прочитан записник, а то се такође назначава у записнику.

(6) Ако истражна радња није могла да буде обављена без прекида, у записнику се назначава дан и час када је настао прекид, као и дан и час када је процедурална радња настављена.

- (7) Ако је било приговора у погледу садржине записника, ти приговори се такође наводе у записнику.
- (8) Записник на крају потписују лице које је предузело истражну радњу и записничар.
- (9) Ако лице које је према овом Закону дужно да потпише записник одбије да потпише записник или да стави отисак прста, то се уноси у записник заједно са разлогом одбијања.

Члан 90.

(1) Јавни тужилац, претпретресни судија или председник судског већа може да наложи да испитивање буде забележено на видео или аудио траку у складу са следећим поступком:

- 1) Испитивано лице биће информисано на језику који у потпуности разуме и говори да ће испитивање бити забележено на аудио или видео траку, а да он/она, ако жели, може то да одбије. Давање ове информације испитиваном лицу и његов/њен одговор биће забележени на снимку и у записнику. Пре него што одбије, лице може да се консултује са својим браниоцем или законским заступником или пуномоћником, ако је он/она присутан, а затим надлежни орган може да одлучи да се приступи снимању испитивања на видео или аудио траку упркос противљењу испитиваног лица;
 - 2) Записник мора да садржи податке из Члана 87. став 1 овог Закона и обавештење из Члана 164. став 2, Члана 179. став 1 или Члана 231. став 2 овог Закона као и податке потребне за идентификацију лица чија се изјава снима. Ако се снимају изјаве више лица, потребно је да се обезбеди да се из снимка јасно види ко је дао који исказ.
 - 3) У случају прекида у току испитивања, та чињеница и време прекида биће регистровани пре завршетка аудио или видео снимања, као и наставак испитивања.
 - 4) На крају испитивања испитиваном лицу биће пружена могућност да разјасни било шта од онога што је изјавио, или да дода оно што жели. На захтев испитиваног лица, снимак ће му одмах бити пуштен, а исправке и објашњења које то лице да биће забележене. Време завршетка испитивања увек мора да буде назначено.
- (2) Садржина траке се после завршетка испитивања, чим то буде изводљиво, преноси на папир и на захтев испитиваног лица доставља му се копија преписа заједно са копијом снимљене траке, а ако је коришћена апаратура за вишеструко снимање, биће му достављена једна оригинална снимљена трака.

- (3) Писани записник са испитивања назначава:
- 1) Чињеницу да је испитивање забележено помоћу уређаја за аудио или видео снимање;
 - 2) Име лица које је вршило снимање;
 - 3) Чињеницу да је испитивано лице унапред информисано о намери да испитивање буде снимано;
 - 4) Податак да ли је снимак пуштен;
 - 5) Име лица које је добило копију снимка; и
 - 6) Место где се чува снимак, ако он није придодат списима.
- (4) Оригинална трака или једна од оригиналних трака биће запечаћена у присуству испитиваног лица и његовог/њеног браниоца или законског заступника или пуномоћника, ако је он/она присутан, и потписана од стране јавног тужиоца, претпретресног судије или председника судског већа и од испитиваног лица и његовог/њеног браниоца или законског заступника или пуномоћника, ако је он/она присутан. Трака ће такође да буде запечаћена у присуству окривљеног и његовог/њеног браниоца који стављају свој потпис, ако су приступи у току испитивања сведока или вештака. Траке чува суд онолико дуго колико чува и кривични предмет.
- (5) Јавни тужилац, претпретресни судија или председник судског већа може да одлучи да се придржава поступка из овог Члана приликом испитивања лица које није окривљени, посебно ако коришћење овог поступка може да помогне да се смањи додатно трауматизовање жртве сексуалног или полног насиља, детета или хендикепираног лица у току пружања доказа.

Члан 91.

Јавни тужилац, претпретресни судија или председник судског већа може да наложи да истражне радње које не представљају испитивање буду снимљене на видео или аудио траци. Члан 90. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

Члан 92.

Јавни тужилац, претпретресни судија или председник судског већа може да наложи да се истражна радња у поступку или њени делови забележе стенографски или на стенографској машини. Стенографски записник мора у року од 48 сати да буде преписан, прегледан и приложен записнику.

Члан 93.

(1) Претпретресни судија може да дозволи другим лицима која имају оправдан интерес да снимају на аудио или видео траци поједине истражне радње, имајући у виду да би то имало безначајан утицај на права, посебно на право на приватност окривљеног, оштећеног, сведока и других учесника у поступку. Лични подаци о окривљеном, оштећеном или сведоцима су поверљиви и могу да буду коришћени само у току кривичног поступка.

(2) Фотографисање, снимање филмском камером, телевизијско снимање и друга снимања помоћу техничких средстава која се користе на седницама за потврђивање оптужнице или на главном претресу нису дозвољени у судници.

(3) На предлог странке или председника суда, председник Врховног суда Косова изузетно може да дозволи снимања из става 2 овог Члана на главном претресу. Председник Врховног суда информисе што је пре могуће странке о предлогу председника суда, или у случају када странка поднесе предлог, другу страну. Странка може да уложи писани приговор председнику Врховног суда Косова у року од седам дана од пријема предлога.

(4) Странке и бранилац могу да врше аудио снимање седница за потврђивање оптужнице или јавног главног претреса. Снимљени лични подаци о окривљеном, оштећеном или сведоцима су поверљиви и могу да буду коришћени само у току кривичног поступка. Аудио снимак из овог става не сме да буде пуштен сведоку.

(5) Ако је дозвољено снимање седница за потврђивање оптужнице или главног претреса, судско веће или председник судског већа може из оправданих разлога да забрани снимање одређених делова седнице.

ПОГЛАВЉЕ X: ПРОПИСАНИ РОКОВИ

Члан 94.

(1) Прописани рокови предвиђени овим Законом не могу да буду продужавани, осим кад то закон изричито дозвољава. Ако је прописани рок дефинисан законом за заштиту права на одбрану и других процедуралних права окривљеног, тај прописани рок може да буде скраћен на захтев окривљеног, у писаном облику или усмено у записник пред судом.

(2) Кад изјава мора да буде дата у предвиђеном року, сматраће се да је дата у року ако је пре него што прописани рок истекне, уручена овлашћеном примаоцу.

(3) Када је изјава послата поштом, препорученом поштићком, телеграмом, или другим средством (телексом, телефаксом или другим сличним средством), дан предаје пошти или дан кад је изјава послата сматра се даном када је изјава уручена ономе коме је упућена. Сматра се да поштиљалац изјаве није прекорачио прописани рок ако особа која је требало да прими изјаву њу није добила на време због грешке у достави, чега поштиљалац није био свестан.

(4) Окривљени који се налази у судском притвору такође може да да изјаву која је везана за прописани рок тако што је даје у записник код суда који води поступак, или је доставља управи затвора, а лице које се налази на издржавању казне или се налази у некој другој установи због изречене мере обавезног рехабилитационог лечења, може да уручи такву изјаву управи установе у којој је смештено. Дан када је састављен такав записник, односно када је изјава уручена управи установе сматра се даном предаје органу који је надлежан да је прими.

(5) Ако је поднесак који мора да буде предат у прописаном року због незнања или очигледне омашке поштиљалоца уручен или послат ненадлежном суду пре истека прописаног рока, сматраће се да је поднет на време иако надлежном суду стигне после истека прописаног рока.

Члан 95.

(1) Прописани рокови се рачунају у сатима, данима, месецима и годинама.

(2) Сат или дан кад је извршено уручивање или саопштавање или кад се десило догађај, од када почиње да тече прописани рок, не урачунавају се у прописани рок, већ се за почетак прописаног рока узима први наредни сат, односно дан. Двадесет четири сата рачуна се као један дан, а месец се рачуна према календару.

(3) Прописани Рокови одређени у месецима, односно годинама истичу последњег месеца или године на крају истог дана у месецу када је прописани рок почео да тече. Ако у последујем месецу нема тог дана, прописани рок истиче последњег дана у том месецу.

(4) Ако последњи дан прописаног рока пада на званични празник или у суботу или у недељу или у било који други дан када надлежни орган не ради, прописани рок истиче на крају првог наредног радног дана.

Члан 96.

(1) Окривљеном који из оправданих разлога у прописаном року не најави жалбу или не изјави жалбу на пресуду или на решење о одузимању материјалне добити, суд ће да дозволи враћање у предађашње стање за подношење најаве односно подношење жалбе ако у року од осам дана после престанка узрока који је довео до пропуштања прописаног рока, окривљени поднесе молбу за враћање у пређашње стање и ако истовремено са молбом поднесе најаву жалбе или преда жалбу.

(2) Молба за враћање у пређашње стање не може да буде поднета ако је прошло три месеца од дана када је истекао прописани рок.

Члан 97.

(1) Решење о враћању у пређашње стање доноси председник већа који је донео пресуду на коју је најављена жалба, односно пресуду или решење које се побија жалбом.

(2) На решење којим се дозвољава враћање у пређашње стање није дозвољена жалба.

(3) Кад је окривљени изјавио жалбу на решење којим се не дозвољава враћање у пређашње стање, суд је дужан да ову жалбу, заједно са најавом жалбе односно жалбом на пресуду или на решење о одузимању материјалне добити, одговором на жалбу и свим другим деловима записника достави вишем суду на одлучивање.

Члан 98.

По правилу, молба за враћање у пређашње стање не задржава извршење пресуде, односно извршење решења о одузимању материјалне добити, али суд надлежан за решавање молбе може да одлучи да обустави извршење до доношења одлуке о молби.

ПОГЛАВЉЕ XI: ТРОШКОВИ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

Члан 99.

(1) Трошкови кривичног поступка су издаци направљени у току кривичног поступка и трошкови повезани са кривичним поступком.

(2) Трошкови кривичног поступка обухватају:

- 1) Трошкове сведока, вештака, преводилаца, стручних лица, трошкове стенографисања и техничког снимања као и трошкове увиђаја;
 - 2) Трошкове транспорта окривљеног;
 - 3) Издатке за пратњу окривљеног, односно лица у притвору;
 - 4) Транспортне и путне трошкове службених лица;
 - 5) Трошкове лечења окривљеног за време док се налази у судском притвору или у здравственој установи по судској одлуци и трошкове порођаја;
 - 6) Судски паушал;
 - 7) Новчану накнаду и нужне трошкове браниоца, нужне трошкове приватног тужиоца и субсидијарног тужиоца и њихових законских заступника, као и новчану накнаду и нужне трошкове њихових пуномоћника; и
 - 8) Нужне трошкове оштећеног и његовог/њеног правног заступника, као и накнаду и нужне трошкове његовог/њеног пуномоћника.
- (3) Судски паушал је у границама утврђеним у административном наређењу имајући у виду трајање и сложеност поступка и имовно стање лица од кога се захтева да плати овај износ.
- (4) Трошкови из тачака 1 до 5 става 2 овог Члана, као и новчана накнада и нужни трошкови именованог браниоца и именованог пуномоћника оштећеног и субсидијарног тужиоца, у поступку у вези кривичних дела која се гоне по службеној дужности, исплаћују се унапред из средстава полиције, јавног тужиоца или суда који води кривични поступак, а наплаћују се касније од лица која су дужна да их плате према одредбама овог Закона. Орган који води кривични поступак дужан је да све трошкове који су унапред исплаћени унесе у списак који се прилаже записнику.
- (5) Трошкови превођења на језик окривљеног, сведока и других лица која учествују у кривичном поступку, који настају применом одредби овог Закона, не наплаћују се од лица која су према одредбама овог Члана дужна да плате трошкове кривичног поступка.
- (6) Трошкове превођења не плаћа окривљени који не познаје или не говори језик на ком се води кривични поступак.
- (7) Надокнаду и нужне трошкове браниоца именованог по Члану 73. став 2 или 3 или Члана 74. не плаћа окривљени већ се исплаћују се из буџетских средстава.
- (8) Новчана накнада И нужни трошкови пуномоћника оштећеног именованог према Члану 82. овог Закона бивају исплаћени из буџетских средстава, а не плаћа их оштећени.

Члан 100.

- (1) Свака пресуда и решење којим се обуставља кривични поступак садржи одлуку о томе ко сноси трошкове поступка и износ тих трошкова.
- (2) Ако недостају подаци о износу трошкова, посебно решење о износу трошкова доноси судски записничар, а одобрава га председник већа када се ти подаци добију. Захтев са подацима о износу трошкова може да буде поднет у року од три месеца од дана уручивања правоснажне пресуде или решења лицу које има право да поднесе такав захтев.
- (3) Када је одлука о трошковима кривичног поступка донета посебним решењем, о жалби на то решење одлучује ванрасправно веће.

Члан 101.

- (1) Окривљени, оштећени, субсидијарни тужилац, приватни тужилац, бранилац, законски заступник, пуномоћник, сведок, вештак, преводилац и стручно лице (Члан 236. овог Закона), без обзира на исход кривичног поступка, сnose трошкове свог привођења пред суд, одлагања истражне радње и друге трошкове поступка које су проузроковали својом кривицом, као и одговарајући део судског паушала.
- (2) О трошковима из става 1 овог Члана доноси се посебно решење, осим ако се о трошковима које сnose приватни тужилац и окривљени не решава у одлуци о главној ствари.

Члан 102.

- (1) Када суд окривљеног прогласи кривим, одлучује у пресуди да ли је он/она дужан да надокнади трошкове кривичног поступка.
- (2) Лицу које је окривљено за више кривичних дела неће бити наложено да надокнади трошкове који се тичу кривичног дела за које је он/она ослобођен оптужбе, уколико ти трошкови могу да буду издвојени из укупних трошкова.
- (3) У пресуди којом је више окривљених проглашено кривим, суд одређује колики део трошкова сноси сваки од њих, а ако то није могуће, налаже да сви окривљени солидарно сnose трошкове. Плаћање судског паушала одређује се за сваког окривљеног посебно.
- (4) У одлуци којом се решава питање трошкова, суд може да ослободи окривљеног од обавезе да надокнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка из Члана 99. став 2 тачке 1 до 6 овог Закона, ако би њихово плаћање угрозило издржавање окривљеног или лица која је он дужан да издржава. Ако су ове околности утврђене после доношења одлуке о трошковима, председник већа може посебним решењем да ослободи окривљеног обавезе надокнаде трошкова кривичног поступка, или да му дозволи да трошкове исплаћује у ратама.

Члан 103.

(1) Када је кривични поступак окончан или када је донета пресуда којом је окривљени ослобођен оптужбе или којом је оптужба одбијена, суд у решењу, односно пресуди наглашава да трошкови кривичног поступка из Члана 99. став 2 тачке 1 до 5 овог Закона, као и нужни трошкови окривљеног и нужни трошкови и новчана накнада браниоца падају на терет буџетских средстава, осим у случајевима утврђеним у следећим ставовима овог Члана.

(2) Лице које је свесно поднело лажну оптужбу сноси трошкове кривичног поступка.

(3) Приватни тужилац и субсидијарни тужилац дужни су да надокнаде трошкове кривичног поступка из Члана 99. став 2 тачке 1 до 7 овог Закона, нужне трошкове окривљеног, ако је поступак окончан пресудом којом је окривљени ослобођен оптужбе или којом је оптужба одбијена или решењем о обустави поступка, осим у случајевима када је поступак окончан, или је донета пресуда којом је оптужба одбијена због смрти окривљеног или због трајног душевног обољења или неспособности окривљеног или због наступања застарелости кривичног гоњења услед одуговлачења поступка које не може као грешка да буде приписано приватном тужиоцу или субсидијарном тужиоцу. Ако је поступак окончан због одустајања од тужбе или предлога за гоњење, окривљени, приватни тужилац, субсидијарни тужилац или оштећени могу да се међусобно договоре о свом делу трошкова. Ако има више приватних или субсидијарних тужилаца сви солидарно сnose трошкове.

(4) Оштећени који је повукао предлог за гоњење, чиме је поступак окончан, сноси трошкове кривичног поступка осим ако окривљени није изјавио да ће он/она да их плати.

(5) Кад суд одбије оптужбу због своје ненадлежности, одлуку о трошковима доноси надлежни суд.

Члан 104.

(1) Накнаду и нужне трошкове браниоца и пуномоћника приватног тужиоца, субсидијарног тужиоца или оштећеног дужно је да плати заступано лице, без обзира ко је по одлуци суда дужан да сноси трошкове кривичног поступка, осим ако је бранилац именован према Члану 73. став 2 или 3 или према Члану 74. овог Закона или је пуномоћник оштећеног именован према Члану 82. овог Закона. Ако је субсидијарном тужиоцу именован пуномоћник према Члану 67. став 2 овог Закона и ако би исплаћивање накнаде и нужних трошкова угрозило издржавање субсидијарног тужиоца или оштећеног или лица која је он дужан да издржава, накнада и нужни трошкови пуномоћника исплаћују се из буџетских средстава.

(2) Бранилац или опуномоћеник који нису чланови адвокатске коморе немају право на новчану накнаду. Они имају право на нужне трошкове, а браниоци и право на изгубљену зараду.

Члан 105.

- (1) Коначну одлуку која се односи на обавезу плаћања трошкова који настају код вишег суда доноси тај суд сходно одредбама Чланова 99. до 104. овог Закона.
- (2) Чланови 99. до 104. овог Закона примењују се уз неопходно прилагођавање на трошкове који су настали у току поступка који се односи на ванредне правне лекове.

Члан 106.

Детаљнији прописи о надокнади трошкова кривичног поступка који настану пред судовима биће садржани у административном наређењу.

ПОГЛАВЉЕ XII: ИМОВИНСКО-ПРАВНИ ЗАХТЕВИ**Члан 107.**

- (1) О имовинско-правном захтеву који је настао услед извршења кривичног дела расправља се на предлог овлашћених лица у кривичном поступку ако се тиме знатно не продужава овај поступак.
- (2) Имовинско-правни захтев може да се односи на накнаду штете, враћање ствари или поништавање одређене правне трансакције.

Члан 108.

- (1) Предлог за покретање имовинско-правног захтева у кривичном поступку може да поднесе лице које је овлашћено за остваривање тог захтева у грађанској парници.
- (2) Ако је кривично дело проузроковало штету јавној, државној или друштвеној имовини, надлежни орган који је законом овлашћен да обезбеди заштиту тих средстава може да учествује у кривичном поступку у складу са овлашћењима која има на основу тог закона.

Члан 109.

- (1) Предлог за остваривање имовинско-правног захтева у кривичном поступку подноси се надлежном органу коме је поднета кривична пријава или суду пред којим се води поступак.
- (2) Предлог може да буде поднет најкасније до завршетка главног претреса пред првостепеним судом.
- (3) Лице које је овлашћено да подноси предлоге дужно је да конкретно изнесе свој захтев и поднесе доказе.

(4) Ако овлашћено лице није поднело предлог за остваривање имовинско-правног захтева у кривичном поступку пре подизања оптужнице, он/она ће да буде обавештен да може да поднесе тај предлог све до завршетка главног претреса. Ако је кривично дело проузроковало штету јавној, државној или друштвеној имовини, а никакав предлог није поднет, суд о томе обавештава надлежни орган из Члана 108. став 2 овог Закона.

Члан 110.

(1) Овлашћена лица (Члан 108. овог Закона) могу до завршетка главног претреса да одустану од предлога за остваривање имовинско-правног захтева у кривичном поступку и да га остваре у грађанској парници. У случају да је предлог повучен, тај предлог не може поново да буде поднесен, осим ако је овим Законом друкчије прописано.

(2) Ако је предлог поднет, а имовинско-правни захтев пре завршетка главног претреса пређе на друго лице у складу са правилима имовинског права, то лице бива позвано да се изјасни да ли остаје при предлогу. Ако се он/она не појави када је прописно позван, сматраће се да је одустао од предлога.

Члан 111.

(1) Суд пред којим се води кривични поступак испитује окривљеног у вези са чињеницама наведеним у предлогу и истражује околности које су од значаја за утврђивање имовинско-правног захтева. Али и пре него што је поднет такав предлог, суд је дужан да прикупи доказе и спроведе истрагу која је потребна да би могла да се донесе одлука о захтеву.

(2) Ако истрага у вези са имовинско-правним захтевом знатно продужава кривични поступак, суд ће да се ограничи на прикупљање оних података чије би накнадно утврђивање било немогуће или знатно отежано.

Члан 112.

(1) О имовинско-правним захтевима одлучује суд.

(2) У пресуди којом оптуженог проглашава кривим суд може оштећеном да досуди имовинско-правни захтев у целини или делимично, а за остатак да га упуту на грађанску парницу. Ако подаци прикупљени у кривичном поступку не пружају поуздан основ за потпуно или делимично пресуђивање, суд поучава оштећеног да свој имовинско-правни захтев у целини може да потражује у грађанској парници.

(3) Када суд донесе пресуду којом окривљеног ослобађа од оптужбе или којом одбија оптужбу или када донесе решење о обустављању кривичног поступка, поучава оштећеног да имовинско-правни захтев може да оствари у грађанској парници. Када се суд прогласи ненадлежним за кривични поступак, поучава оштећеног да свој

имовинско-правни захтев може да презентује у кривичном поступку који отпочиње или наставља надлежни суд.

Члан 113.

Ако се имовинско-правни захтев односи на враћање ствари, а суд установи да ствар припада оштећеном и да се налази у поседу окривљеног или неког од учесника у кривичном делу или у поседу лица коме је дата на чување, налаже у пресуди да ствар буде враћена оштећеном.

Члан 114.

Ако се имовинско-правни захтев односи на поништавање одређене правне трансакције, а суд установи да је захтев основан, налаже у пресуди потпуно или делимично поништавање те правне трансакције са последицама које из тога могу да проистекну, без прејудуцирања права трећих лица.

Члан 115.

(1) Суд који води кривични поступак може да измени правоснажну пресуду која садржи одлуку о имовинско-правном захтеву само у вези са обнављањем кривичног поступка или захтева за заштиту законитости.

(2) У свим другим случајевима осуђено лице, односно његови наследници могу само у грађанској парници да захтевају да буде измењена правоснажна пресуда кривичног суда која садржи одлуку о имовинско-правном захтеву, при чему морају да постоје услови за обнављање према одредбама које важе за парнични поступак.

Члан 116.

(1) На предлог овлашћених лица (Члан 108. овог Закона) у кривичном поступку могу да буду наложене привремене мере обезбеђивања имовинско-правног захтева који је настао услед извршења кривичног дела према одредбама које важе за извршни поступак.

(2) Решење из става 1 овог Члана доноси у претпретресном поступку претпретресни судија. После подизања оптужнице решење у случајевима ван главног претреса доноси председник већа, а на главном претресу комплетно судско веће.

(3) Жалба на решење судског већа о привременим мерама обезбеђивања захтева није дозвољена. У осталим случајевима о жалби решава ванрасправно веће састављено од троје судија. Жалба не задржава извршавање решења.

Члан 117.

- (1) Ако се захтев односи на ствари које несумњиво припадају оштећеном а које не представљају доказ у кривичном поступку, те ствари ће да буду предате оштећеном и пре завршетка поступка.
- (2) Ако се више оштећених споре око својине над стварима, они бивају упућени на грађанску парницу, а суд у кривичном поступку налаже само чување ствари као привремену меру обезбеђивања захтева.
- (3) Ствари које служе као доказ бивају привремено одузете а по завршетку поступка враћају се власнику. Ако је та ствар неопходно потребна власнику, она може да му буде враћена и пре завршетка поступка уз обавезу да је на захтев донесе.

Члан 118.

- (1) Ако оштећени има захтев према трећем лицу због тога што се код њега/ње налазе ствари прибављене кривичним делом, или због тога што је он/она остварио материјалну добитна основу кривичног дела, суд може у кривичном поступку, на предлог овлашћених лица (Члан 108. овог Закона), а према одредбама које се примењују за извршни поступак, да наложи привремене мере обезбеђивања захтева против тог трећег лица. Одредбе Члана 116. ставови 2 и 3 овог Закона примењују се и у овом случају.
- (2) У пресуди којом је оптужени оглашен кривим суд ће или да опозове мере из става 1 овог Члана, ако већ раније нису опозване, или упућује оштећеног на грађанску парницу, при чему ће ове мере да буду опозване ако грађанска парница не буде покренута у року који одреди суд.

ПОГЛАВЉЕ XIII: ДОНОШЕЊЕ И ИЗРИЦАЊЕ ОДЛУКА**Члан 119.**

- (1) У кривичном поступку одлуке се доносе у облику пресуда, решења и наредби.
- (2) Пресуду може да донесе само суд, а решења и наредбе могу да доносе и други органи који учествују у кривичном поступку.

Члан 120.

- (1) Одлуке судског већа доносе се после усменог већања и гласања. Одлука је донета када за њу гласа већина чланова већа.
- (2) Председник већа руководи већањем и гласањем и гласа последњи. Он је дужан да се стара да сва питања буду свестрано и потпуно размотрена.

(3) Ако су у вези са појединим питањима о којима се гласа гласови подељени на више различитих мишљења тако да ниједно од њих нема већину, питања се раздвајају а гласање се понавља док се не добије већина. Ако се на овај начин не добије већина, одлука се доноси тако што се гласови који су најнеповољнији за окривљеног додају гласовима који су мање неповољни од њих све док се не добије већина.

(4) Чланови већа не могу да одбију да гласају о питањима која постави председник већа, али члан већа који је гласао да оптужени буде ослобођен или да пресуда буде опозована а који је остао у мањини, није дужан да гласа о казни. Ако не гласа, сматраће се као да је гласао за одлуку која је за окривљеног најповољнија.

Члан 121.

(1) При доношењу одлуке прво се гласа да ли је суд надлежан, да ли је је потребно додатно допунити поступак, као и о другим прелиминарним питањима.

(2) При доношењу одлуке о главној ствари прво се гласа да ли је оптужени извршио кривично дело и да ли је кривично одговоран, а затим се гласа о казни, другим кривичним санкцијама или мерама обавезног лечења, трошковима кривичног поступка, имовинско-правним захтевима и о осталим питањима о којима се одлучује.

(3) Ако је исто лице оптужено за више кривичних дела, гласа се о кривичној одговорности и казни за свако од тих кривичних дела, а затим се гласа о јединственој казни за сва кривична дела.

Члан 122.

(1) Већање и гласање обављају се на тајном заседању.

(2) У просторији у којој се обавља већање и гласање могу да буду присутни само чланови већа и записничар.

Члан 123.

(1) Ако овај Закон не прописује друкчије, одлуке се саопштавају усменим објављивањем заинтересованим странама ако су присутне, а уручивањем оверене копије ако су одсутне.

(2) Ако је одлука усмено саопштена, то се наглашава у записнику или на спису, а лице коме је саопштење дато потврђује то својим потписом. Ако лице о коме се ради изјави да неће да се жали, оверена копија усмено саопштене одлуке му се не доставља, осим ако овај Закон друкчије прописује.

(3) Копије одлука на које је дозвољена жалба уручују се са упутством о праву на жалбу.

ПОГЛАВЉЕ XIV: УРУЧИВАЊЕ ДОКУМЕНАТА**Члан 124.**

(1) Документи се по правилу уручују поштом. Уручивање може да се обавља и преко надлежног општинског органа, преко службеног лица органа који је одлуку донео или непосредно код тог органа.

(2) Позив за главни претрес или друге позиве суд може и усмено да саопшти лицу које се налази пред судом, заједно са поуком о последицама недоласка. Позив извршен на овај начин уноси се у записник који потписује позвано лице, осим ако тај позив није забележен у записник са главног претреса. Сматра се да је тиме извршено пуноважно уручивање.

Члан 125.

Документ који према овом Закону мора лично да буде уручен предаје се непосредно лицу коме је упућен. Ако лице коме документ мора лично да буде уручен не буде нађено тамо где је требало да се изврши уручивање, достављач сазнаје када и на ком месту може да нађе то лице и оставља му код једног од лица наведених у Члану 126. овог Закона писано обавештење да прималац документа буде одређеног дана и сата у свом стану или на свом радном месту да би примио документ. Ако и после овога не нађе лице којем је требало да се изврши уручивање, достављач поступа према одредби Члана 126. став 1 овог Закона и сматра се да је тиме достављање извршено.

Члан 126.

(1) Документи за које овај Закон не прописује да морају лично да буду уручени, такође се уручују лично, али ако прималац није затечен код куће или на послу, такви документи могу да се дају било ком од одраслих чланова његовог/њеног домаћинства, који је дужан да прими документ. Ако они нису затечени код куће, документ се предаје настојнику или суседу ако они пристану да га приме. Ако се уручивање обавља на радном месту лица коме се документ уручује, а то лице тамо није затечено, документ може да буде уручен лицу које је овлашћено за пријем поште које је дужно да прими документ, или лицу које је запослено на истом месту, ако оно пристане да прими документ.

(2) Ако документ не може да буде уручен лицима из става 1 овог Члана, примаоцу се оставља обавештење у коме је назначено у којој пошти и у ком року може да преузме документ. Документ који није преузет у предвиђеном року биће враћен.

(3) Ако се утврди да је лице коме документ треба да буде уручен одсутно, а да због тога лица из става 1 овог Члана не могу да му предају документ на време, документ ће да буде враћен са знаком места где се одсутно лице налази.

Члан 127.

(1) Окривљеном се лично уручује позив за прво испитивање у претпретресном поступку, за седницу за потврђивање оптужнице и позив за главни претрес.

(2) Окривљеном који нема браниоца лично се уручује оптужница, оптужни предлог, приватна тужба, пресуда и друге одлуке у којима прописани рок за подношење жалбе почиње да тече даном уручивања, укључујући жалбу супротне стране на коју се чека одговор. На захтев окривљеног, пресуда и друге одлуке уручују се лицу које он одреди.

(3) Ако окривљеном који нема браниоца треба да буде уручена пресуда којом му је изречена казна затвора, а пресуда не може да му буде уручена на његову/њену претходну адресу, суд окривљеном именује браниоца по службеној дужности који обавља ову дужност док се не сазна нова адреса окривљеног. Именованом браниоцу даје се потребно време за упознавање са списима, после чега се пресуда доставља именованом браниоцу, а поступак се наставља. У случају да је реч о другој одлуци чијим даном уручивања почиње да тече прописани рок за подношење жалбе или је реч о жалби супротне стране на коју се чека одговор, а достављач није у стању да сазна нову адресу окривљеног, одлука односно жалба објављује се на огласној табли суда и по истеку осам дана од дана објављивања сматра се да је извршено пуноважно уручивање.

(4) Ако окривљени има браниоца, документи из става 2 овог Члана уручују се браниоцу и окривљеном у складу са одредбама Члана 126. овог Закона. У том случају, прописани рок за изјављивање правног лека, односно одговора на жалбу почиње да тече од дана уручивања документа окривљеном. Ако одлука односно жалба не може да буде уручена окривљеном зато што је његова адреса непозната, одлука, односно жалба објављује се на огласној табли суда и по истеку осам дана од дана објављивања сматра се да је извршено пуноважно уручивање.

(5) Ако се документ уручује браниоцу окривљеног, а окривљени има више бранилаца, довољно је да се он уручи једном од њих.

Члан 128.

(1) Позив за подношење приватне тужбе или оптужнице, као и позив за главни претрес, уручују се лично приватном тужиоцу и субсидијарном тужиоцу, односно њиховим законским заступницима (Члан 125. овог Закона), а њиховим пуномоћницима према Члану 126. овог Закона. На исти начин уручују им се и одлуке у којима рок за подношење жалбе и жалбе супротне стране на коју се чека одговор почиње даном уручивања.

(2) Ако позив, одлука или жалба не може да буде уручен лицима из става 1 овог Члана или оштећеном на месту које је било њихова дотадашња адреса, суд позив, одлуку или жалбу објављује на огласној табли суда и по истеку петнаест дана од дана објављивања сматра се да је извршено пуноважно уручивање.

(3) Ако оштећени, субсидијарни тужилац или приватни тужилац има законског заступника или пуномоћника, позив се уручује законском заступнику или пуномоћнику, а ако их има више, уручује се само једном од њих.

Члан 129.

(1) Прималац и достављач потписују доставницу чиме потврђују да је уручивање обављено. Прималац на доставници лично назначава дан пријема доставнице.

(2) Ако прималац не уме да пише или није у стању да се потпише, достављач потписује доставницу уместо њега, назначава дан доставе и наводи зашто је он/она потписао доставницу за примаоца.

(3) Ако прималац одбије да потпише доставницу, достављач о томе ставља напомену на доставници и назначава дан доставе, чиме је достављање извршено.

Члан 130.

Ако прималац или одрасли члан његовог домаћинства одбије да прими документ, достављач уписује на доставници датум, сат и разлог одбијања и оставља документ у стану примаоца или на његовом/њеном радном месту, чиме је уручивање извршено.

Члан 131.

(1) Полицијским службеницима, припадницима страже у установама у којима су смештена лица лишена слободе и запосленима у копненом и ваздухопловном саобраћају (копнени, морски и ваздушни транспорт) уручивање позива врши се преко њихове команде, односно непосредног старешине, а према потреби, на исти начин могу да им буду уручена и друга документа.

(2) Лицима лишеним слободе уручивање позива врши се преко суда или преко установе у којој су смештени.

(3) Лицима која уживају право имунитета на Косову, осим ако међународни уговори друкчије одређују, позиви се уручују у складу са одредбама овог поглавља. У просторијама Привремене администрације УНМИК-а или просторијама КФОР-а не може да се врши уручивање позива.

Члан 132.

(1) Одлуке и друга документа уручују се јавном тужиоцу тако што се достављају регистру надлежног јавног тужилаштва.

(2) Када се уручују одлуке или друга документа за које прописани рок почиње да тече даном уручивања, дан када је документ достављен регистру јавног тужилаштва сматра се даном уручивања.

(3) На захтев јавног тужиоца, суд му доставља кривични спис на разматрање. Ако тече прописани рок за изјављивање редовног правног лека, или ако то захтевају други интереси поступка, суд може да одреди дан до ког јавни тужилац мора да врати списе.

Члан 133.

У случајевима који нису посебно прописани овим Законом, уручивање се врши према одредбама које важе за грађанску парницу.

Члан 134.

(1) Позиви и одлуке који се доносе пре завршетка главног претреса а односе се на лица која учествују у поступку, осим на окривљеног, могу да буду достављени учеснику у поступку који пристане да их уручи ономе коме су упућени, ако орган који их шаље сматра да је на тај начин обезбеђен њихов пријем.

(2) Лица из става 1 овог Члана могу да буду обавештена о позивима за главни претрес или о другим позивима, као и о одлуци о одлагању главног претреса или других заказаних радњи, путем телекомуникационих средстава ако према околностима може да се претпостави да ће обавештење дато на тај начин доћи до лица којима је упућено.

(3) Службена белешка о томе да је позив или одлука достављена на начин предвиђен у ставовима 1 и 2 овог Члана уноси се у спис.

(4) За лице које је обавештено, односно коме је одлука упућена према ставу 1 или ставу 2 овог Члана, штетне последице предвиђене за непредузимање радње могу да настану само ако се утврди да је оно благовремено примило позив, односно одлуку и да је било свесно последица непредузимања радње.

ПОГЛАВЉЕ XV: ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА**Члан 135.**

- (1) Пресуда постаје правноснажна када више не може да буде побијена жалбом или када жалба није дозвољена.
- (2) Правоснажна пресуда извршава се ако је извршено њено уручивање и када за њено извршење не постоје законске сметње. Ако није уложена жалба или ако су се странке одрекле права на жалбу или одустале од уложене жалбе, пресуда се сматра извршном истеком прописаног рока за жалбу, односно од дана одрицања или одустајања од уложене жалбе.
- (3) Ако суд који је донео првостепену пресуду није надлежан за њено извршење, он доставља оверену копију пресуде органу надлежном за њено извршење заједно са потврдом да извршење може да буде спроведено.
- (4) Одредбе које се примењују на извршавање кривичних санкција биће изнете у посебном законодавном акту.

Члан 136.

Ако новчана казна прописана овим Законом не може ни принудно да буде наплаћена, суд ће да је изврши применом Члана 39. Привременог кривичног закона.

Члан 137.

- (1) Извршење пресуде у погледу трошкова кривичног поступка, одузимања материјалне добити и имовинско-правних захтева врши надлежни суд према одредбама које се примењују за принудни поступак.
- (2) Принудна наплата трошкова кривичног поступка у корист буџета врши се по службеној дужности. Трошкови принудне наплате најпре се исплаћују из буџетских средстава суда.
- (3) Ако је у пресуди изречена допунска казна одузимања предмета, суд који је изрекао пресуду у првом степену одлучује да ли ће ти предмети да буду продати према одредбама које важе за принудни поступак или ће да буду предати криминалистичком музеју или некој другој установи или ће да буду уништени. Новац добијен продајом оваквих предмета припада буџету.
- (4) Став 3 овог Члана примењује се уз одговарајуће измене и када се донесе одлука о одузимању предмета на основу Члана 489. овог Закона.
- (5) Осим у случајевима обнављања кривичног поступка, односно захтева за заштиту законистости, правоснажна одлука о одузимању предмета може да буде измењена у грађанској парници ако дође до спора око власништва над одузетим предметом.

Члан 138.

(1) Ако овим Законом није друкчије прописано, решења се извршавају када постану правоснажне. Наредбе се извршавају одмах осим ако орган који је наредбу донео нареди друкчије.

(2) Решење постаје правоснажна када не може више да буде побијена жалбом или када жалба није дозвољена.

(3) Решења и наредбе, ако није друкчије прописано, извршавају органи који су их донели. Ако је суд решењем донео пресуду која се тиче трошкова кривичног поступка, наплата тих трошкова обавља се у складу са одредбама Члана 137. ставови 1 и 2 овог Закона.

Члан 139.

(1) Ако се појави сумња у допуштеност извршења судске одлуке или рачунања казне, или ако у правоснажној пресуди није одлучено о урачунавању притвора или раније издржане казне, или рачунање није урађено правилно, о овим ставкама посебно решење доноси председник судског већа на суду пред којим се водио поступак у првом степену. Жалба не задржава извршење решења, осим ако суд одреди друкчије.

(2) Ако се појави сумња у вези са тумачењем судске одлуке, суд који је донео правоснажну одлуку одлучује о томе.

Члан 140.

Када одлука у којој се одлучује о имовинско-правном захтеву постане важећа, оштећени може да захтева од суда који је донео одлуку у првом степену да му изда оверени препис одлуке у коме је назначено да одлука може да буде извршена.

Члан 141.

Кривичну евиденцију и евиденцију осуђених лица чува надлежни јавни орган за правосуђе. Начин вођења евиденције биће изнет у административном наређењу.

ПОГЛАВЉЕ XVI: УВИД У СПИС**Члан 142.**

(1) У ниједној фази поступка одбрани не може да буде ускраћено прегледање документације која се тиче испитивања окривљеног, или материјала који је добијен од окривљеног или који је њему припадао, материјала у вези са истражним радњама којима је бранилац присуствовао или је требало да присуствује, или мишљења вештака.

(2) После завршетка истраге, одбрана има право да прегледа, копира или фотографише све списе и материјалне доказе којима суд располаже.

(3) Јавни тужилац ће да дозволи одбрани да, поред права из ставова 1 и 2 овог Члана која одбрана ужива, прегледа, копира или фотографише било који спис, књигу, документ, фотографију и друге материјалне предмете које јавни тужилац поседује, чува или контролише, а који служе за припремање одбране, или које јавни тужилац намерава да употреби као доказ на седници за потврђивање оптужнице или на главном претресу, у зависности од случаја, или који су добијени од окривљеног или су припадали њему. Јавни тужилац може да ускрати одбрани прегледање, копирање или фотографисање одређеног списка, књиге документа, фотографије и материјалног објекта које он/она поседује, чува или контролише ако постоји основана могућност да би преглед, копирање или фотографисање могли да угрозе циљеве истраге или животе и здравље људи. У таквом случају, одбрана може да захтева од претпретресног судије да јој одобри преглед, копирање или фотографисање документације. Одлука претпретресног судије је коначна.

(4) Одредбе овог Члана примењују се у зависности од мера које штите оштећене и сведоке и њихову приватност, као и поверљиве информације, како је прописано законом.

Члан 143.

(1) Оштећени и његов/њен законски заступник или пуномоћник имају право да прегледају, копирају или фотографишу списе и материјалне доказе којима располаже суд или јавни тужилац, ако он/она има легитиман интерес.

(2) Суд или јавни тужилац може да ускрати преглед, копирање или фотографисање списка или материјалног доказа ако легитимни интерес окривљеног или другог лица нађача интерес оштећеног, или ако постоји основана могућност да би преглед, копирање или фотографисање могли да угрозе циљеве истраге или животе или здравље људи, или да би значајно одуговлачило поступак, или ако оштећени још није испитан као сведок.

(3) Ако јавни тужилац ускрати преглед документације, оштећени може да поднесе жалбу претпретресном судији. Одлука претпретресног судије је коначна.

(4) Ако претпретресни судија ускрати преглед документације којом суд располаже, жалба може да буде поднета трочланом ванрасправном већу.

(5) Одредбе овог Члана примењују се у зависности од мера које штите оштећене и сведоке, њихову приватност и штите поверљиве информације, како је прописано законом.

ПОГЛАВЉЕ XVII: ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 144.

Када је за гоњење појединих кривичних дела потребно да предлог за гоњење поднесе оштећени, односно када је потребно претходно одобрење надлежног органа, јавни тужилац не може да спроводи истрагу нити да подигне оптужницу, односно оптужни предлог ако не поднесе доказ да је предлог или одобрење дато. У хитним случајевима, јавни тужилац може да поступи на основу усменог предлога за гоњење, који мора да буде потврђен у писаном облику у року од четрдесет осам сати.

Члан 145.

Ако се у току кривичног поступка пред судом установи да је окривљени умро, суд доноси решење којим се обуставља кривични поступак.

Члан 146.

(1) Суд може у току поступка да казни новчаном казном до 250 евра браниоца, пуномоћника или законског заступника, оштећеног, субсидијарног тужиоца или приватног тужиоца, ако су његови/њени поступци усмерени на одуговлачење кривичног поступка.

(2) О кажњавању члана адвокатске коморе, односно адвокатског приправника биће обавештена адвокатска комора.

(3) Ако јавни тужилац не поднесе суду предлоге на време или предузима са великим закашњењем друге радње у поступку, чиме проузрокује одуговлачење поступка, о томе бива обавештен надређени јавни тужилац.

Члан 147.

(1) У погледу изузећа од кривичног гоњења лица која уживају право на имунитет на Косову, примењују се правила међународног права и право на имунитет према Уредби УНМИК-а бр. 2000/47 од 18. октобра 2000. године о статусу, привилегијама и имунитету КФОР-а, УНМИК-а и њиховог особља на Косову.

(2) У случају било какве сумње око идентитета таквих лица, суд ће да тражи разјашњење од надлежног органа преко јавног органа надлежног за правосуђе.

Члан 148.

Сви јавни органи су обавезни да судовима и другим надлежним органима који учествују у кривичном поступку пруже потребну помоћ, нарочито ако је реч о истраживању кривичних дела или проналажењу извршилаца.

Члан 149.

1) На захтев суда, институције и лица одговорна за вођење база података ће, чак и без сагласности лица о коме се ради, да пруже суду податке из базе података коју они воде, ако су ти подаци неопходни за вођење кривичног поступка.

2) Суд је обавезан да штити поверљивост података добијених на такав начин.

Члан 150.

Поступци за личну заштиту оштећених, сведока, окривљених и чланова њихових породица у току и после кривичног поступка биће утврђени у административном наређењу.

ПОГЛАВЉЕ XVIII: ЗНАЧЕЊЕ ПРАВНИХ ИЗРАЗА КОРИШЋЕНИХ У ОВОМ ЗАКОНУ**Члан 151.**

Поједини изрази који се користе у овом Закону имају следеће значење:

- 1) “Осумњичени” је лице за кога полиција или орган за кривично гоњење оправдано сумња да је извршило кривично дело, али против кога кривични поступак није покренут.
- 2) “Окривљени” је лице против кога се води кривични поступак. Израз “окривљени” се такође у овом Закону употребљава и као општи назив за “окривљеног”, “оптуженог” и “осуђеника”.
- 3) “Оптужени” је лице против кога је
 - i) Оптужница постала правоснажна;
 - ii) Поднета приватна тужба; или
 - iii) Поднет оптужни предлог и заказан главни претрес.
- 4) “Осуђеник” је лице које је правоснажном пресудом суда проглашено кривим за извршено кривично дело.

- 5) “Оштећени” је лице чије је лично или имовинско право повређено или угрожено кривичним делом.
- 6) “Законски заступник” је родитељ, или лице које има родитељска права или обавезе или законски старатељ.
- 7) “Пуномоћник” је лице које у случајевима прописаним овим Законом, поступа у име и у интересу оштећеног.
- 8) “Овлашћени тужилац” је јавни тужилац, приватни тужилац и субсидијарни тужилац.
- 9) “Субсидијарни тужилац” је лице оштећено кривичним делом које, у околностима прописаним овим Законом, преузима кривично гоњење за кривична дела која се гоне по службеној дужности.
- 10) “Приватни тужилац” је лице оштећено кривичним делом, које врши гоњење за кривична дела за која кривични закон захтева гоњење по приватној тужби.
- 11) “Троцлано веће” је веће које чини троје судија које одлучује ван главног претреса (Члан 22. став 3 и Члан 24. став 2 овог Закона).
- 12) “Потврђивање оптужнице” је саслушање на коме судија доноси решење о оптужници а окривљеном је пружена могућност да се изјасни да ли се осећа кривим или не (Чланови 309. до 318. овог Закона);
- 13) “Притвор” је лишавање слободе окривљеног одлуком суда у току претпретресног поступка и/или у току кривичног поступка пре него што је донета правоснажна судска пресуда.
- 14) “Председник већа” је председник судског већа, судија појединац када се поступак води према Члану 22. став 2 овог Закона, или судија појединац који води поступак у вези са потврђивањем оптужнице, или председник жалбеног већа, или већа које одлучује о ванредном правном леку.
- 15) “Посредник” је овлашћено лице које води поступак посредовања у складу са Чланом 218. овог Закона.
- 16) “Странка” је тужилац и окривљени. Када оштећени поднесе имовинско-правни захтев односно жалбу, оштећени се такође сматра странком.
- 17) “Полиција” је Цивилна полиција Привремене администрације мисије Уједињених нација на Косову, позната и под именом Међународна полиција Уједињених нација, и Косовска полицијска служба. Ту спада и судска полиција.
- 18) “Судска полиција” су полицијски службеници који су овлашћени да поред својих других полицијских функција спроводе истражне и друге са тим повезане функције под надзором јавног тужиоца.

- 19) “Становник Косова” је лице које је регистровано или има право да буде регистровано у Централној матичној служби као стални становник Косова у складу са Уредбом УНМИК-а бр. 2000/13 од 17. марта 2000. године о Централној матичној служби.
- 20) “Дете” је лице које није напунило осамнаест година.
- 21) “Малолетник” је лице које је старије од четрнаест а млађе од осамнаест година.
- 22) “УНМИК” је међународно цивилно присуство установљено на територији Косова сходно Резолуцији 1244 (1999) Савета безбедности, које интегрише компоненте привремене цивилне администрације (Уједињене нације), полиције и правосуђа, изградње институција (ОЕБС) и реконструкције (ЕУ).
- 23) “Јавни орган” је орган Привремене администрације мисије Уједињених нација на Косову или Привремених институција самоуправе.
- 24) “Интимни претрес” је претрес који се састоји од физичког прегледа телесних шупљина, у које не спадају уста, неког лица.
- 25) “Дипломатски канали” су канали којима УНМИК комуницира са страним владама преко одговарајућих органа.
- 26) “Уставни оквир” је Уставни оквир за привремену самоуправу на Косову установљен сходно Уредби УНМИК-а бр. 2001/9 од 15. маја 2001. године о Уставном оквиру за привремену самоуправу на Косову.

ДРУГИ ДЕО: ДОКАЗИ**ПОГЛАВЉЕ XIX: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О ДОКАЗИМА****Члан 152.**

(1) Правила која се односе на доказе изнета у овом поглављу примењују се у свим поступцима пред судом, а када је то прописано овим Законом, примењују се и у поступку пред тужиоцем и полицијом.

(2) Суд може према свом нахођењу да прихвати и узме у разматрање било који прихватљив доказ за који сматра да је битан и да има доказну вредност за одређени кривични поступак. Суд је овлашћен да слободно процењује све поднете доказе у циљу одређивања њихове важности или прихватљивости.

(3) Суд може да одбије захтев за извођење доказа:

- 1) Ако је извођење таквог доказа у циљу додавања другим доказима непотребно или сувишно јер је материја опште позната;
- 2) Ако је чињеница која би била доказана неважна за одлуку или је већ доказана;
- 3) Ако је доказ потпуно неприкладан или недоступан; или
- 4) Ако је предлог поднет у циљу одуговлачења поступка;

Члан 153.

(1) Доказ добијен кршењем одредби кривичног поступка је неприхватљив када то овај Закон или друге одредбе закона изричито прописује

(2) Суд не може да заснива своју одлуку на неприхватљивом доказу.

Члан 154.

(1) Суд одлучује о прихватљивости доказа на захтев странке или по службеној дужности.

(2) Странка може да покрене питање у вези са прихватљивошћу доказа када доказ буде поднет суду а посебно при поступку потврђивања оптужнице. Изузетно, то питање може да буде покренуто и касније, у случају када странка није била упозната са тим у време када је доказ поднет, или када постоје друге оправдавајуће околности. Суд може да захтева да то питање буде покренуто у писаном облику. У случају када не постоји захтев странке, суд мора да донесе одлуку о прихватљивости доказа по службеној дужности ако се било када у току поступка јави сумња око легалности доказа.

(3) Суд образлаже било коју своју одлуку која се односи на прихватљивост доказа. Ако је решење о прихватљивости доказа донето у претпретресној фази поступка, против њега може да буде уложена посебна жалба трочланом судском већу у року од четрдесет осам сати од пријема решења.

(4) Неприхватљив доказ бива искључен из списка и запечаћен. Такав доказ суд чува одвојено од осталих списка и доказа. Искључени доказ не може да буде прегледан или коришћен у кривичном поступку, осим у жалбеном поступку против решења о прихватљивости доказа.

(5) У свим фазама поступка суд је дужан да обезбеди да ниједан неприхватљив доказ, позивање на такав доказ или сведочење у вези са њим, не буде унет у спис, или презентован на главном претресу или на саслушањима пре главног претреса.

(6) Доказ који је решењем проглашен неприхватљивим може у каснијој фази поступка решењем да буде проглашен прихватљивим.

Члан 155.

(1) При било ком испитивању или саслушавању, забрањено је:

- 1) Умањивање слободе окривљеног да има сопствено мишљење и да изрази шта жели, лошим третманом, исцрпљивањем, физичким ометањем, употребом наркотика, тортуром, принудом или хипнозом;
- 2) Упућивање окривљеном претњи мерама које нису дозвољене законом;
- 3) Нуђење могућности које нису предвиђене законом; и
- 4) Умањивање меморије окривљеног или његове/њене способности да схвати.

(2) Забрана из става 1 овог Члана примењује се без обзира да ли постоји сагласност субјекта који је подвргнут испитивању или саслушавању.

(3) Ако је испитивање или саслушавање обављено уз кршење става 1 овог Члана, ниједан записник са таквог испитивања или саслушања није прихватљив.

Члан 156.

(1) Исказ окривљеног дат полицији или јавном тужиоцу може да буде прихватљив доказ на суду само ако је узет у складу са одредбама Чланова 229. до 236. овог Закона. Такав исказ може да буде употребљен да би се оспорио исказ окривљеног на суду (Члан 372. став 2 овог Закона).

(2) Исказ сведока дат полицији или јавном тужиоцу може да буде прихватљив доказ на суду само ако је окривљеном или одбрани дата могућност да га оспори испитивањем тог сведока у току кривичног поступка.

Члан 157.

(1) Суд не може да прогласи оптуженог кривим само на основу сведочења или другог доказа или дајући пресудан значај сведочењима и доказима које окривљени или бранилац не могу да оспоре испитивањем у току кривичног поступка.

(2) Суд не може да прогласи оптуженог кривим само на основу исказа или дајући пресудан значај исказу окривљеног који је дат полицији или јавном тужиоцу (Члан 156. став 1 овог Закона).

(3) Суд не може да прогласи оптуженог кривим само на основу сведочења или дајући пресудан значај сведочењу јединог сведока чији је идентитет непознат одбрани или окривљеном.

(4) Суд не може никога да прогласи кривим само на основу сведочења које дао кооперативни сведок (Чланови 298. до 303. овог Закона).

ПОГЛАВЉЕ XX: СВЕДОЦИ**Члан 158.**

(1) Као сведоци позивају се лица за која постоји вероватноћа да ће моћи да дају информације о кривичном делу, извршиоцу и о важним околностима која су од значаја за кривични поступак.

(2) Оштећени, субсидијарни тужилац и приватни тужилац могу да буду саслушавани као сведоци.

(3) Било које лице које је позвано као сведок дужно је да се одазове на позив и, да ако овим Законом није друкчије прописано, сведочи.

1. ПРИВИЛЕГОВАНИ СВЕДОЦИ**Члан 159.**

Следећа лица не могу да буду саслушавана у својству сведока:

- 1) Лице које би својим сведочењем прекршило обавезу чувања службене или војне тајне, док га надлежни орган не ослободи те обавезе;
- 2) Бранилац окривљеног о стварима које му је окривљени као свом браниоцу поверио, осим ако сам окривљени то захтева; и
- 3) Саоптужени док се води заједнички поступак.

Члан 160.

(1) Следећа лица су ослобођена обавезе сведочења:

- 1) Брачни или ванбрачни друг окривљеног, осим када се поступак води за кривично дело кажњиво казном затвора од најмање пет година, а он/она је оштећен тим кривичним делом;
- 2) Лица која су крвни рођаци окривљеног по вертикалној линији, рођаци по побочној линији до трећег степена, као и рођаци по брачном сродству до другог степена, осим када се поступак води за кривично дело кажњиво казном затвора од најмање десет година, или је он/она био сведок кривичног дела против детета који живи или је близак с њим/њом или са окривљеним;
- 3) Усвојитељ или усвојеник окривљеног, осим када се поступак води за кривично дело кажњиво казном затвора од најмање десет година, или је он/она био сведок кривичног дела против детета који живи или је близак с њим/њом или са окривљеним;
- 4) Верски исповедник о стварима које му је поверио окривљени или друго лице;
- 5) Адвокат, саветник жртава, лекар, социјални радник, психолог или друго лице о ономе што је он/она сазнао у току обављања своје професије, ако је он/она обавезан да чува као тајну оно што је сазнао приликом обављања своје професије; и
- 6) Новинар или издавач који ради у медијима или један од његових/њених помоћника у складу са Чланом 29. Привременог кривичног закона.

(2) Лица из става 1 тачке 4, 5 или 6 овог Члана не могу да одбију да сведоче ако постоји законски основ по ком могу да буду ослобођени обавезе чувања тајне.

(3) Надлежни орган који води поступак обавезан је да поучи лица из става 1 овог Члана, пре њиховог саслушања или чим сазна за њихов однос са окривљеним, о њиховом праву да не сведоче. Поука и одговор на њу уносе се у записник.

(4) Дете који с обзиром на узраст и степен интелектуалног развоја не може да разуме значење права на одбијање сведочења не могу да буду саслушавани као сведок осим када суд сматра да је он/она способан да разуме да ће да буде подвргнут испитивању да би казао истину.

(5) Лице које има право да одбије да сведочи против једног од окривљених биће ослобођено обавезе да сведочи против осталих окривљених, ако његово/њено сведочење, према природи случаја, не може да буде ограничено само на остале окривљене.

Члан 161.

Изјава лица које је испитивано као сведок биће неприхватљива:

- (1) Ако лице не може да буде саслушавано као сведок (Члан 159. овог Закона);
- (2) Ако је лице ослобођено обавезе да сведочи (Члан 160. овог Закона) али није било поучено о том праву, или се није изричито одрекло тог права, или ако поука и одрицање нису унети у записник;
- (3) Ако је лице дете који не може да разуме значење права на одбијање сведочења; или
- (4) Ако је сведочење изнуђено силом, претњом или сличним забрањеним средством (Члан 155. овог Закона).

Члан 162.

Сведок није обавезан да одговара на поједина питања ако је вероватно да би тим одговорима нанео срамоту, знатну материјалну штету или изложио кривичном гоњењу себе или свог блиског рођака (Члан 160. став 1 тачке 1 до 3 овог Закона). Суд ће да обавести сведока о овом праву.

2. ПОСТУПАК ИСПИТИВАЊА СВЕДОКА**Члан 163.**

- (1) Позивање сведока врши се уручивањем писаног позива у коме је наведено: име и презиме и занимање сведока, време и место где треба да дође, кривични предмет у вези са којим је позван, назнака да је он/она позван у својству сведока и упозорење о последицама непоступања по позиву.
- (2) Лице млађе од шеснаест година бива позвано у својству сведока преко његових/њених родитеља, или законског заступника, осим ако то није могуће због хитности или због других околности.
- (3) Сведок који због старости, болести или тешког инвалидитета не може да се одазове позиву, може да буде саслушан ван суда.

Члан 164.

- (1) Сведок бива саслушан одвојено, без присуства осталих сведока. Сведок усмено одговара на питања.
- (2) Сведоку најпре бива речено да је дужан да говори истину и да не сме ништа да прећути, после чега бива упозорен да лажно сведочење представља кривично дело.

Сведок такође бива поучен да није дужан да одговори на било које од питања на које се односи Члан 162. овог Закона, а ова поука се уноси у записник.

(3) После тога од сведока се тражи да каже име и презиме, име оца и мајке, лични идентификациони број, занимање, боравиште, место рођења, године старости и његов однос са окривљеним и оштећеним. Сведок бива упозорен да је дужан да о било којој промени адресе или боравишта обавести суд.

(4) Одредба става 3 овог Члана се не примењује ако је у супротности са мерама за заштиту оштећеног и сведока које прописује овај Закон.

(5) Суд информисе полицијске службенике о њиховом праву да уместо адресе боравишта дају адресу своје полицијске станице.

(6) Лице млађе од осамнаест година, посебно ако је то лице оштећено кривичним делом, биће саслушано обазриво да би се избегло изазивање штетних дејстава на његово/њено психичко стање. Ако је потребно, биће позван дечји психолог или дечји саветник или друго стручно лице да помогне при саслушању таквог лица.

Члан 165.

(1) Јавни тужилац прво саслушава сведоке које је позвао јавни тужилац, а одбрана прво саслушава сведоке које је сама предложила. Свакој страни биће пружена и могућност да испита сведоке које је испитала друга страна.

(2) После овог саслушавања, председник већа и чланови већа могу сведоку да поставе питања која он/она сматра неопходним за даље разјашњење случаја. Ако је сведок позван на захтев суда, председник већа први поставља питања таквом сведоку.

(3) Оштећени, његов/њен законски заступник или пуномоћник, саоптужени или вештак могу да поставе директно питање сведоку само уз одобрење суда.

(4) Саслушавање сведока млађег од шеснаест година обавља само председник већа. Јавни тужилац или одбрана могу да захтевају од председника већа да поставе таквом сведоку додатна питања. Председник већа може да дозволи овим лицима да директно поставе питања сведоку ако се не очекује да ће тиме да буде угрожена добробит таквог сведока.

(5) Члан 234. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање на саслушавање сведока.

(6) Сведоци могу да буду међусобно суочени ако се њихова сведочења суштински разликују. Овакви сведоци биће саслушани одвојено око сваке околности где се њихова сведочења разликују, а њихови одговори се уносе у записник. Истовремено могу да буду суочена само два сведока.

(7) Оштећеном који бива саслушаван као сведок поставља се питање да ли жели да у кривичном поступку покрене имовинско-правни захтев.

Члан 166.

Ако се саслушавање сведока обавља уз помоћ преводиоца или ако је сведок глув или нем, његово/њено саслушавање обавља се на начин прописан Чланом 232. овог Закона.

Члан 167.

(1) Ако сведок који је уредно позван не дође а свој изостанак не оправда, или ако без одобрења или оправданог разлога напусти место где је требало да буде саслушан, такав сведок може да буде присиљен да дође и може да буде кажњен новчаном казном до 250 евра.

(2) Ако сведок дође када је позван, али ако, пошто је упозорен на последице, одбије да сведочи без законског оправдања, може да буде кажњен новчаном казном до 250 евра. Ако и после тога сведок одбије да сведочи, може да буде затворен. Затвор траје све док сведок одбија да сведочи, или док његово/њено сведочење не постане непотребно, или док се кривични поступак не заврши, али не дужи од месец дана.

(3) О жалби на решење којим је изречена новчана казна или казна затвора одлучује увек трочлано веће. Жалба на решење о казни затвора не задржава извршење решења. Казну из ставова 1 и 2 овог Члана изриче судија.

(4) Војна лица и припадници полиције не могу да буду затворени, али о њиховом одбијању да сведоче бива извештена њихова надлежна команда.

ПОГЛАВЉЕ XXI: ЗАШТИТА ОШТЕЋЕНОГ И СВЕДОКА**Члан 168.**

За потребе овог поглавља, користе се следеће дефиниције:

- 1) “Озбиљан ризик” представља оправдан страх због опасности по живот, физичко или ментално здравље или имовину оштећеног, сведока или члана породице оштећеног или сведока као очекивана последица предочавања доказа од стране оштећеног или сведока у току саслушавања или сведочења на суду;
- 2) “Члан породице” је брачни или ванбрачни друг, сродник по вертикалној крвној линији, усвојитељ, усвојеник, брат, сестра или хранилац;
- 3) “Судија” је претпретресни судија или председник већа;
- 4) “Анонимност” представља одсуство откривања информација у вези са идентитетом или кретањем оштећеног или сведока или идентитетом или кретањем члана породице оштећеног или сведока или идентитетом било ког лица које је повезано са оштећеним или сведоком.

Члан 169.

(1) У било којој фази поступка, јавни тужилац, приватни тужилац, субсидијарни тужилац, окривљени, бранилац, оштећени или сведок могу да поднесу писану молбу судији којом се захтева заштитна мера или наредба за анонимност ако постоји озбиљан ризик по оштећеног, сведока или члана његове/њене породице.

(2) Молба садржи изјаву о чињеничним наводима. Судија ставља молбу и изјаву у запечаћени коверат и само судије и јавни тужилац могу да имају увид у запечаћени садржај.

(3) После пријема молбе, судија може да нареди одговарајуће заштитне мере за оштећеног или сведока, или ако сматра да је то неопходно пре него што донесе одлуку о по молби, сазива затворено саслушање да би добио додатне информације од тужиоца, окривљеног, браниоца, оштећених или сведока. У случају да је по молби донета наредба сходно Члановима 171. и 172. овог Закона, судија сазива саслушање на затвореном заседању.

(4) Судија може да донесе наредбу за заштитну меру или наредбу за анонимност оштећеног или сведока када он/она закључи да:

- 1) Постоји озбиљан ризик по оштећеног, сведока или члана његове/њене породице; и
- 2) Заштитна мера је неопходна да би се спречио озбиљан ризик по оштећеног, сведока или члана његове/њене породице.

(5) Судија одмах обавештава јавног тужиоца о било којој молби коју је поднео окривљени, бранилац, оштећени, сведок, приватни тужилац или субсидијарни тужилац, а он/она има право да даје препоруке и изјаве у вези са чињеницама судији на саслушању, или писаним путем ако судија није наредио саслушање.

Члан 170.

(1) Судија може да нареди заштитне мере које сматра неопходним, укључујући али не ограничавајући се на:

- 1) Изостављање или брисање имена, адреса, радног места, занимања или било ког другог податка или информације која би могла да буде искоришћена за идентификацију оштећеног или сведока;
- 2) Необјављивање било ког документа који идентификује оштећеног или сведока;
- 3) Настојања да се прикрију црте лица или физички опис оштећеног или сведока који даје исказ, укључујући сведочење иза непровидног штита, или помоћу уређаја за измену слике или гласа, или истовремено саслушавање на другом месту које је са судницом повезано интерном телевизијом, или саслушање снимљено на видео траци пре рочишта уз присуство браниоца;

- 4) Додељивање псеудонима;
 - 5) Седницу затворену за јавност у складу са Чланом 336. овог Закона;
 - 6) Наредбе браниоцу да не открива идентитет оштећеног или сведока или не објављује било који материјал који би могао да доведе до откривања идентитета;
 - 7) Привремено удаљавање окривљеног из суднице ако сведок одбија да сведочи у присуству окривљеног или ако околности указују суду да сведок неће да говори истину у присуству окривљеног; или
 - 8) Било коју комбинацију поменутих метода да би се спречило откривање идентитета оштећеног или сведока.
- (2) Друге одредбе овог Закона не примењују се када противрече заштитним мерама из става 1 овог Члана.
- (3) Наредба да буду примењене заштитне мере је у писаном облику и не сме да садржи никакву информацију која би могла да води откривању идентитета оштећеног, сведока или члана породице, или која би могла да открије постојање, или да изложи озбиљном ризику оперативну безбедност, текуће и поверљиве полицијске истраге.
- (4) Када је наређена заштитна мера у односу на оштећеног или сведока, странка која је поднела молбу може после тога да захтева измену заштитне мере. Само судија који је донео такву меру може да измени или укине наредбу, или да одобри препуштање заштићеног материјала другом судији за коришћење у другим поступцима. Ако у време када је поднет захтев за измену или препуштање, суд који је донео меру није више надлежан за тај случај, надлежни судија на надлежном суду може да одобри такву измену или препуштање, после давања писаног обавештења јавном тужиоцу и пошто чује његове аргуменате.

Члан 171.

- (1) Ако су заштитне мере из Члана 170. став 1 овог Закона недовољне да гарантују заштиту сведока кога је судији предложила одбрана, судија може у изузетним околностима да донесе наредбу за анонимност којом сведок кога је судији предложила одбрана остаје анониман за јавност, оштећеног, субсидијарног тужиоца или приватног тужиоца и њихових законских заступника или пуномоћника.
- (2) Пре него што донесе наредбу за анонимност, судија спроводи саслушање на затвореној седници на којој бивају саслушани сведок о коме је реч и друга лица за која се сматра да је то неопходно, као што је полицијско и војно особље које осигурава безбедност. Осим ових лица могу да буду присутни само јавни тужилац, неопходно особље суда и тужилаштва и бранилац.
- (3) Судија може да донесе наредбу за анонимност само ако претходно оцени да:

- 1) Постоји озбиљан ризик за сведока или члана његове/њене породицепа је потпуна анонимност сведока неопходна да се спречи такав озбиљан ризик;
- 2) Сведочење сведока је од материјалне важности за случај и било би неправедно да одбрана буде присиљена да настави без њега;
- 3) Кредибилитет сведока је потпуно испитан и откривен судији на затвореној седници; и
- 4) Потреба за анонимношћу сведока у циљу обезбеђивања правде је важнија од интереса јавности, оштећеног, субсидијарног тужиоца или приватног тужиоца и њихових законских заступника или пуномоћника да сазнају идентитет сведока при спровођењу поступка.

Члан 172.

(1) Ако су заштитне мере предвиђене Чланом 170. став 1 овог Закона недовољне да гарантују заштиту оштећеног или сведока кога није предложила одбрана, судија може, у изузетним случајевима, да донесе наредбу за очување анонимности којом оштећени или сведок остају анонимни за окривљеног и браниоца.

(2) Пре него што донесе наредбу за анонимност, судија спроводи саслушање на затвореној седници на којој бивају саслушани оштећени или сведок о коме је реч и друга лица за која се сматра да је то неопходно, као што је полицијско и војно особље које осигурава безбедност. Осим ових лица могу да буду присутни само јавни тужилац, неопходно особље суда и тужилаштва и бранилац.

(3) Судија може да донесе такву наредбу само ако претходно оцени да:

- 1) Постоји озбиљан ризик за оштећеног или сведока, или члана његове/њене породице, те је потпуна анонимност оштећеног или сведока неопходна да буде спречен такав озбиљан ризик;
- 2) Сведочење оштећеног или сведока је од материјалне важности за случај и било би неправедно да оптужба буде присиљена да настави без њега;
- 3) Кредибилитет оштећеног или сведока је потпуно испитан и откривен судији на затвореној седници; и
- 4) Потреба за анонимношћу оштећеног или сведока у циљу обезбеђивања правде је важнија од интереса окривљеног да сазна идентитет оштећеног или сведока при вођењу одбране.

Члан 173.

(1) Наредба за анонимност мора да буде у писаном облику и не садржи никакву информацију која би могла да доведе до откривања идентитета оштећеног, сведока или члана његове/њене породице, или која би могла да открије постојање, или да изложи озбиљном ризику оперативну безбедност текуће поверљиве полицијске истраге.

(2) Информације у записнику са затворене седнице бришу се из записника, запечаћују и одлажу као службена тајна одмах после идентификације, а пре саслушавања оштећеног или сведока.

(3) Податке којима је приступ ограничен, оптужба и судија могу да прегледају и користе само у жалби на одлуку из Члана 171. или 172. овог Закона. Жалбу на наредбу за анонимност и коришћење метода за спречавање откривања идентитета јавности, оштећени, сведоци, бранилац и окривљени могу да поднесу трочланом ванрасправном већу ако је наредбу издао претпретресни судија. У супротном, жалба је могућа само путем жалбе на пресуду.

Члан 174.

Суд ће да забрани сва питања чији одговори могу да открију идентитет оштећеног или сведока заштићеног заштитним мерама или поверљиву информацију.

ПОГЛАВЉЕ XXII: ВЕШТАЦИ**1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О ВЕШТАЦИМА****Члан 175.**

Вештачење се одређује када је за утврђивање или оцену неке важне чињенице потребно да се прибави налаз и мишљење специјалисте који поседује потребно стручно знање.

Члан 176.

(1) Суд у писаном облику налаже тражење мишљења вештака на предлог јавног тужиоца, одбране или по службеној дужности. У наредби су наведене чињенице које треба да буду установљене или процењене вештачењем, као и особе којима се поверава вештачење. Наредба се уручује странкама.

(2) Ако одређена врста вештачења спада у област стручности неке установе, или вештачење може да буде извршено у оквиру одређеног јавног органа, тај задатак, а нарочито ако је сложен, поверава се по правилу таквој установи, односно јавном органу. Стручна установа, односно јавни орган одређује једног или више стручњака који дају стручно мишљење.

(3) Ако суд именује вештака, он по правилу именује једног вештака, али ако је задатак вештака компликован, именује два или више вештака.

(4) Ако суд има одређене вештаке који су трајно именовани за одређене стручне процене, други вештаци могу да буду именовани само ако би одлагање било опасно, или ако су стални вештаци спречени да присуствују, или ако друге околности то захтевају.

Члан 177.

(1) Лице позвано као вештак дужно је да се одазове позиву и да да свој налаз и мишљење.

(2) Ако вештак који је уредно позван не дође, а свој изостанак не оправда, или ако одбије да вештачи, може да буде кажњен новчано до 250 евра, а у случају неоправданог изостанка може да буде присиљен да дође.

(3) О жалби на решење којим је изречена новчана казна одлучује трочлано ванрасправно веће.

(4) Без обзира на одредбе из става 2 овог Члана, орган који води поступак може да захтева од вештака да наведе рок у којем ће да поднесе свој налаз и мишљење и да преузме обавезу да плати износ из става 2 овог Члана у корист буџета ако не поднесе свој налаз и мишљење у прописаном року. Записник са изјавом вештака о тој обавези је извршни документ.

Члан 178.

(1) Лице које не може да буде саслушавано као сведок (Члан 159. овог Закона), или које је ослобођено обавезе да сведочи (Члан 160. овог Закона), или против кога је извршено кривично дело, не може да буде именовано за вештака. Ако је такво лице именовано за вештака, његов/њен налаз, мишљење и изјава су неприхватљиви.

(2) Разлог за изузеће вештака (Члан 45. овог Закона) се такође односи на лица која имају истог послодавца као окривљени или оштећени и на лица која су запослена код оштећеног или окривљеног.

(3) По правилу, лице које је саслушавано као сведок не може да буде именовано за вештака.

(4) Када је дозвољена посебна жалба на решење којим се одбија захтев за изузеће вештака (Члан 43. став 4 овог Закона), жалба одлаже извршење вештачења, осим ако би одлагање било опасно.

Члан 179.

(1) Пре почетка вештачења, вештак бива поучен да он/она има обавезу да брижљиво размотри предмет вештачења, да тачно наведе све што запази и нађе и да своје мишљење изнесе непристрасно и у складу са научним правилима и правилима професионалне експертизе. Он/она ће посебно да буде упозорен да лажно сведочење представља кривично дело.

(2) Орган пред којим се води поступак руководи саслушањем вештака, указује вештаку на предмете које он/она треба да испита, поставља му питања и према потреби тражи објашњења у погледу његовог/њеног налаза и мишљења.

(3) Вештаку могу да буду дата објашњења, а може да му се дозволи и да прегледа списе. Вештак може да предложи да докази буду изведени или да буду обезбеђени предмети и подаци које он/она анализира и о којима даје мишљење. Ако вештак присуствује увиђају, реконструкцији догађаја или некој другој радњи у вези са прикупљањем доказа, вештак може да предложи да поједине околности буду разјашњене или да саслушаваном лицу буду постављена одређена питања.

Члан 180.

(1) Вештак прегледа предмете вештачења у присуству органа који води поступак и записничара, осим ако је неопходно опсежно саслушавање, или ако се саслушавање спроводи у професионалној установи или при јавном органу, или ако то захтевају морални обзираи.

(2) Ако је у циљу доношења стручног мишљења потребно да буде извршена анализа неке материје, вештаку, ако је то могуће, бива дат узорак те материје, а остатак се чува за случај да буду потребне накнадне анализе.

Члан 181.

Налаз и мишљење вештака уносе се одмах у записник. Вештаку може да буде одобрено да поднесе у писаном облику свој налаз, односно мишљење у прописаном року који одреди орган који води поступак.

Члан 182.

(1) Ако је вештачење поверено стручној установи или јавном органу, орган који води поступак издаје упозорење да лице из Члана 178. овог Закона или лице које из неког другог разлога који у ту сврху прописује овај Закон не може да буде вештак, не може да учествује у давању налаза и мишљења, а упозорава их и на последице давања лажног налаза и мишљења.

(2) Стручној установи, односно јавном органу бива стављен на располагање материјал потребан за вештачење, а ако је потребно, биће поступано у складу са одредбама Члана 179. став 3 овог Закона.

- (3) Стручна установа односно јавни орган доставља суду свој налаз и мишљење у писаном облику са потписима лица која су извршила вештачење.
- (4) Странке могу од руководиоца стручне установе односно јавног органа да захтевају имена стручњака који ће да обаве вештачење.
- (5) Одредбе из Члана 179. ставови 1 до 2 овог Закона не примењују се кад је вештачење поверено стручној установи или јавном органу. Орган пред којим се води поступак може да захтева од стручне установе или јавног органа да дају објашњења у вези са датим налазом и мишљењем.

Члан 183.

- (1) У записнику са вештачења или у писаном резултату вештачења и мишљења наводи се име лица које је извршило вештачење, његово/њено занимање, стручна обученост и специјалност.
- (2) Када је сведочење вештака обављено без присуства странака, странке бивају обавештене да је сведочење вештака обављено и да могу да прегледају записник са сведочења вештака или писани налаз и мишљење вештака.

Члан 184.

Ако се подаци вештака у њиховим налазима битно разликују или ако су њихови налази двосмислени, непотпуни или противречни међусобно или у односу на испитане околности, а ти недостаци не могу да буду отклоњени поновним саслушавањем вештака, вештачење се понавља уз учешће истих или других вештака.

Члан 185.

Ако у мишљењу вештака има противречности или недостатака или се појави разложна сумња у вези са тачношћу предоченог мишљења, а ти недостаци или сумња не могу да буду отклоњени поновним саслушавањем ових вештака, биће затражено мишљење других вештака.

2. ПОСТ МОРТЕМ

Члан 186.

- (1) Суд наређује пост мортем преглед и обдукцију леша предузимају се увек када постоји сумња или када је очигледно да је смрт проузрокована кривичним делом или је повезана са извршењем кривичног дела. Ако је тело закопано, налаже се ексхумација у циљу прегледа тела и обдукције.

(2) При обдукцији леша предузимају се све потребне мере да буде установљен идентитет леша и у том циљу посебно се описују подаци о спољним и унутрашњим физичким карактеристикама.

Члан 187.

(1) Ако обдукција није обављена у стручној установи, обдукцију леша, ако је потребна, врши један лекар, или два или више лекара ако је потребно, по могућству специјалисти судске медицине. Тим вештачењем руководи претпретресни судија и у записник уноси налаз и мишљење вештака.

(2) Обдукција не може да буде поверена лекару који је лечио преминулог. Он/она може да буде позван у току обдукције леша да да објашњења о току и околностима болести.

Члан 188.

(1) У свом мишљењу вештаци нарочито наводе непосредни узрок смрти, шта је довело до тог узрока и када је смрт наступила.

(2) Ако је на лешу нађена нека повреда, испитивањем се утврђује да ли је ту повреду нанео неко други, и ако јесте, чиме, на који начин, колико пре него што је смрт наступила и да ли је та повреда проузроковала смрт. Ако је на лешу нађено више повреда, испитивањем се утврђује да ли је свака повреда нанета истим средством и која је повреда проузроковала смрт, а ако је било више смртоносних повреда, потребно је да се установи које од њих су својим комбинованим деловањем проузроковале смрт.

(3) У случају из става 2 овог Члана нарочито је потребно да се утврди да ли је смрт проузрокована самом врстом и општом природом повреде, због личних карактеристика или посебног телесног стања оштећеног, због случајних околности или околности у којима је повреда нанета.

(4) Такође је потребно да се утврди да ли је благовремено пружена помоћ могла да спречи смртни исход.

Члан 189.

(1) При прегледу и обдукцији фетуса, потребно је да се посебна пажња обрати на утврђивање старости фетуса, његове способности да преживи ван материце и узрок смрти.

(2) При прегледу и обдукцији леша новорођенчета потребно је да се посебна пажња обрати на утврђивање чињенице да ли је новорођенче рођено живо или мртво, да ли је било способно за живот, колико је дуго живело, када је умрло и шта је проузроковало смрт.

3. ТОКСИКОЛОШКЕ АНАЛИЗЕ

Члан 190.

- (1) Ако постоји сумња на тровање, суд наређује да се сумњиве материје нађене у лешу или на другом месту пошаљу на вештачење установи за токсиколошка испитивања.
- (2) При анализи сумњивих материја, вештак обраћа посебну пажњу на утврђивање врсте, количине и дејства нађеног отрова. Ако је сумњива материја нађена у лешу, такође би требало да буде утврђена количина употребљеног отрова кад год је то могуће.

4. ПРЕГЛЕД ТЕЛЕСНИХ ПОВРЕДА И ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД

Члан 191.

- (1) Стручни преглед телесних повреда по правилу се спроводи прегледом, или, ако то није могуће или није неопходно, на основу лекарске документације или других информација у списима.
- (2) Пошто стручњак тачно опише повреде, даје своје мишљење, посебно о природи и озбиљности сваке поједине повреде и њиховом укупном дејству у вези са њиховом природом и посебним околностима случаја, уобичајеним дејствима оваквих повреда, дејству које су проузроковале у датом случају, оруђу којим су нанете повреде и начину њиховог наношења.

Члан 192.

- (1) Лекарски преглед из овог Члана обавља квалификовани лекар или болничар у складу са правилима медицинске науке и уз пуно поштовање достојанства лица и уз дужно уважавање физичког и психолошког утицаја повреде.
- (2) Лекарски преглед окривљеног може да буде спроведен без његовог/њеног пристанка ако је он неопходан да би биле утврђене чињенице које су важне за кривични поступак и ако се не очекује да ће то да штети његовом здрављу.
- (3) Лекарски преглед лица који није окривљени може да буде обављени без његовог пристанка само ако то лице може да буде сматрано сведоком и ако је неопходан да би било утврђено да ли се на његовом телу налазе трагови или одређена последица кривичног дела под условом да то не штети његовом здрављу.
- (4) Када је потребно узорак власи, фоликуле, пљувачке, урина, бриса из носа, бриса површине коже укључујући област препона, узорци ноктију и материјала испод ноктију, и други слични узорци који не захтевају телесни захват, могу да буду узети у току прегледа.

- (5) Лекарски преглед који укључује телесни захват, као што је узимање узорака крви у току лекарског прегледа, може да буде обављен само уз судску наредбу или уз добровољни пристанак лица о коме је реч.
- (6) Узорци крви или узорци других телесних ћелија узети од лица у току лекарског прегледа могу да се користе само за потребе кривичног поступка због ког се узимају или за друге кривичне поступке који су у току. Они се без одлагања уништавају чим не буду више потребни у те сврхе.
- (7) Судска наредба није обавезна за лекарски преглед из ставова 1 до 4 овог Члана.

Члан 193.

Одредба из Члана 167. став 2 овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање на случајеве када лице које није окривљени одбије да се подвргне прегледу који је наредио суд. Принуда може да се употреби само уз посебну наредбу суда.

5. МОЛЕКУЛАРНА И ГЕНЕТСКА ИСПИТИВАЊА И АНАЛИЗА ДНК**Члан 194.**

- (1) Суд може да нареди да материјал добијен мерама из Члана 191. и Члана 192. овог Закона може да буде подвргнут молекуларном и генетском испитивању у мери која је потребна за утврђивање порекла или да би се дознало да ли пронађени трагови потичу од окривљеног или оштећеног.
- (2) Испитивања прихватљива према ставу 1 овог Члана такође могу да буду вршена на материјалним доказима који су пронађени, обезбеђени или конфисковани.

Члан 195.

- (1) У циљу утврђивања идентитета у кривичном поступку, може да буде узет узорак ћелијског ткива окривљеног ради идентификације ДНК.
- (2) Узето ћелијско ткиво може да буде употребљено само за идентификацију ДНК како је прописано у ставу 1 овог Члана. Оно се уништава без одлагања када више није потребно у ту сврху. Приликом испитивања не могу да се утврђују и биће неприхватљиве информације осим оних које се траже ради утврђивања ДНК кода.

6. ФИНАНСИЈСКО ВЕШТАЧЕЊЕ

Члан 196.

- (1) Када се захтева финансијска контрола пословних књига, суд поучава вештаке о циљу и обиму контроле и чињеницама и околностима које би требало да буду утврђене.
- (2) Ако је за стручну контролу пословних књига пословне организације или правног лица потребно да се претходно буду доведени у ред њихови рачуни, трошкови обављања тог посла падају на терет пословне организације или другог правног лица.
- (3) Решење о довођењу рачуна у ред доноси суд, на основу писаног поткрепљеног извештаја вештака који су именовани да испитају пословне књиге. У решењу је назначен и износ који је пословна организација или друго правно лице дужно да депонује код суда као аконтацију за трошкове настале регулисањем рачуна. На ово решење није дозвољена жалба.
- (4) После довођења рачуна у ред, суд доноси на основу извештаја вештака решење којим утврђује износ трошкова који су тиме настали и наређује да трошкове сноси пословна организација или друго правно лице. Пословна организација или правно лице може да се жали у вези са основаношћу пресуде за накнаду трошкова и износа трошкова који мора да плати. О жалби одлучује трочлано ванрасправно веће.
- (5) Наплата трошкова, уколико њихов износ није био плаћен као аконтација, врши се у корист органа који је већ унапред платио трошкове и накнаду вештацима.

ТРЕЋИ ДЕО: ПРЕТПРЕТРЕСНИ ПОСТУПАК**ПОГЛАВЉЕ XXIII: КРИВИЧНА ПРИЈАВА****Члан 197.**

(1) Сви јавни органи обавезни су да пријаве кривична дела која се гоне по службеној дужности о којима су обавештени или о којима су на неки други начин дошли до сазнања.

(2) При подношењу кривичне пријаве, јавни органи из става 1 овог Члана износе доказе који су им познати и предузимају кораке да сачувају трагове кривичног дела, предмета на којима је или којима је извршено кривично дело као и друге доказе.

Члан 198.

(1) Било које лице има право да пријави кривично дело које се гони по службеној дужности, а дужно је да то учини у случају када непријављивање таквог кривичног дела представља кривично дело.

(2) Социјални и здравствени радници, наставници, васпитачи и остала лица која обављају сличне послове, а која знају или открију да постоји основана сумња да је дете жртва кривичног дела, посебно у случају кривичног дела против сексуалног интегритета, дужни су да ово одмах пријаве.

Члан 199.

(1) Кривична пријава се подноси надлежном јавном тужиоцу у писаном облику, путем техничких комуникационих средстава или усмено.

(2) Ако је кривично дело пријављено усмено, подносилац пријаве бива упозорен на последице подношења лажне кривичне пријаве. Усмена пријава уноси се у записник, а када је пријава поднета телефоном или путем других техничких комуникационих средстава, саставља се службена забелешка.

(3) Кривичне пријаве поднете суду, полицији, или ненадлежном јавном тужиоцу биће прихваћене и одмах прослеђене надлежном јавном тужиоцу.

1. ОПШТЕ ДУЖНОСТИ И ОВЛАШЋЕЊА ПОЛИЦИЈЕ

Члан 200.

(1) Полиција истражује кривична дела и без одлагања предузима све мере у циљу спречавања прикривања доказа.

(2) Чим полиција сазна, било подношењем кривичне пријаве или на неки другин начин, да постоји сумња да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, без одлагања а најкасније двадесетчетири сата од добијања информације обавештава јавног тужиоца, а после тога подноси му нове извештаје и додатне информације чим је то могуће.

(3) Јавни тужилац руководи и надгледа рад судске полиције у претпретресној фази кривичног поступка.

Члан 201.

(1) Ако постоји основана сумња да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да било по службеној дужности или на захтев јавног тужиоца предузме све потребне кораке да пронађе извршиоца, спречи извршиоца или његовог/њеног саучесника да се сакрије или побегне, открије и сачува трагове и друге доказе кривичног дела и предмете који могу да послуже као доказ и да прикупи све информације које могу да буду од користи у кривичном поступку.

(2) У циљу извршавања задатака из става 1 овог Члана, полиција је овлашћена да:

- 1) Прикупља информације од лица;
- 2) Врши привремену контролу возила, путника и њиховог пртљага;
- 3) Ограничи кретање у одређеним областима у времену када је то хитно потребно;
- 4) Предузме потребне кораке да утврди идентитет лица и предмета;
- 5) Организује потрагу ради проналажења лица или предмета за којима је издата потерница;
- 6) У присуству одговорног лица врши претрес одређених зграда и просторија јавних органа и испитује одређена документа која им припадају;
- 7) Конфискује предмете који према Привременом кривичном закону морају да буду конфисковани или који могу да послуже као доказ у кривичном поступку;
- 8) Обезбеди да оштећени приступи лекарском прегледу у складу са Чланом 192 овог Закона; и

9) Предузима друге потребне кораке и радње прописане законом.

(3) О чињеницама и околностима које су утврђене предузимањем појединих радњи а које могу да буду од интереса за кривични поступак, као и о пронађеним и одузетим предметима, саставља се записник или службена забелешка.

Члан 202.

Полиција има право да задржи и прикупља информације од лица која су затечена на месту извршења кривичног дела а која могу да пруже информације важне за кривични поступак ако је вероватно да би касније прикупљање информација од ових лица било немогуће или би значајно одложило поступак или проузроковало друге потешкоће. Задржавање таквих лица не може да траје дуже него што је потребно да се добију имена, адресе и друге релевантне информације а ни у ком случају не може да буде дуже од од шест сати. Такво задржавање може да се користи само када нема других начина за добијање информација.

Члан 203.

Члан 155. овог Закона примењује се на прикупљање информација од лица из Чланова 201. и 202. овог Закона.

Члан 204.

(1) Ако постоји опасност да лице поседује оружје или опасне предмете који могу да буду употребљени за напад или самоповређивање, полиција може да изврши привремени безбедносни претрес тог лица у потрази за оружјем или другим опасним предметима.

(2) Провизоран безбедносни претрес не представља претрес лица и ограничен је на претрес спољашње одеће лица, а изузетно на провизорну проверу пртљага или возила лица под непосредном контролом таквог лица.

(3) Провизорни безбедносни претрес обавља полицијски службеник истог пола као и претресано лице, осим ако то апсолутно није могуће због посебних околности.

(4) Ако при обављању провизорног безбедносног претреса, полиција пронађе предмете који могу да буду употребљени као доказ у кривичном поступку, полиција поступа у складу са оредбама које регулишу претрес лица према овом Закону.

Члан 205.

(1) Полиција може да фотографише лице и узме отиске његових/њених прстију ако постоји основана сумња да је то лице извршило кривично дело.

- (2) Јавни тужилац може да овласти полицију да објави фотографију када је неопходно да се утврди идентитет осумњиченог или у другим случајевима од значаја за ефикасно вођење поступка.
- (3) Ако је потребно да се утврди чији су отисци прстију нађени на неким предметима, полиција може да узме отиске прстију од особа за које постоји вероватноћа да су биле у контакту са тим предметима.
- (4) Полиција може, уз помоћ квалификованог лекара или болничара, а у ванредним околностима и сама, да узме узорке из Члана 192. став 4 овог Закона од осумњиченог, ако је то хитно потребно. Јавни тужилац бива одмах обавештен о узимању тих узорака.
- (5) Полиција може да захтева од осумњиченог да приступи тестирању на алкохол давањем урина или дахом, а одбијање осумњиченог да да такве узорке представља прихватљив доказ. Осумњичени мора унапред да буде обавештен о томе. Ниједан узорак не може да буде узет уз принуду и без судског налога.

Члан 206.

- (1) При прикупљању информација од оштећеног, полиција информисе оштећеног о његовим/ њеним правима из Члана 82. овог Закона а на захтев оштећеног и када оштећени спада у једну од категорија из Члана 82. став 1 овог Закона, обавештава Службу за правно саветовање жртава.
- (2) Лице против кога је предузета било која од мера из Чланова 201, 202, 204. или 205. овог Закона, има право да поднесе жалбу надлежном јавном тужиоцу у року од 3 дана.
- (3) Јавни тужилац без одлагања проверава основаност жалбе из става 2. овог Члана и ако утврди да предузете радње или мере крше кривични закон или правилник о понашању полиције или радне обавезе, поступа у складу са законом и о томе обавештава лице које је поднело жалбу.

Члан 207.

- (1) На основу прикупљених информација, полиција прави полицијску кривичну пријаву у којој су изнети откривени докази у поступку прикупљања информација.
- (2) Полицијска кривична пријава уручује се јавном тужиоцу заједно са предметима, скицама, фотографијама, добијеним извештајима, записницима о предузетим мерама и радњама, службеним белешкама, изјавама и другим материјалима који би могли да допринесу ефикасном вођењу поступка.
- (3) Ако после подношења полицијске кривичне пријаве полиција сазна нове чињенице, доказе или за трагове кривичног дела, дужна је да непрекидно прикупља потребне информације и да одмах достави јавном тужиоцу извештај у вези са тим као допуну полицијске кривичне пријаве.

(4) Ако је полиција предузела мере и радње а прикупљене информације не пружају основ за подношење полицијске кривичне пријаве и не постоји основана сумња да је извршено кривично дело, полиција ипак шаље посебан извештај о томе јавном тужиоцу.

2. ОПШТЕ ДУЖНОСТИ И ОВЛАШЋЕЊА ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Члан 208.

(1) Јавни тужилац одбацује кривичну пријаву (полицијску кривичну пријаву или кривичну пријаву од других лица) ако је из извештаја очигледно да:

- 1) Не постоји основана сумња да је одређено лице извршило дотично кривично дело, осим када је вероватно да даље истраживање полиције може да обезбеди довољне информације, у ком случају јавни тужилац поступа према захтевима Члана 209. овог Закона;
- 2) Пријављено дело није кривично дело које се гони по службеној дужности;
- 3) Период застаревања за то кривично дело је истекао;
- 4) Кривично дело је обухваћено амнестијом или помиловањем;
- 5) Осумњиченог штити имунитет, а одрицање није могуће или га одговарајући орган није извршио; или
- 6) Постоје друге околности које искључују гоњење.

(2) Јавни тужилац у року од осам дана од одбијања пријаве обавештава оштећеног о одбацивању кривичне пријаве и о разлозима за то (Члан 62. овог Закона).

(3) Јавни тужилац одмах обавештава полицију о одбацивању полицијске кривичне пријаве.

Члан 209.

(1) Ако јавни тужилац на основу кривичне пријаве није у стању да закључи да ли су наводи из пријаве вероватни, или ако информације у пријави не пружају довољно основа за покретање истраге, посебно када је извршилац непознат, или ако је јавни тужилац само чуо гласине да је извршено кривично дело, а није у стању да делује сам, затражиће да судска полиција прикупи потребне информације. Судска полиција је дужна да поступа по законитим захтевима јавног тужиоца.

(2) Јавни тужилац може сам или преко других јавних органа да прикупља такве информације, укључујући разговор са сведоцима и оштећенима и њиховим законским заступницима. Јавни тужилац може да учествује са судском полицијом у било ком испитивању окривљеног, али га исто тако обавезују захтеви овог Закона.

(3) Судска полиција је дужна да одмах обавести јавног тужиоца о мерама предузетим према његовим/њеним упутствима, или, ако није била у стању да их предузме, одмах обавештава јавног тужиоца о разлозима који су је спречили у предузимању тих мера.

(4) Јавни тужилац може да захтева потребне податке од јавних органа и у ту сврху може да позове лице које је поднело кривичну пријаву.

(5) Ако и након извршења радњи из ставова 2, 3 и 4 овог Члана, постоје околности из става 1 овог Члана, јавни тужилац одбацује кривичну пријаву како је предвиђено Чланом 208. овог Закона.

(6) Полиција, јавни тужилац, и остали јавни органи дужни су да поступају пажљиво при прикупљању или обезбеђивању информација, водећи рачуна да не вређају достојанство и углед лица на које се односе те информације.

ПОГЛАВЉЕ XXIV: ПРИВРЕМЕНО ХАПШЕЊЕ И ПОЛИЦИЈСКИ ПРИТВОР

Члан 210.

Ако је неко лице ухваћено при извршавању кривичног дела које се гони по службеној дужности или је за њим у току потрага, полиција или било који друго лице овлашћено је да га ухапси чак и без судског налога. Лице које је лишено слободе од стране других лица која не припадају полицији биће одмах предато полицији или када то није могуће полиција или јавни тужилац морају одмах да буду обавештени. Полиција поступа у складу са Чланом 211. и 212. овог Закона.

Члан 211.

Полиција може да лиши лице слободе ако постоје разлози за притвор из Члана 281. став 1 овог Закона, али је обавезна да га без одлагања изведе пред претпретресног судију да одреди судски притвор.

Члан 212.

(1) Изузетно, полиција може да ухапси и задржи неко лице ако:

- 1) Постоји основана сумња да је то лице извршило кривично дело које се гони по службеној дужности;
- 2) Је хапшење и задржавање потребно да би био утврђен идентитет лица, проверен алиби, или да би била прикупљена обавештења и доказни предмети у вези са кривичним делом о коме је реч; и
- 3) Постоје разлози за задржавање према Члану 281. став 1 подстав 2, тачке (i) и (iii) овог Закона или постоји добар разлог за бојазан да дотично лице може

да уништи трагове кривичног дела (Члан 281. став 1 подстав 2, тачка (ii) овог Закона).

(2) Хапшење и задржавање из става 1 овог Члана одобрава јавни тужилац, а када због хитних околности такво одобрење не може да буде добијено пре хапшења, одобрава полиција која мора да обавести јавног тужиоца одмах након хапшења.

(3) После хапшења, ухапшено лице биће информисано

1) Усмено о правима изнетим у Члану 214. овог Закона; и

2) У писаном облику о другим правима која му припадају према овом Закону.

(4) Притварање из овог Члана не може да буде дуже од седамдесет два сата од тренутка хапшења. После истека тог периода полиција ослобађа притвореног осим ако претпретресни судија одреди судски притвор.

(5) Чим је то могуће после хапшења, а најкасније шест сати од тренутка хапшења, јавни тужилац или овлашћени виши полицијски службеник издаје ухапшеном лицу писану одлуку о притвору која садржи име и презиме ухапшеног лица, место, датум и тачно време хапшења, кривично дело за које је то лице осумњичено, законски основ за хапшење и поуку о праву на жалбу.

(6) Ухапшено лице има право да се жали на одлуку из става 5 овог Члана претпретресном судији. Полиција и јавни тужилац имају обавезу да обезбеде да жалба буде достављена претпретресном судији. Жалба не задржава извршење одлуке. Претпретресни судија одлучује о жалби у року од четрдесетосам сати од тренутка хапшења.

Члан 213.

(1) Ухапшено лице има одмах право на присуство браниоца кога сам изабере након хапшења.

(2) Ако ухапшено лице не ангажује браниоца и нико други му не ангажује браниоца према Члану 69. став 6 овог Закона, биће му обезбеђен бранилац у складу са Административним наређењем УНМИК-а бр. 2001/15 од 13. октобра 2001. године о примени Уредбе бр. 2001/28 о Правима лица које су ухапсили органи реда.

(3) Ухапшено лице има право да поверљиво комуницира са браниоцем, усмено и писаним путем. Разговор између ухапшеног лица и браниоца може да посматра службеник полиције, али не и да га слуша.

(4) Право на помоћ браниоца може да буде одречено у складу са Чланом 69. ставови 3, 4 и 5 овог Закона.

(5) Ако је ухапшено лице осумњичено за тероризам или организован криминал и ако постоји основ за веровање да је бранилац кога је ухапшено лице изабрало укључен у извршење кривичног дела или да ће да опструира вођење истраге, претпретресни

судија може, на захтев јавног тужиоца, да наложи да буде именован други бранилац да заступа ухапшено лице за период од највише седамдесет два сата од тренутка хапшења.

Члан 214.

(1) Ухапшено лице има следећа права:

- 1) Да буде информисано о разлозима хапшења на језику који он/она разуме;
- 2) Да ћути и да не одговара на било које питање осим давања података о свом идентитету;
- 3) Да му буде пружена бесплатна помоћ преводиоца ако он/она не разуме или не говори језик који се говори у полицији;
- 4) Да добије помоћ браниоца и да му буде обезбеђен бранилац ако он није у стању да плати за правну помоћ;
- 5) Да обавести чланове породице или друго одговарајуће лице по свом избору о хапшењу; и
- 6) Да ужива лекарску контролу и лекарску негу, укључујући и психијатријско лечење.

(2) Ако је ухапшено лице странац, он/она има право да обавести односно да о томе буде обавештена, као и да комуницира усмено или у писаном облику са канцеларијом за везу, дипломатском мисијом државе чији је држављанин, или са представником надлежне међународне организације ако је он/она избеглица или је на други начин под заштитом међународне организације.

Члан 215.

(1) Ухапшено лице има право да непосредно после хапшења обавести или да захтева од полиције да обавести члана породице или друго одговарајуће лице према његовом/њеном избору о хапшењу и о месту где је притворено одмах након хапшења, као и о било којој следећој промени места где је притворено, непосредно после такве промене.

(2) Ако ухапшено лице није навршило осамнаест година, полиција обавештава законског заступника ухапшеног лица о хапшењу и месту притварања, непосредно после хапшења, као и о било којој следећој промени места где је лице притворено, непосредно после промене места где је лице притворено. Ако је такво обавештење немогуће или би било штетно за интересе ухапшеног лица или ухапшено лице то изричито одбије, полиција обавештава Центар за социјални рад.

(3) Ако ухапшено лице испољава знакове менталног обољења или друге менталне неспособности, полиција обавештава лице које именује ухапшено лице и Центар за

социјални рад о хапшењу и месту притварања непосредно након хапшења, као и о било којој промени места притварања, непосредно после такве промене.

(4) Обавештавање члана породице или других одговарајућих лица, у складу са ставом 1 овог Члана може да буде одложено, али не дуже од двадесет четири сата, ако јавни тужилац оцени да је одлагање потребно због изузетних потреба у вези са испитивањем случаја. Ако је ухапшено лице млађе од осамнаест година или показује знаке менталног обољења или менталне неспособности, обавештавање не може да буде одложено.

Члан 216.

(1) Ухапшено лице има право, да га на његов/њен захтев прегледа лекар или зубар према његовом/њеном избору чим то буде могуће након његовог/њеног хапшења и у било које време док траје притвор. Ако на располагању нема таквог лекара или зубара, полиција одређује лекара или зубара.

(2) Ухапшено лице има право на медицинско лечење, укључујући психијатријско лечење, кад год је то потребно, на захтев ухапшеног лица или чланова породице.

(3) Полиција може такође да одреди лекара да обави лекарски преглед и/или пружи медицинско лечење у било које време у случају физичке повреде или у другом очигледном случају када је лекар неопходан. У случају када ухапшено лице одбије да се подвргне лекарском прегледу или да узима лекове, лекар доноси коначну одлуку о неопходности прегледа или лечења после прописног разматрања права ухапшеног лица.

(4) Ако ухапшено лице показује знакове менталне болести, полиција може одмах да наложи психијатријски преглед.

(5) Резултати било ког лекарског прегледа или било ког медицинског лечења који су спроведени сходно овом Члану биће прописно регистровани, а та документација биће на располагању ухапшеном лицу и његовом/њеном браниоцу, тужилаштву и суду.

Члан 217.

(1) Лице које је ухапсила полиција биће притворено одвојено од осуђених лица или од лица у судском притвору.

(2) Лица различитог пола не могу да буду смештена у исту просторију.

(3) Лицу које је задржано више од дванаест сати биће обезбеђена три obroка дневно.

(4) У било ком периоду од двадесет четири сата ухапшено лице има право на најмање осам сати непрекидног одмора при чему га у том периоду полиција не саслушава и не узнемирава у вези са истрагом.

Члан 218.

(1) У току свих саслушавања од стране полиције ухапшено лице има право на присуство браниоца. Ако се бранилац не појави у року од два сата од тренутка када је информисан о хапшењу, полиција обезбеђује алтернативног браниоца. После тога, ако се алтернативни бранилац не појави у року од једног сата од тренутка када је полиција ступила у контакт с њим, ухапшено лице може да буде саслушавано само ако јавни тужилац или полиција одлуче да би даље одлагање озбиљно погоршало вођење истраге.

(2) Члан 231, Члан 232, Члан 233. ставови 2 и 3, Члан 234. и Члан 235. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање на испитивање ухапшеног лица.

(3) У току саслушавања ухапшеног лица праве се кратке паузе у интервалима од око два сата. Пауза може да буде одложена ако постоји оправдан разлог за веровање да би одлагање:

- 1) Довело до ризика од повређивања лица или озбиљног губитка или оштећења имовине;
- 2) Непотребно одужило притвор лица или завршетак саслушања; или
- 3) На неки други начин било штетно по исход истраге.

(4) У току саслушања од ухапшеног лица се не тражи да стоји и не може да му буде ускраћена храна, вода или неопходна лекарска пажња.

Члан 219.

(1) Полиција води јединствени писани досије о свим предузетим мерама у вези са ухапшеним лицем, укључујући:

- 1) Личне податке ухапшеног лица;
- 2) Разлоге хапшења;
- 3) Кривично дело за које је он/она осумњичен;
- 4) Овлашћење или обавештење јавног тужиоца;
- 5) Место, датум и тачно време хапшења;
- 6) Околности хапшења;
- 7) Било коју одлуку јавног тужиоца или овлашћеног вишег полицијског службеника у вези са притварањем;
- 8) Место притварања;

- 9) Идентитет полицијских службеника и јавног тужиоца о коме је реч;
 - 10) Усмено и писано обавештење ухапшеном лицу о његовим/њеним правима предвиђеним Чланом 212. став 3 овог Закона;
 - 11) Информисање о коришћењу права предвиђених Чланом 214. овог Закона посебно права на браниоца и права на обавештавање чланова породице или других одговарајућих лица;
 - 12) Видљиве повреде и друге знаке који указују на потребу пружања лекарске помоћи;
 - 13) Предузимање лекарског прегледа или пружање медицинског лечења; и
 - 14) Информацију о привременој безбедносној контроли лица и опис ствари одузетих од лица приликом хапшења или у току задржавања.
- (2) Полиција води писани записник о било ком испитивању ухапшеног лица укључујући време почетка и завршетка саслушања и идентитет полицијског службеника који је водио саслушање и било које друге особе која је била присутна. Уколико бранилац није присуствовао испитивању то се прописно уноси у записник.
- (3) Писане записнике из става 1 овог Члана потписују одговарајућа полицијска канцеларија и ухапшено лице. Ако ухапшено лице одбије да потпише писани записник, полицијски орган уноси у записник такво одбијање заједно са објашњењем ма какво оно било и додаје било какав коментар који понуди ухапшено лице усмено или писаним путем.
- (4) Записници из става 1 и 2 овог Члана стављају се располагање ухапшеном лицу и његовом/њеном браниоцу на њихов захтев на језику који ухапшено лице разуме.
- (5) Ове записнике полиција чува десет година од тренутка службеног окончања кривичног поступка или од тренутка пуштања лица из притвора у зависности од тога који се од ових догађаја десио касније.

ПОГЛАВЉЕ XXV: ПОКРЕТАЊЕ И ТРАЈАЊЕ ИСТРАГЕ

Члан 220.

- (1) Јавни тужилац покреће истрагу против осумњиченог лица на основу кривичне пријаве или других извора ако постоји основана сумња да је то лице извршило кривично дело које се гони по службеној дужности.
- (2) У току истраге јавни тужилац оцењује не само инкриминишуће већ и ослобађајуће околности и доказе и обезбеђује да буде узет доказ који можда неће да буде на располагању на главном претресу.

(3) Циљ истраге је прикупљање доказа и података потребних за доношење одлуке да ли да се подигне оптужница или да се обустави поступак, као и прикупљање доказа чије би поновно извођење на главном претресу могло да буде немогуће или тешко.

(4) Ако информација из кривичне пријаве чини основ за оправдану сумњу да је одређено лице извршило кривично дело које се гони по службеној дужности или ако било када у току прикупљања информација од лица полиција дође до сазнања да је дотично лице извршило кривично дело које се гони по службеној дужности, то лице се третира као окривљени и има права која су овим Законом предвиђена за окривљеног, иако формална истрага није још покренута.

Члан 221.

(1) Истрага се покреће решењем јавног тужиоца. Решење садржи име лица против кога се води истрага, време отварања истраге, опис радње који наводи елементе кривичног дела, законски назив кривичног дела, околности и чињенице које оправдавају разложну сумњу да је извршено кривично дело, доказе и информације који су већ прикупљени. Копија решења о истрази оверена печатом шаље се без одлагања претпретресном судији.

(2) Резултат истражњих радњи (као што је прикупљање доказа) саставни је део досијеа о истрази.

(3) Истрагу води и надгледа јавни тужилац.

(4) Јавни тужилац може да предузима истражње радње или да овласти судску полицију да предузима истражње радње у вези са прикупљањем доказа.

Члан 222.

(1) Истрага се води само у вези са кривичним делом и окривљеним који је назначен у решењу о покретању истраге.

(2) Ако у току истраге поступак треба да буде проширен на још неко кривично дело или против још неког лица, јавни тужилац покреће нову истрагу или проширује постојећу. Све ово мора да буде забележено у записник истраге, а јавни тужилац информише о томе претпретресног судију.

Члан 223.

(1) Јавни тужилац може да донесе решење о привременом обустављању истраге ако се окривљени, након што је извршио кривично дело, разболи од пролазне менталне болести или менталне поремећености или од друге озбиљне болести, ако је побегао, или ако постоје друге околности које привремено спречавају успешно гоњење окривљеног.

- (2) Пре привременог обустављања истраге, прикупљају се сви расположиви докази о кривичном делу и кривичној одговорности окривљеног.
- (3) Јавни тужилац обнавља истрагу након престанка узрока који су довели до њеног привременог обустављања.
- (4) Јавни тужилац у записнику истраге прави службену забелешку о времену и разлозима привременог обустављања истраге и времену њеног обнављања. Јавни тужилац обавештава претпретресног судију о овом привременом обустављању.
- (5) Време за које је истрага привремено обустављена не узима се у обрачун када се рачуна рок за завршетак истраге (Члан 225. овог Закона).

Члан 224.

- (1) Јавни тужилац обуставља истрагу у било које време ако је на основу прикупљених доказа очигледно да:
 - 1) Не постоји основана сумња да је одређено лице извршило назначено кривично дело;
 - 2) Извршено дело није кривично дело које се гони по службеној дужности;
 - 3) Период застаревања за то кривично дело је истекао;
 - 4) Кривично дело је обухваћено амнестијом или помиловањем; или
 - 5) Постоје друге околности које искључују гоњење.
- (2) Јавни тужилац у року од осам дана након обустављања истраге обавештава оштећеног о овој чињеници и о разлозима за то (Члан 62. овог Закона). Јавни тужилац одмах обавештава претпретресног судију о обустављању истраге.

Члан 225.

- (1) Ако се истрага не заврши у року од шест месеци, јавни тужилац подноси претпретресном судији писани захтев са образложењем за продужење истраге.
- (2) Претпретресни судија може да одобри продужење истраге до шест месеци ако то оправдава сложеност случаја. За кривична дела кажњива са најмање пет година затвора, претпретресни судија може да одобри још једно продужење истраге до шест месеци. У изузетним случајевима Врховни суд може да одобри додатно продужење у трајању до шест месеци.
- (3) Након пријема захтева за продужење истраге, претпретресни судија поступајући по одредби става 4 овог Члана, обавештава окривљеног и оштећеног о истрази и захтеву јавног тужиоца за продужење истраге. Окривљени и оштећени имају право да

поднесу писане изјаве у вези са продужењем истраге у року од три дана од добијања обавештења.

(4) Јавни тужилац може у захтеву за продужење истраге да тражи да окривљени и/или оштећени не буду обавештени о истрази и захтеву за продужење ако је то потребно да би истрага била успешно окончана.

(5) На одлуку претпретресног судије у вези са продужењем истраге, јавни тужилац, оштећени или окривљени може да поднесе жалбу трочланом ванрасправном већу. Ако на одлуку претпретресног судије жалбу поднесе само оштећени, а његова жалба буде уважена, сматраће се да је оштећени предузео гоњење као субсидијарни тужилац.

(6) До доношења одлуке о продужењу истраге, јавни тужилац може да обавља истражње радње које не трпе одлагање. Претпретресни судија бива што је пре могуће информисан о предузимању ових истражних радњи.

(7) Јавни тужилац прави службену забелешку у записнику истраге о времену захтева за продужење истраге и било којој истражној радњи која је предузета у складу са претходним ставом.

ПОГЛАВЉЕ XXVI: ПРИВРЕМЕНИ ПРЕКИД ИЛИ ОБУСТАВА КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА ЗА ЛАКША КРИВИЧНА ДЕЛА

Члан 226.

(1) Јавни тужилац може уз сагласност оштећеног, имајући у виду природу, околности и карактер кривичног дела и извршиоца, да привремено прекине кривично гоњење кривичног дела кажњивог новчано или затвором до три године, ако окривљени прихвати да се понаша према упутствима јавног тужиоца и да изврши неке обавезе које умањују или отклањају штетне последице кривичног дела, укључујући:

- 1) Отклањање или накнаду штете;
- 2) Уплату доприноса некој јавној институцији, хуманитарној организацији или фонду за накнаду штете жртвама кривичних дела; или
- 3) Обављање неког корисног посла.

(2) Ако окривљени испуни преузете обавезе у прописаном временском року који није дужи од шест месеци, кривична пријава ће да буде одбачена, или ће истрага да буде обустављена.

(3) Ако је кривична пријава одбачена или истрага обустављена сходно ставу 2 овог Члана, оштећени нема право да предузме или настави гоњење према Члану 62, ставови 2 и 4 овог Закона. Јавни тужилац је обавезан да упозна оштећеног са губитком ових права пре него што оштећени да сагласност сходно ставу 1 овог Члана.

(4) У случају да се окривљени не понаша у складу са својим обавезама из става 1 овог Члана, јавни тужилац може поново да покрене гоњење кривичног дела.

(5) Овај Члан се не примењује у случајевима насиља у породици или сексуалног насиља.

Члан 227.

Јавни тужилац није обавезан да започне кривично гоњење или може да одустане од гоњења:

- 1) Ако кривични закон предвиђа да суд може да се одрекне кажњавања извршиоца кривичног дела а јавни тужилац одлучи да у светлу актуелних околности случаја само суђење без кривичне санкције није потребно; или
- 2) Ако починилац кривичног дела кажњивог новчано или затвором до годину дана изрази искрено кајање за учињено кривично дело и ако, спречи штетне последице или надокнади штету, а јавни тужилац одлучи да у светлу актуелних околности случаја, кривична санкција не би била оправдана.

ПОГЛАВЉЕ XXVII: ПОСТУПАК ПОСРЕДОВАЊА

Члан 228.

(1) Јавни тужилац може да упуту кривичну пријаву за кривично дело кажњиво новчано или затвором до три године на поступак посредовања. Пре него што поступи тако, јавни тужилац узима у обзир врсту и природу дела, околности под којима је извршено, личност извршиоца и његове/њене претходне казне за исто или друга кривична дела, као и степен његове/њене кривичне одговорности.

(2) Посредовање води независни посредник. Посредник је обавезан да прихвати случај који је упутуио јавни тужилац и обавезан је да предузме мере које обезбеђују да садржај споразума буде пропорционалан озбиљности и последицама дела.

(3) Споразум постигнут посредовањем може да буде постигнут само уз пристанак окривљеног и оштећеног.

(4) Када јавни тужилац добије обавештење да је споразум постигнут, одбацује кривичну пријаву. Посредник је обавезан да обавести јавног тужиоца о неуспеху посредовања и о разлозима неуспеха. Рок за постизање договора не може да буде дужи од три месеца.

(5) Ако је кривична пријава одбачена сходно ставу 4 овог Члана, оштећени нема право да преузме или настави гоњење према Члану 62. ставови 2 и 4 овог Закона. Посредник је обавезан да обавести оштећеног о губитку овог права пре него што оштећени потпише споразум.

(6) Детаљни поступак вођења посредовања биће изнет у административном наређењу.

ПОГЛАВЉЕ XXVIII: ИСТРАЖНЕ РАДЊЕ**1. ИСПИТИВАЊЕ ОКРИВЉЕНОГ****Члан 229.**

Окривљени мора да буде испитан најкасније пре закључења истраге, осим у случају кад се поступак обуставља. У једноставним стварима довољно је да се окривљеном пружи могућност да одговара у писаном облику.

Члан 230.

Окривљени је дужан да се појави код јавног тужиоца након што је позван. Члан 269. ставови 2 до 5 овог Закона примењује се уз неопходно прилагођавање. Окривљени може да поднесе жалбу претпретресном судији на одлучивање о законитости његове/њене обавезе да са појави пред јавним тужиоцем.

Члан 231.

(1) Саслушавање окривљеног обавља јавни тужилац. Јавни тужилац може да повери испитивање судској полицији или, у изузетним случајевима, редовној полицији.

(2) Пре сваког испитивања окривљеног, без обзира да ли је окривљени притворен или је на слободи, он/она бива информисан о

- 1) Кривичном делу које му се ставља на терет;
- 2) Праву да ћути и не одговара на било каква питања, изузев да да информације о свом идентитету;
- 3) Праву на бесплатну помоћ преводиоца ако он/она не разуме или не говори језик лица које спроводи испитивање;
- 4) Праву да добије помоћ браниоца и да се консултује са њим/њом пре и у току саслушања;
- 5) Чињеницом да његова/њена изјава може да буде искоришћена као доказ пред судом; и
- 6) Чињеницом да он/она може да захтева да буде узет доказ у његову/њену одбрану.

Ако је окривљени у судском притвору, он/она такође бива информисан пре саслушања о свом праву да му буде обезбеђен адвокат ако он/она не може себи да плати за правну помоћ.

(3) Окривљени има право да се консултује са својим браниоцем пре и у току саслушања.

(4) Било које саслушавање окривљеног од стране полиције или јавног тужиоца када се поступа према овом Члану може да буде снимљено на аудио или видео траку у складу са Чланом 90. овог Закона. У случајевима кад то практично није могуће саставља се писани записник са саслушања у складу са Члановима 87, 88. и 89, овог Закона у записнику се наводе разлози због којих испитивање није могло да буде снимљено на аудио или видео траку.

Члан 232.

(1) Окривљени бива испитиван преко преводиоца у случајевима предвиђеним овим Законом.

(2) Ако је окривљени глув или нем испитивање се спроводи преко квалификованог преводиоца за језик знакова или у писаном облику. Ако испитивање не може да се обавља на овај начин, лице које зна да комуницира са окривљеним позива се да буде тумач, осим ако не постоји сукоб интереса.

(3) Ако преводилац није унапред положио заклетву, он/она полаже заклетву да ће верно да преноси питања која се постављају окривљеном и изјаве које он/она даје.

(4) Одредбе овог Закона о вештацима примењују се где је то могуће и на тумаче.

Члан 233.

(1) У току првог испитивања од окривљеног се тражи да каже своје име и презиме, надимак ако га има, име и презиме родитеља, девојачко презиме мајке, место рођења, место становања, дан, месец и годину рођења, лични број, националност и држављанство, занимање и породичне прилике, да ли је писмен, степен образовања, да ли има лична примања и какво му је финансијско стање, да ли се против њега води неки кривични поступак за неко друго кривично дело, и ако је малолетник, идентитет његовог/њеног законског заступника. Он/она бива информисан да је обавезан да пријави сваку промену адресе или намеру да промени боравиште.

(2) Окривљени бива испитиван усмено. У току испитивања може да му се дозволи да користи своје белешке.

(3) Испитивање би требало да пружи окривљеном могућност да оповргне разлоге за сумњу против њега/ње и да изнесе чињенице које њему/њој иду у прилог.

Члан 234.

- (1) Испитивање мора да буде вођено тако да се у пуној мери поштује личност окривљеног.
- (2) Окривљеном се питања постављају јасно, разумљиво и прецизно. Питања окривљеном не могу да буду постављана на основу претпоставке да је окривљени признао нешто што у ствари није признао.
- (3) Забране из ставова 2 овог Члана примењују се без обзира на пристанак окривљеног.
- (4) Предмети који се односе на кривично дело или који служе као доказ показују се окривљеном да их препозна, пошто их он прво опише. Ако ови предмети не могу да буду донесени, окривљени може да буде одведен на место где се они налазе.

Члан 235.

Ако су у поступку испитивања повређене одредбе Члана 155. став 1, Члана 231. ставови 2 и 3 или Члана 234. став 2 овог Закона, изјаве окривљеног су неприхватљиве.

Члан 236.

Да би била разјашњена одређена техничка или друга стручна питања која се појаве у вези са доказом који је добијен или у току испитивања окривљеног или у току предузимања других истражних радњи, јавни тужилац може да захтева да му стручно лице или стручна установа да неопходна објашњења у вези са тим питањима. Ако је окривљени или бранилац присутан у тренутку давања објашњења, он/она може да захтева да стручно лице да детаљније објашњење и да се то унесе у записник.

2. СВЕДОЦИ И ВЕШТАЦИ**Члан 237.**

- (1) Сведоци и вештаци су обавезни да се појаве пред јавним тужиоцем када су позвани и да дају изјаве или изнесу мишљења о материји. Ако другачије није предвиђено, одредбе Поглавља XX, XXI и XXII овог Закона која се односе на сведоке и вештаке примењују се уз одговарајуће прилагођавање. При испитивању сведока и вештака пред јавним тужиоцем не даје се заклетва.
- (2) Обдукцију, лекарски преглед, осим у случајевима из Члана 192. ставови 2 до 4 и Члана 205. овог Закона, психијатријско испитивање, молекуларна и генетска испитивања и ДНК анализу може да нареди само претпретресни судија, осим када сведок или оштећени да пристанак полицији или јавном тужиоцу за те радње.
- (3) Ако се сведок или вештак не одазове позиву или одбије да се појави без оправдања, јавно тужилаштво је овлашћено да предузме мере предвиђене Члановима

167. и 177. овог Закона. Изрицање новчане казне из Чланова 167. или 177. овог Закона или казне притвора из Члана 167. овог Закона може да нареди само претпретресни судија на захтев јавног тужиоца.

(4) Јавни тужилац може да одлучи да позове окривљеног, његовог/њеног браниоца и оштећеног да буду присутни у току испитивања сведока или вештака.

3. ВАНРЕДНА ИСТРАЖНА МОГУЋНОСТ

Члан 238.

(1) Јавни тужилац или окривљени, могу изузетно, да траже од претпретресног судије да саслуша сведока или да затражи мишљење вештака у циљу очувања доказа када постоји јединствена могућност да се обезбеди важан доказ или када постоји значајан ризик да тај доказ неће после тога моћи да буде на располагању у току главног претреса. Против одлуке претпретресног судије којом он одбија захтев за узимање таквог сведочења може да буде изјављена жалба трочланом ванрасправном већу.

(2) У случајевима из става 1 овог Члана, претпретресни судија предузима мере неопходне за обезбеђивање ефикасности и интегритета поступка, а посебно, за заштиту права окривљеног. Окривљени, његов/њен бранилац и јавни тужилац присуствују саслушању за узимање изјаве. Оштећени и његов/њен законски заступник или пуномоћник биће информисани о саслушању и имају право да присуствују. Давање изјаве пред претпретресним судијом врши се у складу са одредбама Поглавља XX, XXI и XXII овог Закона у вези са сведоцима и вештацима.

(3) Члан 165. примењује се уз одговарајуће прилагођавање на испитивање сведока и вештака.

4. ЗАХТЕВИ ОКРИВЉЕНОГ ИЛИ ОШТЕЋЕНОГ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ДОКАЗА

Члан 239.

(1) У току истраге оштећени или окривљени могу да поднесу захтев јавном тужиоцу да обезбеди одређени доказ.

(2) Јавни тужилац обезбеђује такав доказ ако постоји опасност да тај доказ буде изгубљен или ако т може да оправда пуштање окривљеног из судског притвора, или ако постоји неки други оправдани разлог за узимање таквог доказа. Ако јавни тужилац одбије захтев за узимање доказа, он/она доноси образложену одлуку и обавештава оштећеног или окривљеног. Оштећени или окривљени могу да поднесу жалбу против такве одлуке претпретресном судији.

5. ПРЕТРЕС И ПРИВРЕМЕНА КОНФИСКАЦИЈА

Члан 240.

(1) Претпретресни судија може да нареди претрес куће и других просторија и имовине одређеног лица ако постоји основана сумња да је то лице извршило кривично дело које се гони по службеној дужности и да постоји реална могућност да резултат претреса буде хапшење тог лица или откривање и конфискација доказа важних за кривични поступак.

(2) Претпретресни судија може да наложи претрес куће и других просторија и имовине лица које није осумњичено да је извршило кривично дело само у случајевима

1) Када постоји реална вероватноћа да резултат претреса буде хапшење окривљеног; или

2) Када је неопходно да буде сачуван доказ кривичног дела или да буду одузети одређени предмети који не могу да буду сачувани или добијени без претреса и када постоји реална вероватноћа да се такви докази или предмети налазе у просторијама или имовини која би требало да буде претражена.

(3) Претпретресни судија може да наложи лични претрес одређеног лица ако постоји реална могућност да резултат претреса доведе до откривања трагова или конфискације доказа кривичног дела.

(4) Налог за претрес издаје се у писаном облику на основу писаног захтева јавног тужиоца, или у хитним случајевима, судске полиције.

(5) Налог за претрес садржи: идентификацију лица против кога се издаје налог, назнаку кривичног дела у вези са којим се издаје налог, образложење основа за сумњу и реалну вероватноћу у складу са овим Чланом, опис предмета који се траже претресом, посебан опис лица, просторија или имовине који ће да буду претраживани и друге информације важне за обављање претреса.

(6) Одредбе овог Члана и осталих чланова који се односе на претрес куће и других просторија и имовине примењују се уз одговарајуће прилагођавање приликом претреса скривених простора у возилима и другим транспортним средствима.

Члан 241.

(1) Налог за претрес извршава судска полиција уз неопходну помоћ других полицијских службеника у року од четрдесетосам сати од издавања налога.

(2) Судска полиција, по правилу, извршава налог за претрес у времену између 6:00 и 22:00 сата. Изузетно претрес може да буде обављен ван овог времена ако је претрес почео у току овог временског периода а није завршен до 22:00 сата, или ако постоје разлози из Члана 245. овог Закона, или ако претпретресни судија одлучи да одлагање може да доведе до бекства траженог лица или до уништења трагова или доказа кривичног дела и посебно одобри претрес ван временског периода предвиђеног овим ставом.

Члан 242.

(1) Пре почетка претреса судска полиција даје налог лицу против кога је донет и то лице бива информисано да има право да ступи у контакт са браниоцем који има право да буде присутан у току вршења претреса.

(2) Ако лице захтева присуство адвоката у току претреса, судска полиција мора да одложи претрес до доласка адвоката, али не дуже од два сата од тренутка када је адвокат информисан о претресу. У међувремену, судска полиција може да ограничи кретање дотичног лица и других лица у просторијама у којима се обавља претрес. У хитним околностима судска полиција може да започне претрес и пре истека рока за долазак адвоката.

(3) Пре почетка претреса, судска полиција захтева од лица да добровољно преда тражено лице или ствари.

(4) Изузетно, претрес може да започне без претходног показивања налога или без претходног захтева за предају лица или ствари које се траже ако се очекује оружани отпор, или ако је вероватно да би ефикасност претреса била нарушена уколико се претрес не изврши тренутно и без претходне најаве, или када се обавља претрес јавних просторија.

Члан 243.

(1) У току претреса куће или других просторија лице чија кућа или друге просторије и имовина бивају претресане, или представник тог лица, имају право да буду присутни.

(2) У току претреса лица, куће или других просторија, морају да буду присутна два одрасла лица као сведоци. Пре почетка претреса, сведоци бивају упозорени да пажљиво посматрају како се обавља претрес, а саопштава им се да имају право да стављају примедбе, ако их имају, на садржај записника пре његовог потписивања.

(3) Претрес женског лица обавља само жена и само женска лица могу да буду сведоци.

(4) Претрес стамбених просторија обавља се пажљиво да би се избегло ремећење мира. Закључане просторије, намештај или други предмети могу да буду насилно отворени само ако власник није присутан или одбије да их добровољно отвори. При отварању ових предмета треба да се води рачуна да се избегне непотребна штета.

(5) Претрес лица може да укључи интиман претрес који обавља квалификовани лекар или болничар у складу са правилима медицинске науке и уз пуно поштовање достојанства лица.

(6) Ако се обавља претрес просторија јавног органа, управник тог органа позива се да присуствује претресу.

(7) За сваки претрес лица, куће или просторија прави се записник. Такав записник потписује лице које је претресано или чије су просторије или имовина претресане, његов/њен адвокат, ако је био присутан у току претреса и лица чије је присуство обавезно. У току обављања претреса, могу да буду конфисковани само предмети и документа која су повезана са циљем одређеног претреса. Конфисковани предмети и документи уносе се у записник и прецизно описују, а то исто се назначава и на потврди која се одмах даје лицу чији су предмети или документи конфисковани.

Члан 244.

Ако се у току претреса лица, куће или просторија открију предмети који нису повезани са кривичним делом због којег се врши претрес, али који указују на друго кривично дело које се гони по службеној дужности, ти предмети се такође уносе у записник и конфискују и одмах се издаје потврда о конфискацији. Обавештење о томе одмах се шаље јавном тужиоцу тако да он/она може да покрене кривични поступак. Одузете ствари биће одмах враћене ако јавни тужилац нађе да нема основа за кривични поступак нити било ког другог законског основа за конфискацију предмета.

Члан 245.

(1) Полиција може ако је неопходно и у потребној мери, да уђе у кућу и друге просторије лица и изврши претрес без налога претпретресног судије ако:

- 1) Дотично лице свесно и добровољно пристане на претрес;
- 2) Лице позива у помоћ;
- 3) Извршилац затечен при извршењу кривичног дела мора да буде ухапшен после гоњења;
- 4) Разлози безбедности људи и имовине то захтевају; или
- 5) Лице против кога је суд издао налог за хапшење налази се у кући или у другим просторијама.

(2) У случајевима из става 1 овог Члана не саставља се записник ако није обављен претрес, али се лицу даје службена забелешка у којој су наведени разлози за улазак у кућу или у друге просторије. Ако се у току уласка из става 1 овог Члана такође обавља и претрес, примењују се одредбе Члана 243. ставови 2 и 7 овог Закона.

(3) Изузетно, у хитним околностима, ако не може да се добије на време писани налог за претрес и ако постоји стваран ризик од одлагања које може да доведе до губитка доказа или до опасности по живот и здравље људи, судска полиција може да почне претрес на основу усменог одобрења претпретресног судије.

(4) Изузетно, претрес може да се обавља без присуства сведока ако њихово присуство не може да буде одмах обезбеђено и ако би било опасно да се претрес одложи. Разлози због којих је претрес обављен без присуства сведока уносе се у записник.

(5) Полиција може да изврши претрес лица без налога или без присуства сведока, када извршава решење о принудном довођењу лица или када обавља хапшење ако постоји основана сумња да то лице поседује оружје или оруђе за напад или намерава да баци, сакрије или уништи предмете који би од њега/ње требало да буду одузети и буду доказ у кривичном поступку.

(6) Ако је полиција предузела претрес без писане наредбе суда, она најкасније 12 сати након претреса мора да поднесе извештај јавном тужиоцу и претпретресном судији ако је одређен претпретресни судија за случај.

Члан 246.

Доказ добијен претресом је неприхватљив ако је:

- 1) Претрес обављен без налога од претпретресног судије кршењем одредби овог Закона;
- 2) Налог претпретресног судије представља кршење поступка који предвиђа овај Закон;
- 3) Суштина налога претпретресног судије представља кршење захтева овог Закона;
- 4) Претрес није обављен у складу са налогом;
- 5) Лица чије је присуство обавезно нису била присутна у току претреса (Члан 243. ставови 1 и 2 овог Закона); или
- 6) Претрес није обављен у складу са Чланом 245. ставови 1, 3, 4 и 5 овог Закона.

Члан 247.

- (1) Предмети који могу привремено да буду конфисковани су предмети који морају да буду конфисковани према Привременом кривичном закону, или који могу да послуже као доказ у кривичном поступку, или који чине материјалну добит добијену извршењем кривичног дела, а према закону могу да буду конфисковани.
- (2) Привремено конфисковани предмети стављају се под надзор и контролу јавног тужиоца.
- (3) Лице које је задужено да чува предмете који могу привремено да буду конфисковани, дужно је да их преда на захтев суда. Суд издаје такав захтев на основу писаног предлога јавног тужиоца. Ако то лице одбије да преда предмете, он/она може да буде новчано кажњен према Члану 85. став 1 овог Закона. Ако и после изречене новчане казне он/она и даље одбија да их преда, може да буде затворен. Затвор траје док предмети не буду предати или до завршетка кривичног поступка, али не дуже од месец дана. Овакво хапшење и затвор може да нареди само суд.
- (4) О жалби против одлуке којом је изречена новчана казна или казна затвора одлучује трочлано ванрасправно веће. Жалба на решење о притвору не задржава извршење решења.
- (5) Када су предмети одузети, наводи се где су пронађени и бива дат њихов опис. Ако је неопходно, утврђивање њиховог идентитета биће обезбеђено на неки други начин. За конфисковане предмете издаје се за потврда о конфискацији.

Члан 248.

- (1) Следећи предмети не могу привремено да буду конфисковани:
 - 1) Преписка између окривљеног и лица која према овом Закону могу да не сведоче (Члан 159. овог Закона) или нису обавезна да сведоче и одбила су да сведоче (Члан 160. овог Закона);
 - 2) Белешке лица из Члана 159. овог Закона које се односе на поверљиве информације које им је поверио окривљени; и
 - 3) Остали предмети обухваћени правом лица из Чланова 159. и 160. овог Закона.
- (2) Ова ограничења примењују се само ако су ови предмети под надзором лица које не може да сведочи (Члан 159. овог Закона) или није обавезно да сведочи и одбило је да сведочи (Члан 160. овог Закона). Ствари обухваћене правима лица из Члана 160. став 1 подстав 5 овог Закона такође не подлежу конфискацији ако су под надзором болнице или друге медицинске институције. Ограничења се не примењују на лица која могу да не сведоче (Члан 159. овог Закона) или нису обавезна да сведоче и одбила су да сведоче (Члан 160. овог Закона), ако су лица осумњичена за подстрекивање, саучесништво или ометање правде или за узимање украдене робе или када су дотични предмети добијени кривичним делом, или су коришћени или је требало да буду искоришћени за извршење кривичног дела, или када проистичу из кривичних дела.

Члан 249.

(1) Јавни органи могу да одбију да покажу или да покажу и доставе списе и друге документе ако сматрају да би објављивање њихове садржине било штетно по општи интерес. Ако они одбију да то ураде, коначну одлуку о томе доноси трочлано ванрасправно веће.

(2) Пословне организације и друга правна лица могу да захтевају да информације које се односе на њихово пословање не буду објављене.

Члан 250.

(1) Ако су списи, укључујући и компјутерске фајлове, који имају доказну вредност привремено конфисковани, прави се њихов списак. Ако то није могуће, списи се стављају у коверат и запечачују. Власник списка може на омот да стави свој печат.

(2) Лице од кога су списи или документи конфисковани бива позвано да присуствује отварању коверта. Ако се он/она не одазове на позив, или ако је одсутан, коверат се отвара у његовом/њеном одсуству.

(3) При прегледању списка мора да се води рачуна да њихов садржај не сазнају неовлашћена лица.

Члан 251.

Предмети одузети у току кривичног поступка враћају се власнику или поседнику ако је поступак прекинут или обустављен а нема основа да буду конфисковани (Члан 489. овог Закона). Ако до прекида поступка дође због недоласка окривљеног, или због менталне неспособности окривљеног, или када постоји оправдана вероватноћа да ће прекинута истрага да буде обновљена, јавни тужилац може да захтева а претпретресни судија или председник већа може да одобри одлагање враћања конфискованих предмета ако постоји добар разлог.

Члан 252.

(1) Ако предмет нађен код окривљеног припада другом лицу које је непознато, орган који води кривични поступак описује тај предмет и објављује опис на огласној табли општинске скупштине на територији на којој окривљени живи и на територији где је извршено кривично дело. У обавештењу се позива власник да се јави у року од годину дана од дан објављивања обавештења, јер ће у супротном предмет да буде продат. Новац добијен продајом дозначава се буџету.

(2) Ако је реч о предметима веће вредности, обавештење може да буде оглашено и у дневним листовима.

(3) Ако је предмет кварљив или је његово чување скопчано са знатним трошковима, биће продат према одредбама које се примењују за принудни поступак, а добијени новац предаје се банци на чување.

(4) Став 3 овог Члана такође се примењује при поступању са предметима који припадају окривљеном који је побегао, или непознатом извршиоцу кривичног дела.

Члан 253.

(1) Ако у року од годину дана ниједно лице не потражује предмете или новац добијен њиховом продајом, суд доноси решење да предмет постаје власништво надлежног јавног органа или да новац од продаје буде дозначен буџету.

(2) Власник има право да тражи повраћај предмета или новца добијеног од њихове продаје у грађанској парници. Период застаревања овог права почиње да тече од дана објављивања обавештења.

6. УВИЂАЈ И РЕКОНСТРУКЦИЈА

Члан 254.

(1) Јавни тужилац или суд могу да нареду увиђај или реконструкцију догађаја на лицу места да би се испитали прикупљени докази или разјасниле чињенице које су важне за кривични поступак.

(2) Увиђај или реконструкцију води судија, јавни тужилац или полиција. Јавни тужилац и полиција могу да изврше увиђај или реконструкцију због својих сопствених сазнања која би им помогла у одређивању веродостојности или откривању чињеница, али у таквом случају, ако о томе није обавештен окривљени или његов бранилац, резултати су неприхватљиви за суд. Јавни тужилац може да понови такав увиђај или реконструкцију уз обавештење, како то захтева овај Члан. У том случају су резултати прихватљиви.

(3) Окривљени и његов/њен бранилац имају право да буду присутни при увиђају или реконструкцији на лицу места.

(4) Реконструкција се обавља поновним постављањем чињеница и ситуација у околности у којима се на основу прикупљених доказа догађај догодио. Ако су чињенице или ситуације представљене различито у сведочењима појединих сведока, реконструкција догађаја се по правилу изводи одвојено са сваким сведоком.

(5) У току реконструкције догађаја мора да се води рачуна да се не прекрши закон и ред, да се не повреди јавни морал или да не дође до угрожавања живота и здравља људи.

(6) Приликом обављања увиђаја или реконструкције догађаја на лицу места може да се користи помоћ специјалиста судске медицине, саобраћаја и специјалиста из

других области у циљу заштите или описа доказа, обављања неопходних мерења и снимања, скицирања или прикупљања других информација.

(7) Вештак такође може да буде позван да учествује у увиђају или реконструкцији на лицу места ако јавни тужилац или суд сматра да је његово/њено присуство корисно.

7. ИДЕНТИФИКАЦИЈА ЛИЦА И ПРЕДМЕТА

Члан 255.

(1) Ако је потребно да се утврди да ли сведок може да препозна лице или предмет, од тог лица се најпре тражи да опише и наведе карактеристична обележја тог лица или предмета.

(2) Након тога сведоку се показује лице заједно са другим њему непознатим лицима или њихове фотографије, или предмет са другим предметима исте врсте, или њихове фотографије.

(3) Сведок бива поучен да он/она нема обавезу да изабере било које лице или предмет или фотографију и да је исто тако важно да изјави да он/она не препознаје лице, предмет или фотографију као и да изјави да их препознаје.

ПОГЛАВЉЕ XXIX: СКРИВЕНЕ И ТЕХНИЧКЕ МЕРЕ ПРАЋЕЊА И ИСТРАГЕ

Члан 256.

За потребе овог поглавља:

- 1) Скривена или техничка мера праћења и истраге (“мера прописана овим поглављем”) означава било коју од следећих мера:
 - i) Скривени фото или видео надзор;
 - ii) Скривено праћење разговора;
 - iii) Претрес поштанских пошиљака;
 - iv) Пресретање телекомуникација;
 - v) Пресретање комуникација преко компјутерске мреже;
 - vi) Контролисана испорука поштанских пошиљака;
 - vii) Коришћење уређаја за трагање или лоцирање;
 - viii) Симулирана куповина;
 - ix) Симулирање кривичног дела подмићивања;

- х) Истрага помоћу лажног представљања;
 - хи) Прибављање листе позива са датог телефонског броја; и
 - хii) Давање финансијских података.
- 2) Израз “скривено фото или видео праћење” означава праћење, посматрање или снимање појединаца, њиховог кретања или осталих активности од стране прописно овлашћеног припадника судске полиције уз коришћење фото или видео уређаја, без знања или сагласности најмање једног од лица над којима се примењује ова мера;
 - 3) Израз “скривено праћење разговора” означава праћење, снимање или записивање разговора од стране прописно овлашћеног припадника судске полиције уз коришћење техничких средстава без знања или сагласности најмање једног од лица над којима се примењује ова мера;
 - 4) Израз “претрес поштанских пошиљака” означава претрес писама и осталих поштанских пошиљака од стране прописно овлашћеног припадника судске полиције, које може да укључује коришћење опреме за рентгенско снимање;
 - 5) Израз “контролисана испорука поштанских пошиљака” означава испоруку писама и другог поштанског материјала од стране прописно овлашћених припадника судске полиције;
 - 6) Израз “коришћење апарата за праћење и лоцирање” означава да прописно овлашћени припадник судске полиције користи уређаје који утврђују локацију особе или предмета за које су прикачени;
 - 7) Израз “симулирана куповина” означава чин куповине од лица осумњиченог да је починило кривично дело нечега што може да послужи као доказ у кривичном поступку или од лица за које се сумња да је жртва кривичног дела трговине људима, као што је дефинисано у Члану 139. Привременог кривичног закона;
 - 8) Израз “симулирање кривичног дела подмићивања” означава чин који је исти као и кривично дело повезано са подмићивањем, осим што се изводи у циљу прикупљања информација и доказа у кривичном поступку;
 - 9) Израз “истрага помоћу лажног представљања” означава планирану интеракцију прописно овлашћеног припадника судске полиције који не може да буде идентификован као прописно овлашћен припадник судске полиције или лица које делује под надзором прописно овлашћеног припадника судске полиције, са лицима осумњиченим да су извршили кривично дело;
 - 10) Израз “прибављање листе позива са датог телефонског броја” означава добијање података о телефонским позивима обављеним са датог телефонског броја;

- 11) Израз “давање финансијских података” означава добијање информација од банке или неке друге финансијске институције о депозитима, рачунима или трансакцијама;
- 12) Израз “службеник правосуђа који даје овлашћење” означава претпретресног судију или јавног тужиоца у оквиру чијег овлашћења је издат налог на основу овог Поглавља; и
- 13) Израз “предмет налога” означава лице против којег су наложене мере предвиђене овим Поглављем.

Члан 257.

(1) Скривени фото или видео надзор, скривено праћење разговора на јавним местима, прибављање листе позива са датог телефонског броја или давање финансијских података може да буде наложено против појединих особа ако:

- 1) Постоји основана сумња да је то лице извршило кривично дело које се гони по службеној дужности или, у случајевима у којима је покушај кажњив, покушало да изврши кривично дело које се гони по службеној дужности; и
- 2) Постоји вероватноћа да ће информације које могу да буду добијене мерама које треба да буду наложене помоћи у истрази кривичног дела, а није вероватно да могу да буду добијене било којим другим истражним мерама без великих потешкоћа или потенцијалне опасности за остале.

(2) Прибављање листе позива са неког телефонског броја или откривање финансијских података може да буде наложено и против лица које није осумњичени кад на осумњиченог могу да буду примењени критеријуми из става 1 тачка 1) овог Члана и кад су испуњени услови из става 1 тачка 2) овог Члана, и ако постоји основана сумња да:

- 1) То лице прима или преноси поруке које потичу од осумњиченог или су намењене осумњиченом или учествује у финансијским трансакцијама осумњиченог; или
- 2) Осумњичени користи телефон тог лица.

(3) Скривено праћење разговора на приватним местима, претрес поштанских пошиљки, пресретање телекомуникација, пресретање комуникације преко компјутерске мреже, контролисана испорука поштанских пошиљака, коришћење уређаја за праћење и лоцирање, симулирана куповина, симулирано кривично дело подмићивања или тајна истрага помоћу лажног представљања могу да буду наложени против одређеног лица ако:

- 1) Постоји основана сумња да је то лице извршило или у случајевима у којима је покушај кажњив, покушало да изврши:
 - (i) Кривично дело кажњиво са најмање четири године затвора; или

(ii) Једно или више од следећих кривичних дела, ако су почињена као продужено кривично дело тероризма или организованог криминала:

- (1) Принуду, како је дефинисано Чланом 160. Привременог кривичног закона;
- (2) Узроковање опште опасности, како је дефинисано Чланом 291. Привременог кривичног закона;
- (3) Приказивање порнографског материјала лицима млађим од шеснаест година, како је дефинисано у Члану 203. Привременог кривичног закона;
- (4) Кривично дело у вези са фалсификовањем исправа и новца, како је дефинисано Члановима 239, 244. 245. Привременог кривичног закона;
- (5) Забрањену трговину, како је дефинисано Чланом 246. Привременог кривичног закона;
- (6) Неоправдано примање поклона, како је дефинисано у Члану 250. Привременог кривичног закона;
- (7) Неоправдано давање поклона, како је дефинисано у Члану 251. Привременог кривичног закона;
- (8) Упад у рачунарске системе, како је дефинисано у Члану 264. Привременог кривичног закона;
- (9) Лажне изјаве, како је дефинисано Чланом 307. Привременог кривичног закона;
- (10) Трговина утицајем, како је дефинисано у Члану 345. Привременог кривичног закона;
- (11) Криминално удруживање, како је дефинисано Чланом 26. Привременог кривичног закона;
- (12) Незаконито власништво, контрола, поседовање или коришћење оружја, како је дефинисано Чланом 328. Привременог кривичног закона;
- (13) Непридржавање Захтева за ауторизацију оружја, како је дефинисано у Члану 329. Привременог кривичног закона;
- (14) Примање мита, како је дефинисано Чланом 343. Привременог кривичног закона;
- (15) Подмићивање, како је дефинисано Чланом 344. Привременог кривичног закона;

(16) Незаконито лишавање слободе, како је дефинисано Чланом 162. Привременог кривичног закона; или

(17) Неовлашћено прелажење државне или административне границе, како је дефинисано Чланом 114. Привременог кривичног закона; и

2) Постоји вероватноћа да ће информације које могу да буду прикупљене наложеним мерама помоћи у истрази кривичног дела и да не постоје изгледи да би могле да буду прикупљене било којим другим истражним поступцима без изузетних потешкоћа или потенцијалне опасности по друге.

(4) Претрес поштанских пошиљака, пресретање телекомуникација или пресретање комуникација путем компјутерске мреже могу такође да буду наложени против лица које није осумњичени, када на осумњиченог могу да буду примењени критеријуми из става (3) тачка 1) овог Члана и кад су испуњени услови из става (3) тачка 2) овог Члана, и ако постоји основана сумња да:

1) То лице прима или преноси поруке које потичу од осумњиченог или су намењене осумњиченом; или

2) Осумњичени користи телефон или приступ компјутерском систему тог лица.

Члан 258.

(1) Јавни тужилац може да изда налог за сваку од следећих мера:

1) Скривено фото или видео праћење на јавним местима;

2) Скривено праћење разговора на јавним местима;

3) Истрагу помоћу лажног представљања; или

4) Прибављање листе позива са датог телефонског броја.

(2) Претпретресни судија може да изда налог за сваку од следећих мера на основу захтева јавног тужиоца:

1) Прикривено фото или видео праћење на приватним местима;

2) Прикривено праћење разговора на приватним местима;

3) Претрес поштанских пошиљака;

4) Пресретање телекомуникација;

5) Пресретање комуникација преко компјутерске мреже;

6) Контролисана испорука поштанских пошиљака;

- 7) Коришћење уређаја за праћење и лоцирање;
 - 8) Симулирану куповину;
 - 9) Симулирање кривичног дела подмићивања; или
 - 10) Давање финансијских података.
- (3) Захтев за неку од мера прописаних у ставу 1 или 2 овог Члана треба да буде у писаном облику и треба да садржи следеће информације:
- 1) Идентитет прописно овлашћеног припадника судске полиције или јавног тужиоца који подноси захтев;
 - 2) Потпуну изјаву о чињеницама на које се ослања подносилац да би оправдао своје уверење да су релевантни критеријуми из Члана 257. испуњени; и
 - 3) Потпуну изјаву о било којим претходним захтевима који се односе на исто лице и који су познати подносиоцу захтева и о поступцима службеника правосуђа који даје овлашћење на основу таквих захтева.
- (4) У хитним случајевима, ако би одлагање, које би произашло издавањем налога од стране претпретресног судије по ставу 2 овог Члана, угрозило безбедност истраге или животе и безбедност оштећеног, сведока, достављача или чланова њихових породица јавни тужилац може да изда привремени налог за неку од мера прописаних у ставу 2 овог Члана. Такав привремени налог престаје да важи ако га претпретресни судија не потврди дописом у року од двадесет четири сата од издавања налога. Када потврђује привремени налог јавног тужиоца, претпретресни судија доноси по службеној дужности писану одлуку о његовој правоваљаности. Тужилац не може да користи своја овлашћења из овог става да би издао налог на основу Члана 259. ставови 3 или 5 овог Закона.

Члан 259.

- (1) Налог за спровођење мере предвиђене овим Поглављем мора да буде у писаном облику и да наводи:
- 1) Име и адресу једног или више лица која су предмет налога;
 - 2) Врсту мере;
 - 3) Основ за издавање налога;
 - 4) Рок у којем ће налог да буде на снази, а који не може да буде дужи од 60 дана од дана издавања налога; и
 - 5) Назив органа судске полиције који је овлашћен да спроведе меру и службеника одговорног за надгледање њеног спровођења.

(2) Налог за спровођење мере прописане овим Поглављем захтева да прописно овлашћени припадници судске полиције достављају извештај о извршавању налога службенику правосуђа који је дао овлашћење, у интервалима од 15 дана од дана издавања налога.

(3) Налог за прикривено фотографисање или видео надзор на приватним местима, праћење разговора на приватним местима, пресретање телекомуникација, пресретање комуникација путем компјутерске мреже или коришћење уређаја за праћење и лоцирање може да овласти прописно опуномоћене припаднике судске полиције да уђу у приватне просторије уколико претпретресни судија сматра да је такав улазак неопходан да би се активирала или онеспособила техничка средства за примену таквих мера. Ако прописно овлашћени припадници судске полиције уђу у приватне просторије на основу налога прописаног овим ставом, њихове активности у приватним просторијама морају да буду ограничене на оне наведене у налогу.

(4) Налог за прибављање листе позива са телефонских бројева или за пресретање комуникација преко компјутерске мреже мора да садржи све елементе за идентификовање свих телефона или места приступа компјутерској мрежи који треба да буду пресретнути. Осим у случају прописаном ставом 5 овог Члана, налог за пресретање телекомуникација мора да садржи све елементе за идентификовање сваког телефона који треба да буде пресретнут.

(5) Након што јавни тужилац поднесе захтев, налог за пресретање телекомуникација може да садржи само општи опис телефона који могу да буду пресретани, ако трочлано ванрасправно веће надлежног окружног суда одлучи да постоји основана сумња да:

- 1) Осумњичени користи различите телефоне да би избегао праћење од стране прописно овлашћених припадника судске полиције; и
- 2) Осумњичени користи или ће да користи телефон или телефоне који су описани у налогу.

(6) Ако је налог за пресретање телекомуникација издао судско веће састављено од три судије окружног суда сходно ставу 5 овог Члана,

- 1) Прописно овлашћени припадници судске полиције морају одмах након извршења налога у вези са одређеним телефоном, дописом да обавесте судско веће састављено од три судије о релевантним чињеницама, укључујући и број телефона;
- 2) Налог не сме да буде коришћен за пресретање телекомуникација лица које није осумњичени; и
- 3) Трајање налога је ограничено на петнаест дана и може да буде обнављано до укупног рока од 90 дана од издавања налога.

(7) Налог за претрес поштанских пошиљака или за контролисану испоруку поштанских пошиљки мора да назначи адресу на поштанским пошиљкама које треба

да буду претресане или испоручене. Та адреса мора да буде адреса једног или више лица која су предмет налога.

(8) Налог за пресретање телекомуникација, пресретање комуникација преко компјутерске мреже, прибављање листе позива са телефонског броја, претрес поштанских поштиљака, контролисана испорука поштанских поштиљака или откривање финансијских података мора као додаток да садржи засебно писано упутство лицима која нису прописно овлашћени припадници судске полиције, а чија помоћ може да буде потребна за спровођење налога. Такво писано упутство мора да буде насловљено на директора или надлежног руководиоца телекомуникационог система, компјутерске мреже, поштанске службе, банке или осталих финансијских институција и мора да наведе само информације које се захтевају као помоћ у извршењу налога.

Члан 260.

(1) Прописно овлашћени припадник судске полиције мора да започне извршење налога за спровођење мере предвишене овим поглављем не касније од петнаест дана након његовог издавања.

(2) Извршење налога треба да буде обављено на начин који ће да умањи пресретање комуникација које иначе нису предмет пресретања на основу овог Поглавља.

(3) Ако било који од услова за налагање мера престане да постоји, прописно овлашћени припадници судске полиције морају да прекину са извршавањем налога и да дописом обавесте службеника правосуђа који је овластио примену мере. Ако је налог издао претпретресни судија, припадници судске полиције морају да обавесте и јавног тужиоца. Након пријема писаног обавештења, службеник правосуђа који је овластио примену мере мора да одлучи у писаном облику да ли ће налог да буде повучен.

(4) Прописно овлашћени припадници судске полиције морају да сачине забелешку о датуму и времену почетка и краја сваког поступка учињеног при извршавању налога. Забелешка мора да садржи имена прописно овлашћених припадника судске полиције који су извршили сваку од операција и функције које су имали. Таква забелешка биће приложена извештају који се доставља службенику правосуђа који је овластио меру, сагласно Члану 259. став 2 овог Закона.

(5) У односу на извршење налога за пресретање телекомуникација, пресретање комуникација преко компјутерске мреже, претрес поштанских поштиљки, контролисану испоруку поштанских поштиљки и прибављање листе позива са датих телефонских бројева, лице одговорно за рад телекомуникација, компјутерских мрежа или поштанских услуга дужно је да помогне извршење налога под надзором директора или надлежног службеника телекомуникационог система, компјутерске мреже или поштанске службе.

(6) У односу на извршење налога за откривање финансијских података, запослени у финансијској институцији су дужни да помогну у извршењу таквог налога под надзором директора или надлежног службеника финансијске институције.

(7) Прописно овлашћени припадник судске полиције или лице које делује под надзором прописно овлашћеног припадника судске полиције може да обавља симулирану куповину неког предмета или симулацију дела корупције.

(8) У односу на извршење налога за тајну истрагу, симулирану куповину или симулирање кривичног дела корупције:

- 1) Лице које извршава налог не сме да подстиче неко друго лице на извршење кривичног дела које то лице иначе не би извршило да није било интервенције лица које извршава налог; и
- 2) Лице које у складу са одредбама овог Поглавља извршава такав налог, не чини кривично дело.

(9) У случају кривичног дела до кога је дошло кршењем става 8 овог Члана не покреће се кривични поступак.

(10) У односу на извршење налога за пресретање телекомуникација, пресретање комуникација преко компјутерске мреже или претресања поштанских пошиљки, такав налог не сме да буде извршен у погледу комуникација између осумњиченог и његовог/њеног адвоката, осим уколико постоји основана сумња да су се осумњичени и адвокат удружили у кривичној радњи која представља основ за издавање налога.

Члан 261.

(1) Службеник правосуђа који је дао овлашћење може да не изда додатни писани налог за продужење налога прописаног овим Поглављем, осим ако се услови за налагање мере предвиђене овим Поглављем, како је утврђено у Члану 257. овог Закона, и даље примењују и ако постоји рационално објашњење због чега није успело прибављање неких или свих информација тражених претходним налогом.

(2) Налог за прикривено фотографисање или видео надзор на јавним местима, прикривено праћење конверзација, претрес поштанских пошиљака, пресретање комуникација путем компјутерске мреже, контролисану испоруку поштанских пошиљака, коришћење уређаја за праћење и лоцирање, лажно представљање, прибављање листе позива са датог телефонског броја или откривање финансијских података може да буде продужен за период од највише шездесет дана, који може да буде обновљен до укупног периода од 360 дана од издавања налога.

(3) Налог за прикривено фотографисање или видео надзор на приватним местима, или пресретање телекомуникација може да буде продужен за период од највише 60 дана, који може да буде обновљен за наредни период од највише 60 дана.

(4) Налог за симулирану куповину неког предмета или симулацију дела корупције овлашћује само за једну куповину предмета или једну симулацију дела корупције. Службеник правосуђа који даје овлашћење може да изда додатни такав налог уколико се предуслови за наређивање мере из овог Поглавља, како је утврђено у Члану 257 овог Закона, и даље важе и постоји разумно објашњење због чега нису добијене неке или све информације које су тражене ранијим налогом.

- (5) Службеник правосуђа који даје овлашћење може да измени налог у било које време ако он/она сматра да је таква измена потребна да би се обезбедило да се услови за налагање мере предвиђене овим Поглављем, како је утврђено у Члану 257, и даље важе.
- (6) Службеник правосуђа који даје овлашћење може да прекине налог у било које време уколико он/она сматра да су услови за налагање мере, како је утврђено у Члану 257, престали да важе.
- (7) Продужење налога за примену мере који је донео претпретресни судија може да буде наложено само на предлог јавног тужиоца.

Члан 262.

- (1) По завршетку примене мере прописане овим Поглављем, прописно овлашћени припадници судске полиције дужни су да пошаљу јавном тужиоцу све документационе записнике, траке и остале предмете који су у вези са налогом и његовим извршењем (“прикупљени материјал”).
- (2) Прикупљени материјал мора стално да буде обезбеђен.
- (3) Поштанске пошиљке које не садрже информације које ће да буду од помоћи при истрази кривичног дела морају одмах да буду прослеђене примаоцу.

Члан 263.

(1) Јавни тужилац мора одмах дописом послатим препоручено да обавести свако лице које је предмет налога да су он или она постали предметом тог налога, да он или она имају право да поднесу жалбу Већу за преиспитивање праћења и истраге (Члан 265. овог Закона) преко начелника јавног органа надлежног за правосуђе у року од шест месеци од информисања и да ће њему или њој бити дозвољен приступ прикупљеном материјалу, ако:

- 1) Више не постоји основана сумња да је осумњичени починио кривично дело; или
 - 2) Јавни тужилац не затражи отварање истраге у року од годину дана од престанка важења налога за извршење мере предвиђене овим Поглављем.
- (2) Претпретресни судија може на захтев јавног тужиоца да нареди да:
- 1) Лицу које је предмет налога није дозвољен приступ, у складу са ставом (1) овог Члана, извесним деловима прикупљеног материја, ако би приступ лица које је предмет налога тим деловима угрозио безбедност истраге или живот или безбедност оштећене стране, сведока, достављача или чланова њихових породица; или

- 2) Обавеза информисања лица које је предмет налога у складу са ставом (1) овог Члана буде одложена за период од не више од годину дана ако би испуњавање такве обавезе пре истека прописаног рока угрозило безбедност истраге или живот или безбедност оштећене стране, сведока, достављача или чланова њихових породица.

(3) Изузетно, претпретресни судија може на захтев јавног тужиоца, да наложи у писаном облику да се када се ради о достављачу или прописно овлашћеном припаднику судске полиције који је реализовао меру из овог Поглавља:

- 1) Избришу или изоставе имена, адресе, радно место, занимање или било који други податак или информација у прикупљеном материјалу који би могли да буду искоришћени за идентификацију тог лица; или
- 2) Не објављују снимци у прикупљеном материјалу који идентификују то лице;

ако он/она утврди да докази не могу да буду сматрани ослобађајућим и да би откривање тих делова доказа оптуженом или његовом или њеном браниоцу могло да угрози безбедност истраге или живот и безбедност тог лица или чланова његове/њене породице. Такав налог може да буде издат пре него што је лице које је предмет налога информисано у складу са ставом 1 овог Члана.

(4) Ништа из овог Члана неће бити тумачено на било који начин који би прејудуцирао право оптуженог и браниоца да прегледају записник, сагласно закону, осим што оптуженом и браниоцу може да буде ускраћен приступ извесним подацима, информацијама или снимцима сходно ставу (3) овог Члана, под условом да:

- 1) Делови доказа не могу да буду основ за одлуку о притварању или кривици; и
- 2) Председник судског већа преиспита налог претпретресног судије из става (3) овог Члана на почетку суђења а пошто су испитани сви сведоци. Ако председник судског већа оцени да су докази ослобађајући, он или она мора да обавести јавног тужиоца о својој одлуци и уз сагласност јавног тужиоца ће ти докази да буду укључени у списе судског предмета. Ако се јавни тужилац не сагласи да докази буду укључени у списе судског предмета, спорне доказе које председник судског већа сматра ослобађајућим, суд мора да протумачи у корист окривљеног.

(5) Ако начелник јавног органа надлежног за правосуђе не прими приговор од лица које је предмет налога у року од шест (6) месеци након што је то лице обавештено у складу са ставом (1) овог Члана, јавни тужилац је дужан да уништи прикупљени материјал.

(6) Јавни тужилац мора да сачини писани протокол о уништењу прикупљеног материјала сагласно ставу 5 овог Члана.

Члан 264.

(1) Докази прикупљени мерама предвиђеним овим Поглављем су неприхватљиви ако су налог за примену мере и његова реализација незаконити.

(2) Докази који су добијени скривеним праћењем разговора на приватним местима, претресом поштанских пошиљака, пресретањем телекомуникација, пресретањем комуникација преко компјутерске мреже, контролисаном испоруком поштанских пошиљака, коришћењем уређаја за праћење и лоцирање, симулираном куповином, симулирањем кривичног дела корупције или лажним представљањем биће прихватљиви у кривичном поступку само у односу на кривично дело наведено у Члану 257. став 3 овог Закона.

(3) Пре него што оптужница постане коначна судија који води поступак потврђивања оптужнице (Чланови 309. до 318. овог Закона) разматра по службеној дужности прихватљивост прикупљеног материјала. Одредбе Члана 154. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање. Након пријема прикупљеног материјала заједно са оптужницом, судија издаје странкама писано решење о томе да ли су налог за изрицање мере предвиђене овим поглављем и њено спровођење били законити. Странка има право да поднесе жалбу против тог решења трочланом ванрасправном већу у року од 72 сата након уручења решења. Решење да су налог или његово спровођење незаконити ступа на снагу:

- 1) Кад трочлано ванрасправно веће донесе своју одлуку по жалби; или
- 2) Након истека прописаног рока за подношење жалбе против решења судије, ако никаква жалба није поднета.

(4) Кад решење о томе да су налог или његово спровођење незаконити постане правоснажно, судија који води поступак потврђивања оптужнице мора да уклони сав прикупљени материјал из записника и да такав материјал поднесе Већу за преиспитивање праћења и истраге, преко начелника јавног органа надлежног за правосуђе, ради доношења одлуке о накнади.

Члан 265.

(1) Веће за преиспитивање праћења и истраге (“Веће за преиспитивање”) мора да:

- 1) Донесе одлуку по жалби поднетој према ставу 5 овог Члана у односу на меру или налог за меру предвиђену овим Поглављем и одлучи о накнади када је то потребно; или
- 2) Одлучи о накнади лицу или лицима која су предмет налога из овог Поглавља, ако је судија сагласно Члану 264. став 3 овог Закона донео коначно решење да су налог или његово спровођење незаконити.

(2) Веће за преиспитивање је састављено од тројице међународних судија које именује надлежни орган да пресуђују о појединачним приговорима или да одлучују о накнади након доношења појединачних решења сагласно Члану 264. став 3 овог

Закона. Ниједан од тројице чланова Већа за преиспитивање не сме да буде професионално повезан са субјектом приговора нити са прикупљеним материјалом, који су предмет решења из Члана 264. став 3 овог Закона.

(3) Припадници судске полиције и јавни тужиоци морају да доставе Већу за преиспитивање документацију коју Веће тражи да би обавило своју функцију, а на захтев су дужни да усмено сведоче пред Већем за преиспитивање.

(4) Кад решење судије да је наложена мера предвиђена овим поглављем или њена примена незаконита постане правоснажно, оно је обавезујуће за Веће за преиспитивање.

(5) Ако неко лице сматра да су он/ она били предмет мере предвиђене овим Поглављем, а мера је незаконита, или су били предмет налога за примену мере предвиђене овим Поглављем, а налог је незаконит, он/ она имају право да поднесу приговор Већу за преиспитивање праћења и истраге преко начелника јавног органа надлежног за правосуђе.

(6) Ако приликом одлучивања о приговору Веће за преиспитивање утврди да је мера предвиђена овим поглављем незаконита или да је налог за примену такве мере незаконит, оно може да одлучи да:

- 1) Повуче налог, ако је још увек важећи;
- 2) Нареди уништење прикупљеног материјала; и/или
- 3) Додели накнаду лицу или лицима која су предмет налога.

Члан 266.

Судска полиција може, према потреби, да затражи помоћ осталих органа власти одговорних за одржавање реда и закона и обезбеђивање окружења на Косову, у вези са применом мера предвиђених овим Поглављем.

Члан 267.

Одредбе овог Поглавља не прејудуцирају овлашћења дата важећим законом службеним лицима да врше надзор и истрагу приликом вршења царинских и осталих сродних послова.

ПОГЛАВЉЕ XXX: МЕРЕ ЗА ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРИСУСТВА ОКРИВЉЕНОГ, СПРЕЧАВАЊЕ ПОНАВЉАЊА КРИВИЧНОГ ДЕЛА И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УСПЕШНОГ ВОЂЕЊА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 268.

(1) Мере које могу да буду предузете да би се обезбедило присуство окривљеног, да би се спречило понављање кривичног дела и да би се обезбедило успешно вођење кривичног поступка су:

- 1) Позив;
- 2) Налог за хапшење;
- 3) Обећање окривљеног да неће да напушта место боравишта;
- 4) Забрана приближавања одређеном месту или одређеном лицу;
- 5) Јављање у полицијску станицу;
- 6) Кауција;
- 7) Кућни притвор; и
- 8) Судски притвор.

(2) При одлучивању о томе која ће од наведених мера да буде примењена, суд је обавезан да узме у обзир услове предвиђене за конкретне мере и да обезбеди да се не примене оштрије мере, ако би примена блажих мера довела до истог резултата.

(3) Ове мере се укидају када престану разлози који су довели до њихове примене или се замењују блажим мерама ако су се за то стекли услови.

(4) Одлуке о овим мерама доноси претпретресни судија пре него што је подигнута оптужница, а након подизања оптужнице председник већа, осим ако је овим Законом другачије одређено.

2. ПОЗИВ

Члан 269.

(1) Присуство окривљеног у поступку обезбеђује се уручивањем позива. Позив окривљеном упућује суд.

(2) Позив се шаље окривљеном у облику запечаћеног писма које садржи: назив и адресу суда који шаље позив, име и презиме окривљеног, назив кривичног дела који му се ставља на терет, место, дан и час када треба да дође, назнаку да је он/она позван у

својству окривљеног, упозорење да ће он/она принудно да буде доведен уколико се не појави својом вољом, службени печат и име судије који издаје позив.

(3) Када окривљени бива позван први пут, бива поучен у позиву о праву да ангажује браниоца и праву браниоца да присуствује његовом/њеном испитивању.

(4) Окривљени је дужан да одмах обавести суд о свакој промени своје адресе као и о намери да промени боравиште. О тој обавези се окривљени информише приликом првог испитивања, или уручивања оптужнице, оптужног предлога или приватне тужбе, а у исто време бива упозорен на последице непридржавања предвиђене овим Законом.

(5) Ако окривљени није у стању да се одазове позиву због болести или друге несавладиве сметње, бива испитан на месту где се налази или му бива обезбеђен превоз до судске зграде или до другог места где се води поступак, или испитивање бива одложено.

3. НАЛОГ ЗА ХАПШЕЊЕ

Члан 270.

(1) Претпретресни судија или председник већа може по службеној дужности, на захтев јавног тужиоца, или у хитним околностима, на захтев полиције, да изда налог за хапшење када постоје услови из Члана 281. став 1 овог Закона, или за окривљеног, који се, пошто је уредно позван, не појави, а свој недолазак не оправда, или ако позив не може прописно да буде достављен а из околности је евидентно да окривљени избегава да прими позив.

(2) Налог за хапшење издаје се у писаном облику и садржи: име и презиме окривљеног и друге личне податке који су познати судији, назив кривичног дела које му се ставља на терет уз навођење важних одредби Привременог кривичног Закона и разлога због којег је издат налог, као и службени печат и потпис судије који је наложио хапшење.

(3) Налог за хапшење извршава полиција.

(4) Припадник полиције задужен за извршење налога уручује налог окривљеном и од њега захтева да пође са њим. Ако окривљени одбије да се повинује, припадник полиције га принудно доводи.

(5) Налог за обавезно појављивање припадника полиције или стражара у установи у којој су смештена лица лишена слободе, извршава се посредовањем њихове команде или управника.

(6) За време хапшења, лице мора да буде информисано о разлозима за хапшење на језику који он/она разуме, као и о правима из Члана 214. овог Закона.

(7) Ухапшено лице одмах по извршеном хапшењу бива доведено пред судију који је издао налог.

4. ОБЕЋАЊЕ ОКРИВЉЕНОГ ДА НЕЋЕ ДА НАПУШТА БОРАВИШТЕ

Члан 271.

(1) Суд може да тражи обећање од окривљеног да неће да се крије, нити да напушта боравиште без одобрења суда ако постоји основана сумња да је он/она извршио кривично дело и постоје разлози да се сумња да би окривљени могао да се сакрије или да оде на непознато место или да напусти Косово у току кривичног поступка. Обећање окривљеног уноси се у записник.

(2) Окривљеном који је дао обећање из става 1 овог Члана, може привремено да буде одузета путна исправа. Жалба против решења о привременом одузимању путне исправе не задржава извршење решења.

(3) При давању таквог обећања, окривљени бива упозорен да суд може да наложи судски притвор ако он/она прекрши ову обавезу.

5. ЗАБРАНА ПРИБЛИЖАВАЊА ОДРЕЂЕНОМ МЕСТУ ИЛИ ЛИЦУ

Члан 272.

(1) Суд може да забрани окривљеном да се приближава одређеном месту или лицу ако:

- 1) Постоји основана сумња да је окривљени извршио кривично дело;
- 2) Постоје околности из Члана 281. став 1 подстав 2 тачке (ii) или (iii) овог Закона; и
- 3) Таква забрана може да умањи ризик да ће окривљени да уништи доказ кривичног дела, да утиче на сведоке, саучеснике или помагаче после чина, или да ће окривљени да понови кривично дело, доврши покушано кривично дело или почини кривично дело којим је претио.

(2) Суд одлучује о мери из овог Члана доношењем образложеног решења. Решење мора да садржи оправдање за одлуку да су услови из става 1 овог Члана испуњени и да постоји потреба изрицања ове мере.

(3) Суд решењем утврђује одговарајућу удаљеност од одређеног места или лица коју окривљени мора да поштује и коју не сме намерно да пређе.

(4) Решење бива уручено окривљеном, а када је то могуће, копија бива уручена лицу које је штићено овом мером.

(5) Суд одређује судски притвор ако се окривљени не придржава решења. Окривљени увек мора унапред да буде обавештен о последицама непридржавања.

(6) Ако удаљеност коју окривљени мора да поштује, намерно буде повређена од стране лица које се штити овом мером, суд може да казни штићено лице новчаном казном по Члану 85. овог Закона.

(7) Осим ако је другчије утврђено овим Чланом, одредбе овог Закона које се тичу судског притвора примењују се уз одговарајуће прилагођавање на наређивање, трајање, продужење и укидање мера из овог Члана.

(8) О продужењу мера из овог Члана пре подизања оптужнице одлучује претпретресни судија по службеној дужности или на захтев јавног тужиоца.

6. ЈАВЉАЊЕ У ПОЛИЦИЈСКУ СТАНИЦУ

Члан 273.

(1) Суд може да нареди да се окривљени периодично појављује у одређено време у полицијској станици, у области где окривљени има пребивалиште или боравиште или где се окривљени затекао када је донето решење ако:

- 1) Постоји основана сумња да је окривљени извршио кривично дело; и
- 2) Постоје основи за сумњу да ће окривљени да се сакрије или да оде на непознато место или да напусти Косово.

(2) Суд одлучује о изрицању мера из овог Члана образложеним решењем. Решење мора да садржи образложење одлуке којом се констатује да су испуњене околности из става 1 овог Члана и да постоји потреба за изрицањем ове мере.

(3) Решење бива уручено окривљеном, а копија бива послата одговарајућој полицијској станици на територији на којој се мера реализује.

(4) Суд може да наложи судски притвор ако се окривљени не придржава решења. Окривљени увек мора унапред да буде обавештен о последицама непридржавања.

(5) Ако овим Чланом није другчије предвиђено, одредбе овог Закона које се тичу судског притвора примењују се уз одговарајуће прилагођавање на наређивање, трајање, продужење и укидање мера из овог Члана.

(6) О продужењу мера из овог Члана пре подизања оптужнице одлучује претпретресни судија по службеној дужности или на предлог јавног тужиоца.

(7) Путна исправа лица које је предмет решења из овог Члана може да буде привремено одузета. Жалба против решења о привременом одузимању путне исправе не задржава извршење решења.

7. КАУЦИЈА

Члан 274.

(1) Суд може да наложи да окривљени остане на слободи уз кауцију или да уз кауцију буде ослобођен из судског притвора ако:

- 1) Постоји основана сумња да је окривљени извршио кривично дело;
- 2) Једини разлог за судски притвор је страх да окривљени може да побегне; и
- 3) Окривљени је обећао да неће да се крије или да напусти своје боравиште без дозволе.

(2) Суд такође може да наложи решењем да окривљени остане на слободи уз кауцију или да уз кауцију буде ослобођен из судског притвора ако:

- 1) Постоји основана сумња да је окривљени извршио кривично дело;
- 2) Окривљени није осумњичен за кривично дело кажњиво затвором од најмање пет година према Поглављима XII, XIV, XV, XIX, XX, XXV, XXVII и XXVIII Привременог кривичног закона;
- 3) Једини основ за судски притвор је разлог да ће окривљени да понови кривично дело, доврши покушано кривично дело или изврши кривично дело којим је претио да ће да га изврши;
- 4) Окривљени је обећао да неће да понови кривично дело, доврши покушано кривично дело или изврши кривично дело којим је претио да ће да га изврши.

(3) Кауцију коју је одредио суд полаже окривљени или друго лице у његову корист.

Члан 275.

(1) Суд одлучује о мери из Члана 274. овог Закона образложеним решењем. Решење мора да садржи образложење одлуке којом се констатује да су испуњене околности из Члана 274. овог Закона и да постоји потреба за овом мером.

(2) Решење о кауцији доноси претпретресни судија, а после подизања оптужнице, председник судског већа.

(3) Решење којим се одобрава кауција и решење којим се она укида доноси се пошто своје мишљење да јавни тужилац, ако се кривично дело гони по службеној дужности, као и окривљени или бранилац.

(4) Решење бива уручено окривљеном.

(5) Путна исправа лица које је предмет решења о кауцији може привремено да буде конфискована. Жалба на решење о привременој конфискации путне исправе лица не задржава извршење.

Члан 276.

(1) Кауција је увек дефинисана као износ новца који је одређен у зависности од тежине кривичног дела, личних и породичних прилика окривљеног и имовног стања лица које даје кауцију.

(2) Кауција може да буде положена у виду готовине, хартија од вредности, драгоцености или других покретних ствари велике вредности које лако могу да се уновче и дају на чување, или стављањем хипотеке у износу кауције на непокретна добра лица које даје кауцију или у виду личне одговорности једног или више лица која плаћају износ кауције у случају бекства окривљеног.

(3) Ако окривљени побегне, износ положен као кауција се решењем дозначава буџету Косова.

Члан 277.

(1) Када је кауција наложена према Члану 274. став 1 овог Закона, окривљени бива притворен а кауција се обуставља ако се, пошто је био уредно позван, он/она не појави и не оправда своје непојављивање, ако се он/она спрема да побегне, или ако се појави неки други законски разлог за његово/њено притварање док је он/она на слободи.

(2) Када је кауција наложена према Члану 274. став 2 овог Закона, окривљени бива притворен а износ положен као кауција додељује се решењем буџету ако је он/она поновио кривично дело, довршио покушано кривично дело или извршио кривично дело којим је претио да ће да га изврши.

(3) Окривљени увек мора унапред да буде информисан о последицама непридржавања.

(4) Кауција се укида када кривични поступак буде обустављен правоснажним решењем о прекиду поступка или окончан правоснажном пресудом. Ако је окривљени кажњен затворском казном, кауција се укида тек када он/она почне да издржава казну.

(5) По укидању кауције, било који готовински износ, хартије од вредности, вредни предмети и други покретни предмети велике вредности бивају враћени и било која хипотека бива укинута.

8. КУЋНИ ПРИТВОР

Члан 278.

(1) Суд може да наложи да окривљени буде стављен у кућни притвор ако:

- 1) Постоји основана сумња да је окривљени извршио кривично дело; и
 - 2) Постоје околности из Члана 281. став 1 подстав 2 овог Закона
- (2) Суд одлучује о изрицању мера из овог Члана образложеним решењем. Решење мора да садржи образложење одлуке којом се констатује да су испуњене околности из става 1 овог Члана и да постоји потреба за изрицањем ове мере.
- (3) Суд одлучује у решењу да окривљени не сме да напушта просторије у којој стално или привремено живи, односно јавну установу за лечење или старање. Суд може да ограничи или забрани контакт окривљеног за кога је одређен кућни притвор са лицима која не живе са њим, односно са лицима која окривљени не издржава. Изузетно, суд може да дозволи окривљеном да на одређено време напусти просторије у којима издржава кућни притвор, кад год је то преко потребно да би се обезбедиле неопходне животне потребе или да би се обавио посао.
- (4) Решење бива уручено окривљеном а копија бива послата одговарајућој полицијској станици на територији на којој се мера извршава.
- (5) Суд може да наложи судски притвор ако окривљени прекрши решење. Окривљени мора увек унапред да буде обавештен о последицама непридржавања.
- (6) Суд врши надзор над спровођењем мере кућног притвора непосредно или преко полиције. Полиција може у свако доба, и без захтева суда, да провери спровођење мере кућног притвора и одмах информисе суд о могућој повреди мере.
- (7) Ако овим Чланом није друкчије одређено, одредбе овог Закона које се односе на судски притвор примењују се уз одговарајуће прилагођавање на одређивање, трајање, продужавање и укидање мере из овог Члана. Одредбе Привременог кривичног закона о укључивању притвора у изречену казну такође се примењују уз одговарајуће измене на меру из овог Члана.
- (8) Трочлано ванрасправно веће у свим случајевима одлучује о продужавању кућног притвора пре подношења оптужнице на основу образложеног предлога јавног тужиоца. Окривљени као и његов/њен бранилац, ако га има, морају да буду упознати са предлогом у року предвиђеном Чланом 285. став 2 овог Закона.
- (9) Лицу које је у кућном притвору може привремено да буде одузета путна исправа. Жалба против решења о одузимању путне исправе лица не задржава извршење одлуке.

9. СУДСКИ ПРИТВОР

Члан 279.

- (1) Судски притвор може да буде одређен само под условима и у складу са поступцима предвиђеним овим Законом.

(2) Трајање судског притвора мора да буде сведено на најкраће могуће време. Сви органи који учествују у кривичном поступку и органи који им пружају правну помоћ, дужни су да поступају са посебном хитношћу ако се окривљени налази у судском притвору.

(3) Судски притвор ће, у било којој фази поступка, да буде укинут а притворени ослобођен чим разлози за притвор престану да постоје.

(4) Члан 213. ставови 2 и 3, Члан 214. став 2, Члан 215, Члан 216, Члан 217. став 3 и Члана 218. ставови 3 и 4 примењују се током трајања судског притвора.

(5) После хапшења, лице које подлеже судском притвору бива информисано:

- 1) Усмено о правима изнетим у Члану 214. овог Закона; и
- 2) У писаном облику о другим правима која он/она ужива по овом Закону.

Члан 280.

О хапшењу бива обавештен надлежни орган за социјално старање ако је то неопходно у циљу предузимања мера за безбедност деце и других чланова породице ухапшеног лица о којима он/она води бригу.

Члан 281.

(1) Суд може да наложи судски притвор против лица ако:

- 1) Постоји основана сумња да је то лице починило кривично дело;
- 2) Испуњен је један од следећих услова:
 - i) Он/она се крије, његов/њен идентитет не може да буде утврђен, или ако друге околности указују да постоји опасност да он/она побегне;
 - ii) Постоје разлози за веровање да ће он/она да уништи, сакрије, промени или фалсификује доказе кривичног дела или ако посебне околности указују да ће он/она да омета ток кривичног поступка утицањем на сведоке, на оштећене или на саучеснике; или
 - iii) Озбиљност кривичног дела, или начин или околности под којима је оно извршено, његове/њене личне карактеристике, понашање у прошлости, амбијент и услови у којима он/она живи, или неке друге личне околности указују на опасност да он/она понови кривично дело, доврши покушано кривично дело или учини кривично дело којим је претио да ће да га изврши; и

- 3) Друге мере набројане у Члану 268. став 1 овог Закона су недовољне да обезбеде присуство тог лица, да спрече понављање кривичног дела и обезбеде успешно вођење кривичног поступка.

(2) Када је судски притвор наложен сходно ставу 1 подстав 2 тачка (и) овог Члана само зато што идентитет лица не може да буде утврђен, бива укинут чим се утврди идентитет. Кад је судски притвор наложен сходно ставу 1 подстав 2 тачка (ii) овог Члана, бива укинут чим су обезбеђени докази због којих је одређен судски притвор.

(3) Ако је окривљени прекршио једну од мера из Чланова 271, 272, 273, 274. или 278. овог Закона, суд то посебно разматра када утврђује постојање околности из става 1 подставови 2 и 3 овог Члана.

Члан 282.

(1) Судски притвор одређује претпретресни судија надлежног суда на основу писаног захтева јавног тужиоца а након одржаног саслушања.

(2) После извођења ухапшеног лица пред претпретресног судију, судија одмах информисе то лице о правима из Члана 214. овог Закона. Ово се уноси у записник уз назначивање тачног времена хапшења и времена кад је лице доведено пред претпретресног судију.

(3) Претпретресни судија затим води саслушање о судском притвору. Јавни тужилац и бранилац присуствују саслушању.

(4) Ако ухапшено лице не ангажује браниоца у року од двадесет четири сата од тренутка када је информисано о том праву или изјави да неће да ангажује браниоца, суд му по службеној дужности одређује браниоца.

(5) На саслушању о судском притвору јавни тужилац износи своје разлоге за тражење судског притвора. Окривљени и његов бранилац могу да реагују на његове/њене аргументе.

(6) Претпретресни судија одлучује о предлозима странака када су се странке изјасниле о свим питањима која могу да буду релевантна за примену мера према овом Поглављу.

Члан 283.

(1) Судски притвор одређује се писаним решењем које садржи: име и презиме лица које треба да буде судски притворено и његове/њене остале личне податке који су познати претпретресном судији, тачно време хапшења, време када је лице изведено пред претпретресног судију и време одржавања саслушања за судски притвор, кривично дело због кога је он/она оптужен, законске разлоге за судски притвор, упознавање са правом на жалбу и образложење свих одлучујућих материјалних чињеница које су проузроковале притвор, укључујући разлоге за основану сумњу да је

лице извршило кривично дело и материјалне чињенице из Члана 281. став 1 подстав 2 овог Закона.

(2) Решење о судском притвору уручује се лицу на кога се односи, његовом/њеном браниоцу и јавном тужиоцу. Време уручивања решења лицу на које се решење односи назначава се у предмету.

(3) Свака странка може да поднесе жалбу у року од двадесет четири сата од уручивања решења. Жалба не задржава извршење решења. Ако се жали само једна странка, суд уручује жалбу другој странки која може да поднесе аргументе суду у року од двадесет четири сата од уручивања жалбе. О жалби се решава у року до четрдесет осам сати од уручивања жалбе.

(4) Ако претпретресни судија одбије захтев јавног тужиоца за судски притвор, претпретресни судија може да наложи било коју другу меру из овог Поглавља.

Члан 284.

(1) Притворено лице може према првом решењу да буде држано у судском притвору највише месец дана од кад је ухапшено. После истека тог рока он/она може да буде држан у судском притвору само на основу судског решења о продужењу судског притвора.

(2) Пре подизања оптужнице, судски притвор не може да буде дужи од:

- 1) Три месеца, ако се поступак води за кривично дело кажњиво казном затвора мањом од пет година;
- 2) Шест месеци ако се кривично дело води за кривично дело кажњиво казном затвора од најмање пет година.

(3) Поред прописаних рокова предвиђених у ставу 2, судски притвор пре подизања оптужнице може да буде продужаван до шест месеци, а највише од:

- 1) Девет месеци, ако се поступак води за кривично дело кажњиво затвором до пет година; или
- 2) Дванаест месеци, ако се поступак води за кривично дело кажњиво затвором од најмање пет година,

у изузетним околностима када оптужница није подигнута у роковима предвиђеним ставом 2 овог Члана због сложености случаја или других фактора који не могу да буду приписани јавном тужиоцу.

(4) Ако оптужница није подигнута пре истека прописаних рокова предвиђених у ставовима 2 и 3 овог Члана, притворено лице бива ослобођено.

Члан 285.

(1) Судски притвор може да буде продужен само на предлог јавног тужиоца. Јавни тужилац показује да постоје разлози за судски притвор према Члану 281. овог Закона, да је истрага покренута и да су предузети сви разумни кораци за убрзано вођење истраге.

(2) Окривљени и његов/њен бранилац бивају информисани о предлогу најмање три дана пре истека важећег решења за судски притвор.

(3) Судски притвор којег је наложио претпретресни судија може да продужи трочлано ванрасправно веће за период који није дужи од два месеца, у границама предвиђеним Чланом 284. овог Закона, после подношења писаног поднеска од окривљеног и његовог/њеног браниоца.

(4) Судски притвор који је наложило трочлано ванрасправно веће може да продужи претпретресни судија за период који није дужи од месец дана, у границама предвиђеним Чланом 284. овог Закона, после саслушања вођеног у складу са Чланом 282. ставови 3, 4, 5 и 6 овог Закона.

(5) На свако решење о продужењу судског притвора дозвољена је жалба. Члан 283. ставови 3, 4, 5 и 6 примењују се уз одговарајуће прилагођавање.

Члан 286.

(1) У било које време претпретресни судија може по службеној дужности да укине судски притвор док је истрага у току, уз сагласност јавног тужиоца. Уколико претпретресни судија и јавни тужилац не могу да се сагласе о укидању, претпретресни судија захтева од трочланог ванрасправног већа да одлучи о овом питању. Трочлано ванрасправно веће о томе доноси решење у року од четрдесет осам сати од пријема захтева претпретресног судије.

(2) У било које време, притворено лице или његов/њен бранилац могу да поднесу било ком претпретресном судији или председнику већа захтев за утврђивање законитости притвора.

(3) Претпретресни судија или председник већа могу да воде саслушање у складу са Чланом 282. ставови 3, 4, 5 и 6 овог Закона ако захтев очигледно утврди да:

1) Разлози за судски притвор у Члану 281. овог Закона више не постоје због измењених околности или октрића нових чињеница од последњег судског налога за судски притвор; или

2) Притвор је незаконит из неког другог разлога.

(4) На саслушању претпретресни судија или председник већа налаже тренутно ослобађање притвореног лица ако:

1) Разлози за судски притвор у Члану 281. више не постоје;

- 2) Трајање судског притвора који је наложио суд је истекло;
- 3) Трајање судског притвора који је наложио суд премашује временска ограничења изнета у Члану 284. став 2 овог Закона, или, у изузетним околностима, временска ограничења изнета у Члану 284. став 3 овог Закона; или
- 4) Притвор је незаконит из неког другог разлога.

Члан 287.

(1) Након што је подигнута оптужница, све до закључења главног претреса, судски притвор може да буде наређен или укинут само решењем судског већа, или када судско веће не заседа, председника судског већа који прво саслушава мишљење јавног тужиоца, ако је поступак покренут на његов/њен захтев и мишљење окривљеног или браниоца. Странке могу да уложе жалбу на решење. Члан 283. ставови 3 и 4 овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање.

(2) По истеку два месеца од последњег решења о судском притвору, судско веће, или, кад судско веће не заседа, председник судског већа, испитује, и када нема предлога странака, да ли још увек постоје разлози за судски притвор и доноси решење којим се судски притвор продужава или укида. Странке могу да уложе жалбу на решење. Члан 283. ставови 3 и 4 овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање.

(3) Против решења којим се одбија захтев за одређивање или укидање судског притвора није дозвољена жалба.

10. СПРОВОЂЕЊЕ СУДСКОГ ПРИТВОРА

Члан 288.

(1) За време судског притвора, личност и достојанство лица не смеју да буду повређени. Са лицем у судском притвору треба да се поступа на хуман начин, а његово/њено физичко и психичко здравље мора да буде заштићено.

(2) Према лицу које се налази у судском притвору могу да се примењују само ограничења која служе за спречавање његовог/њеног бекства или комуницирања које би могло да угрози ефикасно одвијање поступка.

Члан 289.

(1) Пријем у установу за судски притвор (у даљем тексту: притворска установа), заснива се на писаном решењу судије.

(2) Притворска установа је дужна да води евиденцију о времену доласка лица у судском притвору у притворску установу и када притвореном лицу истиче судски

притвор одређен у решењу, као и да информише лице у судском притвору и његовог/њеног браниоца о датуму истицања рока. Ако притворска установа не добије судско решење о продужењу судског притвора, по истицању рока одређеног у решењу, одмах пушта на слободу лице у судском притвору и о томе обавештава надлежни суд.

Члан 290.

(1) Да би се обезбедило законито и правилно спровођење судског притвора, притворска установа прикупља, обрађује, чува и води податке о лицима у судском притвору.

(2) База података из става 1 овог Члана обухвата податке о:

- 1) Идентитету и личном статусу лица у судском притвору;
- 2) Решењу о судском притвору;
- 3) Послу обављеном за време судског притвора;
- 4) Пријему у притворску установу, времену трајања, продужењу и укидању судског притвора; и
- 5) Понашању лица у судском притвору и о било којим дисциплинским мерама.

(3) Подаци из базе података чувају се и користе све док траје судски притвор. По укидању судског притвора подаци се архивирају и трајно чувају.

(4) Податке из става 2 овог Члана притворска установа доставља централној евиденцији лица у судском притвору, а могу да их користе и друга лица само ако су законом овлашћена да користе те податке, или на основу писане сагласности или захтева лица на које се ти подаци односе.

(5) Подаци из става 2 овог Члана биће детаљније дефинисани у Административном наређењу

Члан 291.

(1) Судски притвор издржава се у посебним установама намењеним за издржавање притвора, или у посебном делу установе за издржавање казни затвора.

(2) Лица различитих полова која се налазе у судском притвору не могу да буду смештена у истој просторији. По правилу, лица која су учествовала у извршењу истог кривичног дела не могу да буду смештена у истој просторији, а ни лица која су на одслужењу казне не могу да буду смештена у истој просторији са лицима која се налазе у судском притвору. Ако је могуће, лица која су оптужена за кривична дела у поврату не смеју да буду држана у истој просторији са другим притвореним лицима на која могу да утичу негативно.

(3) Надлежни суд може да пребаци лице које се налази у судском притвору из једне притворске установе у другу из разлога безбедности, реда и дисциплине или ради успешног и разумног вођења кривичног поступка, на предлог директора притворске установе у којој се налази лице у судском притвору.

Члан 292.

Док су у судском притвору, лица могу да имају и да користе предмете за личну употребу, предмете за одржавање личне хигијене, опрему за праћење јавних медија, штампане публикације, професионалну и другу литературу, новац и друге ствари, које обзиром на величину и количину олакшавају норманле активности у боравишном простору и не сметају осталим лицима која се налазе у судском притвору. Друге ствари бивају одузете при провери лица у судском притвору и чувају се у складишту.

Члан 293.

(1) Лица која се налазе у судском притвору имају право на осмочасовни непрекидни одмор у току свака двадесет четири сата. Поред тога лицу које се налази у судском притвору мора да буде гарантовано најмање два сата боравка дневно на отвореном простору.

(2) Лица која се налазе у судском притвору могу да обављају рад који је неопходан за одржавање реда и чистоће у њиховим просторијама. У складу са могућностима институције и под условом да то не штети вођењу кривичног поступка, лицима у судском притвору се омогућава рад на активностима које одговарају њиховим физичким и психичким могућностима. Претпретресни судија или председник судског већа одлучује о томе у сагласности са управом притворске установе.

(3) Лица која се налазе у судском притвору имају право на накнаду за обављени рад. Начин плаћања и износ накнаде биће изнети у Административном наређењу.

Члан 294.

(1) Уз одобрење претпретресног судије и под његовим/њеним надзором или под надзором лица које тај судија именује, лице у судском притвору могу да посећују блиски рођаци, а на његов/њен захтев и лекар и друга лица у складу са ограничењима кућног реда притворске установе. Неке посете могу да буду забрањене ако штетно утичу на вођење кривичног поступка.

(2) Уз знање претпретресног судије, представници канцеларија за везу или дипломатских мисија имају право да посете и да без надзора разговарају са лицима која се налазе у судском притвору а који су држављани њихове државе. Представници надлежних међународних организација имају иста права да посећују и разговарају са лицима у судском притвору која су избеглице или се на неки други начин налазе под заштитом те међународне организације.

(3) Омбудсман за људска права на Косову или његов/њен заменик може да посећује лица која се налазе у судском притвору и да се са њима дописује без претходне најаве и без надзора претпретресног судије, или лица именованог од стране тог судије. Писма која лица у судском притвору шаљу канцеларији Омбудсмана не могу да буду контролисана. Омбудсман и његов/њен заменик могу поверљиво да комуницирају са лицима у судском притвору усмено и у писаном облику. Комуникацију између лица које се налази у судском притвору и Омбудсмана и његовог/њеног заменика може да посматра али не и да слуша припадник полицијске службе.

(4) Лица која се налазе у судском притвору могу да се дописују или да имају друге контакте са лицима која нису у притворској установи уз знање и под надзором претпретресног судије. Претпретресни судија може, после консултације са јавним тужиоцем, да забрани слање и пријем писама и других пошиљки или успостављање контаката ако је то штетно за поступак, али не може да забрани слање захтева и жалби или комуникацију са браниоцем.

(5) Када претпретресни судија не одобри посету према ставу 1 овог Члана или забрани комуникацију према ставу 4 овог Члана, лице које се налази у судском притвору може да захтева од трочланог ванрасправног већа да да такво одобрење.

(6) Након подизања оптужнице, до правноснажности пресуде, председник судског већа одлучује о питањима из ставова 1 до 4 овог Члана, а став 5 овог Члана примењује се уз неопходна прилагођавања.

Члан 295.

(1) Претпретресни судија или председник судског већа може да изрекне дисциплинску казну забране или ограничења посета и дописивања лицу у судском притвору које је починило дисциплински прекршај.

(2) Дисциплински прекршаји су:

- 1) Физички напад на друга лица која се налазе у судском притвору, запослене у притворској установи или на друга службена лица;
- 2) Производња, пријем или уношење ствари за напад или бекство;
- 3) Производња или уношење акихолних пића и наркотика и њихова дистрибуција;
- 4) Кршење правила о заштити на раду, заштити од пожара и спречавању последица природних несрећа;
- 5) Понављање повреде кућног реда притворске установе;
- 6) Наношење озбиљне материјалне штете намерно или озбиљним нехатом; или
- 7) Увредљиво и недостојно понашање.

(3) Ограничење или забрана посета или дописивања не примењује се на посете или дописивање са браниоцем, лекаром, омбудсманом Косова и представницима канцеларија за везу или дипломатских мисија држава чији је држављанин лице које се налази у судском притвору, или у случају избеглице или лица које је на неки други начин под заштитом међународне организације, представницима надлежне организације.

(4) На решење о казни која је изречена према ставу 1 овог Члана, дозвољена је жалба трочланом ванрасправном већу у року од двадесет четири сата од његовог пријема. Жалба не задржава извршење решења.

Члан 296.

Осим ако је овим Законом и другим прописима донетим на основу њега друкчије одређено, одредбе закона које се односе на извршење кривичних санкција примењују се уз одговарајуће прилагођавање на праћење, гоњење, надзор, одржавање реда и дисциплине, коришћење силе, претрес лица и претрес просторија лица која се налазе у судском притвору.

Члан 297.

(1) Поступање према лицима која се налазе у судском притвору надзире председник надлежног суда.

(2) Председник суда или судија кога он именује, дужан је да најмање једном недељно посети лица која се налазе у судском притвору и да ако то сматра потребним, када надзорници и чувари нису присутни, сазна каква је исхрана лица која се налазе у судском притвору, како реализују остале потребе и како поступају према њима. Он/она је дужан да предузме потребне мере да би се отклониле неправилности уочене приликом посете притворској установи. Именовани судија не може да буде судија који је наложио судски притвор.

(3) Председник суда и судија који је наложио судски притвор могу у свако доба да посете лица која се налазе у судском притвору, да са њима разговарају и да примају њихове жалбе.

ПОГЛАВЉЕ XXXI: КООПЕРАТИВНИ СВЕДОЦИ

Члан 298.

За потреба овог поглавља “кооперативни сведок” је осумњичени или окривљени у вези са којим оптужница још није прочитана на главном претресу, а од кога се очекује да суду предочи доказе:

- 1) Који ће вероватно да спрече да нека друга особа изврши кривично дело;
- 2) Који ће вероватно да воде ка откривању истине у кривичном поступку;

- 3) Који су дати уз потпуну сагласност да сведочење на суду буде веродостојно;
- 4) За које суд одлучи да су веродостојни и потпуни; или
- 5) Који би могли да воде успешном гоњењу других извршилаца кривичних дела.

Члан 299.

- (1) Јавни тужилац може да уручи суду писани предлог за издавање налога којим се особа проглашава кооперативним сведоком. Предлог мора да садржи посебну изјаву јавног тужиоца о чињеничним наводима.
- (2) Тужилац може да поднесе образложен захтев за издавање налога да чињењнице садржане у изјави буду држане тајним за друге учеснике и њихове правне заступнике.
- (3) Суд може било када после пријема захтева за тајношћу од јавног тужиоца да донесе налог за одржавање тајним чињеница садржаних у изјави.
- (4) Било које кршење налога за тајношћу установљеног према ставу 2 овог Члана биће гоњено од стране јавног тужиоца према Члану 169. Привременог кривичног закона, а Члан 169. став 2 важећег Привременог кривичног закона се не примењује.

Члан 300.

- (1) Након пријема захтева, претпретресни судија или председник судског већа саслушава предлог на заседању затвореном за јавност. Јавни тужилац и правни заступник кооперативног сведока могу да учествују на саслушању за процену кредибилитета кооперативног сведока и да обезбеде да захтеви Члана 298. овог Закона буду испуњени. Изјаве дате судији у току овог испитивања не могу да буду коришћене у кривичном поступку против кооперативног сведока или против било које друге особе као доказ који у прилог утврђивања кривице.
- (2) Одредбе које се примењују на испитивање сведока (Чланови 163 до 167. овог Закона), примењују се уз одговарајуће прилагођавање при испитивању кооперативног сведока, а испитивање се уноси у записник сходно одредбама овог Закона.
- (3) У закључку са саслушања претпретресни судија или председник судског већа може да изда налог којим лице проглашава кооперативним сведоком ако он/она одлучи да су критеријуми за кооперативног сведока према Члану 298. овог Закона испуњени.
- (4) Налог наводи:
 - 1) Кривична дела, описивањем дела и њихових квалификација, за која је издата забрана покретања или настављања кривичног поступка, или изрицање казни;

- 2) Забрану покретања или настављања кривичног поступка против кооперативног сведока и изрицање казни кооперативном сведоку за кривична дела наведена у налогу;
 - 3) Природу и суштину сарадње коју је пружио кооперативни сведок; и
 - 4) Услове за опозив налога.
- (5) Претпретресни судија или председник судског већа не издаје такав налог ако је кооперативног сведока осумњичио јавни тужилац или је подигнута оптужница која га терети да је он/она организатор или вођа групе од две или више особа која је починила кривично дело.
- (6) Налог не забрањује покретање или наставак кривичног поступка против кооперативног сведока за дела која су почињена после издавања налога или за кривична дела кажњива са најмање десет година затвора.

Члан 301.

- (1) На захтев јавног тужиоца, налог из Члана 300. овог Закона може да буде опозован од стране трочланог ванрасправног већа ако је утврђено да је сведочење кооперативног сведока лажно у било ком битном делу, или да је кооперативни сведок пропустио да изјави целу истину.
- (2) Кооперативни сведок бива упозорен на последице давања сведочења које је лажно у било ком битном делу или свесног пропуштања да изјави потпуну истину пре него што га саслуша претпретресни судија према Члану 300. став 1 овог Закона и пре давања сведочења под заштитом налога. Било које такво сведочење мора да буде или у писаном облику на језику кооперативног сведока, који својим потписом признаје његову веродостојност, или снимљено на аудио или видео касету за коју суд утврди да је аутентична.

Члан 302.

Окривљеном против кога се очекује сведочење кооперативног сведока уручује се копија налога пре главног претреса у којој је наглашено да ће лице да буде кооперативни сведок.

Члан 303.

- (1) На захтев јавног тужиоца суд може да одустане од кажњавања извршиоца који није кооперативни сведок, или да смањи такву казну у складу са Чланом 67. Привременог кривичног закона када је извршилац добровољно сарађивао и његова/њена сарадња је спречила било које ново кривично дело које би други починили, или је водила успешном гоњењу других извршилаца кривичних дела.

(2) Ако је извршилац проглашен кривим за кривично дело кажњиво са најмање десет година затвора, суд не може да суспендује или да одустане од изрицања казне.

ПОГЛАВЉЕ XXXII: ОПТУЖНИЦА И ПОТВРЂИВАЊЕ ОПТУЖНИЦЕ

1. ПОДИЗАЊЕ ОПТУЖНИЦЕ

Члан 304.

(1) По завршетку истраге, или ако јавни тужилац сматра да информације које он има у вези са кривичним делом и извршиоцем пружају довољан основ за подизање оптужнице, поступак пред судом може да буде вођен само на основу оптужнице коју подигне јавни тужилац.

(2) Одредбе о оптужници из овог Члана примењују се уз одговарајуће прилагођавање и на тужбу коју подигне приватни тужилац или субсидијарни тужилац.

Члан 305.

(1) Оптужница садржи:

- 1) Име и презиме окривљеног са личним подацима (Члан 233. овог Закона);
- 2) Назнаку да ли је и колики судски притвор наложен друге мере из Поглавља XXX овог Закона против окривљеног, да ли је он/она на слободи и ако је пре подизања оптужнице пуштен на слободу колико је провео у судском притвору;
- 3) Законски назив кривичног дела, уз навођење одредби Привременог кривичног закона;
- 4) Време и место извршења кривичног дела, објект над којим је извршено и средство којим је извршено кривично дело, као и остале околности потребне да се кривично дело што тачније одреди;
- 5) Објашњење разлога за подизање оптужнице на основу резултата истраге и доказа који потврђују кључне чињенице;
- 6) Назив суда пред којим се одржава главни претрес; и
- 7) Предлог о доказима који би требало да буду изведени на главном претресу уз назначавање имена сведока и вештака који морају да буду присутни, списа који морају да буду прочитани и предмета који служе као доказ.

(2) Ако је окривљени на слободи, јавни тужилац може да предложи у оптужници да му буде одређен судски притвор, а ако је окривљени у судском притвору, јавни тужилац може да предложи да буде ослобођен.

(3) Јединствена оптужница може да буде подигнута за неколико кривичних дела или против неколико окривљених само кад у складу са Чланом 33. овог Закона може да буде вођен јединствени поступак.

Члан 306.

(1) Оптужница се предаје надлежном суду у онолико примерака колико има окривљених и њихових бранилаца и један примерак за суд. Тужилац такође доставља комплетан предмет суду.

(2) Одмах по пријему оптужнице, судија који води поступак за потврђивање оптужнице проверава да ли је оптужница састављена у складу са Чланом 305. овог Закона. Ако он/он утврди да оптужница није у складу са одредбама Члана 305. овог Закона, враћа је тужиоцу да у року од три дана исправи недостатке. Из оправданих разлога на захтев тужиоца судија може да продужи овај прописани рок. Ако субсидијарни тужилац или приватни тужилац пропусти поменути рок, сматра се да је одустао од гоњења, па се поступак обуставља.

(3) Судија такође разматра оптужницу и кривични предмет да би видео да ли садржи неки неприхватљив доказ или позивање на такав доказ. Ако такав доказ или позивање на њега постоји, судија доноси посебно решење којим проглашава такав доказ неприхватљивим и о томе обавештава тужиоца. Члан 154. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање. Ако искључење неприхватљивог доказа проузрокује измену оптужнице, став 2 овог Члана примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

(4) Ако оптужница садржи предлог за наређивање судског притвора против окривљеног или за његово/њено ослобађање из судског притвора, трочлано ванрасправно веће одмах одлучује о препоруци а најкасније у року од 48 сати од подношења оптужнице.

(5) Ако је окривљени у судском притвору а оптужница не садржи предлог за његово/њено ослобађање, трочлано ванрасправно веће по службеној дужности и у року од три дана од дана пријема оптужнице утврђује да ли још увек постоје разлози за судски притвор и доноси решење о продужетку или укидању судског притвора. Жалба против овог решења не задржава извршење решења.

Члан 307.

(1) Најкасније до подизања оптужнице тужилац је дужан да браниоцу обезбеди следеће материјале, или њихове копије, које он/она поседује, контролише или су под његовим/њеним надзором, ако ови материјали већ у току истраге нису дати браниоцу:

- 1) Записнике о изјавама и признањима окривљеног, потписане или непотписане;
- 2) Имена сведока које тужилац намерава да позове ради сведочења и раније изјаве тих сведока;
- 3) Информацију о лицу за кога тужилац зна да поседује прихватљив и ослобађајући доказ или информацију о том случају и било који документ о изјави таквог лица, потписан или непотписан;
- 4) Налазе физичког и менталног испитивања и научних тестова или експеримената обављених у вези са тим случајем;
- 5) Кривичну пријаву и полицијске извештаје; и
- 6) Преглед материјалних доказа или позивање на материјалне доказе добијене у истрази.

(2) Изјаве сведока доступне су на језику који окривљени разуме и говори.

(3) Након подизања оптужнице, тужилац је дужан да пружи одбрани било коју нову информацију или документе како је описано у ставу 1 овог Члана у року од десет дана од дана њиховог пријема.

(4) Одредбе овог Члана примењују се у зависности од мера које штите оштећене и сведоке, њихову приватност и штите поверљиве информације, како је прописано законом.

Члан 308.

(1) Најкасније осам дана након што бранилац добије информације из Члана 307. овог Закона од тужиоца, или најкасније на седници за потврђивање оптужнице, или ако нема такве седнице, пре почетка главног претреса, у зависности шта је одржано касније, одбрана:

- 1) Обавештава тужиоца о намери да покрене постојање алибија наводећи место или места за која окривљени тврди да је на њима био присутан у време наводног кривичног дела као и имена сведока и било који други доказ на ком окривљени намерава да заснује алиби;
- 2) Обавештава тужиоца о намери да презентује разлог на основу кога се тражи искључивање кривичне одговорности, наводећи имена сведока и било који други доказ који подржава такав разлог; и

- 3) Даје тужиоцу имена сведока које одбрана намерава да позове да сведоче.
- (2) Ако бранилац није испунио обавезу из претходног става, а суд не нађе оправдан разлог за такав пропуст, суд може да казни браниоца новчаном казном до 250 евра (Члан 146. овог Закона) и о томе обавештава адвокатску комору.

2. ПОТВРЂИВАЊЕ ОПТУЖНИЦЕ

Члан 309.

- (1) Ако судија оцени да је оптужница састављена у складу са Чланом 305. овог Закона, заказује одмах седницу за потврђивање оптужнице.
- (2) Суд одмах позива окривљеног и тужиоца на седницу за потврђивање оптужнице. Оптужница мора да буде уручена окривљеном или његовом/њеном браниоцу најмање осам дана пре седнице за потврђивање оптужнице. На седницу за потврђивање оптужнице позива се и оштећени.
- (3) Окривљени, након што му је уручена оптужница, има право:
- 1) Да се одрекне разматрања оптужнице и доказа;
 - 2) Да се одрекне потврђивања оптужнице и поднесе писани приговор на оптужницу или на прихватљивост доказа; или
 - 3) Да настави са потврђивањем оптужнице.
- (4) Окривљени такође може да предложи имена сведока и вештака које он/она жели да позове на главни претрес.
- (5) У позиву за седницу за потврђивање оптужнице суд обавештава окривљеног о његовим/њеним правима према ставовима 1 до 3 овог Члана и о обавезама према Члану 308. овог Закона.

Члан 310.

- (1) Ако окривљени жели да се одрекне разматрања оптужнице и доказа, подноси писану изјаву о одрицању судији најмање три дана пре дана одржавања седнице за потврђивање оптужнице.
- (2) Судија доноси решење о прихватању изјаве о одрицању и отказивању седнице за потврђивање оптужнице ако закључи да окривљени схвата последице таквог одрицања. Судија одмах информише окривљеног, тужиоца и оштећеног о решењу.
- (3) Ако судија донесе решење о одбијању изјаве о одрицању, седница за потврђивање оптужнице се одржава у заказано време.

Члан 311.

- (1) Ако окривљени жели да се одрекне седнице за потврђивање оптужнице и подношења писаних примедби на оптужницу или на прихватљивост доказа, он/она подноси судији писану изјаву о одрицању и подноси било коју писану примедбу најмање три дана пре дана одржавања седнице за потврђивање оптужнице.
- (2) Судија доноси решење о прихватању изјаве о одрицању ако он/она закључи да окривљени схвата последице таквог одрицања. Судија одмах информише окривљеног, тужиоца и оштећеног о решењу и уручује писане примедбе окривљеног тужиоцу и оштећеном.
- (3) Тужилац и оштећени могу да поднесу своје писане изјаве у року од осам дана од дана када су обавештени.
- (4) У року од три дана након пријема писаних изјава или изјава од тужиоца и оштећеног, или након истека прописаног рока из става 3 овог Члана, судија поступа у складу са Чланом 316. овог Закона.
- (5) Ако судија донесе решење да одбије изјаву о одрицању окривљеног, седница за потврђивање оптужнице се одржава у заказано време.

Члан 312.

- (1) Судија може по службеној дужности да донесе решење о оптужници или о прихватљивости доказа сходно Члану 316. овог Закона ако:
- 1) Судија прихвати изјаву о одрицању разматрања оптужнице и доказа сходно Члану 310. овог Закона;
 - 2) Окривљени не поднесе писане примедбе на оптужницу сходно Члану 311. овог Закона; или
 - 3) Окривљени не поднесе писане примедбе на прихватљивост доказа сходно Члану 311. овог Закона.
- (2) Судија може да донесе решење из става 1 овог Члана најкасније два месеца од дана подизања оптужнице.

Члан 313.

- (1) Седницу за потврђивање оптужнице води судија.
- (2) Тужилац и окривљени морају да буду присутни на седници за потврђивање оптужнице. Оштећени има право да присуствује.
- (3) Одредбе овог Закона које се односе на јавност главног претреса, вођење главног претреса и на одлагање и прекид главног претреса примењују се уз одговарајуће прилагођавање на седницу за потврђивање оптужнице.

Члан 314.

(1) На почетку седнице за потврђивање оптужнице судија поучава окривљеног о његовом/њеном праву да се не изјашњава о свом случају или да не оговара на било које питање, а ако се изјашњава о свом случају, не инкриминише сам себе или свог ближњег, нити да призна кривицу, о праву да се брани сам или уз правну помоћ браниоца по свом избору, као и праву да уложи приговор на оптужницу и на прихватљивост доказа представљених у оптужници.

(2) Судија мора да се увери да је спoштовано право окривљеног на браниоца и да су обе стране испуниле обавезу у вези са обелодањивањем доказа (Чланови 307. и 308. овог Закона).

(3) Тужилац затим чита оптужницу окривљеном.

(4) Судија мора да се увери да окривљени схвата оптужницу и даје могућност окривљеном да призна кривицу или да изјави да није крив. Ако окривљени није разумео оптужницу судија позива тужиоца да разјасни оптужницу на такав начин да окривљени може да је разуме без потешкоћа. Ако окривљени не жели да да никакву изјаву о својој кривици, сматра се да је изјавио да није крив.

(5) Окривљени и/или његов/њен бранилац и тужилац имају право да дају изјаве на седници за потврђивање оптужнице. Судија може да дозволи оштећеном да да изјаву.

(6) На седници за потврђивање оптужнице нема испитивања сведока или вештака или предочавања других доказа.

(7) Пошто је чуо изјаве странака, судија наставља поступак у складу са Чланом 316. овог Закона.

Члан 315.

(1) Када окривљени призна кривицу по свим тачкама оптужнице сходно Члану 314. став 4 овог Закона, судија утврђује да ли:

- 1) Окривљени разуме природу и последице признавања кривице;
- 2) Признање је окривљени дао добровољно после довољних консултација са браниоцем;
- 3) Признање кривице је подржано чињеницама у вези са случајем које садржи оптужница и било којим материјалом који је презентовао тужилац за допуну оптужнице и којег окривљени прихватио, и у вези са било којим другим доказом као што је сведочење сведока, које презентује тужилац или окривљени; и
- 4) Постоји нека околност из Члана 316. ставови 1 до(3 овог Закона.

- (2) Имајући у виду признање кривице окривљеног, судија може да тражи мишљење тужиоца, браниоца и оштећеног.
- (3) Ако судија сматра да нису испуњени услови из става 1 овог Члана, наставља поступак потврђивања оптужнице као да није призната кривица.
- (4) Ако судија сматра да су испуњени услови из става 1 овог Члана, доноси решење којим прихвата признање кривице окривљеног и наставља у складу са Чланом 316. овог Закона.

Члан 316.

(1) Судија доноси решење о одбацивању оптужнице и обустави кривичног поступка ако утврди да:

- 1) Дело које му се ставља на терет није кривично дело;
- 2) Постоје околности које искључују кривичну одговорност;
- 3) Период застаревања кривичног дела је истекао, дело је обухваћено амнестијом или помиловањем или постоје друге околности које спречавају гоњење; или
- 4) Нема довољно доказа који потврђују разложну сумњу да је окривљени извршио кривично дело из оптужнице.

(2) Ако судија утврди да оптужницу није подигао овлашћени тужилац или да недостаје предлог оштећеног или да одобрење јавног органа недостаје или је повучено, или да постоје друге околности које привремено спречавају гоњење, доноси решење о одбацивању оптужнице и обуставља поступак.

(3) Ако судија утврди да кривично дело из оптужнице спада у надлежност другог суда, он/она доноси решење којим проглашава суд ненадлежним и упућује предмет надлежном суду. Странке могу да уложе жалбу на такво решење трочланом ванрасправном већу.

(4) Ако судија утврди да не постоји ниједна околност из ставова 1 до 3 овог Члана, он/она доноси решење којим потврђује оптужницу.

(5) Ако судија утврди да је одређени доказ који је добијен у току истраге или којег је тужилац предложио суду да буде презентован на главном претресу неприхватљив, он/она доноси посебно решење којим тај доказ проглашава неприхватљивим. Члан 154. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

(6) Приликом доношења решења према овом Члану, судију не обавезује законско опредељивање кривичног дела које је тужилац утврдио у оптужници или договор између тужиоца и браниоца у вези са преиначењем оптужнице или признањем кривице.

Члан 317.

- (1) Сва решења која донесе судија у вези са потврђивањем оптужнице морају да буду образложена али тако да не буде прејудиицирана одлука о питањима која су предмет расправе на главном претресу.
- (2) На одлуку судије којом он/она одбацује оптужницу, тужилац и оштећени могу да уложе жалбу трочланом ванрасправном већу.
- (3) Ако на решење судије о одбацивању оптужнице уложи жалбу само оштећени, а жалба буде уважена, сматра се да је тиме оштећени предузео гоњење као субсидијарни тужилац.

Члан 318.

- (1) Оптужница постаје правоснажна:
 - 1) На дан када решење о оптужници сходно Члану 316. овог Закона постане правоснажно; или
 - 2) На дан када решење према Члану 310. став 2 или према Члану 311. став 2 овог Закона постане правоснажно, ако судија не поступи у складу са Чланом 312. овог Закона.
- (2) Након што оптужница постане правоснажна, судија је одмах шаље заједно са предметом председнику судског већа на главном претресу.

ЧЕТВРТИ ДЕО: ГЛАВНИ ПРЕТРЕС И ПРЕСУДА**ПОГЛАВЉЕ XXXIII: ПРИПРЕМЕ ЗА ГЛАВНИ ПРЕТРЕС****Члан 319.**

(1) Председник судског већа налогом одређује дан, час и место одржавања главног претреса.

(2) Председник судског већа заказује главни претрес чим оптужница постане правоснажна. Ако председник судског већа не закаже главни претрес у року од месец дана од правоснажности оптужнице, он/она обавештава председника суда о разлозима због којих главни претрес није заказан. Председник суда, уколико је потребно, предузима потребне кораке да закаже главни претрес.

(3) Ако председник судског већа утврди да постоје неприхватљиви записници и информације у судским списима, он/она издаје посебно решење којим такав доказ проглашава неприхватљивим. Члан 154. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

Члан 320.

(1) Главни претрес одржава се у месту где се налази седиште суда и у судској згради.

(2) Ако су у одређеном случају просторије у судској згради неподесне за одржавање главног претреса због недостатка простора или због оправданог разлога, председник суда може да наложи да главни претрес буде одржан у другој згради.

(3) Главни претрес може да буде одржан и у другом месту на подручју надлежног суда, ако то на образложени предлог председника суда дозволи председник вишег суда.

Члан 321.

(1) На главни претрес бивају позвани оптужени, његов/њен бранилац, тужилац, оштећени и њихови законски заступници и пуномоћници, као и преводилац. На главни претрес бивају позвани и сведоци и вештаци које су предложили тужилац у оптужници и окривљени пошто му је уручена оптужница, осим оних чије присуство на главном претресу према мишљењу председника судског већа није неопходно. Тужилац и оптужени могу да понове на главном претресу предлоге које председник већа није усвојио.

(2) Чланови 269. и 163. овог Закона примењују се на садржину позива уручених оптуженом и сведоцима. Позив уручен оптуженом садржи информације које оптуженог поучавају да се сматра да се он/она одрекао свог права на жалбу ако не уложи жалбу у року од осам дана од објављивања пресуде. У случајевима када одбрана није обавезна, оптужени бива поучен у позиву да има право да ангажује браниоца, али да главни претрес не мора да буде одложен због тога што бранилац није

дошао на главни претрес или због тога што је оптужени ангажовао браниоца тек на главном претресу.

(3) Позив оптуженом мора да буде уручен најмање осам дана пре главног претреса тако да му буде остављено довољно времена између уручења позива и одржавања главног претреса за припремање одбране. На захтев оптуженог или на захтев тужиоца, а уз пристанак оптуженог, овај прописани рок може да буде скраћен.

(4) Оштећени који није позван да се појави као сведок бива обавештен у позиву да главни претрес може да буде одржан и у његовом/њеном одсуству, а да ће његова/њена изјава о имовинско-правном захтеву да буде прочитана. Оштећени исто тако бива поучен да ће, ако се не појави на главном претресу, да се сматра да он/она не намерава да настави гоњење у случају да јавни тужилац одустане од оптужнице.

(5) Субсидијарни тужилац и приватни тужилац бивају информисани у позиву да ће, ако се не појаве на главном претресу, нити пошаљу пуномоћника, да буде сматрано да су одустали од оптужнице.

(6) Оптужени, сведок и вештак бивају информисани у позиву о последицама недоласка на главни претрес (Чланови 341. и 343. овог Закона).

(7) На захтев Омбудсмана Косова, Омбудсман Косова бива такође обавештен о главном претресу у циљу праћења кривичног поступка у границама својих овлашћења.

Члан 322.

(1) Странке, бранилац и оштећени могу и после заказивања главног претреса да захтевају да нови сведоци или вештаци буду позвани на главни претрес или да буду прибављени нови докази. Захтев мора да буде образложен и мора да назначи које чињенице морају да буду доказане и којим од предложених доказа.

(2) Ако председник судског већа одбије предлог за прибављање нових доказа, тај предлог може да буде поновљен у току главног претреса.

(3) Председник судског већа може да наложи прибављање нових доказа за главни претрес и без предлога странака.

(4) О одлуци којом се наређује прибављање нових доказа бивају обавештене странке и бранилац пре отварања главног претреса.

Члан 323.

Ако је у изгледу да главни претрес може да потраје дуже, председник судског већа може да затражи од председника суда да одреди једног или двојицу судија, односно судија поротника да присуствују главном претресу, како би заменили чланове судског већа у случају њихове спречености да присуствују главном претресу.

Члан 324.

(1) Ако сведок или вештак који је позван на главни претрес није у стању да се појави због хроничне болести или због неке друге сметње, а још није саслушан према Члану 238. овог Закона, може да буде саслушан у месту где живи.

(2) О времену и месту саслушања бивају обавештене странке, бранилац и оштећени, ако је то с обзиром на хитност поступка могуће. Ако је оптужени у судском притвору, о потреби његовог/њеног присуствовања саслушању одлучује председник судског већа обезбеђујући да, у одсуству оптуженог, његов/њен бранилац буде присутан. Ако су странке, бранилац и оштећени присутни, они имају права према Члану 238. став 2 овог Закона.

Члан 325.

Председник судског већа може, из ваљаних разлога, да одложи датум главног претреса на предлог странака, браниоца или по службеној дужности.

Члан 326.

(1) Ако тужилац повуче оптужницу пре отварања главног претреса, председник судског већа обавештава о томе лица која су позвана на главни претрес. Оштећени бива посебно обавештен о свом праву да настави гоњење (Чланови 62. и 64. овог Закона). Ако није било могуће да оштећени буде о томе обавештен због тога што није обавестио суд о промени адресе или боравишта, сматра се да је оштећени одустао од гоњења.

(2) Ако оштећени одустане од гоњења, председник судског већа решењем обуставља кривични поступак. Решење се шаље странкама и оштећеном.

Члан 327.

(1) Позив обавештава странке и оштећеног да је оптужени признао кривицу по свакој тачки оптужнице коју је потврдио судија на седници за потврђивање оптужнице (Члан 315. овог Закона). Позив обавештава оптуженог да ће од њега/ње да буде тражено на главном претресу да потврди изјашњавање о признавању кривице.

(2) Председник судског већа не позива сведоке и вештаке на главни претрес када је признање кривице оптуженог потврђено на седници за потврђивање оптужнице.

ПОГЛАВЉЕ XXXIV: ГЛАВНИ ПРЕТРЕС**1. ЈАВНОСТ ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА****Члан 328.**

- (1) Главни претрес је јаван.
- (2) Главном претресу могу да присуствују одрасла лица.
- (3) Лица која присуствују главном претресу не смеју да носе оружје или опасно оруђе, осим чуvara оптуженог који могу да буду наоружани.

Члан 329.

У било које време од почетка до краја главног претреса судско веће може на предлог странака или по службеној дужности, али увек пошто саслуша мишљење странака, да искључи јавност са читавог главног претреса или са његовог дела, ако је то потребно ради:

- 1) Заштите службене тајне;
- 2) Чувања поверљивости информације која би била угрожена јавним претресом;
- 3) Чувања јавног реда;
- 4) Заштите личног или породичног живота оптуженог или оштећеног, или других учесника у поступку;
- 5) Заштите интереса деце; или
- 6) Заштите оштећеног или сведока како је предвиђено у Поглављу ХХИ овог Закона.

Члан 330.

- (1) Искључење јавности не односи се на странке, оштећеног, њихове заступнике и браниоца, осим под условима одредби о заштити оштећеног и сведока изнетим у Поглављу ХХИ овог Закона.
- (2) Судско веће може да дозволи да главном претресу са кога је јавност искључена присуствују поједина службена лица, јавне личности, а на захтев оптуженог, такође и брачни или ванбрачни друг оптуженог и блиски рођаци оптуженог.
- (3) Председник судског већа упозорава лица која присуствују главном претресу са кога је јавност искључена да су дужна да као тајну чувају све информације које су на

претресу сазнали и указује им да објављивање тих информација представља кривично дело.

Члан 331.

- (1) Одлуку о искључењу јавности доноси судско веће решењем, које мора да буде образложено и јавно објављено.
- (2) Решење о искључењу јавности може да буде оспорено само у жалби на пресуду.

2. ВОЂЕЊЕ ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА

Члан 332.

- (1) Председник судског већа, чланови судског већа, записничар, као и заменици судија и судије поротници (Члан 323. овог Закона), морају непрекидно да присуствују главном претресу.
- (2) Дужност председника судског већа је да потврди да је судско веће састављено према закону и да ли постоје разлози за искључење члана судског већа или записничара (Члан 40. ставови 1 и 2 овог Закона).

Члан 333.

- (1) Председник судског већа руководи главним претресом и позива странке, оштећеног, законске заступнике, пуномоћнике, браниоца, вештаке и чланове судског већа да дају своје изјаве или поставе питања.
- (2) Дужност је председника судског већа да обезбеди да случај буде пажљиво и поштено испитан у складу са правилима извођења доказа како предвиђа овај Закон.
- (3) Председник судског већа одлучује о предлозима странака осим ако одлучивање спада у надлежност судског већа.
- (4) О предлогу о коме не постоји сагласност странака као и о предлогу о коме се странке слажу а са којим се председник судског већа не слаже, одлучује судско веће. Судско веће одлучује и о приговору на мере које донесе председник судског већа при вођењу главног претреса.
- (5) Решења већа бивају увек објављена и уз кратко објашњење унета у записник са главног претреса.

Члан 334.

Главни претрес одвија се како је предвиђено овим Законом. Ипак, судско веће може да одлучи да измени делове рочишта због посебних околности, посебно број оптужених, број кривичних дела или обим доказног материјала.

Члан 335.

(1) Председник судског већа је обавезан да обезбеди одржавање реда у судници и достојанство суда. У том циљу он/она може одмах после отварања заседања да упозори лица која присуствују главном претресу да се пристojно понашају и да не ометају рад суда. Председник судског већа може да наложи претресање лица која присуствују главном претресу.

(2) Судско веће може да наложи да публика присутна на главном претресу буде удаљена са заседања ако мерама за очување реда предвиђеним овим Законом не може да буде обезбеђен неометан ток главног претреса.

(3) Фотографисање, снимање филмском камером, телевизијско снимање и друга снимања, осим службеног снимања главног претреса, подлежу одредбама Члана 93. овог Закона.

Члан 336.

(1) Ако оптужени, бранилац, оштећени, законски заступник, пуномоћник, сведок, вештак, преводилац или друго лице које присуствује главном претресу омета рад или се не понаша у складу са упутствима председника судског већа у погледу одржавања реда, председник судског већа га опомиње. Ако опомена не постигне циљ, судско веће може да наложи да оптужени буде удаљен из суднице, док остала лица не само да могу да буду удаљена, већ могу да буду кажњена новчаном казном до 1.000 евра.

(2) Одлуком судског већа оптужени може да буде удаљен из суднице привремено, али, ако је већ испитан на главном претресу, може да буде удаљен за све време доказног поступка. Пре завршетка доказног поступка председник судског већа позива оптуженог и обавештава га о току главног претреса. Ако оптужени настави да нарушава ред и да вређа достојанство суда, судско веће може поново да га удаљи са заседања. У том случају, главни претрес биће закључен без присуства оптуженог, а о пресуде га информисе председник судског већа или судија члан судског већа у присуству записничара.

(3) Судско веће може да ускрати браниоцу или пуномоћнику право да брани односно заступа своје клијенте на главном претресу ако, пошто је био кажњен, настави да нарушава ред, при чему се од странке захтева да ангажује другог браниоца, односно пуномоћника. Ако оптужени не може одмах да ангажује другог браниоца, или суд не може да му га именује без прејудииирања одбране, главни претрес се прекида или одлаже. Ако приватни тужилац или субсидијарни тужилац не може одмах да ангажује другог пуномоћника, судско веће може да одлучи да одржи главни претрес без пуномоћника, кад после брижљивог разматрања свих околности оцени да одсуство

пуномоћника не прејудуцира интересе лица које он/она представља. Решење о овом питању, заједно са објашњењем, уноси се у записник са главног претреса. Против овог решења није дозвољена посебна жалба.

(4) Ако судско веће удаљи из суднице субсидијарног тужиоца или приватног тужиоца који нема пуномоћника, или ако удаљи њиховог законског заступника који нема пуномоћника, главни претрес се прекида или одлаже док они не ангажују пуномоћника.

(5) Ако јавни тужилац омета ред, председник судског већа о томе обавештава надлежног јавног тужиоца, а може и да привремено прекине главни претрес и да од надлежног јавног тужиоца затражи да именује другог јавног тужиоца да заступа оптужницу.

(6) Када суд удаљи из суднице или казни члана адвокатске коморе или адвокатског приправника који нарушава ред, о томе обавештава адвокатску комору.

Члан 337.

(1) На решење о изрицању казне дозвољена је жалба, а судско веће може да опозове ово решење.

(2) На друге одлуке које се односе на одржавање реда и вођење главног претреса није дозвољена жалба.

Члан 338.

(1) Ако оптужени на главном претресу изврши кривично дело, поступа се према одредбама Члана 337. овог Закона.

(2) Ако лице које није оптужени у току главног претреса док суд заседа изврши кривично дело, судско веће може на основу усмене оптужбе тужиоца да прекине главни претрес и да одмах суди за извршено кривично дело, а може и да га узме у разматрање по завршетку главног претреса.

(3) Ако постоји основана сумња да је сведок или вештак на главном претресу дао лажни исказ, за то кривично дело не може одмах да се суди. У таквом случају председник судског већа може да нареди да се о исказу сведока, односно вештака састави посебан записник који бива достављен јавном тужиоцу.

(4) Ако није могуће да се извршиоцу кривичног дела које се гони по службеној дужности одмах суди, надлежни јавни тужилац бива обавештен ради даљег поступка.

3. ПРЕДУСЛОВИ ЗА ОДРЖАВАЊЕ ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА

Члан 339.

Председник судског већа отвара заседање и објављује предмет главног претреса и састав судског већа. Затим утврђује да ли су дошла сва позвана лица, а ако нису, проверава да ли су им уручени позиви и да ли су одсутна лица оправдала свој изостанак.

Члан 340.

(1) Ако на главни претрес, који је заказан на основу оптужнице јавног тужиоца, не дође јавни тужилац, главни претрес се одлаже а председник судског већа обавештава о томе вишег јавног тужиоца.

(2) Ако на главни претрес не дође субсидијарни тужилац или приватни тужилац или њихов пуномоћник, иако су уредно позвани, судско веће доноси решење којим обуставља поступак.

Члан 341.

(1) Ако је оптужени уредно позван, а не дође на главни претрес нити свој изостанак оправда, председник судског већа издаје налог за хапшење оптуженог у складу са Чланом 270. овог Закона. Ако оптужени не може да буде одмах доведен, судско веће одлаже главни претрес и налаже да оптужени буде принудно доведен на следеће заседање. Ако оптужени оправда своје одуство пре него што буде ухапшен, председник судског већа опозива налог за хапшење.

(2) Ако оптужени који је уредно позван очигледно избегава да дође на главни претрес, а ниједан разлог за судски притвор предвиђен Чланом 281. овог Закона не постоји, судско веће може да наложи судски притвор да би се обезбедило његово/њено присуство на главном претресу. Жалба на ово решење не задржава његово извршење. Чланови 279. до 297. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање на судски притвор одређен из овог разлога. Ако не буде раније укинут, притвор траје до објављивања пресуде, а најдуже месец дана.

Члан 342.

Ако на главни претрес не дође бранилац који је уредно позван, а не обавести суд о разлогу недоласка чим сазна за постојање разлога, или ако бранилац без одобрења судског већа напусти главни претрес, суд захтева од оптуженог да одмах ангажује другог браниоца. Ако оптужени то не учини, а немогуће је да он буде именован без прејудуцирања одбране, главни претрес се одлаже.

Члан 343.

(1) Ако сведок или вештак и поред уредног позива неоправдано изостане, судско веће може да наложи да он/она буде одмах принудно доведен.

(2) Главни претрес може да почне и без позваног сведока или вештака. У том случају судско веће у току главног претреса одлучује да ли у одсуству сведока или вештака главни претрес треба да буде настављен или треба да буде одложен или прекинут.

4. ОДЛАГАЊЕ И ПРЕКИД ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА**Члан 344.**

(1) Поред случајева предвиђених овим Законом, главни претрес може да буде одложен решењем судског већа ако треба да се прибави нови доказ, или ако у току главног претреса буде утврђено да је код оптуженог после учињеног кривичног дела наступио привремени ментални поремећај или неспособност, или ако постоје друге сметње које спречавају успешно вођење главног претреса.

(2) Увек када је могуће, у решењу којим се одлаже главни претрес назначава се дан и час када ће главни претрес да буде настављен. Истим решењем судско веће може да наложи да буду прибављени докази за које постоји вероватноћа да би протоком времена могли да буду изгубљени.

(3) Против решења из става 2 овог Члана није дозвољена жалба.

Члан 345.

(1) Када се промени састав судског већа, одложени главни претрес почиње из почетка. Ипак, после саслушања странака судско веће може да одлучи да не саслушава поново сведоке и вештаке и да не врши нови увиђај, већ да буду прочитани искази сведока и вештака дати на ранијем главном претресу, или записник са увиђаја.

(2) Ако састав судског већа није промењен, главни претрес који је био одложен наставља се, а председник судског већа укратко износи ток ранијег главног претреса. Ипак и у овом случају судско веће може да одлучи да главни претрес почне изнова.

(3) Ако је главни претрес био одложен дуже од три месеца, или ако се претрес одржи пред другим председником судског већа, претрес мора изнова да почне, а сви докази морају поново да буду изведени.

Члан 346.

(1) Поред случајева предвиђених овим Законом, председник судског већа може да наложи прекид главног претреса због одмора или на крају радног дана или у циљу

омогућавања кратког периода за прибављање одређеног доказа или за припрему оптужбе или одбране.

- (2) Прекинути главни претрес наставља се увек пред истим судским већем.
- (3) Ако главни претрес не може да буде настављен пред истим судским већем или ако је прекид трајао дуже од осам дана, поступа се према одредбама Члана 345. овог Закона.

Члан 347.

Ако се у току главног претреса пред судским већем састављеним од једног професионалног судије и двоје судија поротника покаже да чињенице на којима је заснована оптужба указују на кривично дело за чије је суђење надлежно судско веће састављено од двоје професионалних судија и троје судија поротника, судско веће се проширује, а главни претрес почиње изнова.

5. ЗАПИСНИК СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА

Члан 348.

- (1) Записник тока главног претреса мора да буде направљен у писаном облику. Читав ток главног претреса са свим битним моментима мора да буде унет у записник.
- (2) Поред тога, главни претрес може да буде сниман на аудио или видео траци или да буде забележен стенографски осим ако постоји оправдани разлог да се то не уради.
- (3) Записник са главног претреса садржи препис аудио снимка главног претреса и записник о напредовању главног претреса, његове главне делове и донете одлуке, како је прописано Члановима 350. и 351. овог Закона.
- (4) Када је оптужени осуђен на казну затвора, или после подношења жалбе вишој инстанци, аудио или видео запис главног претреса се у целости преписују у року од три радна дана после завршетка главног претреса. Председник већа може да продужи овај рок на петнаест дана ако постоје оправдани разлози. Председник већа прегледа и потврђује препис и прикључује га записнику као саставни део записника о главном претресу.
- (5) Одлуку како се бележи ток главног претреса доноси председник већа.

Члан 349.

(1) Ако се главни претрес бележи само у писаном облику, председник већа, на предлог странке или по службеној дужности, може да наложи да се у записник дословно упишу изјаве које сматра нарочито важним.

(2) Ако је потребно, а нарочито ако је изјава у записник унета дословно, председник већа може да наложи да се тај део записника одмах прочита. Изјаве које су дословно забележене биће увек одмах прочитане ако то захтева странка, бранилац или лице чија је изјава унета у записник.

Члан 350.

(1) Записник са главног претреса или са седнице за потврђивање оптужнице мора да буде завршен до краја заседања. Записник потписују председник већа и записничар.

(2) Странке имају право да прегледају завршени записник и прилоге њему, да дају примедбе на садржај и да захтевају исправке.

(3) Исправке погрешно уписаних имена, бројева и других очигледних грешака у писању може да наложи председник судског већа на предлог странака или испитиваног лица или по службеној дужности. Друге исправке и допуне записника може да наложи само судско веће.

(4) Примедбе и предлози странака у погледу записника, као и исправке и допуне извршене у записнику, уносе се у додатни део завршеног записника. У додатни део бележе се и разлози због којих поједини предлози и примедбе нису усвојени. Председник већа и записничар потписују додатни део записника.

Члан 351.

(1) У уводном делу записника са главног претреса мора да буде назначено: суд пред којим се одржава претрес, место и време заседања, имена и презимена председника већа, чланова већа, записничара, јавног тужиоца, оптуженог и његовог/њеног браниоца, оштећеног и његовог/њеног правног заступника или пуномоћника и име преводиоца, назив кривичног дела које је предмет претреса, као и да ли је претрес јаван или је затворен за јавност.

(2) Записник мора нарочито да садржи следеће податке: која је оптужница на претресу прочитана односно усмено изложена, да ли је тужилац изменио или проширио оптужбу, које су предлоге поднеле странке и какве су одлуке поводом тога донели председник већа или веће, који су докази изведени и да ли су прочитани неки записници и други списи, или репродуковани звучни или други снимци и какве су примедбе дале странке у вези са тим. Ако је јавност искључена са главног претреса, у записнику мора да се нагласи да је председник већа упозорио присутне на последице неовлашћеног објављивања поверљивих информација изнетих на главном претресу.

- (3) Само битни делови исказа окривљеног, сведока и вештака уносе се у записник. На захтев странке председник већа наложиће да се записник о претходном исказу, или његов део, прочита.
- (4) На захтев странке, у записник се уноси питање односно одговор који је веће одбацило као неприхватљив.

Члан 352.

- (1) Записник са главног претреса мора да садржи потпун текст пресуде (Члан 396. ставови 3, 4 и 5 овог Закона) и информацију да ли је пресуда објављена. Оригиналну формулацију изречене казне представља текст који се налази у записнику.
- (2) Ако је донето решење о судском притвору (Члан 393. овог Закона), оно такође мора да буде унето у записник са главног претреса.

Члан 353.

- (1) Посебан записник се води о већању и гласању судског већа.
- (2) Записник о већању и гласању судског већа садржи ток гласања и одлуку која је донета.
- (3) Ове записнике потписују сви чланови судског већа и записничар. Одвојена мишљења прикључују се записнику о већању и гласању, осим ако су унета у записник.
- (4) Записник о већању и гласању судског већа бива стављен се у запечаћени коверат. Овај записник може да разматра само виши суд када решава о правном леку, а у том случају дужан је да записник поново стави у запечаћени коверат и да на коверту назначи да је разматрао записник.

6. ПОЧЕТАК ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА И ИЗЈАШЊАВАЊЕ ОПТУЖЕНОГ**Члан 354.**

- (1) Када председник судског већа утврди да су на главни претрес дошла сва позвана лица, или када судско веће одлучи да се главни претрес одржи у одсуству неког од позваних лица, или одложи одлуку о тим питањима, председник судског већа позива оптуженог и захтева од њега/ње да да своје личне податке (Члан 233. овог Закона), осим података о ранијим осудама, да би утврдио његов/њен идентитет.
- (2) Подаци о ранијим осудама и казнама које је оптужени издржао нису део предмета и могу да буду прочитани после завршеног доказног поступка (последња реченица Члана 375. овог Закона).

Члан 355.

- (1) Пошто је утврђен идентитет оптуженог, председник судског већа упућује сведоке и вештаке на место које је за њих одређено, где чекају док не буду позвани да сведоче. У случају потребе, председник судског већа може да позове вештаке да остану у судници и да прате ток главног претреса.
- (2) Ако је оштећени присутан, а још није поднео имовинско-правни захтев, председник судског већа га подсећа да он/она може да поднесе предлог за остваривање тог захтева у кривичном поступку и поучава га о правима из Члана 63. овог Закона.
- (3) Ако субсидијарни тужилац или приватни тужилац мора да буде саслушан као сведок, он/она неће да буде удаљен из суднице.
- (4) Председник судског већа може да предузме потребне мере да спречи договарање између сведока, вештака и странака.

Члан 356.

- (1) Председник судског већа позива оптуженог да пажљиво прати ток главног претреса и поучава га да може да изнесе свој случај, да поставља питања саоптуженима, сведоцима и вештацима и да даје коментаре и објашњења у вези са њиховим сведочењем.
- (2) Председник судског већа затим поучава оптуженог да:
 - 1) Он/она има право да не даје изјаве у вези са својим случајем или да не одговара на питања;
 - 2) Ако даје изјаву о свом случају, није обавезан да инкриминише себе или свог блиског рођака, нити да призна кривицу; и
 - 3) Он/она може да се брани сам, или уз правну помоћ професионалног браниоца по свом избору.

Члан 357.

- (1) Главни претрес почиње читањем оптужнице или приватне тужбе.
- (2) Оптужницу или приватну тужбу по правилу чита тужилац, али председник судског већа може уместо тога усмено да изложи садржај оптужнице коју је поднео субсидијарни тужилац или приватни тужилац. У том случају, субсидијарном тужиоцу или приватном тужиоцу бива дозвољено да допуне излагање председника судског већа.
- (3) Ако је оштећени присутан, може да образложи свој имовинско-правни захтев, а ако није присутан, његов предлог чита председник судског већа.

Члан 358.

- (1) Председник судског већа мора да се увери да је оптужени разумео оптужницу и да пружи могућност оптуженом да призна кривицу или да се изјасни да ли је крив или не.
- (2) Ако оптужени није разумео оптужбу, председник судског већа тражи од тужиоца да му објасни оптужбу на такав начин да оптужени може да је разуме без тешкоћа.
- (3) Ако оптужени не жели да да никакву изјаву о својој кривици, сматра се да је изјавио да није крив.

Члан 359.

- (1) Ако је оптужени признао кривицу по свим тачкама оптужнице на седници за потврђивање оптужнице, а на главном претресу изјави да није крив, председник судског већа може да одложи главни претрес да би позвао сведоке и вештаке.
- (2) Ако оптужени на главном претресу изјави да је крив по свим тачкама оптужнице, судско веће утврђује да ли су испуњени захтеви из Члана 315. став 1 овог Закона.
- (3) При разматрању изјаве оптуженог о признавању кривице, председник судског већа може да затражи мишљење јавног тужиоца, браниоца и оштећеног.
- (4) Ако судско веће сматра да захтеви из Члана 315. став 1 овог Закона нису испуњени, поступа као да није било изјашњавања о кривици.
- (5) Ако судско веће сматра да су захтеви из Члана 315. став 1 овог Закона испуњени, главни претрес се наставља завршним речима странака (Члан 378. овог Закона).
- (6) Оптужени може у току главног претреса да се консултује са својим браниоцем, изузев у току испитивања, када оптужени не може да се консултује са својим браниоцем нити са било којим другим лицем како да одговори на постављено питање.

7. ИЗНОШЕЊЕ ДОКАЗА

Члан 360.

- (1) Изношење доказа односи се на све чињенице за које суд сматра да су важне за правилну и поштenu пресуду.
- (2) Правила доказивања, како је предвиђено у Другом делу овог Закона, примењују се у току главног претреса.
- (3) Докази се изводе редом који утврди председник судског већа. По правилу, докази које је предложио тужилац изводе се први, затим се наставља са доказима које је предложио бранилац или оптужени и, на крају, докази које је судско веће по службеној дужности наложило да буду прикупљени. Оштећени даје изјаву у својству сведока пре него што други сведоци дају изјаве.
- (4) Странке и оштећени могу до завршетка главног претреса да предлажу да се изврши увид у нове чињенице и да се прибаве нови докази, а имају право да понове и предлоге које је председник судског већа или судско веће раније одбило.
- (5) Поред доказа које су предложили странке или оштећени, судско веће има право да прибави доказ који сматра потребним за поштено и потпуно решење случаја.

Члан 361.

- (1) Сведок који још није саслушан по правилу не присуствује извођењу доказа, а вештак који још није дао свој налаз и мишљење не присуствује саслушању док други вештак даје свој исказ о истом предмету.
- (2) На главном претресу није дозвољено директно испитивање лица млађег од 14 година које је било жртва кривичног дела из Члана 82. став 1 подстав 3 овог Закона, ако је његов исказ већ узет у претпретресном поступку и ако судско веће сматра да поновно испитивање није неопходно. Суд, уместо тога, чита записник са претходног испитивања тог сведока, ако су испуњени услови изнети у Члану 156. став 2 овог Закона. Ако таквог сведока саслушава, судско веће може да одлучи да искључи јавност.
- (3) Ако дете присуствује саслушању као сведок или као оштећени, удаљава се из суднице чим његово/њено присуство више није потребно.
- (4) Мере за заштиту оштећеног и сведока како је предвиђено у Поглављу XXI овог Закона примењују се на главном претресу.

Члан 362.

(1) Пре испитивања сведока, председник већа или претпроцесни судија када поступа према Члану 238. овог Закона може да захтева од сведока да се закуне. Од детета или лица за које је утврђено или се основано сумња да је извршило кривично дело или да је учествовало у извршењу кривичног дела због којег га испитују, не може да буде захтевано да се закуне. Ако је сведок положио заклетву у претпретресном поступку, њему на главном претресу само стављају до знања да је под заклетвом.

(2) Текст заклетве сведока гласи: “Свестан значаја свог исказа и своје законске одговорности, свечано се заклињем да ћу да говорим истину, целу истину и само истину, и да нећу да прећутим ништа од онога што знам”.

(3) Од вештака може да буде тражено да положи заклетву пре почетка вештачења. Пре главног претреса вештак може да положи заклетву само пред судом и само када постоји опасност да можда неће моћи да се појави на главном претресу. Разлог због ког се тражи да он/она положи заклетву уноси се у записник. Сталном вештаку, који је дао општу заклетву за врсту вештачења о коме је реч, пре почетка вештачења стављају до знања да је под заклетвом.

(4) Текст заклетве вештака гласи: “Свестан значаја свог исказа и своје законске одговорности, свечано се заклињем да ћу своје вештачење да обављам савесно и најбоље што умем и да ћу свој налаз и мишљење да изнесем тачно и потпуно”.

(5) Неми сведок и вештак који су писмени заклињу се потписујући текст заклетве, а глуви сведок и вештак читају текст заклетве. Ако су глуви или неми сведок и вештак неписмени, полажу заклетву преко тумача.

Члан 363.

(1) Вештак излаже усмено на главном претресу свој налаз и мишљење. Ако је вештак пре главног претреса припремио писани налаз и мишљење, може да му буде дозвољено да га прочита, при чему уноси извештај у записник.

(2) Ако је вештачење поверено професионалној установи или јавном органу, суд може да одлучи да не позове стручњаке којима су та установа, или орган поверили вештачење, ако природа стручне анализе која треба да буде извршена указује да детаљније објашњење писаног налаза и мишљења није потребно. У том случају судско веће може на главном претресу да одлучи да налаз и мишљење професионалне установе или јавног органа буду само прочитани. Ипак, ако судско веће накнадно утврди да је присуство вештака који су обавили стручну истрагу неопходно у светлу других изведених доказа и примедби странака (Члан 370. овог Закона), може да одлучи да вештаци који су обавили вештачење буду непосредно саслушани.

Члан 364.

Ако сведок или вештак не може да се сети чињеница које је изнео на претходном сведочењу, или ако одступи од свог претходног сведочења, председник судског већа или странке дужни су да му скрену пажњу на ранији исказ и да га питају зашто сада сведочи другачије. Ако је потребно, председник судског већа прочитаће његово раније сведочење или његов део.

Члан 365.

(1) Саслушани сведоци и вештаци остају у судници осим ако им председник судског већа након саслушања странака дозволи да оду или их привремено удаљи из суднице.

(2) На предлог странака или по службеној дужности, председник судског већа може да наложи да саслушани сведоци и вештаци буду удаљени из суднице, а да касније буду позвани и поново саслушани у присуству или одсуству других сведока и вештака.

Члан 366.

(1) Ако се на главном претресу сазна да позвани сведок или вештак не може да дође пред суд или му је долазак знатно отежан, судско веће може, ако сматра да је његов/њен исказ важан, да нареди да он/она ван главног претреса да свој исказ председнику судског већа или судији члану судског већа, или да саслушање обави претпретресни судија суда на чијем се подручју сведок, односно вештак, налази.

(2) Ако је потребно да буде извршен увиђај или реконструкција ван главног претреса, обавља га председник судског већа или судија члан судског већа.

(3) Странке и оштећени бивају увек обавештени када и где се саслушава сведок, односно када и где се врши увиђај или реконструкција догађаја, уз поуку о њиховом праву да присуствују тим радњама. Ако су странке и оштећени присутни извођењу тих радњи, имају права предвиђена Чланом 238. став 2 овог Закона.

Члан 367.

(1) Записник о увиђају који је вођен ван главног претреса, о претресу стана и лица и о конфискации предмета, докумената, књига, фајлова и других папира као и техничких снимака који имају доказну вредност, биће прочитан или репродукован на главном претресу да би била утврђена њихова садржина. Судско веће има дискреционо право да дозволи усмено изношење резимеа ових записника као и репродукцију аудио или видео снимка тока тих истражних радњи. Документа која имају доказну вредност по могућству се подносе у оригиналном облику.

(2) Предмети који могу да послуже да се разјасни неко питање ствари могу у току главног претреса да буду показани оптуженом, а према потреби и сведоку и вештаку.

Члан 368.

(1) Осим у случајевима предвиђеним овим Законом, записници који садрже исказе сведока, саопштених или учесника који су већ осуђени за кривично дело, као и записници или друга документа о налазу и мишљењу вештака, могу према одлуци судског већа да буду прочитани само у следећим случајевима:

- 1) Ако су лица која су саслушана умрла, ментално оболела или неспособна или не могу да буду пронађена, или је њихов долазак пред суд немогућ или знатно отежан због старости, болести или због других важних разлога;
- 2) Ако сведоци или вештаци одбију да сведоче на главном претресу без законског разлога; или
- 3) Ако се странке договоре да се, уместо непосредног саслушања одсутног сведока или вештака, без обзира да ли је он/она био позван или не, прочита записник са његовог ранијег саслушања.

(2) Записници са ранијих саслушања лица која су ослобођена дужности да сведоче (Члан 160. овог Закона) не смеју да буду читани ако та лица нису позвана на главни претрес или су на главном претресу изјавила да неће да сведоче. Ако таква лица искористе своје право да не сведоче на главном претресу, након што су раније саслушана или ако нису дошла на претрес кад су позвана, записник са ранијег саслушања је неприхватљив доказ. Члан 154. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

(3) Разлози због којих се чита записник наводе се у записнику са главног претреса, а приликом читања се саопштава да ли је сведок или вештак положио заклетву.

Члан 369.

У случајевима из Чланова 364, 368. и 372. овог Закона, а и у другим случајевима када је то потребно, судско веће може да одлучи да се поред читања записника, на главном претресу репродукује аудио или видео снимак са саслушања оптуженог, сведока или вештака (Члан 90. овог Закона).

Члан 370.

После саслушања сваког сведока или вештака као и после читања сваког записника или другог документа, председник судског већа пита странке и оштећеног да ли имају нешто да изнесу.

Члан 371.

(1) После саслушања сведока и вештака и презентовања материјалних доказа, обавља се саслушавање оптуженог који је изјавио да није крив или оптуженог на кога се односи Члан 358. став 4. овог Закона.

(2) Одредбе које се односе на саслушавање окривљеног у претпретресном поступку (Чланови 229. до 236. овог Закона) примењују се уз одговарајуће прилагођавање на саслушавање оптуженог на главном претресу.

(3) Саоптужени који још нису саслушани не смеју да буду присутни током испитивања оптуженог.

Члан 372.

(1) Председник судског већа позива прво тужиоца а затим браниоца да испитају оптуженог. Оштећени, законски заступник, пуномоћник, саоптужени и вештак могу да поставе директно питање оптуженом само уз дозволу председника судског већа.

(2) Ако оптужени који се саслушава на главном претресу одступи од свог претходног исказа, тужилац или председник судског већа му скреће пажњу на његов/њен ранији исказ и пита га зашто сада сведочи другачије, а када је потребно, чита његов/њен ранији исказ или део тог исказа.

(3) Након што се председник судског већа увери да јавни тужилац, бранилац и друга лица из става 1 овог Члана немају више питања, може да настави да испитује оптуженог ако у његовим/њеним одговорима има празнина, двосмислености или противречности. После тога, чланови судског већа могу да постављају директна питања оптуженом.

(4) Када је испитивање завршено, председник судског већа пита оптуженог да ли има нешто да дода у своју одбрану. Ако оптужени опширно изложи своју одбрану, могу поново да му буду постављена питања.

Члан 373.

(1) Након завршетка испитивања првооптуженог бива испитиван сваки од осталих саоптужених уколико их има. После сваког питања лице које је испитивано бива информисано о исказу саоптуженог који је претходно испитан и бива питано да ли има неки коментар у вези с тим, а пита и раније испитаног саоптуженика да ли има неки коментар на изјаву саоптужених који су испитани после њега. Сваки саоптужени има право да постави питање другом саоптуженом ког испитују.

(2) Ако се искази појединих саоптужених о истим околностима разликују, председник судског већа може да суочи саоптужене.

Члан 374.

(1) После завршетка доказног поступка, председник судског већа пита странке и оштећеног да ли имају било какав предлог за допуну доказног поступка.

(2) Ако нема предлога за допуну доказног поступка или ако је предлог дат а затим буде одбијен, а суд утврди да је случај разјашњен, председник судског већа објављује да је доказни поступак завршен.

Члан 375.

Подаци из кривичне евиденције као и други подаци о осудама за кривична дела могу да буду прочитани само када је изношење доказа завршено. Када се оптужени изјасни да је крив, све информације у вези са претходним осудама оптуженог бивају прочитане пре него што странке дају своју завршну реч.

8. ИЗМЕНА И ПРОШИРЕЊЕ ОПТУЖНИЦЕ

Члан 376.

(1) Ако тужилац у току главног претреса утврди да изведени докази указују да се изменило чињенично стање које је изнето у оптужници, може на главном претресу усмено да измени оптужницу, а може и да предложи да главни претрес буде прекинут да би била припремљена нова оптужница.

(2) Ако судско веће донесе одлуку о прекиду главног претреса да би нова оптужница била припремљена, одређује рок у којем је тужилац обавезан да поднесе нову оптужницу. Примерак нове оптужнице уручују оптуженом. За такву оптужницу није дозвољен поступак потврђивања. Ако тужилац не поднесе нову оптужницу у прописаном року, суд наставља главни претрес на основу раније оптужнице.

(3) Када је оптужница измењена, оптужени или бранилац могу да поднесу предлог за прекид главног претреса због припремања одбране. Судско веће прекида главни претрес да би била омогућена припрема одбране, ако је оптужница битно измењена или проширена.

Члан 377.

(1) Ако оптужени при саслушању у току главног претреса изврши кривично дело или ако у току главног претреса буде откривено неко раније кривично дело које је извршио оптужени, судско веће на основу оптужбе овлашћеног тужиоца, која може да буде поднета и усмено, проширује главни претрес и на то дело. За такву оптужбу није дозвољен поступак потврђивања оптужнице.

(2) У таквом случају суд може да прекине главни претрес да би дао одбрани време да се припреми, а после саслушања странака може да одлучи да оптуженом буде одвојено суђено за дело из става 1 овог Члана.

(3) Ако је виши суд надлежан за пресуђивање о предмету из става 1 овог Члана, судско веће после саслушања странака одлучује да ли ће да упути предмет за који се води главни претрес надлежном вишем суду на пресуђивање.

9. ЗАВРШНЕ РЕЧИ

Члан 378.

(1) После завршеног доказног поступка, председник судског већа позива странке, оштећеног и браниоца да резимирају своје аргументе. Први говори тужилац, затим оштећени и бранилац, а на крају оптужени.

(2) Лица која дају завршну реч могу да се позову на прихватљиве доказе, на поступак, важећи закон, карактер и понашање сведока уочено у току судског поступка, а могу да користе и табеле, дијаграме, преписе снимака које је одобрио суд, резиме и упоређење доказа, ако су они засновани на прихватљивом доказу, као и увећање експоната и било који демонстрациони или илустративни експонат или демонстрацију изведену на суду.

Члан 379.

Тужилац у својој завршној речи износи своју оцену доказа који су изведени на главном претресу, затим излаже своје закључке који се тичу чињеница које су важне за одлуку и подноси и образлаже свој предлог о кривичној одговорности оптуженог, о одредбама Привременог кривичног закона које се примењују, као и о олакшавајућим и отежавајућим околностима које би требало да буду узете у обзир приликом одмеравања казне. Тужилац не може да предлаже висину казне, али може да предложи да се изрекне судски укор или нека алтернативна казна према Члану 41. Привременог кривичног закона.

Члан 380.

Оштећени или његов пуномоћник може у својој завршној речи да образложи имовинско-правни захтев и да укаже на доказе о кривичној одговорности оптуженог.

Члан 381.

- (1) Бранилац или сам оптужени износи одбрану у завршној речи и може да коментарише наводе оптужбе и оштећеног.
- (2) Пошто бранилац предочи аргументе одбране, оптужени има право да лично говори, да се изјасни да ли се слаже са одбраном коју је изнео његов/њен бранилац и да допуни такву одбрану.
- (3) Тужилац и оштећени имају право да одговоре на одбрану, а бранилац или оптужени имају право да дају свој коментар на те одговоре.
- (4) Оптужени има право да увек говори последњи.

Члан 382.

- (1) Завршне речи странака не могу да буду временски ограничене.
- (2) Председник судског већа може, после претходне опомене, да прекине лице које у својој завршној речи вређа јавни ред и морал, вређа друго лице, понавља се или дуго излаже ствари које очигледно немају везе са предметом. У записник са главног претреса бележи се када дође до прекида и наводи се разлог.
- (3) Кад оптужбу заступа више лица или одбрану више бранилаца, излагања не могу да понављају исте аргументе. Заступници оптужбе односно одбране према међусобном споразуму одабирају питања о којима ће да говоре.
- (4) После свих завршних речи, председник судског већа дужан је да пита да ли још неко жели нешто да изјави.

Члан 383.

- (1) Ако судско веће после завршних речи странака не сматра да је потребно да буде изведен још неки доказ, председник судског већа објављује да је главни претрес завршен.
- (2) После тога, судско веће се повлачи на већање и гласање да би донело пресуду.

Члан 384.

- (1) Судско веће решењем одбацује оптужницу:
 - 1) Ако је поступак спроведен без захтева овлашћеног тужиоца;
 - 2) Ако недостаје захтевани предлог оштећеног или дозвола овлашћеног јавног органа или је надлежни јавни орган повукао дозволу; или

- 3) Ако постоје друге околности које привремено спречавају гоњење.
- (2) Судско веће може да донесе решење о одбацивању оптужнице и након што је заказан главни претрес.

ПОГЛАВЉЕ XXXV: ПРЕСУДА

1. ИЗРИЦАЊЕ ПРЕСУДЕ

Члан 385.

- (1) Ако суд у току већања не нађе да треба поново да отвори главни претрес због допуне поступка или разјашњења појединих питања, суд доноси пресуду.
- (2) Пресуда бива донета и објављена у име народа.

Члан 386.

- (1) Пресуда може да се односи само на оптуженог и само на дело које је предмет оптужбе садржане у почетној оптужници или оптужници измењеној или проширеној на главном претресу.
- (2) Суд није обавезан предлогом тужиоца у погледу законске квалификације дела.
- (3) Суд није обавезан никаквим договором између јавног тужиоца и браниоца у вези са изменом оптужнице или изјашњавањем о кривици.

Члан 387.

- (1) Суд заснива своју пресуду само на чињеницама и доказима који су разматрани на главном претресу.
- (2) Суд је дужан да савесно оцени сваки доказ појединачно и у вези са осталим доказима и да на основу такве оцене изведе закључак да ли је нека чињеница утврђена.

2. ВРСТЕ ПРЕСУДА

Члан 388.

- (1) Пресудом суд одбија оптужбу или ослобађа оптуженог од оптужбе или проглашава оптуженог кривим.
- (2) Ако оптужба обухвата више кривичних дела, у пресуди се наглашава да ли се и за које дело оптужба одбија или се оптужени ослобађа оптужбе или се оптужени проглашава кривим.

Члан 389.

Суд доноси пресуду којом се оптужба одбија ако:

- 1) Туžilаци повуче оптужбу у периоду од отварања до закључења главног претреса;
- 2) Оштећени одустане од предлога;
- 3) Је оптужени за исто дело већ правоснажно осуђен или ослобођен, или је поступак против њега правоснажним решењем обустављен; или
- 4) Је истекао прериод застаревања, оптужени је актом амнестије или помиловања ослобођен од гоњења, или ако постоје друге околности које спречавају кривично гоњење.

Члан 390.

Суд доноси пресуду којом се оптужени ослобађа од оптужбе ако:

- 1) Дело за које је оптужен не представља кривично дело;
- 2) Постоје околности које искључују кривичну одговорност; или
- 3) Није доказано да је оптужени извршио дело за које је оптужен.

Члан 391.

(1) У пресуди којом оптуженог проглашава кривим, суд наводи:

- 1) Дело за које је он/она проглашен кривим, уз назначивање чињеница и околности које указују на кривичну природу извршеног дела, као и чињеница и околности од којих зависи примена одговарајућих одредби кривичног закона;
- 2) Законски назив кривичног дела и одредбе кривичног закона које су примењене при доношењу пресуде;
- 3) Казну изречену оптуженом укључујући алтернативну казну према Члану 41. Привременог кривичног закона или одустајање од казне;
- 4) Налог о обавезном рехабилитационом лечењу извршилаца зависних од алкохола или наркотика, или налог за одузимање материјалне користи стечене извршењем кривичног дела;
- 5) Одлуку да се у износ казне урачуна време проведено у судском притвору или у затвору према некој ранијој осуди; и

- 6) Одлуку о трошковима кривичног поступка, о имовинско-правном захтеву, као и да ли правоснажна пресуда треба да буде објављена путем штампе, радија или телевизије.
- (2) Ако је оптужени осуђен на новчану казну, у пресуди се назначава рок у којем он/она мора да плати новчану казну и начин замене казне у случају да новчана казна не може да буде наплаћена принудним путем.

3. ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ

Члан 392.

- (1) Председник судског већа објављује пресуду одмах пошто је суд донесе. Ако суд није у стању да истог дана по завршетку главног претреса донесе пресуду, одлаже објављивање пресуде највише за три дана и одређује време и место формалног објављивања.
- (2) Председник судског већа у присуству странака, њихових законских заступника, пуномоћника и браниоца јавно чита изреку пресуде након чега саопштава укратко разлоге за пресуду.
- (3) Пресуда се објављује и када странка, законски заступник, пуномоћник или бранилац нису присутни. Судско веће може да нареди да оптуженом, који је одсутан, пресуду усмено саопшти председник судског већа или да му пресуда буде уручена у писаном облику.
- (4) Ако је јавност била искључена са главног претреса, изрека пресуде се увек чита на јавном заседању. Судско веће одлучује да ли ће и у ком обиму јавност да буде искључена приликом објављивања разлога за пресуду.
- (5) Сви присутни морају да стоје док се чита изрека пресуде.

Члан 393.

- (1) При доношењу пресуде којом се оптужени осуђује на казну затвора судско веће одређује судски притвор ако су испуњени услови из Члана 281. став 1 овог Закона, а укида судски притвор ако је оптужени у судском притвору, а разлози због којих је он одређен престали су да постоје.
- (2) Судско веће увек укида судски притвор и налаже да оптужени буде пуштен на слободу ако
- 1) Оптужени је ослобођен оптужбе;
 - 2) Оглашен је кривим али се одустало од казне;
 - 3) Он/она је кажњен само новчаном казном, или му је изречена судска опомена;

- 4) Изречена му је нека од алтернативних казни, са изузетком казне делимичне слободе, (Члан 53. Привременог кривичног Закона);
 - 5) Због урачунавања судског притвора у казну, казну је већ издржао; или
 - 6) Оптужба је одбијена, осим у случају кад је одбијена због ненадлежности суда.
- (3) Одредбе става 1 овог Члана примењују се на одређивање или укидање судског притвора после објављивања пресуде до њене правоснажности. Одлуку о томе доноси трочлано ванрасправно веће.
- (4) Пре доношења решења којим се одређује или укида судски притвор према ставовима 1, 2 и 3 овог Члана, трочлано ванрасправно веће прво саслушава мишљене јавног тужиоца, ако је поступак покренут на његов захтев, те оптуженог или његовог браниоца.
- (5) Ако се оптужени већ налази у судском притвору а судско веће нађе да разлози због којих је одређен притвор још постоје или да постоје разлози из става 1 овог Члана, судско веће доноси посебно решење о продужењу судског притвора. Посебно решење судско веће доноси и кад треба да одреди или да укине судски притвор. Жалба против овог решења не задржава његово извршење.
- (6) Судски притвор који је одређен или продужен према одредбама ставова 1 до 5 овог Члана може да траје док пресуда не постане правоснажна, али најдуже до истека времена трајања казне изречене у првостепеној пресуди.
- (7) Оптужени који се налази у судском притвору који је кажњен казном затвора, може на свој захтев да буде пребачен у казнену установу решењем председника судског већа и пре правоснажности пресуде.

Члан 394.

- (1) После објављивања пресуде, председник судског већа поучава странке о праву на жалбу, као и о обавези да жалба буде унапред најављена. Ова поука се уноси у записник са главног претреса.
- (2) Ако је изречена једна од алтернативних казни из Члана 41. Привременог кривичног закона, председник судског већа упозорава оптуженог на значење казне и на услове којих мора да се придржава.
- (3) Председник судског већа подсећа странке на њихову обавезу да до правоснажног окончања поступка о свакој промени адресе обавесте суд.

4. САСТАВЉАЊЕ И УРУЧИВАЊЕ ПРЕСУДЕ

Члан 395.

(1) Пресуда мора да буде састављена у писаном облику у року од петнаест дана од дана објављивања ако је оптужени у судском притвору, а у року од тридесет дана у другим случајевима. Ако пресуда није састављена у тим роковима, председник судског већа је дужан да обавести председника суда због чега то није учињено. Председник суда предузима потребне мере да пресуда буде што је могуће пре састављена, али не касније од тридесет дана од објављивања ако је оптужени у судском притвору, и четрдесет пет дана у другим случајевима.

(2) Пресуду потписују председник судског већа и записничар. Када је судско веће састављено од двоје судија и троје судија поротника (Члан 24. став 1 овог Закона) други судија такође потписује пресуду.

(3) Оверена копија пресуде уручује се тужиоцу. Уручивање пресуде оптуженом и његовом/њеном браниоцу обавља се сагласно Члану 127. овог Закона. Ако се оптужени налази у судском притвору, оверене копије пресуде морају да буду послате у прописаним роковима предвиђеним у ставу 1 овог Члана.

(4) Пресуда која се уручује оптуженом, оштећеном, приватном тужиоцу и субсидијарном тужиоцу садржи и поуку о праву на жалбу.

(5) Оверена копија пресуде са поуком о праву на жалбу доставља се оштећеном ако он/она има право на жалбу, лицу коме је пресудом одузет предмет (Члан 60. став 2 Привременог кривичног закона), као и правном лицу којем је изречено одузимање материјалне добити стечене извршењем кривичног дела. Оштећеном који нема право на жалбу доставља се оверена копија пресуде у случајевима из Члана 63. \ став 2 овог Закона са поуком да он/она има право да захтева повраћај у пређашње стање. Правоснажна пресуда се доставља оштећеном ако он то захтева.

(6) Ако је суд применом одредби о одмеравању јединствене казне за кривична дела у стицају изрекао казну узимајући у обзир и пресуде које су донели други судови, оверене копије правоснажне пресуде достављају се тим судовима.

Члан 396.

- (1) Пресуда састављена у писаном облику мора да буде потпуно у складу са пресудом која је објављена. Пресуда мора да има увод, изреку и образложење.
- (2) Увод пресуде садржи: назнаку да се пресуда изриче у име народа, назив суда, име и презиме председника и чланова судског већа и записничара, име и презиме оптуженог, кривично дело за које је оптужен и да ли је био присутан на главном претресу, дан главног претреса, да ли је главни претрес био јаван, име и презиме тужиоца, браниоца, законског заступника и пуномоћника који су били присутни на главном претресу и дан објављивања донете пресуде.
- (3) Изрека пресуде садржи личне податке оптуженог (Члан 233. став 1 овог Закона) и одлуку којом се оптужени проглашава кривим за дело за које је оптужен или којом се ослобађа оптужбе за то дело или којом се оптужба одбија.
- (4) Ако је оптужени проглашен кривим, изрека пресуде мора да обухвати све потребне податке наведене у Члану 391. овог Закона, а ако је ослобођен оптужбе или је оптужба одбијена, изрека пресуде мора да обухвати опис дела за које је оптужен и одлуку о трошковима кривичног поступка и имовинско-правном захтеву, ако је био поднет.
- (5) У случају кривичних дела у стицају суд у изреци пресуде назначава казне изречене за свако појединачно кривично дело, а затим укупну изречену казну.
- (6) У образложењу пресуде суд предочава разлоге за сваку тачку пресуде.
- (7) Суд јасно и исцрпно износи које чињенице сматра доказаним, а које не, и из којих разлога. Суд такође посебно оцењује веродостојност противречних доказа, из којих разлога није уважио поједине предлоге странака, кључне разлоге којима се руководио при решавању правних питања, а нарочито при утврђивању да ли постоји кривично дело и кривична одговорност оптуженог, као и при примени одређених одредби кривичног закона на оптуженог и његово/њено дело.
- (8) Ако је оптужени осуђен на казну, у образложењу се наводи које је околности суд узео у обзир при одмеравању казне. Посебно, суд образлаже којим разлозима се руководио ако је утврдио да је то био посебно озбиљан случај или да је неопходно да се изрекне казна која је строжа од прописане (Члан 70. Привременог кривичног закона), или ако је утврдио да је то неопходно, за ублажавање казне или одустајање од казне или за изрицање алтернативне казне или за изрицање мере обавезног лечења или одузимања материјалне добити стечене извршењем кривичног дела.
- (9) Ако је оптужени ослобођен оптужбе, суд у образложењу нарочито наводи из којих разлога из Члана 390. овог Закона то чини.
- (10) У образложењу пресуде којом се оптужба одбија суд не оцењује суштину предмета, већ се ограничава само на разлоге за одбијање оптужбе.

Члан 397.

(1) Грешке у именима и бројевима као и друге очигледне грешке у писању и рачунању, недостатке у облику писане пресуде, несагласности између нацрта пресуде и њеног оригинала, исправљају се посебним решењем које доноси председник судског већа, на захтев странака, браниоца или по службеној дужности.

(2) Ако постоји несагласност између писане пресуде и њеног оригинала у погледу података из Члана 391. став 1 подставови 1 до 4 и подстав 6 овог Закона, решење о исправци уручује се лицима наведеним у Члану 395. овог Закона. У том случају прописани рок за подношење жалбе на пресуду почиње да тече од достављања тог решења. Против овог решења није дозвољена посебна жалба.

ПЕТИ ДЕО: ПОСТУПАК ЗА ПРАВНЕ ЛЕКОВЕ**ПОГЛАВЉЕ XXXVI: ЖАЛБА НА ПРЕСУДУ ПРВОСТЕПЕНОГ СУДА****1. ПРАВО НА ЖАЛБУ****Члан 398.**

- (1) На пресуду која је донета у првом степену овлашћена лица могу да изјаве жалбу у року од петнаест дана од уручивања копије пресуде.
- (2) Благовремено изјављена жалба овлашћеног лица задржава извршење пресуде.

Члан 399.

- (1) Жалбу може да изјави странка, бранилац, законски заступник оптуженог и оштећни.
- (2) Јавни тужилац може да изјави жалбу или на штету или у корист оптуженог.
- (3) Оштећени може да оспори пресуду само у вези са одлуком суда која се тиче кривичних санкција изречених за кривична дела против живота и тела, против сексуалног интегритета или против безбедности јавног саобраћаја, трошкова кривичног поступка, али ако је јавни тужилац преузео гоњење од субсидијарног тужиоца (Члан 65. став 2 овог Закона), оштећени може да изјави жалбу по свим основама по којима на пресуду може да буде уложена жалба (Члан 402. овог Закона).
- (4) Жалбу може да изјави и лице чија је имовина одузета (Члан 60. став 2 Привременог кривичног закона) или лице од кога је одузета материјална добит стечена извршењем кривичног дела (Члан 83. став 2 Привременог кривичног закона), као и правно лице од кога је имовина одузета (Члан 85. Привременог кривичног закона Косова).
- (5) Бранилац може да изјави жалбу и без посебног овлашћења оптуженог, али не и против његове воље, осим кад је оптуженом изречена казна дуготрајног затвора.

Члан 400.

- (1) Лица која имају право на жалбу (Члан 399. овог Закона) дужна су да најаве жалбу. Она могу да најаве жалбу одмах након објављивања пресуде или после поуке о праву на жалбу (Члан 394. став 1 овог Закона), али најкасније осам дана од објављивања пресуде.
- (2) Ако лице које има право на жалбу у законском року не најави жалбу, сматра се да се одрекло права на жалбу, осим у случајевима из става 4 овог Члана.

(3) Ако нико од лица која имају право на жалбу (Члан 399. овог Закона) не најави жалбу, коначна писана пресуда не мора да садржи образложење. У том случају препис аудио снимка са главног претреса такође није потребан.

(4) Ако је оптуженом изречена затворска казна, а није најављена жалба, писана пресуда ипак мора да садржи образложење, а аудио запис са главног претреса биће преписан.

(5) Пре него што другостепени суд донесе одлуку, подносилац жалбе може да одустане од поднете жалбе. Одустајање од жалбе не може да буде опозвано.

2. САДРЖАЈ ЖАЛБЕ

Члан 401.

(1) Жалба мора да садржи:

- 1) Назнаку пресуде против које се изјављује жалба;
- 2) Основ за оспоравање пресуде (Члан 402. овог Закона);
- 3) Образложење жалбе;
- 4) Предлог да се оспорена пресуда потпуно или делимично укине или преиначи; и
- 5) Потпис лица које изјављује жалбу.

(2) Ако је жалбу изјавио оптужени или оштећени, субсидијарни тужилац или приватни тужилац који нема пуномоћника, а жалба није састављена у складу са одредбама става 1 овог Члана, првостепени суд позива подносиоца жалбе да у прописаном року допуни жалбу писаним поднеском или усмено у записник код тог суда. Ако подносилац жалбе не поступи према овом захтеву, а жалба не садржи податке из става 1 подставови 2, 3, или 5 овог Члана, суд одбацује жалбу. Ако жалба не садржи податке из става 1 тачка 1 овог Члана, суд је одбацује само ако не може да се утврди на коју се пресуду односи. Ако је жалба изјављена у корист оптуженог и ако може да буде утврђено на коју пресуду се односи, суд је ипак доставља другостепеном суду, а ако то не може да буде утврђено, суд одбацује жалбу.

(3) Ако је жалбу изјавио оштећени, субсидијарни тужилац или приватни тужилац који има пуномоћника или јавни тужилац, а жалба не садржи било податке из става 1 подставови 2, 3 или 5 овог Члана или податке из става 1 подстав 1 овог Члана, а не може да се утврди на коју се пресуду односи, суд одбацује жалбу.

(4) У жалби могу да буду изнети нови докази и чињенице, али је подносилац жалбе дужан да наведе разлоге зашто их раније није изнео. Позивајући се на нове чињенице, подносилац жалбе је дужан да наведе доказе којима те чињенице могу да буду доказане, а при позивању на нове доказе, дужан је да наведе чињенице које помоћу тих доказа жели да докаже.

3. РАЗЛОЗИ НА ОСНОВУ КОЈИХ ПРЕСУДА МОЖЕ ДА БУДЕ ОСПОРЕНА**Члан 402.**

(1) Пресуда може да буде оспорена:

- 1) На основу битне повреде одредби закона о кривичном поступку;
- 2) На основу повреде кривичног закона;
- 3) На основу погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања; или
- 4) На основу одлуке о кривичним санкцијама, одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, трошковима кривичног поступка, имовинско-правним захтевима, као и због наредбе о објављивању пресуде путем штампе, радија или телевизије.

(2) Пресуда не може да буде оспорена на основу погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања ако је оптужени признао кривицу по свим тачкама оптужбе а судско веће је прихватило то признање (Члан 358. овог Закона).

Члан 403.

(1) Битна повреда одредби закона о кривичном поступку постоји ако:

- 1) Је суд био непрописно конституисан или ако је у доношењу пресуде учествовао судија или судија поротник који није суделовао на главном претресу или који је правоснажном одлуком изузет из пресуђивања;
- 2) Је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који је морао да буде изузет (Члан 40. ставови 1 и 2 овог Закона);
- 3) Је главни претрес одржан без лица чије је присуство на главном претресу по закону обавезно, или ако је оптуженом, браниоцу, субсидијарном тужиоцу или приватном тужиоцу, упркос његовом захтеву, ускраћено право да на главном претресу употребљава свој језик и да на свом језику прати ток главног претреса (Члан 15. овог Закона);
- 4) Је противно закону била искључена јавност на главном претресу;
- 5) Је суд повредио одредбе кривичног поступка које се тичу постојана оптужбе од стране овлашћеног тужиоца, предлога оштећеног или одобрења надлежног јавног органа;
- 6) Је пресуду донео суд који због стварне ненадлежности није могао да суди о тој ствари или ако је суд неправилно одбио оптужбу због ненадлежности;
- 7) Суд својом пресудом није потпуно решио предмет оптужбе;

- 8) Се пресуда заснива на неприхватљивом доказу;
 - 9) Је оптужени, који је, када је позван да се изјасни о својој кривици, изјавио да се не осећа кривим по свим или по неким тачкама оптужбе, а испитиван је пре завршетка доказног поступка;
 - 10) Је пресуда изашла ван оквира оптужбе (Члан 386. став 1 овог Закона);
 - 11) Је пресудом повређена одредба Члана 417. овог Закона; или
 - 12) Је изрека пресуде неразумљива или недоследна себи или недоследна разлозима за пресуду, ако уопште нема разлога за пресуду или у њој није наведено образложење које се односи на материјалне чињенице, образложење је потпуно нејасно или недоследно у великом делу, или у вези са материјалним чињеницама постоји значајно неслагање између образложења у вези са садржајем докумената или записника изјава датих у току поступка с једне стране и самих тих докумената или записника с друге стране.
- (2) Битна повреда одредби кривичног поступка постоји и ако у току кривичног поступка, укључујући претпретресни поступак, суд, јавни тужилац или полиција
- 1) Не примени или неправилно примени неку одредбу овог Закона; или
 - 2) Повреди право одбране
- а то је утицало или је могло да утиче на доношење законите и одговарајуће пресуде.

Члан 404.

Поведа кривичног закона постоји ако је кривични закон повређен у односу на то:

- 1) Да ли је дело за које оптуженог гоне кривично дело;
- 2) Да ли има околности које искључују кривичну одговорност;
- 3) Да ли има околности које искључују кривично гоњење, а нарочито да ли је гоњење забрањено због истека периода застаревања, или је искључено услед амнестије или помиловања, или претходне правоснажне пресуде;
- 4) Да ли је на кривично дело које је предмет оптужбе примењен закон који не важи;
- 5) Да ли је одлуком о казни, алтернативној казни или судској опомени, односно одлуком о мери обавезног рехабилитационог лечења или о одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, суд прекорачио овлашћење које има по закону; или
- 6) Да ли су повређене одредбе које се односе на урачунавање судског притвора и раније издржане казне у износ казне.

Члан 405.

- (1) Пресуда може да буде оспорена због погрешног или непотпуно утврђеног чињеничног стања.
- (2) Погрешно утврђено чињенично стање постоји када суд погрешно утврди неку материјалну чињеницу или ако садржина докумената, записника о изведеним доказима или техничких снимака озбиљно доводи у сумњу правилност и поузданост утврђивања материјалних чињеница.
- (3) Непотпуно утврђено чињенично стање постоји ако суд није утврдио неку материјалну чињеницу.

Члан 406.

- (1) Пресуда може да буде оспорена због одлуке о казни, алтернативној казни или судској опомену на основу тога што суд иако није прекорачио своја законска овлашћења (Члан 404. подстав 5 овог Закона), није правилно одмерио казну или судску опомену с обзиром на околности релевантне за висину казне или судске опомене. Пресуда може такође да буде оспорена на основу тога што је суд применио или што није применио одредбе о ублажавању казне, о одустајању од казне или о судској опомену, иако су за то постојали законски услови.
- (2) Одлука о мери обавезне рехабилитационог лечења лица зависних од алкохола или наркотика или за одузимање материјалне добити стечене извршењем кривичног дела може да буде оспорена због тога што је суд иако није повредио Члан 404. тачка 5 овог Закона, ипак неправилно донео ову одлуку, или није изрекао меру обавезне рехабилитације лица зависних од алкохола или наркотика, или меру одузимања материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, иако су за то постојали законски услови.
- (3) Одлука о трошковима кривичног поступка може да буде оспорена када суд донесе неправилну одлуку о тим трошковима или у супротности са одредбама овог Закона.
- (4) Одлука о имовинско-правном захтеву, као и одлука о наредби објављивања пресуде путем штампе, радија или телевизије може да буде оспорена када суд по овим питањима донесе одлуку противно одредбама закона.

4. ЖАЛБЕНИ ПОСТУПАК

Члан 407.

(1) Жалба се подноси суду који је изрекао првостепену пресуду у довољном броју примерака за суд и за супротну страну и браниоца у циљу давања одговора на њу.

(2) Председник судског већа првостепеног суда решењем одбацује закаснелу жалбу (Члан 421. овог Закона) или жалбу која је неприхватљива (Члан 422. овог Закона).

Члан 408.

Копију жалбе првостепени суд уручује супротној страни (Чланови 127. и 128. овог Закона), која може у року од осам дана од пријема жалбе да поднесе суду одговор на жалбу. Жалбу и одговор на жалбу, са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду.

Члан 409.

(1) Када предмет са жалбом стигне другостепеном суду, суд према судском календару одређује судију известиоца. Ако је реч о кривичном делу које се гони по службеној дужности, судија известилац шаље предмет надлежном јавном тужиоцу који га разматра и без одлагања враћа суду.

(2) Јавни тужилац може, при враћању предмета, да поднесе свој предлог или може да изјави да ће да поднесе предлог у току седнице апелационог већа.

(3) Када јавни тужилац врати предмет, председник апелационог већа заказује седницу већа.

(4) Судија известилац може, према потреби, од првостепеног суда да прибави извештај о повредама одредби кривичног поступка, а преко овог суда или на други начин може да провери наводе жалбе у погледу нових доказа и нових чињеница, или може од других органа или правних лица да прибави потребне извештаје или документе.

Члан 410.

(1) Обавештење о седници већа шаље се надлежном јавном тужиоцу када се кривично дело гони по службеној дужности, оптуженом и његовом/њеном браниоцу. Обавештење се шаље субсидијарном тужиоцу или приватном тужиоцу само ако они то захтевају у жалби или у одговору на жалбу.

(2) Ако оптужени који је у судском притвору или на издржавању казне жели да присуствује седници, то ће да му буде дозвољено.

- (3) Седница већа почиње извештајем судије известиоца о чињеницама. Веће може од странака и браниоца који присуствују седници да затражи потребна објашњења у вези са наводима у жалби. Странке и бранилац могу да предложе да се поједини списи прочитају као допуна извештаја и могу да дају потребна објашњења за своје ставове из жалбе односно из одговора на жалбу, не понављајући оно што је садржано у извештају.
- (4) Недолазак странака које су уредно позване не спречава одржавање седнице већа. Ако оптужени није известио суд о промени адресе или боравишта, седница већа може да буде одржана иако оптужени није био обавештен о седници.
- (5) Са седнице већа којој присуствују странке јавност може да буде искључена само под условима утврђеним овим Законом (Чланови 329. до 331 овог Закона).
- (6) Записник са седнице већа прикључује се списима првостепеног и другостепеног суда.
- (7) Решења из Чланова 421. и 422. овог Закона могу да буду донета и без обавештавања странака о седници већа.

Члан 411.

- (1) Другостепени суд доноси одлуку на седници већа или на саслушању.
- (2) Другостепени суд на седници већа доноси одлуку да ли ће да одржи саслушање.

Члан 412.

- (1) Саслушање пред другостепеним судом одржава се само ако је потребно да се због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања изведу нови докази или понове већ раније изведени докази и ако постоје оправдани разлози да предмет не буде враћен првостепеном суду на поновни главни претрес.
- (2) На саслушање пред другостепеним судом бивају позвани оптужени и његов бранилац, тужилац, оштећени, законски заступници и пуномоћници оштећеног, субсидијарни тужилац и приватни тужилац као и сведоци и вештаци за које суд одлучи да буду саслушани на захтев странака или по службеној дужности.
- (3) Ако је оптужени у судском притвору или на издржавању казне, председник већа другостепеног суда предузима потребне кораке да оптужени буде доведен на саслушање.
- (4) Члан 340. став 2 овог Закона не примењује се ако субсидијарни тужилац или приватни тужилац не дођу на саслушање пред другостепеним судом.

Члан 413.

- (1) Саслушање пред другостепеним судом почиње извештајем судије известиоца који излаже чињенично стање без изношења свог мишљења о основаности жалбе.
- (2) На предлог или по службеној дужности чита се пресуда или део пресуде на који се односи жалба, а према потреби и записник са главног претреса.
- (3) После тога бива позван подносилац жалбе да образложи жалбу, а затим супротна страна износи свој одговор. Оптужени и његов бранилац увек имају последњу реч.
- (4) Странке и бранилац могу на саслушању да изнесу нове доказе и чињенице.
- (5) Тужилац може, с обзиром на резултат саслушања, у целини или делимично да одустане од оптужнице или да измени оптужницу у корист оптуженог. Ако је јавни тужилац одустао од оптужнице у целини, оштећени има права предвиђена Чланом 63. овог Закона.

Члан 414.

Осим ако је друкчије предвиђено у Члановима 407. до 413. овог Закона, одредбе о главном претресу пред првостепеним судом биће на одговарајући начин примењене и у поступку пред другостепеним судом.

5. ОПСЕГ ПРЕИСПИТИВАЊА ЖАЛБЕ

Члан 415.

(1) Другостепени суд испитује пресуду у делу у којем је она оспоравана жалбом. Поред тога, када је поднета жалба, суд мора по службеној дужности да испита:

- 1) Да ли постоји повреда одредби кривичног поступка из Члана 403. став 1 подставови 1, 2, 6 и 8 до 12 овог Закона;
- 2) Да ли је главни претрес противно одредбама овог Закона вођен у одсуству оптуженог;
- 3) Да ли је, у случају када је одбрана обавезна, главни претрес вођен у одсуству браниоца; и
- 4) Да ли је на штету оптуженог повређен кривични закон (Члан 404. овог Закона);

(2) Ако жалба изјављена у корист оптуженог не садржи информације из Члана 401. став 1 подставови 2 или 3 овог Закона, другостепени суд се ограничава на испитивање повреда из става 1 подставови 1 до 4 овог Члана, као и на испитивање одлуке о казни, обавезном рехабилитационом лечењу и одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела (Члан 406. овог Закона).

Члан 416.

У својој жалби подносилац жалбе може да се позове на повреду закона из Члана 403. став 1 подстав 2 овог Закона само ако није могао да укаже на ту повреду у току главног претреса, или ако његово указивање првостепени суд није узео у обзир.

Члан 417.

Ако је изјављена жалба само у корист оптуженог, пресуда не сме да буде измењена на штету оптуженог у смислу законске квалификације кривичног дела и изречене кривичне санкције.

Члан 418.

Жалба у корист оптуженог поднета због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања или због повреде кривичног закона садржи и жалбу на одлуку о казни, обавезном рехабилитационом лечењу и одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела (Члан 406. овог Закона).

Члан 419.

Ако другостепени суд поводом жалбе утврди да су разлози због којих је донео одлуку у корист оптуженог, а који нису потпуно личне природе, у прилог и неком од саоптужених који није изјавио жалбу или је није изјавио у том циљу, суд по службеној дужности поступа као да је саоптужени поднео такву жалбу.

6. ОДЛУКЕ ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА О ЖАЛБИ**Члан 420.**

- (1) Другостепени суд може на својој седници већа или на основу саслушања да:
 - 1) Одбаци жалбу као закаснелу или као неприхватљиву;
 - 2) Одбије жалбу као неосновану и да потврди пресуду првостепеног суда;
 - 3) Поништи ову пресуду и врати предмет првостепеном суду на поновно суђење и одлучивање; или
 - 4) Преиначи пресуду првостепеног суда.
- (2) О свим жалбама на исту пресуду другостепени суд доноси јединствену одлуку.
- (3) Одлуке другостепеног суда, осим одлука из Чланова 421. и 422, потписују све судије чланови већа. Члан већа може да поднесе неслагајуће или потврђујуће мишљење о правним или чињеничним питањима у вези са жалбом, а ова мишљења се прикључују судској одлуци.

Члан 421.

Другостепени суд решењем одбацује жалбу као закаснелу, ако се утврди да је поднета после истека законског рока прописаног законом.

Члан 422.

Другостепени суд решењем одбацује жалбу као недозвољену, ако буде утврђено да је жалбу изјавило лице које није овлашћено за подношење жалбе или лице које се одрекло жалбе, или ако је установљено да се од жалбе одустало, или је установљено да је после одустајања жалба поново изјављена, или ако жалба према закону није дозвољена.

Члан 423.

Другостепени суд пресудом одбија жалбу као неосновану и потврђује пресуду првостепеног суда кад утврди да не постоје разлози за оспоравање пресуде нити повреде закона из Члана 415. став 1 овог Закона.

Члан 424.

(1) Другостепени суд уважавајући жалбу или по службеној дужности решењем поништава првостепену пресуду и враћа предмет на поновно суђење ако се утврди да постоји битна повреда одредби кривичног поступка, осим случајева из става 2 овог Члана и Члана 426. став 1 овог Закона, или ако сматра да је због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања неопходно одржавање новог главног претреса пред првостепеним судом.

(2) Кад постоји битна повреда одредби кривичног поступка из Члана 403. став 1 подстав 8 овог Закона, пресуда првостепеног суда се не поништава ако би поништавање само из тог разлога проузроковало штету оптуженом.

(3) Другостепени суд решењем поништава пресуду првостепеног суда због погрешно или непотпуно утврђених чињеница иако пресуда није оспорена због тога, ако сеприликом разматрања жалбе појави озбиљна сумња у истинитост материјалних чињеница утврђених у пресуди, због чега суд закључује да је чињенично стање било погрешно или непотпуно утврђено на штету оптуженог.

(4) Кад је једини разлог за поништавање пресуде првостепеног суда погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, а да све што је потребно за правилно утврђивање је различита оцена већ утврђених чињеница, без извођења нових доказа или понављања претходно разматраних доказа, другостепени суд не поништава пресуду првостепеног суда, већ поступа према Члану 426. овог Закона.

(5) Другостепени суд може и само делимично да поништи пресуду првостепеног суда, ако поједини делови пресуде могу да буду посебно узети у обзир без прејудуцирања правилног пресуђивања.

(6) Ако се оптужени налази у судском притвору, другостепени суд испитује да ли још постоје разлози за судски притвор и доноси решење о продужењу или укидању судског притвора. Против овог решења није дозвољена жалба.

Члан 425.

Другостепени суд приликом разматрања жалбе решењем поништава пресуду првостепеног суда и одбија оптужницу ако утврди да постоје околности из Члана 384. став 1 овог Закона. Другостепени суд поступа на исти начин ако утврди да првостепени суд није надлежан за пресуђивање о предмету, осим ако је жалба поднета само у корист оптуженог.

Члан 426.

(1) Другостепени суд, уважавајући жалбу или поступајући по службеној дужности, пресудом преиначује првостепену пресуду ако утврди да су материјалне чињенице у пресуди првостепеног суда правилно утврђене, али да је с обзиром на утврђивање чињеничног стања правилном применом закона требало да буде донета другачија пресуда. На исти начин поступа, према околностима и у случају повреда из Члана 403. став 1 подставови 5, 10 и 11 овог Закона.

(2) Ако другостепени суд утврди да постоје законски разлози за изрицање судске опомене, решењем преиначује пресуду првостепеног суда и доноси судску опомену.

(3) Ако су се због преиначења првостепене пресуде стекли услови да буде одређен, односно укинут судски притвор на основу Члана 393. ставови 1 и 2 овог Закона, другостепени суд о томе доноси посебно решење против којег није дозвољена жалба.

Члан 427.

(1) У образложењу пресуде односно решења, другостепени суд оцењује изјаве које су предмет жалбе и назначава повреде закона које је утврдио по службеној дужности.

(2) Када је пресуда првостепеног суда поништена због битних повреда одредби кривичног поступка, у образложењу се наводи које су одредбе повређене и каква је природа тих повреда (Члан 403. овог Закона).

(3) Када је пресуда првостепеног суда поништена због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, у образложењу се наводи у чему се састоје недостаци у утврђивању чињеничног стања односно зашто су нови докази и чињенице важни за доношење правилне одлуке и зашто утичу на ту одлуку.

Члан 428.

(1) Другостепени суд враћа све списе првостепеном суду заједно са довољним бројем оверених копија своје одлуке у циљу уручивања странкама и другим заинтересованим лицима.

(2) Ако је оптужени у судском притвору, другостепени суд је дужан да своју одлуку заједно са списима достави првостепеном суду најкасније у року од три месеца од дана кад је примио списе од нижег суда.

Члан 429.

(1) Првостепени суд коме је предмет упућен на пресуђивање узима као основ ранију оптужницу. Ако је пресуда првостепеног суда делимично поништена, суд као основ за разматрање узима само део оптужнице који се односи на поништени део пресуде.

(2) На новом главном претресу странке имају право да представе нове чињенице и изнесу нове доказе.

(3) Првостепени суд је дужан да предузме све процедуралне радње и расправи сва спорна питања на која је другостепени суд указао у својој одлуци.

(4) При изрицању нове пресуде првостепени суд је обавезан забраном прописаном Чланом 417. овог Закона.

(5) Ако је оптужени у судском притвору, веће првостепеног суда дужно је да поступи према Члану 287. став 2 овог Закона.

ПОГЛАВЉЕ XXXVII: ЖАЛБА НА ПРЕСУДУ ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА**Члан 430.**

(1) Против пресуде другостепеног суда дозвољена је жалба Врховном суду Косова у следећим случајевима:

- 1) Ако је другостепени суд изрекао казну дуготрајног затвора, или ако је потврдио пресуду првостепеног суда којом је изречена таква казна;
- 2) Ако је другостепени после спроведеног саслушања утврдио чињенично стање различито од првостепеног суда и на тако утврђеном чињеничном стању засновао своју пресуду; или
- 3) Ако је другостепени суд преиначио пресуду првостепеног суда којом је оптужени ослобођен од оптужбе и изрекао пресуду којом га оглашава кривим.

- (2) Врховни суд Косова разматра жалбе на пресуде другостепеног суда на седници већа судија у складу са одредбама које се примењују на апелациони поступак на другом степену. Пред Врховним судом не може да буде одржано саслушање.
- (3) Пресуде Врховног суда Косова потписују све судије чланови већа. Члан већа може да поднесе неслагајуће или потврђујуће мишљење о законским или чињеничним питањима у вези са жалбом, а ова мишљења се прикључују пресуди.
- (4) Одредбе Члана 419. овог Закона примењују се и на саоптуженог који није имао право да изјави жалбу на пресуду другостепеног суда.

ПОГЛАВЉЕ XXXVIII: ЖАЛБА ПРОТИВ РЕШЕЊА

Члан 431.

- (1) На решење претпретресног судије и на друга решења донета на првом степену, странке и лица чија су права повређена могу да изјаве жалбу осим ако одредбе овог Закона изричито одређују да жалба није дозвољена.
- (2) На решење трочланог ванрасправног већа донето у претпретресном поступку није дозвољена жалба, осим ако је овим Законом друкчије одређено.
- (3) Решења донета у вези са припремом главног претреса и пресудом могу да буду оспоравана само у жалби на пресуду, осим ако је овим Законом друкчије одређено.
- (4) Против решења које донесе Врховни суд Косова није дозвољена жалба.

Члан 432.

- (1) Жалба се подноси суду који је донео решење.
- (2) Ако овим Законом није друкчије одређено, жалба на решење подноси се у року од три дана од дана уручивања решења.

Члан 433.

Ако у овом Закону није друкчије одређено, подношење жалбе на решење задржава извршење решења против којег је изјављена жалба.

Члан 434.

- (1) О жалби на решење првостепеног суда одлучује другостепени суд на седници већа, осим ако је овим Законом друкчије одређено.
- (2) О жалбама на решење претпретресног судије или судије који води поступак потврђивања оптужнице одлучује трочлано ванрасправно веће истог суда, осим ако је овим Законом друкчије одређено.
- (3) Решавајући о жалби суд може решењем да одбаци жалбу као закаснелу или као неприхватљиву, или да је одбије као неосновану, или да је уважи и преиначи решење, или да га поништи и, када је то потребно, да га врати на поновно разматрање.
- (4) Решавајући о жалби против решења којим се оптужница одбацује, суд може пресудом да одбије жалбу, ако утврди да постоји основ за такву пресуду.
- (5) Разматрајући жалбу, суд по службеној дужности испитује да ли је за доношење решења првостепени суд стварно надлежан, односно да ли је решење донео орган који је за то овлашћен.

Члан 435.

Одредбе Чланова 399. до 401, Члан 407, Чланови 409. и 417. и Члан 419. овог Закона примењују се, уз одговарајуће прилагођавање, на поступак жалбе против решења.

Члан 436.

Ако овим Законом није друкчије одређено, одредбе Чланова 431. и 435. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање на сва остала решења донета према овом Закону.

Члан 437.

Одредбе Члана 401. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање и на одлуке на које је дозвољена посебна жалба.

ПОГЛАВЉЕ XXXIX: ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛЕКОВИ**1. ПОНАВЉАЊЕ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА****Члан 438.**

Кривични поступак који је окончан правоснажним решењем или правоснажном пресудом може на захтев овлашћеног лица да буде поновљен само у случајевима и под условима предвиђеним овим Законом.

Члан 439.

(1) Правоснажна пресуда може да буде преиначена и без понављања кривичног поступка:

- 1) Ако је у две или више пресуда против истог осуђеног лица изречено више казни у коначном облику а нису примењене одредбе о изрицању јединствене казне за дела у стицају;
- 2) Ако је приликом изрицања јединствене казне применом одредби о стицају кривичних дела (Члан 72. Привременог кривичног закона) казна која је већ обухваћена јединственом казном изреченом ранијом пресудом у складу са одредбама о кривичним делима у стицају, такође узета у обзир; или
- 3) Ако правоснажна пресуда којом је за више кривичних дела изречена јединствена казна не би могла да буде извршена у неком свом делу због амнестије, помиловања или из других разлога.

(2) У случају из става 1 подстав 1 овог Члана, суд новом пресудом преиначује раније пресуде у погледу одлука о казнама изречених тим пресудама и изриче јединствену казну. За доношење нове пресуде надлежан је првостепени суд који је пресуђивао о том предмету, а на којем је изречена најстрожија врста казне. Када су изречене казне исте врсте, суд који је изрекао најстрожију врсту казне изриче нову пресуду, а ако су казне једнаке, то чини суд који је последњи изрекао казну.

(3) У случају из става 1 подстав 2 овог Члана, суд који је приликом изрицања јединствене казне погрешно узео и казну која је већ обухваћена неком ранијом пресудом, мора да преиначи своју пресуду.

(4) У случају из става 1 подстав 3 овог Члана суд који је судио у првом степену преиначује ранију пресуду у погледу казне и изриче нову казну или утврђује колики део казне изречене ранијом пресудом треба да буде извршен.

(5) Нову пресуду доноси суд на седници већа на предлог јавног тужиоца ако је поступак покренут на његов/њен захтев, или на предлог оптуженог, али после саслушања супротне стране.

(6) Ако су у случају из става 1 подставови 1 или 2 овог Члана приликом изрицања казне узете у обзир и пресуде других судова, оверена копија нове правоснажне пресуде бива достављена тим судовима.

Члан 440.

(1) Ако је оптужница одбијена према Члану 316. став 2 или Члану 384. овог Закона, поступак се наставља на захтев овлашћеног тужиоца чим престану разлози због којих је донето то решење.

(2) Ако је оптужница одбијена правоснажним решењем због стварне ненадлежности, поступак се наставља пред надлежним судом за тај предмет на основу захтева овлашћеног тужиоца.

Члан 441.

(1) Кривични поступак правоснажно обустављен пре почетка главног претреса може да буде поновљен кад јавни тужилац одустне од оптужнице, а докаже се да је одустајање резултат кривичног дела злоупотребе службеног положаја јавног тужиоца. При доказивању овог кривичног дела примењују се одредбе Члана 442. став 2 овог Закона.

(2) Ако је поступак обустављен зато што је субсидијарни тужилац одустао од гоњења, или се према овом Закону сматра да је одустао, субсидијарни тужилац не може да захтева обнављање поступка.

(3) Ако је оптужница одбијена у поступку потврђивања оптужнице правоснажним решењем због тога што није било довољно доказа за оправдану сумњу да је окривљени извршио кривично дело назначено у оптужници и ако буду откривене или добијене нове чињенице и нови докази, нова оптужница може да буде подигнута ако трочлано ванрасправно веће сматра да нове чињенице и нови докази то оправдавају.

Члан 442.

(1) Кривични поступак завршен правоснажном пресудом може да буде поновљен само ако:

- 1) Се докаже да је пресуда заснована на лажном документу или на лажном исказу сведока, вештака или преводиоца;
- 2) Се докаже да је до пресуде дошло услед кривичног дела које је извршио судија, судија поротник или лице које је вршило истражне радње;
- 3) Буду изнете нове чињенице или поднети нови докази који сами за себе или у вези са ранијим доказима вероватно оправдавају ослобађање лица које је било осуђено или његову осуду према блажим кривичним одредбама;

- 4) Је лице за исто дело више пута осуђивано, или ако је више лица осуђено због истог дела које је могло да учини само једно лице, или нека од њих; или
- 5) У случају осуде за продужено кривично дело, или за друго кривично дело које према закону обухвата више истоврсних или разноврсних радњи, буду изнете нове чињенице или поднети нови докази који указују да осуђени није учинио радњу која је обухваћена кривичним делом за које је он/она осуђен, а постојање ових чињеница би критично утицало на одмеравање казне.

(2) Кривични поступак окончан правоснажном пресудом може да буде поновљен само у корист окривљеног осим ако је доказано да су околности из става 1 подставови 1 и 2 овог Члана резултат кривичног дела које је извршио окривљени или његов агент против сведока, вештака, преводиоца, јавног тужиоца, судије или судије поротника или њихових ближњих, те кривични поступак окончан правоснажном пресудом може да буде поновљен против окривљеног. Понављање кривичног поступка против окривљеног дозвољено је само унутар рока од пет година од доношења правоснажне пресуде.

(3) У случајевима из става 1 подставови 1 и 2 или става 2 овог Члана правоснажном пресудом мора да буде доказано да су лица о којима је реч проглашена кривим за кривична дела о којима је реч. Ако поступак против ових лица не може да буде спроведен због тога што су умрла или зато што постоје околности које искључују кривично гоњење, чињенице из става 1 подставови 1 и 2 или става 2 овог Члана могу да буду доказане коришћењем других доказа.

Члан 443.

(1) Захтев за понављање кривичног поступка могу да поднесу странке и бранилац. После смрти осуђеног лица, понављање поступка може да захтева јавни тужилац, брачни друг, ванбрачни друг, непосредни крвни сродник по вертикалној линији првог степена, усвојитељ, усвојеник, брат, сестра и хранитељ осуђеног лица.

(2) Захтев за понављање кривичног поступка може да буде поднет и пошто је осуђено лице издржало казну без обзира на застарелост, амнестију или помиловање.

(3) Ако суд који је надлежан за одлучивање о понављању кривичног поступка (Члан 444. овог Закона) сазна да постоји разлог за понављање кривичног поступка, обавештава о томе осуђеног или друго лице које је овлашћено да поднесе захтев.

Члан 444.

(1) О захтеву за понављање кривичног поступка одлучује трочлано ванрасправно веће суда који је у ранијем поступку судио у првом степену.

(2) У захтеву мора да буде наведено према којем се законском основу тражи понављање и којим се доказима поткрепљују чињенице на којима се захтев заснива. Ако захтев не садржи ове податке, суд позива подносиоца захтева да у одређеном року допуни захтев.

(3) Судија који је учествовао у доношењу пресуде у ранијем поступку не може да учествује у раду већа на којем се разматра захтев за понављање поступка.

Члан 445.

(1) Суд одбацује захтев ако се на основу самог захтева и списка са ранијег поступка утврди да

- 1) Захтев је поднело неовлашћено лице;
- 2) Нема законских разлога за понављање поступка;
- 3) Чињенице и докази на којима се захтев заснива већ су били изнети у ранијем захтеву за понављање поступка који је одбијен правоснажним решењем суда;
- 4) Чињенице и докази очигледно не пружају адекватан основ да на основу њих буде дозвољено понављање поступка; или
- 5) Подносилац захтева за понављање поступка није поступио према Члану 444. став 2 овог Закона.

(2) Ако суд не одбаци захтев, доставља копију захтева супротној страни која има право да у року од осам дана одговори на захтев. Када суду стигне одговор на захтев или када истекне рок за давање одговора, председник већа налаже да чињенице и докази назначени у захтеву и одговор на њих буду прибављени и испитани.

(3) Пошто је завршено разматрање, у случајевима када је реч о кривичним делима која се гоне по службеној дужности, председник већа налаже да списи буду послати јавном тужиоцу који је обавезан да их без одлагања врати заједно са својим мишљењем.

Члан 446.

(1) Кад јавни тужилац врати списе, суд може да наложи да разматрање буде допуњено. На основу резултата разматрања суд или уважава захтев и дозвољава понављање кривичног поступка, или одбија захтев.

(2) Ако суд утврди да разлози због којих је дозволио понављање поступка иду у прилог и саоптуженом који није поднео захтев за понављање поступка, поступа по службеној дужности као да је то лице поднело такав захтев.

(3) У решењу којим се дозвољава понављање кривичног поступка суд одлучује да одмах буде заказан нови главни претрес или да предмет буде враћен у фазу истраге, односно да буде спроведена истрага ако раније није вођена.

(4) Суд налаже да извршење пресуде буде одложено или прекинуто ако, имајући у виду предочене доказе, суд закључи да:

- 1) Осуђени може у поновљеном поступку да буде осуђен на такву казну да би уз урачунавање већ издржане казне морао да буде пуштен на слободу;
 - 2) Он/она може да буде ослобођен оптужбе; или
 - 3) Оптужба против њега/ње може да буде одбијена.
- (5) Када решење којим се дозвољава понављање кривичног поступка постане правоснажно обуставља се извршење казне. Ипак, ако постоје разлози из Члана 281. став 1 овог Закона, суд одређује судски притвор.

Члан 447.

- (1) За нови поступак који се води на основу решења којим је дозвољено понављање кривичног поступка важе исте одредбе као и за ранији поступак. У новом поступку суд не обавезују решења која су донесена у ранијем поступку.
- (2) Ако нови поступак буде обустављен пре отварања главног претреса, суд решењем о обустављању поступка поништава и ранију пресуду.
- (3) Када доноси нову пресуду, суд или поништава ранију пресуду или њен део, или потврђује ранију пресуду. У казну коју одреди новом пресудом суд оптуженом урачунава издржану казну, а ако је понављање одобрено само за неко од дела за која је оптужени био осуђен или ослобођен, суд изриче нову укупну казну према одредбама кривичног Закона.
- (4) У новом поступку, суд је обавезан забраном прописаном у Члану 417. овог Закона.

2. ВАНРЕДНО УБЛАЖАВАЊЕ КАЗНЕ

Члан 448.

Ванредно ублажавање коначне изречене казне дозвољено је кад се након правоснажности пресуде појаве околности којих није било кад је пресуда изрицана или суд за њих није знао иако су постојале, а оне би очигледно довеле до блаже казне.

Члан 449.

- (1) Захтев за ванредно ублажавање казне може да поднесе јавни тужилац, кад је поступак покренут на његов захтев, осуђено лице или његов/њен бранилац.
- (2) Захтев за ванредно ублажавање казне не задржава извршење казне.

Члан 450.

- (1) О захтеву за ванредно ублажавање казне одлучује Врховни суд Косова.
- (2) Захтев за ванредно ублажавање казне подноси се суду који је објавио пресуду у првом степену.
- (3) Председник већа првостепеног суда одбацује захтев који поднесе лице које није овлашћено за подношење захтева.
- (4) Првостепени суд испитује да ли постоје разлози за ванредно ублажавање казне, те пошто саслуша мишљење јавног тужиоца, ако је поступак вођен на његов захтев и осуђеног лица или његовог/њеног браниоца, списе са својим образложеним предлогом упућује Врховном суду Косова.
- (5) Ако је реч о кривичном делу за које је поступак вођен на захтев јавног тужиоца, Врховни суд Косова, пре доношења решења о захтеву за ванредно ублажавање казне, доставља списе Јавном тужиоцу Косова. Јавни тужилац може да поднесе писани предлог суду. Одбрани мора да буде омогућен приступ овим списима.
- (6) Врховни суд Косова одбија захтев ако утврди да нису испуњени законски услови за ванредно ублажавање казне. Ако захтев усвоји, суд решењем преиначује правоснажну пресуду у погледу одлуке о казни.

3. ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ

Члан 451.

(1) Против правоснажне судске одлуке или против судског поступка који је претходио тој одлуци, може након коначног завршетка кривичног поступка да буде подигнут захтев за заштиту законитости у следећим случајевима:

- 1) Због повреде кривичног закона;
 - 2) Због суштинске повреде одредби Закона о кривичном поступку из Члана 403. став 1 овог Закона; или
 - 3) Због других повреда одредби Закона о кривичном поступку, ако су те повреде утицале на законитост судске одлуке.
- (2) Захтев за заштиту законитости не може да буде подигнут због погрешног или непотпуног утврђивања чињеничног стања нити против одлуке Врховног суда Косова којом је одлучено о захтеву за заштиту законитости.
- (3) Упркос одредбама става 1 овог Члана, Јавни тужилац Косова може да уложи захтев за заштиту законитости због било које повреде закона.
- (4) Упркос одредбама става 1 овог Члана, захтев за заштиту законитости може да буде поднет у току кривичног поступка који није коначно завршен само против коначних одлука које се односе на одређивање или продужење судског притвора.

Члан 452.

- (1) Захтев за заштиту законитости могу да поднесу Јавни тужилац Косова, окривљени или његов/њен бранилац. У случају смрти окривљеног, такав захтев у корист окривљеног могу да поднесу лица из последње реченице Члана 443. став 1.
- (2) Јавни тужилац Косова може да поднесе захтев за заштиту законитости, или на штету или у корист окривљеног.
- (3) Окривљени и његов/њен бранилац и лица из последње реченице Члана 443. став 1, могу да поднесу захтев за заштиту законитости у року од три месеца од дана када је окривљеном уручена правоснажна судска одлука. Ако против одлуке првостепеног суда није поднета жалба, овај рок се рачуна од дана када је одлука постала коначна.
- (4) Ако је одлуком Европског суда за људска права потврђено да коначна пресуда на штету окривљеног крши људска права, прописани рок за подношење захтева за заштиту законитости рачуна се од дана кад је одлука Европског суда за људска права уручена окривљеном.

(5) Упркос одредби Члана 451. став 2 овог Закона, захтев за заштиту законитости заснован на одлуци из става 4 овог Члана може да буде поднет и против одлуке Врховног суда Косова.

Члан 453.

(1) Захтев за заштиту законитости подноси се суду који је донео одлуку у првом степену.

(2) Председник већа првостепеног суда одбацује решењем захтев за заштиту законитости ако:

- 1) Је захтев поднет против одлуке Врховног суда Косова (Члан 451. став 2 овог Закона), осим у случајевима из Члана 452. став 5 овог Закона;
- 2) Је захтев поднело неовлашћено лице (Члан 452. став 1 овог Закона); или
- 3) Је захтев неблаговремен (Члан 452. став 3 овог Закона).

(3) Против овог решења дозвољена је жалба другостепеном суду.

(4) У зависности од садржине захтева, првостепени суд може да одлучи да извршење правоснажне судске одлуке буде одложено или обустављено.

Члан 454.

(1) О захтеву за заштиту законитости одлучује Врховни суд Косова на седници већа.

(2) Врховни суд Косова одбацује решењем захтев за заштиту законитости ако је захтев забрањен или закаснео (Члан 453. став 2 овог Закона), а у супротном шаље копију захтева супротној страни која у року од петнаест дана од дана пријема захтева може да поднесе одговор на захтев.

(3) Пре него што је донета одлука о захтеву, судија известилац може, ако је потребно, да изнесе извештај о наводним повредама закона.

(4) У зависности од садржине захтева, Врховни суд Косова може да одложи или укине извршење правоснажне судске одлуке.

Члан 455.

(1) Кад одлучује о захтеву за заштиту законитости, Врховни суд Косова се ограничава на испитивање оних повреда закона на које се подносилац захтева позива у свом захтеву.

(2) Ако Врховни суд Косова утврди да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног постоје и у односу на другог саоптуженог који није поднео захтев за заштиту законитости, поступа по службеној дужности, као да је то лице поднело такав захтев.

(3) Ако је захтев за заштиту законитости поднет у корист окривљеног, Врховни суд Косова је приликом доношења одлуке о захтеву обавезан забраном предвиђеном Чланом 417. овог Закона.

Члан 456.

Врховни суд Косова пресудом одбија захтев за заштиту законитости кад утврди да не постоје законске повреде на које се позива подносилац захтева, или кад је захтев поднет због погрешног или непотпуно утврђеног чињеничног стања (Члан 405. и Члан 451. став 2 овог Закона).

Члан 457.

(1) Када Врховни суд Косова утврди да је захтев за заштиту законитости основан, доноси пресуду којом, у зависности од природе повреде:

- 1) Преиначује коначну одлуку;
- 2) Поништава у целини или делимично одлуке првостепеног и вишег суда или само одлуку вишег суда и предмет враћа на поновно одлучивање или поновно суђење првостепеном или вишем суду; или
- 3) Ограничава се само на то да утврди постојање повреде закона.

(2) Ако Врховни суд Косова утврди да је захтев за заштиту законитости поднет на штету окривљеног основан, он само утврђује да постоји повреда закона, а не разматра коначну одлуку.

(3) Ако другостепени суд према одредбама овог Закона није био овлашћен да поништи повреду закона која је учињена у одлуци првостепеног суда или у судском поступку који јој је претходио, а Врховни суд Косова утврди да је захтев поднет у корист окривљеног основан и да због поништавања учињене повреде закона треба да буде поништена или преиначена одлука првостепеног суда, Врховни суд Косова поништава или преиначује и одлуку другостепеног суда иако њом није повређен закон.

Члан 458.

Ако се у поступку према захтеву за заштиту законитости појави знатна сумња у тачност утврђених чињеница у одлуци која је оспорена захтевом, Врховни суд Косова, пресудом којом решава о захтеву за заштиту законитости, укида ту одлуку и налаже да се одржи главни претрес пред истим или другим надлежним првостепеним судом.

Члан 459.

- (1) Ако је правоснажна пресуда поништена и предмет враћен на поновно суђење, поступак се заснива на ранијој оптужници или на њеном делу који се односи на поништени део пресуде.
- (2) Суд је обавезан да предузме све процедуралне радње и да расправи сва питања на која му је указао Врховни суд Косова.
- (3) Пред првостепеним, односно другостепеним судом, странке имају право да предоче нове чињенице и доказе.
- (4) Суд је при доношењу нове одлуке обавезан забраном прописаном Чланом 417. овог Закона.
- (5) Ако је упоредо са одлуком првостепеног суда поништена и одлука вишег суда, предмет се шаље нижем суду преко вишег суда.

Члан 460.

Захтев за ванредан правни лек из овог Поглавља може да буде поднет на основу одлуке Европског суда за људска права у складу са поступцима прописаним законом.

ШЕСТИ ДЕО: СКРАЋЕНИ ПОСТУПАК, ИЗДАВАЊЕ КАЗНЕНОГ НАЛОГА И ДОНОШЕЊЕ СУДСКЕ ОПОМЕНЕ

ПОГЛАВЉЕ XL: СКРАЋЕНИ ПОСТУПАК

Члан 461.

У поступку пред општинским судом, за кривична дела за која је као главна казна прописана новчана казна или казна затвора до три године, примењују се одредбе Чланова 462. до 474. овог Закона. Остале одредбе овог Закона примењују се, уз одговарајуће прилагођавање, на питања која нису посебно предвиђена овим одредбама.

Члан 462.

- (1) Кривични поступак бива покренут на основу оптужног предлога јавног тужиоца или субсидијарног тужиоца, или на основу приватне тужбе.
- (2) Јавни тужилац може да поднесе оптужни предлог и на основу саме кривичне пријаве.
- (3) Оптужни предлог и приватна тужба подносе се у потребном броју примерака за суд и окривљеног.
- (4) У скраћеном поступку нема поступка за потврђивање оптужнице.
- (5) Члан 307. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

Члан 463.

(1) Судски притвор може изузетно да буде одређен лицу ако је примењив Члан 281. став 1 подстав 3 овог Закона и ако постоји основана сумња да је он/она учинио кривично дело и:

- 1) Ако се лице крије или ако не може да буде утврђен његов/њен идентитет или ако постоје друге околности које очигледно указују на опасност од бекства; или
- 2) Ако постоји разлог за судски притвор према Члану 281. став 1 подстав 2 тачке (ii) и (iii) овог Закона, а реч је о:
 - (i) Кривичном делу против јавног реда и законитих трансакција из Поглавља XXVIII Привременог кривичног закона или против сексуалног интегритета из Поглавља XIX Привременог кривичног закона;
 - (ii) Кривичном делу са елементима насиља кажњивом са две или више година затвора; или

(iii) Другом кривичном делу за која може да буде изречена казна од три године затвора.

(2) Пре подношења оптужног предлога судски притвор може да траје онолико колико захтевају околности, али не дуже од петнаест дана. О жалби против решења о судском притвору одлучује трочлано ванрасправно веће.

(3) Одредбе Члана 287. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање на судски притвор од уручења оптужног предлога до завршетка главног претреса. Судија је обавезан да сваког месеца провери да ли још постоје разлози за судски притвор.

(4) Кад се окривљени налази у судском притвору, суд мора да поступа нарочитом хитношћу.

Члан 464.

Ако је кривичну пријаву поднео оштећени, а јавни тужилац у року од месец дана по пријему пријаве не поднесе оптужни предлог нити обавести оштећеног да је одбацио пријаву, оштећени има право да предузме гоњење подношењем оптужног предлога суду.

Члан 465.

(1) Оптужни предлог, односно приватна тужба мора да садржи: име и презиме окривљеног са личним подацима уколико су познати, кратак опис кривичног дела, назив суда пред којим се одржава главни претрес, предлог доказа који треба да буду изведени на главном претресу и предлог да окривљени буде оглашен кривим и осуђен по закону.

(2) Ако се окривљени налази у судском притвору или се за време спровођења истражних радњи налазио у судском притвору, у оптужном предлогу се назначава колико је дуго у судском притвору.

Члан 466.

(1) Када суд прими оптужни предлог или приватну тужбу, судија појединац претходно проверава да ли је суд надлежан и да ли постоје услови за одбацивање оптужног предлога, односно приватне тужбе.

(2) Ако ниједно решење из претходног става не буде донето, судија налаже да оптужни предлог или приватна тужба буду уручени окривљеном и одмах заказује главни претрес.

(3) Судија који води главни претрес према скраћеном поступку има овлашћења која према овом Закону припадају председнику судског већа.

- (4) Члан 319. став 3 овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

Члан 467.

(1) Ако судија утврди да предмет спада у месну надлежност другог суда, упућује предмет том суду пошто решење постане правоснажно. Ако утврди да предмет спада у надлежност вишег суда, упућује предмет јавном тужиоцу који поступа пред вишим судом у даљем поступку. Ако јавни тужилац сматра да је за суђење надлежан суд који му је доставио предмет, тражи одлуку трочланог ванрасправног већа суда пред којим поступа.

(2) После заказивања главног претреса суд не може по службеној дужности да се огласи месно ненадлежним за тај предмет.

Члан 468.

(1) Судија одбацује оптужни предлог или приватну тужбу ако утврди да постоје разлози за обустављање поступка предвиђени Чланом 316. став 1 подставови 1 до 4 овог Закона, или за привремено обустављање поступка из Члана 316. став 2 овог Закона.

(2) Решење са кратким образложењем уручује се тужиоцу и оптуженом.

Члан 469.

(1) Судија позива на главни претрес окривљеног и његовог/њеног браниоца, тужиоца, оштећеног и њихове законске заступнике и пуномоћнике, сведоке, вештаке и преводиоца. Уколико је потребно он/он може да обезбеди и предмете који треба да послуже као доказ на главном претресу.

(2) Оптуженог позив упућује да на главни претрес може да дође са доказима за своју одбрану или да доказе благовремено саопшти суду како би могли да буду прибављени за главни претрес. Исто тако бива информисан да главни претрес може да буде одржан и у његовом одсуству ако за то постоје законски услови (Члан 472. став 1 овог Закона), као и да ће да буде сматрано да се одриче права на жалбу ако у року од осам дана од објављивања пресуде не најави жалбу. Окривљеном се уз позив уручује и копија оптужног предлога, односно приватне тужбе, уколико приватна тужба није уручена одмах после њиховог испитивања (Члан 466. став 2 овог Закона). Он такође бива поучен у позиву да има право да ангажује браниоца, али да, осим када је бранилац обавезан, због недоласка браниоца на главни претрес или ангажовања браниоца тек на главном претресу, главни претрес не може да буде одложен.

(3) Позив оптуженом мора да буде уручен тако да између уручивања позива и главног претреса остане довољно времена за припрему одбране, а најмање три дана. Овај рок може да буде и краћи ако се оптужени са тим сложи.

Члан 470.

Главни претрес се одржава у месту где суд има седиште. У хитним случајевима, нарочито када треба да буде извршен увиђај или када је то у интересу лакшег спровођења доказног поступка, главни претрес може према одобрењу председника суда, да буде вођен у месту где је кривично дело извршено или у месту где се врши увиђај, при чему та места морају да буду унутар месне надлежности тог суда.

Члан 471.

Приговор на месну ненадлежност може да буде поднет само пре отварања главног претреса.

Члан 472.

(1) Ако оптужени не дође на главни претрес иако је уредно позван, суд може да одлучи да одржи главни претрес без његовог/њеног присуства, под условом да његова/њена присутност није неопходна и да је већ испитан, а да је његов/њен бранилац присутан.

(2) Ако бранилац не дође на главни претрес иако је уредно позван нити обавести суд о разлозима недоласка, или ако се без одобрења удаљи са главног претреса, или када му судија ускрати даље вођење одбране због ометања реда, у случају када одбрана није обавезна, главни претрес, ако окривљени одмах не ангажује другог браниоца, одржава се без браниоца.

Члан 473.

(1) Главни претрес почиње читањем суштине оптужног предлога или приватне тужбе. Започети главни претрес води се кад год је то могуће без прекида.

(2) По закључењу главног претреса суд одмах изриче пресуду и објављује је истичући битне разлоге. Пресуда мора да буде сачињена у писаном облику у року од петнаест дана од објављивања.

(3) На пресуду жалба може да буде изјављена у року од осам дана од дана уручења копије пресуде.

(4) Члан 393. овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање на укидање судског притвора после доношења пресуде.

(5) Када је изречена казна затвора, судија може да наложи да окривљени буде притворен, односно да остане у судском притвору, ако постоје разлози из Члана 463. став 1 овог Закона. Судски притвор у таквом случају може да траје док пресуда не постане правоснажна, али не после истека казне коју је окривљеном изрекао првостепени суд.

(6) Ако судија у току или након завршетка главног претреса сазна да је за предмет суђења стварно надлежан окружни суд, или да постоје услови из Члана 384. став 1 овог Закона, одбацује решењем оптужни предлог.

Члан 474.

(1) Пре заказивања главног претреса за кривично дело које спада у надлежност судије појединца, а гони се према приватној тужби, судија појединац може да позове приватног тужиоца и окривљеног да одређеног дана дођу у суд због разјашњавања ствари, ако сматра да би то водило бржем окончању поступка. Окривљеном уз позив бива достављена и копија приватне тужбе.

(2) Ако не дође до измирења странака и повлачења приватне тужбе, судија узима изјаве од странака и позива их да поднесу своје предлоге у погледу прибављања доказа.

(3) Ако судија појединац утврди да не постоје услови за одбацивање приватне тужбе, доноси одлуку који ће докази да буду изведени на главном претресу и заказује, по правилу, главни претрес одмах и то саопштава странкама.

(4) Ако судија појединац сматра да није потребно прибављање доказа, а да не постоје неки други разлози за посебно заказивање главног претреса, може одмах да отвори главни претрес и, након извођењу доказа који се налазе пред судом, да донесе одлуку о приватној тужби. Приватни тужилац и оптужени биће посебно упозорени на ово приликом уручења позива.

(5) На неодрживање приватног тужиоца на позив из става 1 овог Члана примењују се одредбе Члана 61. овог Закона.

Члан 475.

Кад другостепени суд решава о жалби на пресуду првостепеног суда која је донета по скраћеном поступку, о седници већа другостепеног суда бивају обавештене обе стране ако је изречена казна затвора у првостепеној пресуди и ако су стране захтевале да буду обавештене о седници, или ако председник већа или веће другостепеног суда сматра да би присуство странака, или једне од њих, било корисно за разрешење случаја.

ПОГЛАВЉЕ ХЛІ: ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА КАЗНЕНОГ НАЛОГА**Члан 476.**

(1) За кривична дела за која је прописана казна затвора до три године или новчана казна, а за која јавни тужилац сазна на основу веродостојне кривичне пријаве, он/она може у оптужном предлогу да затражи да суд изда казнени налог којим се оптуженом изриче одређена казна без одржавања главног претреса.

(2) Јавни тужилац може да затражи изрицање једне или више од следећих мера: новчана казна, забрана управљања моторним возилом, налог за објављивање пресуде у медијима, заплена предмета, судска опомена или заплена материјалне добити стечене извршењем кривичног дела.

Члан 477.

(1) Судија појединац одбацује захтев за издавање казненог налога у случајевима из Члана 468. овог Закона ако је реч о кривичном делу за које такав захтев не може да буде поднет или ако јавни тужилац затражи изрицање казне која према закону није допуштена. О жалби јавног тужиоца на решење о одбацивању захтева одлучује трочлано ванрасправно веће у прописаном року од четрдесетосам сати.

(2) Ако судија појединац сматра да подаци у оптужном предлогу не пружају довољно основа за издавање казненог налога или да према тим подацима може да се очекује изрицање неке друге казне, а не оне коју је тражио јавни тужилац, он/она по пријему оптужног предлога заказује главни претрес и на њега позива лица према одредбама Члана 469. овог Закона. Окривљеном се у том случају уз позив уручује само копија оптужног предлога, без захтева јавног тужиоца за издавање казненог налога.

Члан 478.

(1) Ако се судија појединац слаже са захтевом, он/она пресудом издаје казнени налог.

(2) У казненем налогу наводи се само да је прихваћен захтев јавног тужиоца, те се оптуженом, чији лични подаци морају да буду јасно назначени, изриче казна из захтева. Изрека пресуде о казненем налогу садржи потребне податке из Члана 391. став 1 овог Закона, укључујући и одлуку о имовинско-правном захтеву, ако је предлог за његово остваривање био поднет. У образложењу бивају наведени само докази који оправдавају издавање казненог налога.

(3) Казнени налог садржи поуку окривљеном у смислу одредбе Члана 479, став 2 овог Закона као и навод да по истеку рока за приговор, ако приговор не буде поднет, казнени налог постаје правоснажан и да ће казна изречена окривљеном да буде извршена.

Члан 479.

- (1) Казнени налог доставља се окривљеном и његовом/њеном браниоцу, ако га има, и јавном тужиоцу.
- (2) Окривљени или његов/њен бранилац може у року од осам дана по пријему да поднесе приговор против казеног налога у писаном облику или усмено у записник код суда. Приговор не мора да буде образложен, у њему могу да буду предложени докази у корист одбране. Оптужени може да се одрекне права на приговор, али од поднетог приговора након заказаног главног претреса не може да одустане. Плаћање новчане казне пре истека рока за приговор не сматра се одрицањем од права на приговор.
- (3) Окривљеном, који из оправданих разлога пропусти прописани рок за подношење приговора, судија допушта повраћај у пређашње стање. Када се одлучује о молби за повраћај у пређашње стање, примењују се одредбе Чланова 96. и 97. овог Закона.
- (4) Ако судија појединац не одбаци приговор као закасneo или зато што га је поднело неовлашћено лице, заказује главни претрес на основу оптужног предлога јавног тужиоца и даље поступа према одредбама Чланова 469. до 473. овог Закона.
- (5) О жалби на решење о одбацивању приговора на казнени налог одлучује трочлано веће.

Члан 480.

Када доноси пресуду после приговора, судија појединац није обавезан захтевом јавног тужиоца из Члана 476. став 2 овог Закона, нити забраном из Члана 417. овог Закона.

ПОГЛАВЉЕ ХЛИ: ИЗРИЦАЊЕ СУДСКЕ ОПОМЕНЕ**Члан 481.**

- (1) Судска опомена доноси се пресудом.
- (2) Уколико у овом Поглављу није другачије предвиђено, одредбе овог Закона које се односе на пресуду којом се окривљени оглашава кривим примењују се уз одговарајуће прилагођавање на пресуду о судској опомени.

Члан 482.

(1) Пресуда о судској опоми објављује се одмах по завршетку главног претреса заједно са битним разлозима. Члан 400. став 3 овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

(2) У изреци пресуде о судској опоми, наводе се лични подаци оптуженог, назнака да се оптуженом изриче судска опомена за дело наведено у оптужном предлогу и законски назив кривичног дела. Изрека пресуде о судској опоми садржи и потребне податке из Члана 391. став 1 подставови 4 и 6 овог Закона.

(3) У образложењу пресуде суд наводи којим се разлозима руководио при доношењу судске опомене.

Члан 483.

(1) Пресуда о судској опоми може да буде оспорена због разлога наведених у Члану 402. став 1 подставови 1, 2 или 3 овог Закона, као и због тога што нису постојале околности које оправдавају доношење судске опомене.

(2) Ако решење о судској опоми садржи одлуку о мери обавезног рехабилитационог лечења, одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, о трошковима кривичног поступка или о имовинско-правном захтеву, ова пресуда може да буде оспорена због тога што суд није правилно применио меру обавезног рехабилитационог лечења, одузимања материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, или зато што је одлуку о трошковима кривичног поступка или имовинско-правном захтеву донео противно законским одредбама.

Члан 484.

Повреда кривичног закона у случају изрицања судске опомене постоји, поред повреда наведених у Члану 404. тачке 1 до 4 овог Закона, и када суд одлуком о судској опоми, мери обавезног рехабилитационог лечења или одузимања материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, прекорачи овлашћења која су му додељена законом.

Члан 485.

(1) Ако је жалбу на пресуду о судској опоми изјавио тужилац на штету оптуженог, другостепени суд може да донесе пресуду којом оптуженог оглашава кривим и осуђује на казну, или пресуду којом изриче алтернативну казну (Члан 41. Привременог кривичног Закона), ако установи да је првостепени суд правилно утврдио материјалне чињенице, али да правилна примена закона захтева да казна буде изречена.

(2) Поводом било које жалбе на пресуду о судској опомени, другостепени суд може да донесе пресуду којом одбацује оптужни предлог или приватну тужбу, или којом оптуженог ослобађа оптужбе, ако утврди да је првостепени суд правилно утврдио материјалне чињенице, али да правилна примена закона налаже доношење једне од горњих пресуда.

(3) Кад постоје услови из Члана 423. овог Закона, другостепени суд доноси решење којим жалбу одбија као неосновану и потврђује пресуду првостепеног суда о судској опомени.

СЕДМИ ДЕО: ПОСЕБНИ ПОСТУПЦИ**ПОГЛАВЉЕ XLIII: ПОСТУПАК ПРОТИВ ЛИЦА КОЈА СУ ПОЧИНИЛА КРИВИЧНО ДЕЛО ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА И ЗАВИСНОСТИ ОД ДРОГА****Члан 486.**

(1) Суд може осуђујућом пресудом да изрекне меру обавезног рехабилитационог лечења извршилаца кривичних дела који су зависни од алкохола или дрога извршиоцу који је извршио кривично дело под утицајем зависности од алкохола или дрога, у складу са Члановима 77. и 49. Привременог кривичног закона.

(2) Меру из става 1 овог Члана суд може да изрекне независно од санкције коју је изрекао оптуженом, и она бива извршена без обзира да ли је окривљени на слободи или на одслужењу казне затвора.

(3) Суд одлучује о примени мере из става 1 овог Члана после добијања стручног мишљења и саслушавања јавног тужиоца и одбране. Стручно мишљење треба да објасни могућности за лечење окривљеног.

(4) Време које осуђени проведе у здравственој установи због мере обавезног рехабилитационог лечења урачунава се у казну затвора.

Члан 487.

(1) Суд који донесе меру обавезног рехабилитационог лечења у здравственој установи, по службеној дужности или на предлог здравствене инситуције и на основу мишљења психијатара, доноси све будуће одлуке у вези са трајањем или изменама мере из Члана 77. Привременог кривичног закона.

(2) Одлуке из претходног става доноси трочлано веће после саслушања. Обавештење о саслушању шаље се јавном тужиоцу и браниоцу. Пре него што донесе одлуку, суд саслушава мишљење вештака и извршиоца дела, ако његово здравствено стање то дозвољава.

(3) У поступку поновног разматрања трајања или промене мере обавезног рехабилитационог лечења, извршилац мора да има браниоца.

(4) Свака два месеца суд у складу са ставом 2 овог Члана по службеној дужности одлучује да ли још увек постоје услови за примену мере обавезног рехабилитационог лечења у здравственој установи. Вештак који ради у здравственој установи у којој се извршилац налази на обавезном рехабилитационом лечењу обавља стручну анализу и подноси свој налаз у писаном облику, а ако је потребно, сведочи на суду.

(5) Суд обуставља примену мере из првог става овог Члана ако лечење или рехабилитација нису више потребни, или ако је истекао прописани временски период из Члана 77. став 3 Привременог кривичног закона.

Члан 488.

Осим ако је друкчије предвиђено овим Поглављем, друге одредбе овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање на лица која су извршила кривично дело под утицајем зависности од алкохола и дрога.

ПОГЛАВЉЕ XLIV: ПОСТУПАК ОДУЗИМАЊА**Члан 489.**

(1) Предмети који у складу са Привременим кривичним Законом могу или морају да буду одузети, биће одузети и када се кривични поступак не заврши пресудом којом се оптужени оглашава кривим, ако постоји опасност да би могли да буду искоришћени за кривично дело или када то захтевају интереси опште безбедности или морални разлози.

(2) Посебно решење о томе доноси надлежни орган пред којим је вођен поступак у време када је поступак завршен, односно када је обустављен.

(3) Решење о одузимању предмета из става 1 овог Члана доноси суд и када пресуда којом је оптужени оглашен кривим не садржи такву одлуку.

(4) Оверена копија одлуке о одузимању предмета бива уручена власнику предмета ако је власник познат.

(5) Власник предмета има право на жалбу на одлуку из ставова 2 и 3 овог Члана ако сматра да не постоји законски основ за одузимање предмета. Ако решење из става 2 овог Члана није донео суд, о жалби одлучује трочлано ванрасправно веће суда који је био надлежан за пресуђивање у првом степену.

Члан 490.

(1) Материјална добит стечена извршењем или као резултат кривичног дела утврђује се у кривичном поступку по службеној дужности.

(2) Суд и други органи који воде кривични поступак дужни су у току поступка да прикупљају доказе и испитују околности које су важне за утврђивање материјалне добити стечене кривичним делом.

(3) Ако је оштећени поднео имовинско-правни захтев за повраћај ствари стечених извршењем кривичног дела, односно износа који одговара њиховој вредности, материјална добит се утврђује само у делу који није обухваћен имовинско-правним захтевом.

Члан 491.

(1) Када је реч о одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела (Чланови 82. и 83. Привременог кривичног закона) лице којем је материјална добит пренесена, укључујући представника пословне организације или другог правног лица бивају позвани на саслушање у прелиминарном поступку и на главном претресу. Он/она бива упозорен да поступак може да буде вођен и без његовог/њеног присуства.

(2) Представник пословне организације или другог правног лица бивасаслушан на главном претресу после оптуженог. На исти начин поступа се и у односу на другог примаоца материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, ако он/она није позван као сведок.

(3) Прималац материјалне добити стечене извршењем кривичног дела као и представник пословне организације или другог правног лица има право да у вези са утврђивањем материјалне добити предлаже доказе и да, уз одобрење председника већа, поставља питања окривљеном, сведоцима и вештацима.

(4) Искључење јавности са главног претреса не односи се на примаоца материјалне добити укључујући представника пословне организације или другог правног лица.

(5) Ако суд тек у току главног претреса утврди да долази у обзир одузимање материјалне добити стечене извршењем кривичног дела прекида главни претрес и позива лице којем је материјална добит стечена извршењем кривичног дела пренесена, као и представника пословне организације или другог правног лица.

Члан 492.

Суд утврђује висину материјалне добитислободном проценом, ако би њено тачно утврђивање било скопчано са непотребним тешкоћама или знатним одуговлачењем поступка.

Члан 493.

Када је затражено одузимање материјалне добити стечене извршењем кривичног дела, суд по службеној дужности или на захтев јавног тужиоца наређује привремено обезбеђивање потраживања у складу са одредбама које се примењују у поступку принудног извршења. Члан 116. ставови 2 и 3 овог Закона примењује се уз одговарајуће прилагођавање.

Члан 494.

(1) Одузимање материјалне добити стечене извршењем кривичног дела суд може да изрекне у пресуди којом оптуженог оглашава кривим или у судској опомени, или у решењу којим се изриче мера обавезног рехабилитационог лечења извршилаца зависних од алкохола или дрога.

(2) У изреци пресуде или у решењу суд наводи који предмет, односно новчани износ одузима. Када постоји оправдан разлог, суд одлучује да материјална добит буде исплаћена у ратама и том приликом одређује рокове и износе рата.

(3) Оверена копија пресуде односно решења бива достављена лицу којем је материјална добит стечена извршењем кривичног дела пренета и представнику пословне организације или другог правног лица, ако је суд изрекао одузимање материјалне добити од те пословне организације или другог правног лица.

Члан 495.

Лица, пословне организације или правна лица из Члана 491. овог Закона, могу да захтевају понављање кривичног поступка у погледу одлуке о одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела.

Члан 496.

Члан 400. ставови 2 и 3 и Чланови 408. и 412. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање против жалбе на одлуку о одузимању материјалне добити стечене извршењем кривичног дела.

Члан 497.

(1) Суд који је наредио чување одузетих предмета или имовине која служи као привремена гаранција за обезбеђење захтев за одузимање материјалне добити стечене извршењем кривичног дела или имовине чија је вредност еквивалентна материјалној добити стеченој извршењем кривичног дела, обавезан је у таквим случајевима да поступа посебно брзо и да поступа економично и рационално као добар управитељ са одузетим предметима и имовином која служи као привремена гаранција за обезбеђење захтева.

(2) Поступак управљања одузетим предметима и имовином из става 1 овог Члана одређује надлежни јавни орган надлежан за правосуђе.

Члан 498.

(1) У случајевима кад кривични поступак није окончан пресудом којом је оптужени оглашен кривим, предмети који потичу од кривичног дела из Члана 274. Привременог кривичног закона и незаконито дате или примљене награде, поклони или повластице како је предвиђено Члановима 250, 251, 343, 344. и 345. Привременог кривичног закона такође бивају заплењени:

- 1) Ако су утврђени законски елементи кривичног дела из Члана 272. Привременог кривичног закона, а утврђено је и да су одређени предмети стечени извршењем кривичног дела из Члана 272. Привременог кривичног закона; или

- 2) Ако су утврђени законски елементи кривичног дела из Члана 250, 251, 343, 344. или 345. Привременог кривичног закона, а утврђено је и да је награда, поклон или корист дата или примљена.

(2) На образложени захтев јавног тужиоца, судско веће доноси посебно решење о одузимању из става 1 овог Члана. Јавни тужилац у захтеву износи све податке и околности који су важни за утврђивање добити стечене извршењем кривичног дела, предмете који су добијени извршењем кривичног дела или незаконито дате или примљене награде, поклоне или користи.

(3) Оверена копија решења из става 2 овог Члана уручује се власнику заплењеног новца или имовине, ако је он/она познат. Ако је власник непознат, решење бива објављено на огласној табли суда и, после осам дана, сматра се да је извршено уручивање непознатом власнику.

(4) Власници одузетог новца или имовине имају право да се жале против решења из става 2 овог Члана ако сматрају да нема законских основа за одузимање.

Члан 499.

(1) Ако у овом Поглављу није друкчије одређено, друге одредбе овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање на одузимање материјалне добити стечене извршењем кривичног дела и на одузимања сходно Члану 498. овог Закона.

(2) Одредбе Чланова 490. до 498. овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање при одузимању имовине чија вредност одговара материјалној добити стеченој извршењем кривичног дела (Чланови 83. и 85. Привременог кривичног закона) и новца, имовине, поклона или користи из Члана 498. овог Закона.

(3) Одредбе Члана 490. став 1 овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање у претпретресном поступку. Поред органа пред којим се води кривични поступак и други органи предвиђени овим Законом учествују у прикупљању података и истраживању околности важних за утврђивање материјалне добити стечене извршењем кривичног делаи.

ПОГЛАВЉЕ XLV: ПОСТУПАК ОПОЗИВА АЛТЕРНАТИВНИХ КАЗНИ**Члан 500.**

(1) Кад условна казна (Члан 41. Привременог кривичног закона) зависи од испуњавања једне од обавеза из Члана 43. став 3 Привременог кривичног закона, а оптужени не испуњава ту обавезу у року који одреди суд, суд који је судио у првом степену на предлог овлашћеног тужиоца, оштећеног или по службеној дужности покреће поступак за опозив условне казне.

(2) Судија који је одређен да води предмет саслушава осуђеног, ако је доступан, и спроводи потребне провере због утврђивања чињеница и прикупљања доказног материјала за пресуђивање, а затим предмет доставља већу.

(3) Председник судског већа заказује седницу већа о којој обавештава тужиоца, осуђеног и оштећеног. Недолазак странака и оштећеног, ако су уредно позвани, не спречава одржавање седнице већа.

(4) Ако суд утврди да осуђени није испунио обавезу која му је била изречена пресудом, доноси пресуду у складу са Чланом 47. Привременог кривичног закона.

ПОГЛАВЉЕ XLVI: ПОСТУПАК ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ О БРИСАЊУ ОСУДЕ ИЗ ЕВИДЕНЦИЈЕ**Члан 501.**

(1) Када закон предвиђа да осуда буде избрисана из евиденције после истека прописаног рока у којем осуђени не сме да изврши ново кривично дело (Члан 87. Привременог кривичног закона), надлежни јавни орган у области правосуђа доноси по службеној дужности решење о брисању осуде из евиденције.

(2) Пре доношења решења о брисању осуде из евиденције врше се потребне провере, а нарочито се прикупљају информације о томе да ли је против осуђеног у току кривични поступак за неко ново кривично дело учињено пре истека рока предвиђеног за брисање осуде.

Члан 502.

(1) Ако надлежни јавни орган из правосуђа не донесе решење о брисању осуде, осуђено лице може да захтева одлуку да брисању осуде буде обављено силом закона.

(2) Ако надлежни јавни орган правосуђа не донесе решење о брисању осуде у року од тридесет дана од пријема захтева, осуђени може да захтева да суд који је у првом степену изрекао пресуду донесе решење о брисању осуде.

(3) О овом захтеву одлучује суд пошто чује мишљење јавног тужиоца, ако је поступак покренут на његов захтев.

Члан 503.

Ако алтернативна казна не буде опозвана ни после годину дана од дана истека верификационог периода, суд који је судио у првом степену доноси решење којим се утврђује брисање осуде. Ово решење бива уручено осуђеном, јавном тужиоцу ако је поступак вођен на његов захтев, као и надлежном јавном органу правосуђа.

Члан 504.

(1) Поступак за брисање осуде на основу судске одлуке (Члан 88. Привременог кривичног закона) покреће се на молбу осуђеног.

(2) Молба се подноси суду који је судио у првом степену.

(3) Судија који је одређен да води предмет претходно утврђује да ли је истекао законски потребан период, а затим спроводи потребне провере да би утврдио чињенице на које се позива молилац и да би прикупио доказе о свим околностима које су важне за одлуку.

(4) Суд може да тражи извештај о понашању молиоца од полиције на чијем је подручју осуђени боравио после издржане казне, а може да тражи сличан извештај и од управе установе у којој је осуђени издржавао казну.

(5) После извршених провера, пошто чује мишљење јавног тужиоца, када је поступак вођен на његов захтев, судија шаље списе заједно са образложеним предлогом већу суда који је судио о предмету у првом степену.

(6) Против одлуке суда о брисању осуде жалбу могу да изјаве молилац или јавни тужилац.

(7) Ако суд одбије молбу зато што молилац својим понашањем није заслужио брисање осуде, молилац може молбу да обнови после две године од правоснажности решења о одбијању молбе.

Члан 505.

У уверењу које је издато на основу казнене евиденције ради остваривања права појединца избрисана осуда не сме да буде поменута.

ПОГЛАВЉЕ XLVII: ПОСТУПАК ПРУЖАЊА МЕЂУНАРОДНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ И ИЗВРШЕЊЕ МЕЂУНАРОДНИХ УГОВОРА У КРИВИЧНО-ПРАВНИМ СТВАРИМА

Члан 506.

Међународна правна помоћ у кривичним стварима врши се према одредбама овог Закона, уколико међународним уговорима није друкчије предвиђено. Поступци за међународну правну помоћ и извршење међународних уговора у кривичним стварима врше се у складу са Чланом 8.1(и). 8.1(м) и 8.1(о) Уставног оквира.

Члан 507.

(1) Молбе домаћих судова за правну помоћ у кривичним стварима достављају се иностраним органима дипломатским путем. На исти начин достављају се домаћим судовима молбе иностраних органа за правну помоћ.

(2) У хитним случајевима и на основу реципроцитета, молбе за правну помоћ могу да буду достављене преко јавног органа унутрашњих послова, или, у случајевима кривичних дела прања добити од криминала или кривичних дела која су у вези са прањем добити од криминала, и преко надлежног јавног органа надлежног за спречавање прања добити од криминала.

(3) На основу реципроцитета или ако је тако утврђено међународним уговором, међународна правна помоћ у кривичним стварима пружа се непосредно између органа Косова и страних органа, који учествују у прелиминарном поступку и кривичном поступку. Том приликом могу да буду коришћена модерна техничка средства, посебно компјутерске мреже и средства за пренос слике, гласа и електронских импулса.

Члан 508.

(1) Надлежни орган упућује молбу страног органа за праву помоћ надлежном јавном органу у области правосуђа, који је након тога прослеђује на даљи поступак окружном суду на чијој територији лице којем треба да буде уручен документ или које треба да буде испитано или суочено, има боравиште, или на чијем подручју треба да буде предузета друга истражна радња.

(2) У случајевима предвиђеним Чланом 507. став 2 овог Закона, надлежни јавни орган у области унутрашњих послова доставља молбу суду преко надлежног јавног органа правосуђа.

(3) О дозвољености и начину извршења радње која је предмет молбе иностраног органа одлучује окружни суд у складу са важећим законом.

(4) Ако се молба односи на кривично дело за које према домаћим прописима није дозвољено пребацивање извршиоца страном правосуђу, окружни суд консултује надлежни јавни орган правосуђа Косова да ли да одобри молбу или не.

Члан 509.

- (1) Домаћи судови поступају на захтев иностраног органа којим се тражи извршење осуђујуће пресуде становника Косова коју је донео инострани суд, ако је то предвиђено међународним уговором или на основу реципроцитета.
- (2) Уз молбу за извршење прилаже се оригинал или оверена копија осуђујуће пресуде чије се спровођење захтева, као и други потребни документи.
- (3) У случају из става 1 овог Члана, домаћи суд извршава казну изречену правоснажном пресудом страног суда, доношењем пресуде о извршењу санкције у складу са важећим законом Косова.

Члан 510.

- (1) Ако је инострани орган поднео молбу из Члана 509. став 1 овог Закона, осуђено лице може да буде ухапшено ако је за учињено кривично дело овим Законом прописан судски притвор и ако специфичне околности указују да постоји опасност од бекства.
- (2) Ако инострани орган најави намеру да поднесе молбу из Члана 509. став 1 овог Закона, осуђено лице може, на захтев иностраног органа, да буде ухапшено ако су услови изнети у ставу 1 овог Члана испуњени. У таквом захтеву назначено је кривично дело које је довело до осуђујуће пресуде, време и место извршења и што је могуће тачнији опис осуђеног лица. Такође, захтев мора да садржи кратку изјаву о чињеницама на којима се заснива пресуда.
- (3) Осуђено лице бива задржано у судском притвору у складу са одредбама овог Закона. Одредбе о продужетку судског притвора, праву на браниоца и праву на жалбу лица која су у судском притвору примењују се уз одговарајуће прилагођавање.
- (4) Лице у судском притвору бива ослобођено
 - 1) После истека периода који је једнак периоду лишавања слободе који је изречен осуђујућом пресудом; или
 - 2) Ако је он/она био ухапшен према ставу 2 овог Члана, а захтев за извршење заједно са документима прописаним у Члану 509. став 2 није добијен у року од 18 дана од хапшења.

Члан 511.

- (1) Суд доноси пресуду у трочланом судском већу о извршењу санкција које је донео страни суд.
- (2) Пре него што суд донесе пресуду, осуђеном лицу даје могућност да изнесе своје виђење. На његов/њен захтев, он/она биће лично саслушан од стране суда. Лично саслушање мора да буде омогућено на његов/њен изричит захтев. О седници већа бивају обавештени јавни тужилац, осуђено лице и бранилац.

(3) Надлежни суд је окружни суд на чијој територији осуђени има последње пребивалиште на Косову. Ако осуђено лице није имало стално пребивалиште на Косову, територијална надлежност се утврђује према месту његовог/њеног рођења. Ако осуђено лице није имало стално пребивалиште нити је рођено на Косову, Врховни суд Косова одређује један од стварно надлежних окружних судова да води поступак.

(4) У изреку пресуде суд уноси потпуну изреку пресуде страног суда и назив страног суда и изриче санкцију. У образложењу пресуде износи разлоге којима се руководио при изрицању санкције.

(5) Суд замењује казну коју је изрекао страни суд казном прописаном важећим законом Косова за исто кривично дело. Ова казна може да буде по природи или дужини различита од казне коју је изрекао страни суд али не и строжија од ње. Ако је казна коју је изрекао страни суд мања од најмање казне која може да буде изречена према важећем закону Косова, суд изриче казну независно од те најмање казне.

(6) Било који део изречене казне у пресуди страног суда и било које време које је осуђено лице провело у судском притвору у страном правосуђу или на Косову после осуде, одузима се у целини.

(7) На пресуду могу да изјаве жалбу јавни тужилац, осуђено лице и његов/њен бранилац.

Члан 512.

Ако страни држављан којег је осудио домаћи суд или лице овлашћено међународним уговором поднесе молбу првостепеном суду да осуђено лице служи казну у својој земљи, првостепени суд може да усвоји молбу ако је тако предвиђено међународним уговором или на основу реципроцитета.

Члан 513.

За кривична дела производње и стављања у промет фалсификованог новца, неовлашћене производње, прераде и продаје наркотика и отрова, трговине људима, производње и растурања порнографског материјала, као и за друга кривична дела за која је међународном конвенцијом предвиђена централизација података, орган који води кривични поступак, дужан је да без одлагања пошаље надлежном јавном органу у области унутрашњих послова податке о кривичном делу и извршиоцу, а првостепени суд поред тога шаље и правоснажну пресуду. Кад год је извршено кривично дело прања добити од криминала или кривично дело у вези са прањем добити од криминала, подаци без одлагања бивају послати органу одговорном за спречавање прања добити од криминала.

Члан 514.

- (1) Ако на територији Косова кривично дело изврши страни држављанин који има стално пребивалиште у страној држави, сви списи кривичног гоњења и пресуђивања могу, ван услова из Члана 517. овог Закона, да буду уступљени страној држави у циљу кривичног гоњења и доношења пресуде, ако она пристане да их прими.
- (2) Одлуку о уступању предмета у кривичном поступку доноси у току претпретресног поступка трочлано ванрасправно веће на предлог јавног тужиоца.
- (3) Уступање кривичних списа може да буде дозвољено када је реч о кривичним делима за која је предвиђена казна затвора до десет година, као и за кривична дела угрожавања јавног саобраћаја.
- (4) Ако је оштећени грађанин Косова, уступање кривичних списа није дозвољено ако се он томе противи, осим ако је дата гаранција за обезбеђење његовог/њеног имовинско-правног захтева.
- (5) Ако је окривљени у судском притвору, од стране државе тражи се да најбржим путем у року од тридесет дана извести да ли предузима гоњење.

Члан 515.

- (1) Захтев стране државе да на Косову буде предузето гоњење становника Косова за кривично дело извршено у иностранству, упућује се заједно са списима надлежном јавном тужиоцу на чијем подручју то лице има стално пребивалиште.
- (2) Ако је надлежном органу стране државе поднет имовинско-правни захтев, поступа се као да је тај захтев поднет надлежном суду.
- (3) Информација о одбијању предузимања кривичног гоњења, као и информација о правоснажној одлуци донетој у кривичном поступку, бива послата страној држави која је упутила захтев за предузимање гоњења на Косову.

ПОГЛАВЉЕ XLVIII: ПОСТУПАК ПРЕБАЦИВАЊА ОКРИВЉЕНИХ И ОСУЂЕНИХ ЛИЦА У НАДЛЕЖНОСТ СТРАНИХ ПРАВОСУЂА И ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ СТРАНИХ ПРАВОСУЂА

Члан 516.

(1) Осим ако је другачије прописано важећим законом на Косову или међународним конвенцијама, пребацивање окривљених и осуђених лица биће затражено и извршено у сагласности са одредбама овог Закона. Поступак пребацивања окривљених и осуђених лица страним правосуђима и из страних правосуђа извршава се у сагласности са Члановима 8.1(i), 8.1 (m) и 8.1 (o) Уставног оквира.

(2) Поступак који се односи на сарадњу са Међународним кривичним судом, Међународним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за озбиљно кршење међународног хуманитарног права извршено на територији бивше Југославије од 1991. године и са Међународним кривичним трибуналом за кривично гоњење лица одговорних за геноцид и друго озбиљно кршење међународног хуманитарног права извршено на територији Руанде и држављана Руанде одговорних за геноцид и за друге такве озбиљне преступе извршене на територији суседних држава од 1. јануара 1994. године до 31. децембра 1994. године и другим међународним трибуналима остају ван делокруга овог Закона и бивају руковођени посебним правним аранжманима.

Члан 517.

Претпоставке за пребацивање неког лица страном правосуђу су:

- 1) Да је лице чије је пребацивање затражено странац;
- 2) Да дело због којег је затражено пребацивање није извршено на територији Косова против сталног становника Косова;
- 3) Да дело због којег је затражено пребацивање представља кривично дело према важећем закону на Косову и према закону правосуђа у којем је извршено;
- 4) Да према важећем закону на Косову, кривично гоњење или извршење казне није забрањено због застаревања пре него што је странац притворен или испитан као окривљени;
- 5) Да странац чије је пребацивање затражено, није пред домаћим судом већ осуђен или ослобођен правноснажном одлуком за кривично дело због кога се тражи његово/њено пребацивање, да кривични поступак није вођен на Косову против њега/ње због кривичног дела из Члана 100. Привременог кривичног закона и у случају да је кривични поступак покренут за кривично дело извршено против сталног становника Косова, да је дата гаранција за имовинско-правни захтев оштећене стране;
- 6) Да је утврђен идентитет лица чије се пребацивање захтева;

- 7) Да постоји довољан доказ за сумњу да је страни држављанин чије се пребацивање захтева извршио кривично дело, или да за то дело постоји правоснажна пресуда;
- 8) Да пребацивање није затражено због кривичног дела за које је запрећена смртна казна осим ако држава која тражи пребацивање не пружи гаранције да смртна казна неће бити изречена нити извршена;
- 9) Да не постоји стварна опасност да ће лице чије је пребацивање затражено да искуси нечовечан или понижавајући третман или кажњавање;
- 10) Да нема основа за сумњу да је молба поднета ради кривичног гоњења или кажњавања лица чије се пребацивање захтева због његове расе, пола, националног или етничког порекла, вере, политичког мишљења или припадности одређеној друштвеној групи;
- 11) Да лице чије је пребацивање затражено не ужива заштиту признату избеглицама на Косову;
- 12) Да захтев за пребацивање није поднет у вези са политичким делом, када не може да буде сматрано да такво дело садржи кривично дело према Члановима 116 до 145. Привременог кривичног закона; и
- 13) Да пребацивање није у супротности са међународним правом или међународним стандардима људских права из било ког разлога.

Члан 518.

- (1) Поступак за пребацивање иностраном правосуђу странца који је окривљено или осуђено лице биће покренут на основу молбе иностране државе.
- (2) Молба мора да буде поднета дипломатским путем.
- (3) Молба за пребацивање мора да садржи:
 - 1) Податке за идентификацију окривљеног или осуђеног лица (тачан опис, фотографије, отисци прстију и сл.);
 - 2) Уверење или друге податке о држављанству страног држављанина;
 - 3) Оптужницу, или пресуду или решење о притвору или неки други адекватан документ, оригиналну или оверену копију. Та документа морају да садрже: име и презиме лица чије је пребацивање затражено и остале податке неопходне за утврђивање идентитета, опис дела, законску квалификацију кривичног дела и доказе за основану сумњу; и
 - 4) Извод из кривичног закона стране државе који ће да буде примењен, или који је био примењен против окривљеног у погледу кривичног дела поводом којег је затражено пребацивање. Ако је кривично дело извршено у трећој држави, извод из кривичног закона те државе;

(4) Ако су молба и прилози на страном језику, мора да буде приложена и оверена копија превода у складу са Чланом 15. став 1 овог Закона.

Члан 519.

(1) Надлежни орган доставља молбу за пребацивање странца преко надлежног јавног органа у области правосуђа претпретресном судији окружног суда на чијој територији пребива или борави странац.

(2) Ако није познато пребивалиште или боравиште странца чије је пребацивање затражено, прво полиција утврђује где се странац налази.

(3) Ако молба испуњава услове из Члана 518. овог Закона, и ако постоји основ за судски притвор из Члана 281. овог Закона, претпретресни судија издаје налог за притварање странца, односно предузима друге мере да обезбеди његово присуство, осим ако је из саме молбе очигледно да је пребацивање недопустиво.

(4) Судија одмах након утврђивања његовог/њеног идентитета обавештава странца зашто је и на основу чега затражено његово пребацивање и упућује га да он/она може да ангажује адвоката или ће му адвокат бити именован по службеној дужности у складу са Члановима 73. и 74. овог Закона или ако је одређен судски притвор страном држављанину. Претпретресни судија затим позива странца да да изјаву у своју одбрану.

(5) О испитивању и изјави странца саставља се записник.

Члан 520.

(1) У хитним случајевима кад постоји опасност да ће странац да побегне или да се сакрије, допуштено је да полиција ухапси странца на основу молбе страног надлежног органа, без обзира на начин на који је упућена. Молба треба да садржи неопходне податке за утврђивање идентитета странца, природу и назив кривичног дела, број одлуке са датумом, местом и адресом иностраног органа који је одредио притвор и изјаву да ће пребацивање иностраном правосуђу да буде затражено редовним каналима.

(2) Полиција без одлагања доводи ухапшеног странца пред претпретресног судију надлежног суда који спроводи саслушање у складу са Чланом 282. овог Закона. Ако претпретресни судија одреди судски притвор за странца, обавештава о томе надлежни јавни орган унутрашњих.

(3) Претпретресни судија пушта на слободу странца кад престану разлози за судски притвор, или ако захтев за његово пребацивање иностраном правосуђу не буде поднет у року који је он/она одредио. При одређивању рока води се рачуна о удаљености државе која тражи пребацивање од Косова и не може да буде дужи од три месеца од дана притварања странца. Страна држава бива обавештена о овом року. На молбу стране државе трочлано ванрасправно веће надлежног суда може да продужи овај рок највише за још два месеца.

(4) Кад је молба поднета у предвиђеном року, претпретресни судија поступа како је прописано у Члану 519. ставови 3 и 4 овог Закона.

Члан 521.

(1) Након што саслуша јавног тужиоца и браниоца, претпретресни судија према потреби предузима и друге истражне радње да би утврдио да ли постоји основ за пребацивање странца односно за предају предмета због којих или помоћу којих је извршено кривично дело, под условом да су ти предмети одузети од странца.

(2) Након завршетка испитивања, претпретресни судија шаље списе предмета трочланом ванрасправном већу окружног суда, са својим мишљењем о тој материји.

(3) Ако је против странца чије је пребацивање затражено, пред домаћим судом у току кривични поступак за исто или неко друго кривично дело претпретресни судија сачињава о томе белешкуу списима предмета.

Члан 522.

(1) Ако трочлано ванрасправно веће надлежног суда утврди да нису испуњене законске претпоставке за пребацивање доноси решење о одбијању молбе за пребацивање. Суд по службеној дужности доставља то решење Врховном суду Косова који, након што саслуша мишљење јавног тужиоца, потврђује, укида или преиначава решење.

(2) Ако је странац у судском притвору, трочлано ванрасправно веће првостепеног суда може да одлучи да он остане у судском притвору док решење о одбијању пребацивања не постане правоснажно.

(3) Правоснажно решење којим је одбијено пребацивање бива достављено преко надлежног јавног органа правосуђа надлежном органу који о томе обавештава страну државу.

Члан 523.

Ако трочлано веће окружног суда утврди да су испуњене законске претпоставке за пребацивање странца (Члан 517. овог Закона), то потврђује решењем. Против тог решења странац има право жалбе Врховном суду Косова.

Члан 524.

Ако Врховни суд Косова поводом жалбе нађе да су испуњене законске претпоставке за пребацивање странца, односно ако против таквог решења првостепеног суда не буде уложена жалба, предмет се упућује надлежном јавном органу који одлучује о пребацивању.

Члан 525.

(1) Надлежни јавни орган доноси решење којим дозвољава или не дозвољава пребацивање. Он може да одлучи да пребацивање буде одложено зато што је пред домаћим судом у току кривични поступак због другог кривичног дела против странца чије је пребацивање затражено или зато што странац издржава казну на Косову.

(2) Надлежни јавни орган не дозвољава пребацивање странца ако није испуњен било који од услова за пребацивање утврђен у ставовима 1-6 и 8-13 Члана 517. овог Закона. Поред тога, надлежни орган може да одбије молбу за пребацивање, ако је она у вези са кривичним делом кажњивим са до три године затвора или за које је страни суд изрекао казну до годину дана затвора.

Члан 526.

(1) У решењу којим дозвољава пребацивање странца, надлежни јавни орган дужан је да наведе да:

- 1) Странац не може да буде кривично гоњен за друго кривично дело извршено пре пребацивања;
- 2) Он не може да буде кажњен за друго кривично дело извршено пре пребацивања;
- 3) Према њему не може да буде изречена тежа казна од оне којом је кажњен; и
- 4) Он не сме да буде предат трећој држави ради кривичног гоњења за кривично дело које је извршио пре него што је пребацивање одобрено.

(2) Осим ових услова надлежни јавни орган може да постави и друге услове за пребацивање.

Члан 527.

(1) Решење којим је одлучено о пребацивању бива достављено страној држави дипломатским путем.

(2) Решење којим је дозвољено пребацивање бива достављено надлежном јавном органу унутрашњих послова који наређује да странац буде спроведен до одговарајућег места, где ће да буде предат органима стране државе која је тражила пребацивање.

Члан 528.

(1) Кад пребацивање истог лица тражи више страних држава због истог кривичног дела, првенство има држава чији је то лице држављанин. Ако та држава не тражи пребацивање, првенство има држава на чијој територији је кривично дело извршено.

Ако је кривично дело извршено на територији више држава или ако место извршења није познато, првенство има држава која је прва затражила пребацивање.

(2) Кад пребацивање истог лица тражи више страних држава због различитих кривичних дела, првенство има држава чији је то лице држављанин. Ако та држава не тражи пребацивање, првенство има држава на чијој територији је извршено најтеже кривично дело. Ако су кривична дела исте тежине првенство има држава која је прва затражила пребацивање.

Члан 529.

(1) Ако је против лица које живи у иностраној држави у току кривични поступак на Косову, или ако је то лице осудио домаћи суд, надлежни јавни орган правосуђа може да поднесе захтев за његово/њено пребацивање на Косово.

(2) Молба бива послата иностраној држави дипломатским путем, са документима и подацима из Члана 518. овог Закона.

Члан 530.

(1) Ако постоји опасност да лице чије је пребацивање на Косово затражено побегне или да се сакрије, надлежни јавни орган правосуђа може и пре него што предузме радње из Члану 529. овог Закона да затражи да против тог лица буду предузете потребне мере ради његовог притварања.

(2) У захтеву, страна која је затражила привремено притварање пружа податке о идентитету траженог лица, природи и називу кривичног дела, броју и датуму одлуке, месту и називу органа који је одредио судски притвор, или информацију о обавезујућем дејству пресуде, као и изјаву да ће пребацивање да буде затражено редовним путем.

Члан 531.

(1) Ако тражено лице буде пребачено на Косово, може да буде кривично гоњено или осуђено само за кривично дело за које је пребацивање одобрено.

(2) Ако је такво лице домаћи суд коначно осудио за друга кривична дела извршена пре пребацивања, за која није било одобрено пребацивање, бивају примењене одредбе Члана 439. овог Закона уз неопходно прилагођавање.

(3) Ако је пребацивање одобрено и прихваћено под одређеним условима у погледу врсте или оштрине казне, суд је при изрицању казне обавезан тим условима. Ако је реч о извршењу већ изречене казне, суд који пресуђује у последњем степену преиначава пресуду и усклађује изречену казну са условима пребацивања.

(4) Ако је пребачено лице било у судском притвору у страној држави због кривичног дела због кога је пребачено, време проведено у судском притвору урачунава се у казну.

Члан 532.

(1) Ако страна држава захтева екстрадицију од друге стране државе, а тражено лице треба да буде спроведено преко територије Косова, спровођење може на молбу заинтересоване државе да дозволи надлежни јавни орган, под условом да је то лице странац, да екстрадиција није због политичког чина, да се не сматра да такво дело садржи кривично дело из Чланова 116 до 145. Привременог кривичног Закона, као и под условом да екстрадиција није из било ког разлога супротна међународном праву или међународним стандардима људских права.

(2) Молба за спровођење преко територије Косова мора да садржи све податке набројане у Члану 518. овог Закона.

(3) На основу реципроцитета, трошкови спровођења поменутог лица преко територије Косова падају на терет буџетских трошкова.

Члан 533.

Упркос Члану 517. подстав 1 овог Закона, становник Косова може да буде пребачен страном правосуђу ако:

- 1) Његово/њено пребацивање дозвољено међународним споразумом; и
- 2) Сви предуслови за пребацивање изнети у Члану 517. овог Закона су испуњени, осим подстава 1.

У таквом случају одредбе овог Поглавља примењују се уз одговарајуће прилагођавање.

ПОГЛАВЉЕ XLIX: ПОСТУПАК ЗА НАКНАДУ, РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ОСТВАРИВАЊЕ ДРУГИХ ПРАВА НЕОПРАВДАНО ОСУЂЕНИХ ИЛИ УХАПШЕНИХ ЛИЦА

1. ПОСТУПАК ЗА НАКНАДУ НЕОПРАВДАНО ОСУЂЕНИМ ИЛИ УХАПШЕНИМ ЛИЦИМА

Члан 534.

(1) Лице има право на накнаду штете због неоправдане казне ако му је изречена правоснажна кривична санкција, или је проглашено кривим а затим ослобођено од казне али је касније на основу ванредног правног лека нови поступак правоснажно обустављен, или је он/она правоснажном пресудом ослобођен оптужбе, или је оптужба против њега/ње одбачена, осим у следећим случајевима:

- 1) Кад је поступак окончан или је донета пресуда којом се оптужба одбија због тога што је у новом поступку субсидијарни тужилац односно приватни тужилац одустао од кривичног гоњења или зато што је оштећени повукао предлог, а до одустајања или повлачења је дошло на основу споразума са окривљеним; или
- 2) Кад је у поновљеном поступку пресудом оптужба одбијена због тога што суд није био надлежан, а овлашћени тужилац је предузео гоњење пред надлежним судом.

(2) Осуђени нема право на накнаду настале штете ако је својим лажним признањем или на неки други начин намерно довео до своје осуде, осим ако је на то био принуђен да то уради.

(3) У случају казне за кривична дела у стицају, право на накнаду штете може да се односи на појединачна кривична дела у погледу којих су испуњени услови за признавање накнаде.

Члан 535.

(1) Право на накнаду штете престаје након периода од три године од ступања на снагу првостепене пресуде којом је окривљени ослобођен оптужбе или којом је оптужба одбијена, или након периода од три године од ступања на снагу првостепеног решења којим је оптужба одбијена или поступак обустављен. Ако је поводом жалбе решавао виши суд, право на тражење накнаде штете престаје након периода од три године од пријема одлуке тог суда.

(2) Пре подношења суду захтева за накнаду штете оштећена страна је дужна да се својим захтевом обрати надлежном јавном органу правосуђа, ради покушаја постизања споразума о постојању штете и врсти и висини накнаде.

(3) У случају из подстава 2 став 1 претходног Члана о захтеву може да буде решавано само ако овлашћени тужилац не предузме гоњење пред надлежним судом у року од три месеца од пријема правоснажног решења. Ако по истеку овог прописаног

рока овлашћени тужилац предузме гоњење пред надлежним судом, поступак за накнаду штете прекида се до окончања кривичног поступка.

Члан 536.

(1) Ако захтев за накнаду штете не буде усвојен или ако надлежни јавни орган правосуђа и оштећена страна не постигну споразум у року од три месеца од подношења захтева, оштећена страна може код надлежног суда да поднесе тужбу за накнаду штете. Ако је постигнут споразум само у погледу дела захтева, оштећена страна може да поднесе тужбу за преостали део.

(2) Док траје поступак из става 1 овог Члана, не тече рок застаревања из Члана 535. став 1 овог Закона.

(3) Тужба за накнаду штете подноси се против надлежног јавног органа правосуђа.

Члан 537.

(1) Наследници наслеђују право оштећеног лица на накнаду само за материјалну штету. Ако је оштећена страна већ поднела тужбу, наследници могу да наставе поступак само у границама већ поднетог захтева за надокнаду материјалне штете.

(2) Наследници оштећеног могу после његове смрти да наставе поступак за накнаду штете, или могу да покрену поступак ако је оштећени умро пре него што је истекао период застаревања, а није одустао од захтева за накнаду штете.

Члан 538.

(1) Право на накнаду штете припада и лицу:

- 1) Које је било у судском притвору а кривични поступак против њега/ње није био покренут, или је поступак одбачен правоснажним решењем или је поступак обустављен или је правоснажном пресудом он/она ослобођен оптужбе или је оптужба одбијена;
- 2) Које је издржало казну лишавања слободе, ако је због понављања кривичног поступка или на захтев за заштиту законитости осуђено на казну лишавања слободе мању од казне коју је већ издржало или којем је изречена кривична санкција која не укључује лишавање слободе, или које је оглашено кривим али се од казне одустало;
- 3) Које је услед грешке или незаконите радње органа власти неосновано ухапшено или задржано неко време у судском притвору или у казненој установи због издржавање казне или мере; и
- 4) Које је било задржано у судском притвору дуже од трајања казне затвора која му је изречена.

(2) Лице које је према Члану 211. или Члану 212. овог Закона ухапшено без законског основа има право на накнаду ако против њега/ње није одређен судски притвор или ако време током којег је он/она лишен слободе није урачунато у изречену казну за кривично дело или за прекршај.

(3) Накнада штете не припада лицу које је својим недозвољеним поступцима довело до сопственог хапшења. У случајевима из става 1 тачке 1 и 2 овог Члана право на накнаду је искључено ако постоје околности утврђене у Члану 534. став 1 подставови 1 и 2 овог Закона.

(4) У поступку за накнаду штете према ставовима 1 и 2 овог Члана, одредбе овог Поглавља примењују се уз одговарајуће прилагођавање.

2. РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Члан 539.

(1) Ако је случај неоправдане казне или неоснованог хапшења неког лица приказан у медијима, чиме је повређен углед тог лица, суд на захтев тог лица објављује у новинама или другом средству јавног информисања извештај о одлуци из којег је очигледно да су казна или хапшење били неоправдани односно да је хапшење било неосновано. Ако случај није приказиван у медијима суд на захтев тог лица доставља такав извештај његовом/њеном послодавцу. После смрти оштећене стране то право припада његовом брачном или ванбрачном другу, деци, родитељима, браћи и сестрама.

(2) Захтев из става 1 овог Члана може да буде поднет и кад се њиме не тражи накнада штете.

(3) Поред услова предвиђених у Члану 534. овог Закона, захтев из става 1 овог Члана такође може да буде поднет ако је поводом ванредног правног лека измењена правна квалификација дела, ако је у претходној пресуди био озбиљно нарушен углед осуђеног лица услед правне квалификације у претходној пресуди.

(4) Захтев из ставова 1, 2 и 3. овог Члана мора да буде поднет у року од шест месеци (Члан 535. став 1 овог Закона) суду који је у кривичном поступку судио у првом степену. О захтеву одлучује трочлано веће окружног суда. Приликом одлучивања о захтеву, Члана 534. ставови 2 и 3 и Члан 538. став 3 овог Закона примењују се уз одговарајуће прилагођавање.

Члан 540.

Суд који је у кривичном поступку судио у првом степену доноси по службеној дужности решење којим поништава упис неоправдане казне у казнену евиденцију. Решење се доставља надлежном јавном органу правосуђа. Подаци из поништеног уписа не смеју никоме да буду саопштени.

Члан 541.

Лице овлашћено да разгледа и копира списе предмета који се односе на неоправдану казну или неосновано хапшење неког лица, не сме да употреби податке из тих списа на начин који би прејудуцирао рехабилитацију лица против којег је вођен кривични поступак. Председник суда је дужан да на ово упозори такво лице, а то упозорење бива забележено на спису уз потпис тог лица.

3. ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ДРУГИХ ПРАВА**Члан 542.**

(1) Лице које је због неоправдане казне или неоснованог хапшења изгубило посао или статус осигураног лица у оквиру система социјалног осигурања, има право на признавање радног стажа односно периода изгубљеног осигурања као да је било запослено за време неоправдане казне или неоснованог хапшења. Време незапослености до које је дошло због неоправдане казне или неоснованог хапшења а до које није дошло грешком тог лица урачунава се у стаж.

(2) У свакој одлуци о правима која проистичу из дужине радног стажа односно доприноса за осигурање надлежни орган је дужан да узме у обзир стаж признат у складу са одредбом става 1 овог Члана.

(3) Ако надлежни орган из става 2 овог Члана не узме у обзир стаж признат на основу става 1 овог Члана, оштећени може да захтева да суд према Члану 536. став 1 овог Закона потврди да је признавање овог времена обављено у складу са законом. Захтев се подноси против надлежног органа који оспорава признати стаж и против надлежног јавног органа у области правосуђа.

(4) На захтев органа код којег је остварено право из става 2 овог Члана, допринос одређен за стаж признат на основу става 1 овог Члана бива исплаћен из буџета.

(5) Стаж осигурања признат на основу става 1 овог Члана бива у целини урачунат у пензијски стаж.

ПОГЛАВЉЕ I: ПОСТУПАК ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТЕРНИЦЕ И ЈАВНИХ ОБАВЕШТЕЊА

Члан 543.

Ако пребивалиште или боравиште окривљеног није познато суд, кад год то налажу одредбе овог Закона, захтева од полиције да пронађе окривљеног и да обавести суд о његовој адреси.

Члан 544.

(1) Издавање потернице може да буде наложено кад је окривљени, против кога је покренут кривични поступак због кривичног дела које се гони по службеној дужности и за које је запређена казна затвора од најмање две година у бекству, и кад је издат налог за његово/њено хапшење или решење о одређивању судског притвора.

(2) Издавање потернице наређује суд који води кривични поступак. У претпретресном поступку издавање потернице наређује претпретресни судија на предлог јавног тужиоца.

(3) Издавање потернице наређује се и у случају бекства оптуженог из установе у којој издржава казну, без обзира на висину казне, или бекства из установе у којој издржава институционалну меру уз лишавање слободе. Налог у том случају издаје управник установе.

(4) Налог који изда суд или управник установе бива достављен полицији ради извршења.

(5) Полиција води евиденцију издатих потерница. Подаци о лицима за којима је издата потерница бришу се из евиденције чим надлежни орган опозове потерницу.

Члан 545.

(1) Кад је потребна информација о појединим предметима у вези са кривичним делом или је потребно да ови предмети буду пронађени, а нарочито ако је то потребно ради утврђивања идентитета непознатог леша, надлежни орган који спроводи истрагу наређује издавање јавног обавештења са захтевом да информације и пријаве буду достављене надлежном органу који води поступак.

(2) Полиција може да објави фотографије лешева и несталих лица ако постоје основи за сумњу да су смрт односно нестак тих лица проузроковани извршењем кривичног дела.

Члан 546.

Орган који је наредио издавање потернице или обавештења дужан је да их одмах повуче чим тражено лице или предмет буду пронађени, кад истекне период застаревања кривичног гоњења или извршења казне, или кад други разлози укажу да потерница или обавештење нису више потребни.

Члан 547.

- (1) Потерницу и обавештење расписује надлежни јавни орган унутрашњих послова.
- (2) Средства јавног информисања могу да буду искоришћена да би јавност сазнала о потерници или обавештењу.
- (3) Кад је вероватно да је тражено лице у иностранству, надлежни орган може да распише и међународну потерницу.
- (4) На захтев иностраног органа, надлежни јавни орган унутрашњих послова може да распише потерницу за лицем за које се сумња да је на Косову, под условом да страни орган наведе у захтеву да ће у случају проналажења тог лица да затражи његово/њено пребацивање.
- (5) Одредбе овог Члана примењују се уз одговарајуће прилагођавање у случајевима кад полиција објави потрагу за лицима или стварима.

ОСМИ ДЕО: ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**ПОГЛАВЉЕ LI: ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 548.**

После ступања на снагу овог Закона, ако у општинском суду, због недовољног броја судија није могуће да буде образовано веће предвиђено Чланом 22. став 3 овог Закона, послове из надлежности тог већа врши трочлано веће непосредно вишег суда.

Члан 549.

Истраге покренуте пре ступања на снагу овог Закона, а које нису завршене до овог датума, биће настављене и окончане у складу са одредбама претходно важећег закона.

Члан 550.

Кривични поступци у првом степену на којима су оптужница, оптужни предлог или приватна тужба подигнути пре датума ступања на снагу овог Закона, али који нису завршени до овог датума, биће настављени у складу са одредбама претходно важећег закона док

- 1) Кривични поступци не буду правоснажно окончани решењем; или
- 2) Пресуда донета на главном претресу постане правоснажна.

Члан 551.

(1) Поступци према захтевима за ванредно преиспитивање пресуде и за заштиту законитости који су покренути пре ступања на снагу овог Закона, али нису окончани до тог датума, биће настављени и завршени сагласно одредбама претходно важећег закона.

(2) Осуђено лице и његов бранилац могу да уложи захтев за заштиту законитости само против пресуда које су постале правоснажне након ступања на снагу овог Закона.

Члан 552.

(1) Кривични предмети који су још увек у поступку пред судовима на Косову у време ступања на снагу овог Закона, у којима дође до измене правне квалификације кривичног дела, или до измене стварне надлежности, биће завршени пред тим судовима.

(2) Ако виши суд након ступања на снагу овог Закона укине одлуку нижег суда, предмет ће да буде послат суду који је надлежан према овом Закону.

Члан 553.

(1) Ако на дан ступања на снагу овог Закона тече било који прописани рок, тај рок се обрачунава сходно одредбама овог Закона, осим кад је претходни рок био дужи или кад одредбе овог Поглавља прописују другачије.

(2) За кривична дела за које је извршилац кривично гоњен сходно одредбама овог Закона на предлог оштећене стране, прописани рок из става 1 Члана 54. овог Закона почиње да тече од ступања на снагу овог Закона.

(3) Кривични поступак за кривична дела која се гоне по службеној дужности или приватном тужбом пре ступања на снагу овог Закона, а након његовог ступања на снагу на предлог, извршава се сагласно одредбама које су биле на снази пре ступања на снагу овог Закона, ако је оптужница подигнута или приватна тужба поднета пре ступања на снагу овог Закона.

(4) Ако је након ступања на снагу овог Закона у случају жалбе или ванредног правног лека пресуда укинута у поступку за кривично дело које се сагласно новим одредбама гони приватном тужбом или на предлог, приватна тужба у поступку који је вођен на основу претходних одредби биће сматрана предлогом, а ако је реч о кривичном делу које је било гоњено по службеној дужности, рок за подношење предлога тече од када је оштећена страна обавештена о укидању првостепене пресуде или о поновом покретању кривичног поступка.

Члан 554.

(1) Одредбе у уредбама и административним наређењима УНМИК-а које покривају питања која су предмет овог Закона престају да важе после ступања на снагу овог Закона, осим ако је другачије изричито одређено у овом Закону или у уредби УНМИК-а.

(2) Одредбе у важећем Закону о кривичном поступку престају да важе после ступања на снагу овог Закона, осим ако је другачије изричито одређено у овом Закону.

Члан 555.

Специјални представник Генералног секретара може да издаје административна наређења за примену овог Закона.

Члан 556.

Верзије овог Закона на енглеском, албанском и српском језику поједнако су аутентичне. У случају неслагања, јачу правну снагу има верзија на енглеском језику.

Члан 557.

Овај Закон ступа на снагу 6. априла 2004. године.